

Πάνος Κολιόπουλος

Τα Αλανάκια

MIDNIGHT PUBLISHING
Κέρκυρα 1996

Τα Αλανάκια

Πάνος Κολιόπουλος

Τα Αλανάκια

Εικονογράφηση: Πάνος Κολιόπουλος

MIDNIGHT PUBLISHING
Κέρκυρα 1996

Εξώφυλλο: Πάνος Κολιόπουλος
Οι βινιέτες είναι public domaine.

Copyright © 1996, Πάνος Κολιόπουλος
Σ. Δούσμανη 44
Κέρκυρα 49100

email: panflynn@otenet.gr

Για τον Σέργιο

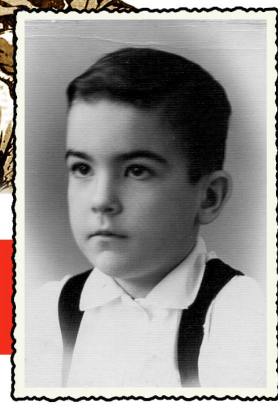

Οι Χρονιές

1955-56.....	11
1956-57.....	39
1957-58.....	65
1958-59.....	93
1959-60.....	117
1960-61.....	141
1961-62.....	167
1962-63.....	197

1955 - 56

Είμαι έξι χρονών (και μερικών μηνών), φέτος πήγα στο σχολείο για πρώτη φορά (και δεν μπορώ να πω ότι τρελαίνομαι) και άμα μεγαλώσω θα γίνω εξερευνητής. Δηλαδή, εδώ που τα λέμε, καλύτερα θα ήθελα να γίνω Ταρζάν, να πάω στη ζούγκλα και να παλεύω με τα άγρια θηρία, όπως ο Τζωννυβαϊσμύλλερ κι ο Λεξμπάρκερ, να γυρίζω όλη μέρα εδώ κι εκεί και να κολυμπάω στο ποτάμι με την Τσίτα και τους χροκόδειλους και να μην μου λέει κανείς “Κάνε τα μαθήματά σου” ή “Έλα μέσα, νύχτωσε πια”. Επίσης θα ήθελα να νικήσω τον Γκαούρ και να παντρευτώ την Ταταμπού, γιατί –αν θέλετε να ξέρετε– η Ταταμπού εμένα πολύ μου αρέσει γιατί είναι ωραία και έχει πολύ ωραία μπούτια, αλλά όταν μια φορά το είπα στη μαμά μου, αυτή μου έδωσε μια στον ποπό με την παντόφλα και μου είπε να κοιτάω τα μαθήματά μου και να τ’ αφήσω αυτά, που δεν μπορώ ακόμη να μαζέψω τα βραχιά μου, λέει, κι από τότε αποφάσισα να κρατάω τη γνώμη μου για τον εαυτό μου.

Η μαμά μου στο βάθος είναι κάπως καλή, αλλά νευριάζει εύκολα –ιδίως όταν κάνω αταξίες– και τότε μου μπήγει τις φωνές ή –ακόμα χειρότερα– με πιάνει στις παντοφλιές. Ο μπαμπάς μου δεν με πιάνει στις παντοφλιές, γιατί δεν έχει καιρό (ευτυχώς), αλλά μου φωνάζει κι αυτός ή –ακόμα χειρότερα– με κοιτάζει αυστηρά κι αυτό εμένα με

κάνει σχεδόν να κατουριέμαι. Τέλος πάντων, υπάρχουν και χειρότερα. Πολλοί από τους φίλους μου τρώνε ξύλο της χρονιάς τους ακόμα κι όταν δεν κάνουν αταξίες.

Με τους φίλους μου είμαι πολύ φίλος. Δηλαδή όχι και με όλους, γιατί με τον Τάκη, για παράδειγμα, όλο τσακωνόμαστε, γιατί κάνει τον μάγκα και τσαντίζομαι και τότε πλακωνόμαστε και τρέχουν οι μαμάδες να μας χωρίσουν και τότε τρώμε κι άλλο ξύλο από τις μαμάδες και μετανιώνουμε που μαλώσαμε, αλλά την άλλη φορά πάλι τα ίδια κάνουμε και χειρότερα. Καμιά φορά πλακωνόμαστε με τα παιδιά για πλάκα, μας βάζει ο Νικολάρας, ο αρχηγός, να δούμε ποιος είναι πιο μάγκας, αλλά τότε πάμε στο οικόπεδο του Πέρπερα, για να μην μας βλέπουν οι μαμάδες, αλλά αυτές πάλι το καταλαβαίνουν όταν γυρίζουμε πίσω με τα ρούχα σχισμένα και τις μύτες ανοιγμένες και τότε πάλι τρώμε ξύλο, οπότε και που κρυβόμαστε για να πλακωθούμε πάλι δεν χρησιμεύει σε τίποτα, αφού το ξύλο έτσι κι αλλιώς θα το φάμε.

Ο Νικολάρας είναι ο αρχηγός μας. Είναι πιο μεγάλος από μας και οι μαμάδες μας λένε ότι είναι παλιόπαιδο και θα πάει φαντάρος πριν τελειώσει το Δημοτικό, αλλά οι μαμάδες δεν ξέρουν πού παν τα τέσσερα, γιατί ο Νικολάρας είναι ο πιο μεγάλος μπαλαδόρος και μας νικάει όλους, ακόμα και τους Πολυκατοικιώτες, που είναι οι πιο χειρότεροι εχθροί μας και πλακωνόμαστε κάθε λίγο και λιγάκι. Επίσης ο Νικολάρας πηδάει καλό τριπλούν και ξέρει πολλά έργα με τον Ταρζάν και τον Ώντυμώρφου και τον Ερροφλύν και μας τα διηγείται στα σκαλιά του μπακάλικου του κυρ-Βασίλη του Αούτου, που είναι το αρχηγείο μας.

Μετά τον Νικολάρα στη γειτονιά καλύτερος είναι νομίζω ο Σταύρος, που τον λέμε Παιδί-Φάντασμα, γιατί ξέρει όλες τις λαβές, ακόμα και το αεροπλανικό. Τον Σταύρο δεν τον νικάει κανένας, εκτός καμιά φορά από τον Γιώργο, αλλά δεν το παραδέχεται, γιατί, λέει, του βάζει τρικλοποδιά κι αυτό δεν πάει. Αλλά ο Γιώργος λέει ότι όταν αυτός

πλακώνεται δεν υπολογίζει τίποτα και δεν καταλαβαίνει τι πάει και τι δεν πάει. Πάντως εμένα και οι δυο είναι φίλοι μου και δεν μπορώ να πω ποιος έχει δίκιο. Μάλλον ο Σταύρος, που διαβάζει «Μικρό Ήρωα» κι έχει μάθει όλα τα κόλπα, γιατί ο Γιώργος ούτε διαβάζει, ούτε το σινεμά τον νοιάζει, μόνο για μηχανές και συνεργεία ξέρει και λέει ότι θέλει να γίνει μάστορας σαν τον μπαμπά του όταν θα μεγαλώσει. Άστον να γίνει, εγώ πάντως θα γίνω εξερευνητής, πάει και τελείωσε. Μου φαίνεται ότι αυτό είναι το καλύτερο κόλπο για να μ' αφήσουν να πάω στη ζούγκλα, γιατί αν τους πω ότι θέλω να γίνω Ταρζάν μπορεί και να μην μ' αφήσουν, ενώ αν σπουδάσω εξερευνητής κάτι μπορεί να γίνει. Βέβαια ο μπαμπάς μου λέει ότι θα γίνω ηλεκτρολόγος-μηχανολόγος, επιστήμων και άνθρωπος, αλλά εδώ που τα λέμε ο μπαμπάς είναι τελείως άσχετος, αμφιβάλω αν ξέρει πού είναι η ζούγκλα. Άντε τώρα να του πεις για την Ταταμπού! Δηλαδή, τώρα που το σκέφτομαι, και η Τζαίην καλή είναι, είναι και ξανθιά κι έχει μυτερά μεμέ... Τέλος πάντων, θα δούμε... Αν δεν γίνεται να παντρευτώ τη μία θα παντρευτώ την άλλη. Κι εδώ έχω μια απορία. Γιατί να μην μπορώ να τις παντρευτώ και τις δύο; Έτσι θα έχω μια μελαχρινή με ωραία μπούτια και μια ξανθιά με ωραία μεμέ. Κι όσο για τον Γκαούρ και τον Ταρζάν, αφού θα είμαι πιο δυνατός, αν πουν τίποτα τους σκοτώνω και τους δύο ή καλύτερα τους βάζω φυλακή και ξεμπερδεύουμε, γιατί άμα τους σκοτώσω μπορεί να πονέσουν και δεν μ' αρέσει να πονάνε. Αφού ακόμα και του Τάκη, άμα του βαράω μπουνιά στη μύτη και βάζει τα κλάματα το μετανιώνω –παρόλο που του αξίζει βέβαια. Όχι, η φυλακή είναι η καλύτερη λύση.

Ρώτησα τη μαμά γιατί να μην μπορώ να παντρευτώ δυο γυναίκες (άμα μεγαλώσω) κι αυτή έβαλε τα γέλια.

—Δεν είμαστε καλά! είπε. Δεν σου φτάνει μία, θες δυο!

—Ναι, γιατί δεν γίνεται; επέμεινα εγώ.

Η μαμά άρχισε να κομπιάζει όπως κάθε φορά που δεν ξέρει τι να μου απαντήσει.

—Γιατί... ε... χμμμ... Γιατί... δεν το επιτρέπει η θρησκεία.

—Δηλαδή είναι κακό;

—Και βέβαια είναι κακό.

—Γιατί είναι κακό;

Η μαμά μπερδεύτηκε ακόμα περισσότερο, ξερόβηξε, ξεροχαμογέλασε και τέλος είπε:

—Είναι κακό γιατί το απαγορεύει ο Θεούλης.

Αυτό όμως εμένα μου χαλάει τα σχέδια και δεν λέω μόνο για τη ζούγκλα. Κι εδώ ήρθε η ώρα να σας πω ένα μυστικό. Λοιπόν, εγώ αγαπάω τη Βάγια, την αδερφή του Θόδωρα που μένει στο διπλανό σπίτι. Η Βάγια είναι όμορφη αν και κάπως ηλικιωμένη, αλλά μου υποσχέθηκε, αν είναι θα με περιμένει να μεγαλώσω, να την παντρευτώ. Το πρόβλημα είναι ότι επίσης αγαπάω και την Ευδοξία, που είναι κι αυτή αδερφή του Θόδωρα και της Βάγιας. Η Ευδοξία είναι όμορφη και το ίδιο ηλικιωμένη και λέει κι αυτή ότι θα με περιμένει. Αλλά αν είναι αμαρτία να τις παντρευτώ και τις δυο τι θα γίνει; Θα πρέπει να διαλέξω μια από τις δύο, αλλά ποια; Τέλος πάντων θα δούμε. Μέχρι να μεγαλώσω άλλωστε μπορεί να αλλάξει γνώμη ο Θεούλης και να μην είναι αμαρτία. Αλλιώς, τι να κάνουμε, θα διαλέξω αυτή που θέλει να 'ρθει μαζί μου στη ζούγκλα. Αλλά τότε θα βρεθώ με τρεις γυναίκες, αφού εκεί θα παντρευτώ την Ταταμπού και τη Τζαίην. Πρόβλημα.

Ο Σταύρος, που τα ξέρει αυτά, μου λέει ότι στην Αφρική μπορεί κανείς να παντρευτεί όσες γυναίκες θέλει και δεν είναι αμαρτία. Αυτό με βολεύει, γιατί έτσι μπορώ να έχω και τη Βάγια και την Ευδοξία και την Ταταμπού και τη Τζαίην. Ωραία θα 'ναι!

Στο σχολείο έχουμε δασκάλα την κυρία Μαρίνα. Η κυρία Μαρίνα είναι γριά και νευρική κι όλο μας φωνάζει. Καμιά φορά μας τραβάει και το αυτί και μας δίνει ξυλιές με

τον χάρακα. Εμένα μου έδωσε ένα φούσκο την πρώτη μέρα, γιατίμίλαγα με τον Τσίλα, αλλά τον Τσίλα δεν τον βάρεσε κι αυτό εγώ το λέω αδικία. Όταν μεγαλώσω θα πάω να της αστράψω κι εγώ ένα φούσκο, να δει τι ωραία που είναι. Ο Τσίλας είναι φίλος μου από τη γειτονιά, αλλά ντιπ καταντίπ κούτσουρο στα γράμματα. Έχει κιόλας βαρέσει μια φορά κανόνι στην Πρώτη και η κυρία Μαρίνα του λέει ολοένα ότι ούτε για λούστρος δεν κάνει με τα μυαλά που έχει. Αλλά τον Τσίλα δεν τον νοιάζει γιατί άμα μεγαλώσει θα παίξει εξτρέμ στον Ηρακλή, που είναι η ομαδάρα μας και που βάζει όποτε θέλει πέντε γκολάκια στον ξεφτίλα τον Λαρισαϊκό. Κάσας-Αγορογιάννης, το δίδυμο που σκοτώνει! Εγώ δυστυχώς δεν νομίζω ότι θα παίξω καλό εξτρέμ, γιατί δεν ξέρω καλή μπάλα. Στη γειτονιά όλο τερματοφύλακα με βάζουν κι όταν τρώω γκολ όλοι με βρίζουν «άσχετο», άσε που καμιά φορά δεν με παίζουν κιόλας. “Τον Πάνο να τον πάρετε εσείς” λένε στους άλλους. “Καλέ τι μας λέτε; Και γιατί δεν τον παίρνετε εσείς;” λένε οι άλλοι. “Τι να τον κάνουμε εμείς, για ομορφιά;”, τέτοια... Αλλά πού θα πάει, θα τους δείξω εγώ όταν μεγαλώσω. Θα πάω να γραφτώ στον Ολυμπιακό και θα με διαβάζουν στην «Αθλητική» με κάτι γράμματα νά: «Ο ΗΜΙΘΕΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΕΝΤΕ ΓΚΟΛ ΣΤΟΝ ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟ!». Και μετά θα πάω στη Σάντος, την ομάδα του Πελέ, και θα πάρω το κύπελλο και θα τους το τρίψω στη μούρη.

Πάντως κάνω μυστικές προπονήσεις μόνος μου στο σπίτι. Κάνω κατεβασιές στο διάδρομο, απ’ την κουζίνα μέχρι την εξώπορτα, ντριπλάρω τα πάντα και σουτάρω γκολάρες στην καρέκλα που δεν πιάνει κανένα. Μετά ακούω τα πλήθη να ζητωκραυγάζουν «Πά-νος, Πά-νος» και πολύ το φχαριστιέμαι. Καμιά φορά η μαμά μου βάζει τις φωνές, αλλά έτσι είναι οι γυναίκες, δεν καταλαβαίνουν από αντρικές δουλειές. Όμως, ένα μυστήριο πράγμα, ενώ στο σπίτι τα καταφέρνω μια χαρά, όταν βγαίνω να παίξω στη γειτονιά δεν μου πιάνει τίποτα κι έχουμε πάλι εκείνα τα: «Έξω ο άσχετος», «Όξω ξεφτίλα» και τα λοιπά. Αλλά πού

θα πάει, εγώ όλο και βελτιώνομαι και μια μέρα θα τους δείξω.

Του μπαμπά δεν του αρέσει καθόλου η μπάλα.

—Να ασχοληθείς με τα μαθήματά σου, να είσαι αριστούχος, μου λέει. Οι μπάλες και τα τρεχάματα είναι για τα αλανάκια.

Έλα όμως που εγώ δεν θέλω να είμαι αριστούχος, αλλά σέντερ-φορ, σαν τον Υφαντή! Γιατί όταν είσαι καλός στα μαθήματα σε λένε «βουτυρόπαιδο», όταν όμως παίζεις καλή μπάλα όλοι σε σέβονται και σε υπολογίζουν. Ορίστε, ο Σταύρος —που είναι ένα χρόνο μεγαλύτερος— όλο οχτάρια παίρνει, αλλά όλοι τον θέλουν στη δικιά τους ομάδα, ενώ εμένα, που έχω πήξει στα δεκάκια, μ' έχουν για φτύσιμο. Αλλά πού να τα καταλάβουν αυτά οι μεγάλοι! Δηλαδή τι θέλουν, να γίνω σαν τον «Φωτηράκη» της κυρα-Σοφίας, της φουρνιαρούς, που είναι όλη μέρα κλεισμένος μέσα στην αυλή και βλέπει τον κόσμο από τα κάγκελα; Μάλλον αυτό θα θέλουν, γιατί και η μαμά απορεί που δεν πάω να παίξω με τον χοντρό, αλλά προτιμώ να «αλητεύω με τ' αλάνια».

—Ο Σωτηράκης είναι πολύ καλό παιδί, μ' αυτόν να κάνεις παρέα, μου λέει και μου ξαναλέει.

—Δεν τον χωνεύω τον βούτυρο, της λέω εγώ.

Όπου συνήθως μου αστράφτει ένα φούσκο κι αρχίζει το κήρυγμα.

—Δεν θα σ' αφήσω εγώ να γίνεις αλήτης! Να γυρίζεις με τα βρωμόπαιδα, που λένε παλιόλογα και βρίζουν. Ακούς; Θα γίνεις άνθρωπος, βρε. Θα γίνεις κύριος, σαν τον πατέρα σου, αλλιώς θα σε σαπίσω στο ξύλο.

—Κι ο μπαμπάς βρίζει το σταυρό του, το Χριστό του, την Παναγία του, λέω εγώ.

Και τότε η μαμά με στρώνει στο κυνηγητό με τη σκούπα, αλλά ευτυχώς δεν μπορεί να τρέξει γρήγορα κι έτσι ξε-

φεύγω. Τώρα γιατί στους μεγάλους δεν τους αρέσει να τους λες την αλήθεια δεν μπορώ να το καταλάβω. Και καλά αυτό, αλλά μας κάνουν και κήρυγμα εμάς των μικρών, να είμαστε «φιλαλήθεις». Αλλά εμένα να μου εξηγήσει κάποιος παρακαλώ, γιατί όταν χτυπάει το τηλέφωνο ο μπαμπάς λέει “Πες ότι δεν είμαι εδώ”;

Με τους μεγάλους δεν τα πάω καλά, γιατί όλοι με κυνηγάνε να κάνω πράγματα που δεν θέλω και να μην κάνω πράγματα που θέλω. Για παράδειγμα, πρέπει να πίνω γάλα που είναι μπλιάχ, να διαβάζω τα μαθήματα που είναι ακόμα πιο μπλιάχ, να κάθομαι φρόνιμος και να είμαι ευγενικός με τις κυρίες που έρχονται επίσκεψη και κουτσομπολεύουν άλλες κυρίες, που δεν έχουν έρθει επίσκεψη, αλλά που είχαν έρθει επίσκεψη την άλλη φορά. Επίσης να λέω ποιήματα κι άλλες βλακείες όταν δεν έχω όρεξη και να πλένω τα μούτρα μου το πρωί. (Αλλά εγώ τους ξεγελάω κι ανοίγω τη βρύση για να κάνει θόρυβο και κάνω θόρυβο όπως όταν πλένουμε τα μούτρα μας, αλλά δεν τα πλένω και η μαμά νομίζει ότι τα πλένω.). Α ναι, ξέχασα... Πρέπει να παίρνω πάντα δέκα στο σχολείο, για να είμαι «αριστούχος», όπως λέει ο μπαμπάς, αλλά εγώ τσαντίζομαι να είμαι αριστούχος, γιατί αυτό μου θυμίζει τον Φωτηράκη, που δεν ξέρω αν σας είπα ότι είναι λαπάς. Τέλος πάντων, πού θα πάει, δεν θα μεγαλώσω κι εγώ κάποτε, θα μεγαλώσω, ε, τότε θα τα πούμε.

Η μαμά είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα, γιατί ποτέ δεν μ’ αφήνει να κάνω αυτό που θέλω, όπως για παράδειγμα να παίζω μπάλα ή πόλεμο με τα παιδιά, γιατί λέει θα ιδρώσω και θ’ αρρωστήσω και θα μάθω να λέω βρωμόλογα, όπως αυτοί οι αλάνηδες, και τότε εγώ το σκάω κρυφά και πάω να παίζω και να μάθω βρωμόλογα, για να μην είμαι σαν τον Φωτηράκη βούτυρο κι όταν γυρίζω σπίτι με πιάνει στις σκουπιές και τις παντοφλιές, αλλά εμένα δεν με νοιάζει, γιατί έχω ευχαριστηθεί κι ας φωνάζει αυτή. Το άλλο, το χειρότερο, είναι όταν έρχονται τίποτα καρακάξες

επίσκεψη που η μαμά θέλει να τους λέω “Χαίρετε, τι κάνετε, καλά ευχαριστώ” κι αυτές μου τσιμπάνε τα μάγουλα και με φιλάνε και ρωτάνε διάφορες αηδίες όπως “Πώς πάει το σχολείο;” και “Πες μας ένα τραγουδάκι” κι εγώ διαολίζομαι και θέλω να τους ρίξω κλωτσιά, αλλά το αποφεύγω, γιατί μετά θα φάω ξύλο της χρονιάς μου.

Δηλαδή, για να λέμε την αλήθεια, δεν διαολίζομαι με όλες, γιατί είναι μερικές που μ’ αρέσει να με τσιμπάνε, όπως η κυρία Λέλα, η κυρία Άννα ή η κυρία Στέλλα και ιδιαίτερα η κυρία Στέλλα, που ντύνεται πάντα πολύ ωραία και μυρίζει κολόνια. Όταν με παίρνει αγκαλιά η κυρία Στέλλα εμένα μ’ αρέσει να κάθομαι εκεί και να ζαλίζομαι, γιατί είναι η αγαπημένη μου φίλη της μαμάς και δεν με ρωτάει ποτέ βλακείες, αλλά στενοχωριέμαι, γιατί όλο μιλάει για τον πρώτο της άντρα, που ήταν όμορφος και που τη ζήλευε κι επειδή τη ζήλευε τη χώρισε κι αυτή παντρεύτηκε τον κύριο Κυριάκο που είναι «μισή μερίδα άνθρωπος» και καραφλός και καμία σύγκριση με τον πρώτο, τον όμορφο, και βάζει τα κλάματα και κλαίει και τότε η μαμά την παρηγορεί και της λέει “Ε, τυχερά είναι αυτά, Στέλλα μου” και η κυρία Στέλλα της λέει “Μα δεν ξέρεις τι άντρα έχασα, Πιπή μου” και δώσ’ του κλάμα και η μαμά τα κάνει χειρότερα, γιατί λέει “Ε, κι ο Κυριάκος καλός άνθρωπος είναι” και η κυρία Στέλλα βάζει πιο πολύ τα κλάματα και τότε κλαίω κι εγώ και η κυρία Στέλλα με σφίγγει στο στήθος της που είναι μεγάλο και μαλακό και μ’ αρέσει να χώνομαι και με φιλάει και λέει “Το χρυσό μου! Τι ευαίσθητο παιδάκι!”, αλλά εγώ πολύ θα ήθελα να της φέρω τον άλλο της τον άντρα, αυτόν που ήταν όμορφος, για να μην στενοχωριέται και δεν καταλαβαίνω τον μπαμπά που κουνάει το κεφάλι και λέει “Α, ρε καημένε Κυριάκο, τι σου ’μελλε να πάθεις!”. Δηλαδή, αυτό έλειπε τώρα, να λυπόμαστε και τον κύριο Κυριάκο που είναι «μισή μερίδα» και καραφλός!

Εγώ τον κύριο Κυριάκο δεν τον χωνεύω, γιατί όταν έρχεται επίσκεψη στη γιορτή του μπαμπά κάθεται σε μια

γωνιά και δεν μιλάει, μόνο κουνάει το κεφάλι κάθε λίγο και λέει “Δεν βαριέσαι, τι να κάνουμε, αυτά έχει η ζωή” κι αναστενάζει και ούτε πίνει τσίπρο, γιατί τον πειράζει στο στόμαχι, λέει, ούτε λέει αστεία, όπως οι άλλοι φίλοι του μπαμπά, αλλά το ευτύχημα ούτε με ρωτάει πώς πάει το σχολείο. Μια φορά μου έφερε δώρο κι ένα μπιστολάκι με καψούλια, που όμως δεν δούλευε κι αυτό με τσάντισε ακόμα πιο πολύ κι ο μπαμπάς μετά γέλασε και είπε στη μαμά «με νόημα» “Αμάν πια η γκαντεμιά αυτού του φουκαρά του Κυριάκου!” και η μαμά του είπε “Σώπα γιατί ακούει το παιδί” κι αυτό είναι ένα άλλο που με τσαντίζει, γιατί όλο “Μην ακούσει το παιδί” λένε και δεν μπορώ να καταλάβω γιατί δεν πρέπει ν’ ακούσω. Αφού κάτι είναι κακό, τότε γιατί το λένε;

Κι έτσι την έπαθα την άλλη φορά που είχαν έρθει τ’ αδέρφια της μαμάς (που είναι θείοι μου) για Χριστούγεννα και μου ’φεραν κάτι ψεύτικα παιχνίδια, που όπως είπε ο μπαμπάς τα είχαν «αγοράσει από καρότσι» και είπε στη μαμά “Α, τα γαιδούρια!” κι όταν μετά εγώ για να ευχαριστήσω τον μπαμπά πήγα και τους είπα “Είσαστε γαιδούρια” η μαμά μ’ έπιασε στις παντοφλιές και μ’ έβαλε να ζητήσω συγγνώμη κι ο μπαμπάς έγινε έξαλλος και μου ’βαλε τις φωνές ότι είμαι παλιάνθρωπος κι αχάριστος και βρωμόπαιδο κι εγώ πια σάστισα τελείως, γιατί αφού πριν ο ίδιος τους είχε πει γαιδούρια κι εγώ το ’κανα για να τον ευχαριστήσω κι όταν μετά ρώτησα τη μαμά να μου το εξηγήσει αυτή μου είπε “Ότι λέμε κρυφά πίσω από τους ανθρώπους δεν το λέμε μπροστά τους” κι εγώ πού να καταλάβω, αλλά μήπως είναι το μόνο που δεν καταλαβαίνω στους μεγάλους;

Αποφάσισα να γράψω αυτά τα πράγματα με λεπτομέρειες, γιατί δεν μπορώ να τα πω. Όταν τα λέω όλο παντοφλιές τρώω, ενώ όταν τα γράφω δεν τα βλέπει κανείς, μόνο εγώ, κι έτσι μπορώ να λέω ότι θέλω χωρίς να φοβάμαι μη φάω ξύλο και βγάζω το άχτι μου. Από τότε που

έμαθα να γράφω πολύ μου αρέσει και μπορεί όταν μεγαλώσω να γράφω και βιβλία με τις περιπέτειες μου, όπως ο Μάϊκ Χιτζ που είναι κυνηγός αγρίων θηρίων και γράφει στο «Ρομάντζο» τις περιπέτειες, που μου διαβάζει η μαμά, κι εμένα μ' αρέσει που όλο κινδυνεύει κι όλο την τελευταία στιγμή γλιτώνει, αλλά της μαμάς δεν της αρέσει καθόλου και με το ζόρι μου τα διαβάζει, γιατί είναι, λέει, βλακείες, αλλά εγώ λέω ότι βλακείες είναι αυτά τα αισθηματικά που διαβάζει η ίδια και που κλαίει όταν ο κακός παρατάει το κορίτσι και τι με νοιάζει εμένα, δεν πάει να την παρατήρει εκατό φορές, σιγά να μην τα βιάσουμε μαύρα.

Της μαμάς της αρέσει όμως να βλέπει κι άλλες τέτοιες βλακείες στο σινεμά κι αυτό είναι η χειρότερή μου, γιατί με παίρνει μαζί και σκυλοβαριέμαι, να βλέπω ανθρώπους να φιλιούνται όλη την ώρα και να μην γίνεται τίποτα, ούτε ξιφομαχίες, ούτε μπιστολίδι, ούτε τίποτα, αλλά όταν της λέω “Πάμε να φύγουμε” μου λέει “Λίγο ακόμα” κι άμα επιμένω μου αστράφτει και κανένα φούσκο κι αυτό είναι η διασκέδαση. Όμως όταν έχει Ταρζάν ή κανένα ιπποτικό ή καουμπούκο τότε την κάνω χρυσή να με πάει κι όλο “Έχω δουλειά” μου λέει κι άμα επιμένω τρώω πάλι φούσκο και σπάνια με πηγαίνει «για να με ξεφορτωθεί», αλλά και τότε μου το βγάζει ξινό, γιατί βαριέται και θέλει να φύγουμε από τη μέση.

—Αυτά τα τρομακτικά σε χαλάνε, μου λέει.

Κι άντε μετά να συνεννοηθείς μαζί της! Αλλά όλες οι γυναίκες έτσι είναι, το λέει κι ο μπαμπάς. Όλη μέρα στο σπίτι, να κουτσομπολεύουν και ν' ακούν βλακείες στο ραδιόφωνο και μετά να γκρινιάζουν που κουράζονται και τους έχει πέσει η μέση από τις δουλειές, λες και σκάβουν, και να νευριάζουν με το παραμικρό και να μην σκαμπάζουν ούτε από μπάλα, ούτε από Μαρκεζίνη, ούτε τίποτα. Μόνο για γκρίνια είναι καλές και για παντοφλιές. Γι' αυτό κι εγώ πολύ θα το σκεφτώ αν θα παντρευτώ όταν μεγαλώσω, γιατί τη γκρίνια δεν την μπορώ με τίποτα (ούτε τις παντο-

φλιές), αλλά ελπίζω στη ζούγκλα να μην έχουμε τέτοια, οπότε όλα καλά.

Επίσης οι γυναίκες είναι πολύ βαρετές. Ούτε πίνουν τσίπρο, ούτε καπνίζουν, εξόν κι αν είναι από την Αθήνα, όπως η ξαδέρφη μου η Κική, οπότε και πίνουν και καπνίζουν, γιατί είναι μοντέρνες. Την Κική εγώ πολύ την αγαπάω, γιατί ντύνεται πολύ ωραία και ξέρει ένα σωρό πράγματα για τους ηθοποιούς και άλλα τέτοια και διαβάζει βιβλία κανονικά κι όχι «Ρομάντζο» και «Θησαυρό». Βάφει και τα μαλλιά της κίτρινα και δεν μπορώ να καταλάβω γιατί η μαμά αναστενάζει και λέει στις φίλες της “Η καημένη ατύχησε”. Εμένα δεν μου φαίνεται καθόλου άτυχη, αφού κάθε φορά που παίζουμε μαζί ξερή όλο βαλέδες της έρχονται. Εκείνο που είναι μυστήριο είναι που η Κική είναι μεγάλη, σαν τη μαμά, ενώ είναι ξαδέρφη μου κι αυτό δεν το καταλαβαίνω, γιατί η Σοφούλα, που είναι κι αυτή ξαδέρφη μου, είναι σαν και μένα, μόνο ένα χρόνο μεγαλύτερη. Πώς είναι δυνατόν να υπάρχουν ξαδέρφες που είναι σαν τις μαμάδες ενώ κανονικά θα ’πρεπε να είναι σαν τα παιδιά; Και το μυστήριο είναι ακόμα πιο μυστήριο, γιατί και η άλλη μου ξαδέρφη, η Ελευθερία, που είναι αδερφή της Κικής είναι κι αυτή σαν τη μαμά. Μόνο που η Ελευθερία όταν περπατάει κουνιέται πέρα-δώθε κι εμένα πολύ μου αρέσει να την κοιτάζω από πίσω, δεν ξέρω γιατί. Πάντως και γι’ αυτήν η μαμά λέει “ατύχησε” κι όταν τη ρώτησα κάποτε μου άστραψε ένα φούσκο και μου είπε “Αυτά δεν είναι για τα μικρά παιδιά” κι έτσι εξακολουθώ να έχω την απορία. Μου φαίνεται πάντως ότι μπορεί να πήραν ένα λαχείο, σαν αυτά που παίρνει κι ο μπαμπάς, και δεν το κέρδισαν, αλλά ούτε ο μπαμπάς κερδίζει ποτέ και η μαμά δεν λέει ποτέ γι’ αυτόν “ατύχησε”. Ποιος ξέρει...

Έτσι λοιπόν, αποφάσισα να γράφω τις περιπέτειες μου κι όταν μεγαλώσω να τις κάνω βιβλίο, σαν αυτά που διαβάζει η Κική, κι έτσι θα γίνω διάσημος σαν τον Μάϊκ Χιτζ, αλλά θα βγάζω και το άχτι μου. Για παράδειγμα,

όταν μαλώνω με τον Γιώργο, θα γράφω ότι είναι πατάτας και θα ευχαριστιέμαι, γιατί αν του το πω τότε θα με πλακώσει στις μπουνιές κι αυτό δεν θα μ' αρέσει καθόλου. Ή για τη μαμά, όταν με δέρνει, θα τα γράφω όλα χαρτί και καλαμάρι και θα ξεσπάω. Ναι, μου φαίνεται ότι αυτή είναι πολύ καλή ιδέα. Μόνο μη μου βρει κανείς το τετράδιο που γράφω, γιατί τότε θα 'χουμε πρόβλημα. Λέω να το κρύβω στο μπαούλο του παππού, στην αποθήκη, όπου δεν ψάχνει ποτέ κανένας κι έτσι θα είμαι σίγουρος. Αυτό είναι το μεγάλο μου μυστικό.

Και μιας και θυμήθηκα τον παππού είναι κρίμα που δεν τον πρόλαβα και πέθανε πριν γεννηθώ, γιατί πρέπει να ήταν πολύ σπουδαίος άνθρωπος. Ευτυχώς που ο μπαμπάς μου διηγείται τις περιπέτειές του, που είναι όλο με μπιστόλια και μαχαίρια και ντουφέκια, κι έτσι ξέρω πως είχα παππού ήρωα (μπορεί κι ανώτερο από τον Μάϊκ Χιτζ, αν κι αυτός δεν πήγε στη ζούγκλα). Της μαμάς δεν της αρέσει να μου διηγείται ο μπαμπάς για τον παππού και λέει “Με κάτι τέτοια αγριεύει το παιδί και δεν μπορούμε να το συμμαζέψουμε”, αλλά ο μπαμπάς της απαντάει “Πιάψε εσύ, δεν ξέρεις” και μου λέει τις ιστορίες. Του μπαμπά του αρέσει να πειράζει τη μαμά. Δηλαδή του αρέσει να πειράζει όλο τον κόσμο, αλλά πιο πολύ τη μαμά. Κι εμένα πολύ μου αρέσει που την πειράζει, γιατί διασκεδάζω να τη βλέπω να θυμώνει.

—Βρε Παναγιωτίτσα, πες μας για τους Τσιπιανίτες που πήγαν να φυτέψουν τραχανά, της λέει.

Και η μαμά γίνεται Τούρκα, γιατί δεν της αρέσει να την φωνάζουν Παναγιωτίτσα κι επίσης δεν της αρέσει να της λένε για τα Τσιπιανά, που είναι το χωριό της, στην Πελοπόννησο. Εγώ δεν ξέρω πώς είναι τα Τσιπιανά, αλλά το φαντάζομαι με καλύβια και να το κατοικούν όλο χαζοί, ενώ το Κακούρι, το χωριό του μπαμπά, πρέπει να 'ναι λίγο μικρότερο από την Αθήνα και βγάζει τα πιο ανώτερα παλικάρια, σαν τον παππού τον Παναή. Όμως η μαμά δεν

θέλει να 'ναι από χωριό κι όλο λέει ότι μεγάλωσε στην Τρίπολη και στην Αθήνα κι ότι ο μπαμπάς της ήταν μορφωμένος και δάσκαλος. Ευτυχώς δηλαδή που κι αυτός πέθανε πριν γεννηθώ εγώ, γιατί αλλιώς θα μου 'βαζε όλο μαθήματα και θα μου τις έβρεχε με τον χάρακα. Ενώ ο παππούς ο Παναής θα μου μάθαινε σημάδι και θα μ' έπαιρνε με το 'άλογο μαζί στο κυνήγι. Μεγάλη διαφορά!

Στο μπαούλο του παππού, που φυλάμε στην αποθήκη, έχει πολλά βιβλία, κάτι φάρμακα με ξένα γράμματα, ρούχα, στολές και κάτι ζωγραφίες από βασιλιάδες (όχι αυτούς που έχουμε τώρα, με τη Φρειδερίκη, που δεν τη χωνεύει ο μπαμπάς και τη λέει «Φρίκη», άλλους), αλλά πουθενά δεν βρήκα τα μπιστόλια και τα ντουφέκια, μόνο ένα μεγάλο σπαθί που πήραμε και παίζαμε με το Γιώργο κι όταν μας είδε ο μπαμπάς έβαλε τις φωνές και μας το πήρε και το 'κρυψε κι από τότε δεν το ξαναείδαμε.

Ο Γιώργος είναι μπορεί κι ο καλύτερός μου φίλος. Η μαμά του, η κυρα-Μαρίκα είναι η καλύτερη φίλη της μαμάς κι ο μπαμπάς του, ο κυρ-Νίκος, ο καλύτερος φίλος του μπαμπά και μένουν πάνω από μας, στο σπίτι. Δηλαδή εμείς μένουμε κάτω κι εκείνοι επάνω. Εμείς τους βρήκαμε όταν ήρθαμε εδώ απ' το παλιό το σπίτι, όταν τ' αγόρασε ο μπαμπάς (το καινούργιο σπίτι δηλαδή) κι από τότε είμαστε σαν μια οικογένεια. Εμένα πολύ μου αρέσει που μένουμε κοντά, γιατί καμιά φορά πάω να φάω στην κυρα-Μαρίκα που μαγειρεύει καταπληκτικά φαγητά, όχι σαν της μαμάς, κι ας λένε ότι «το ξένο είναι πιο γλυκό». Επίσης είναι πολύ καλό που ο Γιώργος είναι έτσι δυνατός και τους νικάει όλους –εξόν από τον Νικολάρα βέβαια– κι άμα τα βρίσκω σκούρα με κανέναν τον πλακώνει στις μπουνιές και με ξελασπώνει. Καμιά φορά, το καλοκαίρι, όταν έρχεται νωρίς ο μπαμπάς, μας παίρνει και τους δυο και μας πάει στην ταβέρνα του Παναγιώτη, εδώ παρακάτω, και μας κερνάει σουβλάκια. Του Γιώργου του αρέσουν πολύ τα σουβλάκια. Επίσης του αρέσουν τα τραχτέρ, τα αυτοκίνητα και οι μη-

χανές και λέει όταν θα μεγαλώσει θα γίνει μηχανικός σαν τον μπαμπά του. Τα καλοκαίρια όταν τελειώνουμε το σχολείο πάει και βοηθάει τον μπαμπά του στο συνεργείο και μουτζουρώνεται ολόκληρος κι εγώ ζηλεύω που μαθαίνει μάστορας.

Ο Γιώργος έχει κι έναν άλλο αδερφό, τον Τάσο, που είναι μεγάλος, γιατί πάει στην Τετάρτη, αλλά δεν είναι σαν τους άλλους μεγάλους, που πειράζουν τους μικρούς. Ο Τάσος αντίθετα μας προστατεύει τον Γιώργο κι εμένα και πλακώνει όποιον μεγάλο μας πειράζει κι έτσι όλα είναι ωραία και καλά. Άμα μεγαλώσω θα γίνω κι εγώ σαν τον Τάσο, να προστατεύω τους μικρούς, όπως κάνει ο Ερροφλύν στον Ρομπέν των Δασών και τότε θα κάνω φιγούρα στις κοπέλες και θα μ' αγαπήσουν, αλλά εγώ θα τους λέω “Δεν μπορώ” γιατί έχω το μυαλό μου όπως είπαμε στην Ταταμπού (εξόν κι αν είναι καμιά πιο όμορφη, σαν την Έφη, που είναι συμμαθήτρια του Τάσου, οπότε το συζητάμε). Την αδερφή του Γιώργου τη λένε Βαγγελίτσα και είναι πιο μικρή από μας. Συνήθως δεν την παίζουμε, γιατί είναι μικρή και κορίτσι και κλαίει όταν τις τραβάμε τα κοτσίδια, αλλά καμιά φορά τη βάζουμε να σπρώχνει το πατίνι και η κυρα-Μαρίκα ευχαριστείται και μας λέει “Μπράβο καλά παιδιά” κι εγώ χαίρομαι, γιατί την κυρα-Μαρίκα πολύ την αγαπάω (σίγουρα περισσότερο από τη μαμά), γιατί δεν με μαλώνει ποτέ κι όταν τσακωνόμαστε με τον Γιώργο όλο αυτόν λέει που φταίει. Τέλος πάντων με τα παιδιά είμαστε σαν αδέρφια (ακόμα και με τη Βαγγελίτσα) κι όταν ακόμα κόβουμε φιλία πολύ γρήγορα τα ξαναφτιάνουμε.

Τότε με τους σεισμούς περάσαμε καταπληκτικά, γιατί κάθε βράδυ κοιμόμασταν στο λεωφορείο, για να μην μας πλακώσει το σπίτι και είχε πολύ πλάκα, γιατί όλη μέρα παίζαμε, ούτε σχολείο, ούτε τίποτα. Μόνο όταν τελείωσαν οι σεισμοί στενοχωρήθηκα, γιατί δεν μπορούσαμε να κοιμόμαστε όλοι μαζί κι έτσι πάει η πλάκα. Τότε κατάλαβα ότι είναι προτιμότερο να έχεις αδέρφια και να μην είσαι

μόνος σου, γιατί έχει πολύ πλάκα, αλλά κι άμα κάνεις καμιά αταξία εσύ μπορείς να πεις ότι το 'κανε ο άλλος κι έτσι τρώει ξύλο εκείνος κι εσύ τη γλιτώνεις. Όμως η μαμά δεν θέλει ν' ακούσει κουβέντα όταν της το λέω και μου λέει "Άλλον έναν σαν εσένα να 'χα θα 'χα τρελαθεί". Και τότε η κυρα-Μαρίκα που έχει δύο σαν και μένα (και τη Βαγγελίτσα) γιατί δεν τρελαίνεται;

Μπορεί να μην έχω αδέρφια αλλά έχω ξαδέρφια. Τον Πάνο και τον Νίκο, που πήρε ο μπαμπάς στο σπίτι και τους μεγάλωσε όταν πέθανε η αδερφή του, πριν γεννηθώ εγώ, και τώρα είναι μεγάλοι και δουλεύουν στα λεωφορεία, ο Πάνος οδηγός κι ο Νίκος εισπράκτορας. Η μαμά λέει ότι ο Πάνος είναι η αδυναμία του μπαμπά, γιατί έχει το όνομα του παππού ενώ τον Νίκο τον έχει στο κυνηγητό. Ο Νίκος όμως είναι δυνατός και μια φορά πλάκωσε στο ξύλο ένα ολόκληρο χωριό, που έκανε φασαρία και δεν άφηνε το λεωφορείο να φύγει. Επίσης έφαγε ένα ντενεκέ τυρί μόνος του, αλλά ο μπαμπάς όλο τον μαλώνει, να βάλει μυαλό και να συμμαζευτεί, να μην γυρνάει από 'δώ κι από κει με τις τσούλες και να μην κλέβει στα εισιτήρια. Καμιά φορά το βράδυ ο μπαμπάς πάει κρυφά στη Βίλα Λαχτάρα, όπου μένουν τα ξαδέρφια μου, «να κάνει έφοδο», να δει μήπως καπνίζουν κρυφά, αλλά αυτοί τον καταλαβαίνουν που έρχεται και δεν καπνίζουν. Όταν ο μπαμπάς θυμώνει μαζί τους λέει στη μαμά "τ' ανίψια σου" κι όταν είναι ευχαριστημένος λέει "τ' ανίψια μου". Έτσι κάνει και με μένα. Όταν κάνω αταξίες της λέει ο "γιος σου" κι όταν παίρνω κανένα καλό βαθμό λέει "ο γιος μου". Οπότε φαίνεται όταν δεν είμαστε καλοί είμαστε της μαμάς κι όταν είμαστε καλοί είμαστε του μπαμπά.

Έχω κι άλλον ένα ξάδερφο, τον Σωκράτη, που αυτόν δεν τον πήρε ο μπαμπάς να τον μεγαλώσει, αλλά τον άφησε στο χωριό «με τον ανεπρόκοπο τον πατέρα του», γιατί είναι χαζός και μόνο για σκάψιμο και όργωμα είναι. Ο Σωκράτης φοράει τραγιάσκα και χωριάτικα ρούχα, που βρω-

μάνε κοπριά, κι έρχεται καμιά φορά στο σπίτι με το κάρο και η μαμά διαολίζεται, γιατί δεν της αρέσουν οι χωριάτες επειδή, λέει, κουβαλάνε λάσπες μέσα στο σπίτι και μιλάνε χωριάτικα. Ούτε εγώ τον χωνεύω τον Σωκράτη, γιατί μια φορά άκουσα που είπε στη μαμά “Εγώ τους λέω στο χωριό ότι μια μέρα θα δείτε το γιο του μπάρμπα μου του Γιάννη να ’ρθει εδώ ενωμοτάρχης της Χωροφυλακής” κι εγώ καθόλου δεν θέλω να πάω ενωμοτάρχης της Χωροφυλακής στο Τοπουζλάρ, μέσα στις λάσπες και τις κοπριές και να βάζω τους φτωχούς ανθρώπους στη φυλακή όταν δεν φωνάζουν “Ζήτω ο Βασιλεύς”. Επίσης η μαμά τον μαλώνει τον Σωκράτη όταν τη λέει «θειά» και του λέει “Τον κακό σου τον καιρό που θα με πεις «θειά»”. Δεν ξέρω γιατί, ίσως γιατί θειά είναι η θειά-Θανάσω, που είναι πολύ γριά και άσχημη και δεν θέλει να της μοιάσει. Τη θειά-Θανάσω εγώ τη φοβάμαι, γιατί είναι σαν μάγισσα κι έχει ένα δόντι και με λέει «Πανούλια». Όταν τη βλέπω τρέχω να κρυφτώ κάτω από το τραπέζι και δεν βγαίνω από κει αν δεν φύγει.

Επίσης φοβάμαι τις γύφτισσες, γιατί η μαμά με φοβερίζει ότι άμα δεν είμαι καλός θα με δώσει να με πάρουν και τότε πάλι τρέχω να κρυφτώ, να μη με βρει και με δώσει. Γι’ αυτό φοβάμαι και την εικόνα της Παναγίτσας, που είναι τελείως γύφτισσα και με κοιτάει άγρια απ’ το εικονοστάσι στο δωμάτιό μου, αλλά όταν το είπα της μαμάς αυτή μ’ έπιασε στις παντοφλιές και μου είπε “Η Παναγίτσα, βρε, σε φυλάει και βλέπει ό,τι κάνεις” κι εγώ φοβήθηκα ακόμα περισσότερο, γιατί αν βλέπει ό,τι κάνω, τότε θα με πάρει οπωσδήποτε, να με πάει στους γύφτους, κι από τότε η μαμά με βάζει να κάνω την προσευχή μου γονατιστός, αλλά εγώ μετά στο κρεβάτι κουκουλώνομαι, να μη με βλέπει και με πάρει και φοβάμαι μέχρι να κοιμηθώ, οπότε δεν φοβάμαι άλλο.

Εγώ τους αγίους και τα εικονίσματα τα φοβάμαι. Επίσης φοβάμαι και τους παπάδες, με τα γένια και τα ράσα, εξόν απ’ τον παπα-Βασίλη που είναι καλός, παρόλο που είναι γέρος και χαμογελάει και μας λέει “Μπράβο καλό μου

παιδί” όταν τρέχουμε να του φιλήσουμε το χέρι. Γι’ αυτό το λόγο δεν χωνεύω καθόλου την Κυριακή, γιατί μας πάνε με το σχολείο στην εκκλησία κι εκεί έχω όλους τους άγιους να με κοιτάνε άγρια από παντού και δεν μπορώ να κρυφτώ πουθενά, άσε που κουράζομαι τόση ώρα όρθιος. Με τον Αποστόλη, που καθόμαστε στο ίδιο θρανίο, σκουντιόμαστε και πατιόμαστε, για να διασκεδάσουμε, και μια φορά γκρεμίσαμε ένα μανουάλι και μας άρπαξε η κυρία Μαρίνα απ’ τ’ αυτί και μας άστραψε δυο φούσκους που κουδούνισαν τ’ αυτιά μου. Την κυρία Μαρίνα τη μισώ, γιατί όλο φωνάζει και μας δέρνει και δεν χαμογελάει ποτέ. Νομίζω ότι της αρέσει να μας δέρνει, γιατί χτυπάει δυνατά και πονάει, όχι όπως η μαμά. Όταν μεγαλώσω θα πάω να της αστράψω κι εγώ δυο φούσκους, να δει τι ωραία που είναι.

Εγώ τα παιδιά μου αποκλείεται να τα χτυπάω. Άμα κάνουν αταξίες θα τα κοιτάω αυστηρά, όπως κάνει ο μπαμπάς, κι αυτά θα κατουριούνται απάνω τους. Γιατί το ξύλο δεν είναι καλό πράγμα κι όπως δεν μ’ αρέσει σ’ εμένα δεν θ’ αρέσει και σ’ αυτά. Αλλά το καλύτερο θα είναι να μην κάνω καθόλου παιδιά, γιατί τα παιδιά είναι φασαρία και θα με διαολίζουν, εξόν κι αν είναι ήσυχα οπότε δεν θα με διαολίζουν. Εμένα μου λένε ότι με πήραν από τους γύφτους (γι’ αυτό φοβάμαι μην έρθει καμιά μέρα καμιά γύφτισσα και με πάρει πίσω), τον Γιώργο τον βρήκαν κάτω από κάτι λάχανα και τον Τάσο τον έφερε ο πελαργός. Τη Βαγγελίτσα δεν ξέρω πού τη βρήκαν, μπορεί σε κανένα πηγάδι, γιατί είναι κορίτσι. Ο Νικολάρας, που είναι πιο μεγάλος και ξέρει, μας είπε ότι όλα αυτά είναι ψέματα και τα παιδιά τα κάνουν όταν φιλιούνται, όπως στο σινεμά, αλλά μου φαίνεται λάθος, γιατί εγώ δεν είδα ποτέ τον μπαμπά μου και τη μαμά μου να φιλιούνται. Πάντως καλύτερα να προσέχω, γιατί δεν ξέρεις καμιά φορά. Δηλαδή εμένα που μ’ αρέσει να φιλάω την κυρία Στέλλα θα μου γίνουν παιδιά; Και τι θα πει μετά η μαμά μου, που λέει ότι αν είχε άλλον ένα σαν εμένα θα τρελαινόταν; Μάλλον θα με πιάσει στις παντοφλίες. Γι’ αυτό λέω καλύτερα να προσέχω.

Σας είπα για τον Αποστόλη; Δεν σας είπα. Λοιπόν, ο Αποστόλης είναι ο πιο καλύτερός μου φίλος στο σχολείο και καθόμαστε στο ίδιο θρανίο. Καμιά φορά μαλώνουμε κιόλας, αλλά δεν έχουμε κόψει φιλία ποτέ και λέμε και τα μυστικά μας. Του Αποστόλη του έχω πει που θα γίνω εξερευνητής και μετά Ταρζάν (δεν του είπα για την Ταταμπού και τη Τζαίην), όμως αυτός μου είπε ότι δεν υπάρχει Ταρζάν κι ότι είναι παραμύθι και παραλίγο να πλακωθούμε. Αυτό όμως εμένα με ανησύχησε και γι' αυτό μετά ρώτησα τον μπαμπά μου αν υπάρχει Ταρζάν, για να 'μαι σίγουρος, γιατί δεν μπορεί να ξέρει ο κύριος Αποστόλης, ο έξυπνος, και να μην ξέρει ο μπαμπάς μου.

—Και βέβαια υπάρχει Ταρζάν, μου είπε ο μπαμπάς μου. Τον γνώρισε κι ο παππούλης σου ο Παναής και τα πί-ναν μαζί.

—Μα πήγε ο παππούς στη ζούγκλα; απόρησα εγώ.

—Όχι, είπε ο μπαμπάς μου, αλλά πήγε στην Αμερική, το ίδιο κάνει.

Εγώ όμως είχα αμφιβολίες.

—Είσαι σίγουρος, μπαμπά; τον ρώτησα.

—Αλίμονο! είπε ο μπαμπάς. Ο Κώτσος ο Ταρζάν απ' το Μεζούρλο; Αδελφικοί φίλοι με τον παππού σου, μόνο ένας ύπνος τους χώριζε!

Εμένα μου έκανε μεγάλη εντύπωση που ο παππούς είχε τέτοιες γνωριμίες, αλλά δεν ήξερα ότι ο Ταρζάν λεγόταν Κώτσος, ούτε ότι ήταν από το Μεζούρλο κι αυτό μου έκανε ακόμα μεγαλύτερη εντύπωση, όμως δεν επέμεινα και το κράτησα για καμιά άλλη φορά. Αχούς εκεί, από το Μεζούρλο!

Η μαμά του Αποστόλη δεν είναι κανονική μαμά, δηλαδή δεν κάθεται στο σπίτι αραχτή, να κουτσομπολεύει με τις γειτόνισσες και ν' ακούει ραδιόφωνο και μετά να λέει “ωχ, η μέση μου, ωχ, τα πόδια μου”, αλλά γυρίζει από σπίτι σε

σπίτι και κάνει ενέσεις, μου έκανε κι εμένα μια φορά που αρρώστησα από τα λαιμά μου και δεν κατάλαβα τίποτα γιατί «έχει ελαφρύ χέρι» όπως λέει η μαμά, όχι σαν τον Μήτσο που σε σουβλίζει σαν οβελία το Πάσχα. Ο Αποστόλης δεν έχει μπαμπά, γιατί πέθανε, και γι' αυτό η μαμά του γυρίζει με τις ενέσεις, για να κάνει καλά τους άλλους ανθρώπους, να μην πεθάνουν. Εμένα πολύ θα με πείραζε να μην έχω μπαμπά, παρόλο που ο δικός μου είναι αυστηρός και με κοιτάει λοξά όταν κάνω αταξίες, γιατί μετά ποιος θα με φροντίζει, αφού η μαμά εξόν από νοικοκυριό δεν ξέρει τίποτα; Δηλαδή μπορεί να γινόμεν κι ορφανό και να με βάλουν στο Ορφανοτροφείο, σαν τα κοριτσάκια που έχουμε στο σχολείο, που τα ντύνουν με σκούρα ρούχα και μπλε κορδέλες και τα φέρνουν κάθε μέρα στη γραμμή και τα παίρνουν πάλι στη γραμμή και είναι όλα μαζί και σπάνια γελάνε και ούτε είναι καλές μαθήτριες, γιατί είναι πολύ στενοχωρημένες. Τα παιδιά τις κοροϊδεύουν και δεν τις κάνουν παρέα, για να μην κολλήσουν ορφανίλα, αλλά εγώ στενοχωριέμαι και καμιά φορά πάω και τους μιλάω κρυφά στο διάλειμμα και ειδικά στην Αμαλία, που είναι η πιο όμορφη από τις άλλες κι έχουμε γίνει φίλοι, κρυφά.

Αλλά το περίεργο είναι που μια μέρα ο Αποστόλης με κοροΐδεψε που τους κάνω παρέα και μου είπε ότι βρωμάνε και δεν έχουν να πάρουν ούτε κουλούρι κι εγώ του είπα ντροπή του, γιατί κι αυτός δεν έχει μπαμπά αλλά του κάνω παρέα, κι εκεί πλακωθήκαμε, αλλά στενοχωρήθηκα γιατί τον είδα που έκλαιγε και με πήραν και μένα τα κλάματα, δεν ξέρω γιατί, και του ζήτησα συγγνώμη, όμως αυτός μου είπε να πάω να πνιγώ κι ότι είμαι «κωλόπαιδο» κι εκεί ξαναπλακωθήκαμε, χωρίς κλάματα όμως. Τώρα όμως που ξέρω, κάθε μέρα που αγοράζω κουλούρι δίνω το μισό της Αμαλίας κι αυτή λέει “δεν θέλω” αλλά μετά το παίρνει και λέει “ευχαριστώ”. Εμείς οι άλλοι δεν λέμε ποτέ “ευχαριστώ” εξόν όταν έρχονται οι κυρίες επίσκεψη στη μαμά και μας λένε “καλή πρόοδο”, τότε λέμε “ευχαριστώ”, γιατί η μαμά μας κάνει νόημα και ξέρουμε ότι αν δεν πούμε “ευχα-

ριστώ” τότε δεν θα μας δώσει γλυκό μελιτζανάκι, που φυλάει κλειδωμένο στη ντουλάπα, έτσι λέμε “ευχαριστώ” και ξεμπερδεύουμε. Φαίνεται όμως ότι στο Ορφανοτροφείο λένε συνέχεια “ευχαριστώ” και χωρίς μελιτζανάκι. Άπαπα, με κανένα τρόπο δεν θέλω να γίνω ορφανό.

Και τώρα θα σας περιγράψω τη γειτονιά. Λοιπόν, η γειτονιά μου είναι η οδός Μιχαήλ Αγγέλου 4, δηλαδή εκεί είναι το σπίτι μου όπου κάτω μένουμε εμείς και πάνω ο κυρ-Νίκος με την κυρα-Μαρίκα και τα παιδιά. Δίπλα είναι το σπίτι του Θόδωρα, όπου μένουν η Βάγια και η Ευδοξία, που σας είπα πιο πριν (που σίγουρα θα παντρευτώ όταν μεγαλώσω). Το σπίτι τους είναι από πλιθιά και τον χειμώνα μαζεύονται εκεί οι καλιακούδες. Στο ίδιο σπίτι μένει και η άλλη η κυρα-Μαρίκα που δεν είναι όμως καλή σαν τη δικιά μας, αλλά στριμμένη, μαζί με τις κόρες της, τη Μπεμπέκα και τη Ζίνα. Η Ζίνα είναι σοβαρή, όμορφη και καλοντυμένη κι αν δεν είχα δώσει λόγο στη Βάγια και την Ευδοξία θα την παντρευόμουν κι αυτή, αλλά η Μπεμπέκα είναι μια στριμμένη γεροντοκόρη, που όλο μας φωνάζει όταν παίζουμε μπάλα στο οικόπεδο, και μια φορά μας την έσκισε κιόλας κι από τότε την έχω άχτι και καλά να πάθει που έμεινε στο ράφι, όπως λένε η μαμά και η κυρα-Μαρίκα (η δική μας), όταν κουτσομπολεύουν τη γειτονιά. Λοιπόν, από την άλλη μεριά του σπιτιού μένει ο Τάκης, που όλο τσακωνόμαστε και καμιά φορά πετάει πέτρες πάνω από τον τοίχο, να μας χτυπήσει τυχαία, κι όταν πέταξα κι εγώ μια μέρα ένα τούβλο και τον βρήκε στο κεφάλι ήρθε μετά η μάνα του και ούρλιαζε στη μαμά μου “Να μαζέψεις το βρωμόπαιδο σου” και η μαμά της είπε “Άκου να σου πω, κυρα-Μαριγούλα, βρωμόπαιδο να πεις το δικό σου το παιδί”, και πολύ ευχαριστήθηκα, αλλά μετά μ’ έπιασε στις παντοφλιές και μ’ έλεγε «βρωμόπαιδο» και δεν καταλαβαίνω γιατί παραξηγήθηκε που με είπε βρωμόπαιδο η μαμά του Τάκη. Τέλος πάντων, απέναντι, στη γωνία έχουμε τον Φωτηράκη, τον βούτυρο, που ο μπαμπάς του είναι φούρναρης και η μαμά του είναι ψηλομύτα και νομίζει ότι είναι της

αριστοκρατίας, όπως λένε η μαμά με την κυρα-Μαρίκα, αλλά εμένα μ' αρέσει, γιατί είναι άσπρη και ξανθιά, σαν τις ηθοποιές, και φοράει ωραίες ρόμπες, όμως ο Φωτηράκης δεν μ' αρέσει γιατί είναι μάπας και δεν έχει ιδέα από τίποτα και είναι όλο πίσω από τα κάγκελα κι εμείς κάθε φορά που παίζουμε τον κοροϊδεύουμε. Παρακάτω, αφού περάσουμε το δρόμο, έχουμε το μπακάλικο του κυρ-Βασίλη του Αούτου, που είναι από τη Νέχαλη και μιλάει αούτικα. Από κει αγοράζουμε τσίχλες που κάνουν φούσκες και καμιά φορά καραμέλες γάλακτος, που κάνουν μια δεκάρα η μία, αλλά προτιμάμε τις καραμέλες του Γιαννάκου, που είναι μαύρες κι έχουν γεύση τσίπρο και παίρνουμε και περισσότερες στο φράγκο. Το μπακάλικο του κυρ-Βασίλη του Αούτου είναι το αρχηγείο μας, γιατί πάμε και καθόμαστε στα σκαλιά της δίπλα πόρτας, που την έχει πάντα κλειστή και λέμε για έργα και περιπέτειες και ιστορίες με φαντάσματα. Αλλά καμιά φορά, δεν ξέρω γιατί, ο κυρ-Βασίλης μας κυνηγάει και τότε δεν ξέρουμε πού να πάμε και τότε μαλώνουμε, γιατί άλλος θέλει να παίζουμε στο οικόπεδο μπροστά στο σπίτι μου, άλλος στο οικόπεδο του Πέρπερα κι άλλος να νοικιάσουμε ποδήλατο για να κάνουμε καμιά βόλτα, όμως στο τέλος κάνουμε αυτό που λέει ο Νικολάρας, γιατί είναι αρχηγός και κανείς δεν μπορεί να πει όχι.

Απέναντι από το μπακάλικο είναι ένα σπίτι περίπου σαν το δικό μας, μόνο πιο παλιό κι ετοιμόρροπο. Κάτω μένει ο Θυμιάκης, που είναι σαν και μένα, αλλά αυτός πάει στο Δέκατο, ενώ εγώ στο Πέμπτο, που ο μπαμπάς του πουλάει το χειμώνα φυστίκια, πασατέμπο, στραγάλια και γλειφιτζούρια και το καλοκαίρι παγωτά και καμιά φορά γυρίζει το βράδυ σουρωμένος και τραγουδάει και βγαίνει η κυρα-Μερόπη και του λέει “Σώπα, θα ξυπνήσεις τη γειτονιά” κι εκείνος της απαντάει “Γιατί, μωρή, χρωστάω σε κανένα;”. Ο Θυμιάκης είναι πολύ φίλος μου και τον λέμε Ροβύθα, γιατί είναι μικροκαμωμένος, αλλά παίζει καλή μπάλα κι αυτόν τον παίζουν κάθε φορά, ενώ εμένα δύσκολα.

Τέλος πάντων, πάνω από το Θυμιάκη μένουν ο Τσίλας, που πάμε στην ίδια τάξη (αλλά αυτός έσκασε το κανόνι) κι ο Γιώργος που είναι δίδυμος αδερφός του, αλλά δεν μοιάζουν καθόλου. Εμείς τους λέμε «Τα Κασιανάκια» γιατί τη μαμά τους τη λένε Κασιανή και παίζουν επίσης πολύ καλή μπάλα, αλλά όταν μαλώνουν τσαντίζονται και ρίχνουν πέτρες και γι' αυτό κανείς δεν θέλει να πλακώνεται μαζί τους, γιατί μπορεί να του ανοίξουν το κεφάλι και μετά ποιος σε σώζει όταν θα πας σπίτι σου με αίματα! Ο μπαμπάς τους είναι ένας σοβαρός κύριος, που κάνει αιτήσεις έξω από το Δημόσιο Ταμείο και με την μαμά του Θύμιου είναι αδέρφια, δηλαδή ο Θύμιος και τα Κασιανάκια είναι ξαδέρφια, αλλά όλο μαλώνουν.

Ο Σταύρος μένει όπως πάμε στο φούρνο του Τσουγένη κι ο μπαμπάς του δουλεύει μηχανοδηγός στα τραίνα. Αυτό είναι σπουδαίο επάγγελμα, γιατί μπορείς να ταξιδεύεις τζάμπα και να βλέπεις ξένες χώρες, ακόμα και την Αθήνα. Ο Σταύρος λέει ότι θα γίνει κι εκείνος μηχανοδηγός, όταν μεγαλώσει, σαν τον μπαμπά του ή τσολιάς σαν τον μεγάλο του αδερφό, τον Κώστα, που υπηρετεί στην Ανακτορική Φρουρά. Εγώ τον Σταύρο πολύ τον θαυμάζω και μακάρι να γίνουμε οι καλύτεροι φίλοι, γιατί είναι πρώτος σε όλα και μαθαίνει τους «Μικρούς Ήρωες» απέξω. Η γιαγιά του είναι η ξακουστή Μαρματζάκαινα, που οργανώνει εκδρομές με τα λεωφορεία σε όλα τα μοναστήρια που κάνουν πανηγύρια, όπως η Παναγία η Ξενιά, και οι άνθρωποι που είναι άρρωστοι γίνονται καλά και περπατάνε και μετά τρώνε αρνιά στη σούβλα και παίζουν τα όργανα και τα περνάνε καταπληκτικά. Όταν καμιά φορά αρρωστήσω θα πάω κι εγώ με τη κυρα-Σταυρούλα τη Μαρματζάκαινα στα μοναστήρια, να περπατήσω και να λένε οι άλλοι “θαύμα, θαύμα!”. Επίσης ο Σταύρος έχει μια ωραία αδερφή, την Αφροδούλα, που θα παντρευτεί όπου να 'ναι, γιατί είναι αρραβωνιασμένη.

Ορίστε το παράπονο το δικό μου που δεν έχω αδέρφια,

ενώ όλοι οι φίλοι μου έχουν αδέρφια. Εγώ όταν γυρίζω σπίτι, μετά το παιχνίδι, δεν έχω κανέναν να παίξω και βαριέμαι κι ο μπαμπάς, που με βλέπει να βαριέμαι, μου λέει “Κάνε μια επανάληψη στα μαθήματά σου” και η μαμά μου λέει “Πήγαινε να μαζέψεις τα παιχνίδια σου, που έχεις κάνει το δωμάτιό σου γυφταριό” κι εγώ δεν μπορώ να ξεφύγω από πουθενά, γιατί μ’ έχουν στόχο, ενώ αν είχα άλλα αδέρφια θα την έπεφταν και σε κείνα και θα με ξέχναγαν εμένα, εξόν κι αν τ’ αδέρφια μου ήταν μεγάλα, οπότε θα μου την έπεφταν κι αυτά μαζί με τον μπαμπά και τη μαμά και τότε κλάφτα Χαράλαμπε! Μόνο αν ήταν μικρότερα θα ’ταν καλά, αλλά όχι πολύ μικρότερα, γιατί τότε θα μου ’λεγαν “Πρόσεχε τον αδερφό σου”, μόνο ένα χρόνο μικρότερα, ώστε να τα πλακώνω εγώ και να μην μπορούν να με πλακώσουν εκείνα. Όμως τώρα που δεν έχω βαριέμαι.

Εκεί που μας αρέσει να παίζουμε στη γειτονιά είναι πρώτα-πρώτα στο «οικόπεδο» που είναι μπροστά ακριβώς από το σπίτι μας και μας αφήνουν οι μαμάδες, γιατί δεν έχει αυτοκίνητα, αλλά φωνάζουν όταν παίζουμε μπάλα και κάνουμε φασαρία ή όταν πλακωνόμαστε και τρέχουν να μας μαζέψουν, γι αυτό κι εμείς άμα έχουμε να παίζουμε πόλεμο ή αν έχουμε κανονίσει να πλακωθούμε με τους Πολυκατοικιώτες δεν πάμε εκεί αλλά στο οικόπεδο του Πέρπερα, που δεν μας αφήνουν οι μαμάδες, γιατί περνάμε τον δρόμο, που έχει αυτοκίνητα και το λεωφορείο της Αστικής, όμως εμείς πάμε κρυφά κι εκεί πλακωνόμαστε με την ησυχία μας. Επίσης καμιά φορά παίζουμε και στο άλλο οικόπεδο του Πέρπερα, που είναι κοντά στο σπίτι του Νικολάρα, αλλά όχι πολύ συχνά, γιατί εκεί έχει ένα φάντασμα που βγαίνει το βράδυ και χτυπάει τους γκαζοντενεκέδες κι ο Νικολάρας μας λέει ότι το ακούει κάθε νύχτα και καμιά φορά να πάμε κι εμείς νύχτα, να το δούμε και ν’ αποδείξουμε ότι δεν είμαστε χέστηδες κι εμείς λέμε “Ναι, καλά, να πάμε” αλλά δεν βιαζόμαστε και πολύ να πάμε, γιατί, πώς να το κάνουμε, φάντασμα είναι αυτό και δεν ξέρεις τι γίνεται καμιά φορά.

Εμένα τα φαντάσματα δεν μου πολυαρέσουν, αλλά είμαι περίεργος να δω ένα. Η Μερσίνα, που έχουμε υπηρέτρια, λέει ότι στο χωριό της έχουν πολλά και βγαίνουν τα βράδια να ρουφήξουν το αίμα από τους ανθρώπους, όπως επίσης έχουν και τις λάμιες, που σε φωνάζουν απέξω από την πόρτα κι έτσι και πεις “Ποιος είναι;” σου παίρνουν τη φωνή και γίνεσαι μουγκός σαν τον Βαγγέλη, που κάνει μόνο “ουγκ, ουγκ” κι εμείς τον κοροϊδεύουμε και τότε αυτός θυμώνει και μας πιάνει στις πέτρες κι εμείς φεύγουμε, εξόν από τα Κασιανάκια, που άμα είναι για πέτρες βρίσκονται στο στοιχείο τους.

Δηλαδή γενικά περνάμε πολύ ωραία στη γειτονιά κι αν δεν ήταν οι μαμάδες, που μας έχουν όλο από κοντά, θα περνάγαμε καλύτερα. Εξόν από μπάλα μας αρέσει να παίζουμε κι άλλα παιχνίδια, όπως κρυφτοντενεκέ, στε-καμάν, τσιλίκα, τριπλούν, μπίλιες, σφούρλες, χαρτάκια κι άλλα πολλά. Εμένα περισσότερο απ’ όλα μ’ αρέσει ο κρυφτοντενεκές καθώς και το τριπλούν, γιατί τα καταφέρνω καλά και το βάζω στο σκάμμα με την πρώτη και μια φορά ήμουνα και τρίτος μετά τον Νικολάρα και τον Σταύρο κι ο Γιώργος θύμωσε και φώναζε “άκυρο, άκυρο”, αλλά ο Νικολάρας είπε ότι δεν ήταν άκυρο κι έτσι ήμουνα τρίτος και είχα μεγάλη χαρά, αλλά όταν το είπα στον μπαμπά το βράδυ αυτός μου είπε “Αντί να κοιτάξεις τα μαθήματά σου κάθεςαι κι ασχολείσαι με βλακείες” κι εγώ στενοχωρήθηκα, γιατί δεν είναι το ίδιο να χαίρεσαι μόνος σου, όμως τι να κάνουμε, από ’δώ και πέρα δεν θα λέω τίποτα ακόμα και πρώτος να βγω.

Ένα άλλο παιχνίδι που μ’ αρέσει είναι τα πατίνια. Τα πατίνια τα φτιάνουμε κάθε καλοκαίρι μόνοι μας, με σανίδες και ρουλεμάν και μετά βάζουμε αγώνες στην κατηφόρα και η μαγκιά είναι να φρενάrouμε πριν βγούμε στον κεντρικό δρόμο και μας πατήσει το λεωφορείο της Αστικής. Εγώ δεν ξέρω να φτιάνω πατίνια, αλλά ξέρουν ο Τάσος με τον Γιώργο κι εγώ τους βοηθάω και μαθαίνω. Το δικό μας το πατίνι είναι πάντα το καλύτερο, γιατί το φτιάνουμε με μεγάλα

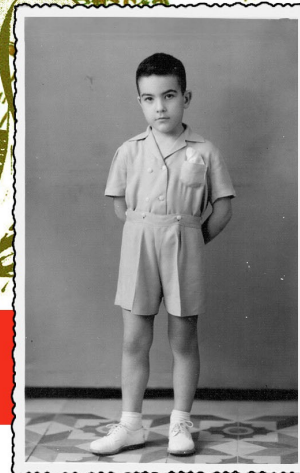
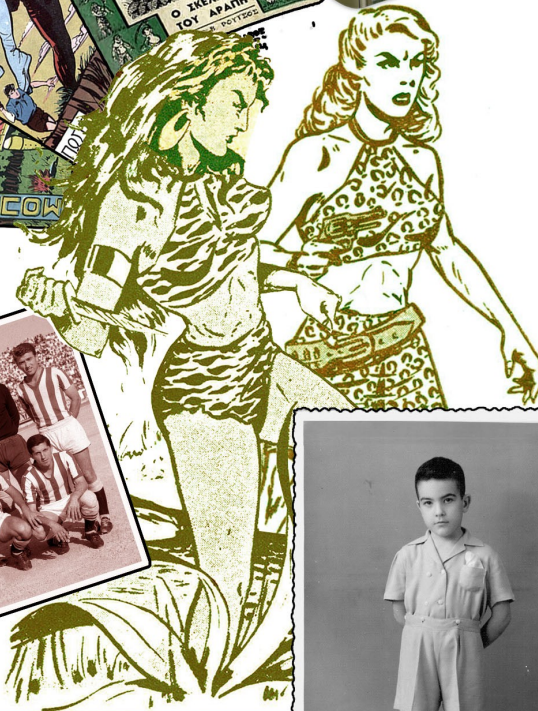
ρουλεμάν που μας φέρνει ο κυρ-Νίκος από το συνεργείο, αλλά τσακωνόμαστε ποιος θα κάνει πιο πολύ και συνήθως κάνει ο Τάσος που είναι πιο μεγάλος και ξέρει και τις λαβές του Καρπόζηλου.

Το καλοκαίρι μ' αρέσει, γιατί τελειώνει το σχολείο και τα βάσανα κι έτσι παίζουμε όλη τη μέρα και κάνουμε ό,τι θέλουμε, αλλά μόνο μέχρι να φύγουμε για ξεκαλοκαιριό, όπου μ' αρέσει λιγότερο, γιατί χάνω τους φίλους μου και βαριέμαι μόνος μου. Το μόνο καλό είναι που κολυμπάμε στη θάλασσα και βγάζω το άχτι μου, γιατί εγώ έμαθα μπάνιο από τα πέρσι, πριν πάω σχολείο, και πολύ το διασκεδάζω, παρόλο που έχω τη μαμά να μου φωνάζει συνέχεια "Πρόσεχε" ή "Μην πάς βαθιά" ή "Έλα έξω, αρκετά". Όμως εγώ κάνω το κορόϊδο και πάω βαθιά, για να τη σκάσω κι αυτή γίνεται έξαλλη, γιατί δεν ξέρει μπάνιο και δεν γίνεται να με πιάσει και δεν μπορείτε να φανταστείτε τι χαρά που έχω.

Ευτυχώς που ο μπαμπάς έχει δουλειές και δεν είναι εδώ κι έτσι αλωνίζω, γιατί αλλιώς θα είχαμε πρόβλημα. Όμως του τα λέει το Σάββατο που έρχεται κι εκείνος με κοιτάζει αυστηρά και μου λέει "Δεν ντρέπεσαι, βρε γαϊδάρη;", αλλά εγώ δεν ντρέπομαι κι όταν φεύγει πάλι εγώ κάνω τα ίδια και χειρότερα. Πριν φύγουμε για ξεκαλοκαιριό όμως περνάμε καταπληκτικά στη γειτονιά, γιατί παίζουμε όλη μέρα και μας αφήνουν να είμαστε έξω και μετά που βραδιάζει, γιατί βγάζουν καρέκλες μπροστά στην εξώπορτα και κουβεντιάζουν κι όταν έρχονται οι μπαμπάδες απ' τη δουλειά κάθονται κι αυτοί και πίνουν ένα τσιπουράκι και λένε για την ακρίβεια και για τους βουλευτές που είναι ψεύτες και κλέφτες και οι μαμάδες τους λένε "Σουτ, μην ακούσει κανείς" κι ο κυρ-Νίκος λέει "Μπα, μήπως δεν έχουμε δημοκρατία;" και τότε γελάνε όλοι και ξεκαρδίζονται κι εγώ δεν μπόρεσα ποτέ να το καταλάβω αυτό το αστείο, αλλά όταν ρώτησα τον μπαμπά αυτός μου είπε "Περίμενε να μεγαλώσεις και θα καταλάβεις".

Αυτά είχα να σας πω και θα τα ξαναπούμε του χρόνου που θα 'μαι στη Δευτέρα και θα 'χω πιο περισσότερες περιπέτειες να γράψω αν όλα πάν καλά.

1956 - 57

Τώρα είμαι εφτάμισι στα οχτώ (δεν μπορώ να καταλάβω γιατί δεν είμαι ποτέ ακριβώς εφτά ή οχτώ) και πάω στη Δευτέρα. Η Δευτέρα είναι πολύ πιο ευκολότερη από την Πρώτη, γιατί πολλά πράγματα τα έχουμε μάθει στην Πρώτη και δεν χρειάζεται να τα ξαναμάθουμε. Εκείνο που μ' αρέσει εμένα είναι ότι τώρα διαβάζω εύκολα κι όχι συλλαβιστά όπως στην Πρώτη και μπορώ να διαβάζω Μικυμάους κι άλλα περιοδικά όπως ο «Μικρός Ήρωας», ο «Υπεράνθρωπος» και ο «Γκαούρ-Ταρζάν», αλλά η μαμά φωνάζει και λέει ότι αυτά είναι τρομακτικά κι ότι αυτά με χαλάνε κι εγώ της λέω ότι αυτά τα διαβάζουν όλα τα παιδιά κι εκείνη μου λέει ότι δεν τη νοιάζει τι κάνουν τα αλανάκια, τη νοιάζει τι κάνει το δικό της παιδί κι αφού μ' αρέσει να διαβάζω, να διαβάζω τα μαθήματά μου, για να γίνω μια μέρα άνθρωπος χρήσιμος στην κοινωνία κι επιστήμονας, όμως εγώ δεν θέλω να γίνω επιστήμονας, θέλω να γίνω εξερευνητής, αλλά αυτό δεν της το λέω, γιατί φοβάμαι μη μου πάρει τα «τρομακτικά» και μου τα κρύψει, όπως κάθε φορά που θυμώνει και τότε τι θα κάνω;

Ευτυχώς που ο μπαμπάς στο ζήτημα αυτό είναι πιο εύκολος, γιατί αλλιώς δεν θα μπορούσα να διαβάζω μικρούς ήρωες. Με τον μπαμπά έχουμε κάνει μια συμφωνία. Εγώ θα φέρνω πάντα δεκάρια κι αυτός θα μου παίρνει μικρούς

ήρωες, αν όμως δεν φέρνω δεκάρια τότε κομμένοι οι μικροί ήρωες κι έτσι καταλαβαίνετε πόσο στενοχωριέμαι αν καμιά φορά φέρω κανένα εννιαράκι στην ορθογραφία. Τότε με ρωτάει η μαμά τι πήρα σήμερα κι εγώ βάζω τα κλάματα κι αυτή βλέπει το τετράδιο που πήρα εννιά και λέει “Εμ, αυτά τα τρομακτικά σε χαλάνε” και περιμένει να γυρίσει ο μπαμπάς να του τα προδώσει όλα χαρτί και καλαμάρι κι ο μπαμπάς, που του αρέσει να πειράζει όλο τον κόσμο, μου λέει ότι πέρναγε από το σχολείο μου και κάτι παιδιά τον φώναζαν “Ε-ννιαράκιας, Ε-ννιαράκιας” κι εμένα με πιάνουν πάλι τα κλάματα, γιατί φοβάμαι μην μου κόψει τους μικρούς ήρωες, αλλά αυτός δεν μου τους κόβει, ευτυχώς, κι έτσι τη γλιτώνω. Αλλά θυμώνω με τη μαμά, που τα προδίνει όλα και είναι νομίζω όπως αυτοί οι προδότες στον «Μικρό Ήρωα» που φοράνε κουκούλα και προδίνουν τον Γιώργο Θαλάσση στους Γερμανούς και στο τέλος τους σκοτώνουν και γλιτώνουμε. Του μπαμπά του αρέσει που διαβάζω και γι’ αυτό μου πήρε μια εγκυκλοπαίδεια που λέγεται «Θησαυρός Γνώσεων» και μου είπε ν’ αφήσω τις βλακείες που διαβάζω με τους «Ταρζάνηδες» και να διαβάζω την εγκυκλοπαίδεια, να μορφωθώ, να γίνω επιστήμων και άνθρωπος, αλλά εγώ δεν τη χωνεύω την εγκυκλοπαίδεια, γιατί βαριέμαι να διαβάζω για τον Ααρών και το Αραράτ και τον Αουραίο και προτιμώ τους μικρούς ήρωες, αλλά δεν λέω τίποτα και κάνω ότι διαβάζω εγκυκλοπαίδεια, όμως μέσα έχω κρυφά τον «Μικρό Ήρωα» και διαβάζω «Μικρό Ήρωα» και δεν με καταλαβαίνει κανείς.

Τους μικρούς ήρωες τους φέρνει το βράδυ ο Ηλίας ο εφημεριδοπώλης, μαζί με την εφημερίδα του μπαμπά, την «Αθηναϊκή» που έχει ωραίες γελοιογραφίες με τον Τσάτσο και την κότα και τον Παπαντρέου με την μυτόγκα και τον Καραμανλή με τα φρύδια. Την Τρίτη την περιμένω πώς και πώς, γιατί τότε βγαίνει ο «Μικρός Ήρωας» και τρέχω όταν ακούω το «φσστ, φσστ» κάτω από την πόρτα. Το πρώτο «φσστ» είναι για την εφημερίδα και το δεύτερο για τον «Μικρό Ήρωα». Τότε έχω πολύ μεγάλη χαρά και τον

παίρνω και τρέχω κοντά στη σόμπα και κόβω γρήγορα-γρήγορα τα φύλλα και διαβάζω τις περιπέτειες κι επίσης μ' αρέσει να μυρίζω τη μυρωδιά του χαρτιού. Ο «Γκαούρ-Ταρζάν» έρχεται την Πέμπτη κι έχω πάλι πολύ χαρά και μ' αρέσουν ακόμα πιο πολύ οι περιπέτειες, γιατί διαδραματίζονται στη ζούγκλα, αλλά και οι ζωγραφιές που δείχνουν τον Ταρζάν, τον Γκαούρ, την Ταταμπού, την Τζαίην, τον Μπέϊμπυ, τον Ποκοπίκο και τη Χουχού, αλλά περισσότερο μ' αρέσει να κοιτάζω την Ταταμπού, που φοράει μαγιό από τίγρη κι έχει πολύ ωραία μπούτια και ωραία μακριά μαύρα μαλλιά. Όμως και η Τζαίην μ' αρέσει κι ας είναι κάπως κακιά, γιατί είναι ξανθιά κι έχει μυτερά μεμέ. Οι ζωγραφιές στον «Γκαούρ-Ταρζάν» μ' αρέσουν πιο πολύ από τις ζωγραφιές του «Μικρού Ήρωα», γιατί στον «Μικρό Ήρωα» δεν φοράνε μαγιό και σπάνια πάνε στη ζούγκλα. Τέλος πάντων, θα δούμε τι θα γίνει όταν μεγαλώσω, ποια θα παντρευτώ, την Ταταμπού ή την Τζαίην, αν δεν γίνεται να τις παντρευτώ και τις δυο, γιατί και οι δυο μ' αρέσουν διαφορετικά. Αλλά έχω μια απορία. Γιατί στο σινεμά όταν πάμε στα έργα του Ταρζάν δεν έχει τον Γκαούρ και την Ταταμπού; Και γιατί εκεί η Τζαίην δεν είναι ξανθιά κι ούτε έχει μυτερά βυζιά; Ο Σταύρος λέει ότι είναι αλλιιώτικος Ταρζάν από τον δικό μας, γιατί τον κάνουν οι Αμερικάνοι και δεν θέλουν να 'χει Έλληνες, γιατί εμάς τους Έλληνες μας ζηλεύουν, αλλά κι έτσι που είναι πάλι μας αρέσει, ειδικά όταν πηδάει από δέντρο σε δέντρο και φωνάζει την κραυγή «Αόοοοό-οοοοόο». Και προσπαθούμε να την κάνουμε κι εμείς την κραυγή, αλλά όχι και πολύ καλά, εξόν από τον Γιάννη, τον αδερφό του Νικολάρα που το κάνει τέλεια και γι' αυτό τον λέμε Τζωννουβαϊσμύλλερ. Α ναι, δεν σας τα είπα... Τον Νικολάρα τον χάσαμε, γιατί τον έβαλε ο μπαμπάς του σε δουλειά σ' ένα συνεργείο κι έτσι είμαστε χωρίς αρχηγό στη συμμορία και μάλλον τώρα έχουμε τον Σταύρο, που είναι και Παιδί-Φάντασμα, αλλά ο Γιώργος λέει ότι τον πλακώνει όποτε θέλει, αλλά δεν θέλει, γιατί δεν τον νοιάζει να είναι αρχηγός στη συμμορία. Εκείνο που τον

νοιάζει τον Γιώργο είναι τα σουβλάκια και τα τραχτέρ, γι' αυτό δεν τον νοιάζει να είναι αρχηγός.

Εγώ τώρα νικάω τον Θυμιάκη και τον Τάκη. Και τον Τσίλα τον νικάω, αλλά αυτός τσαντίζεται και πιάνει πέτρα κι αυτό δεν πάει, γιατί άμα μου ανοίξει κανένα κεφάλι μετά έχω να φάω της χρονιάς μου από τη μαμά. Τους νικάω γιατί έχω βρει το κόλπο και τους κάνω λαβή κεφαλοκλείδωμα και δεν μπορούν να κάνουν τίποτα και τους ρίχνω κάτω. Και μια φορά το 'κανα και στο Γιώργο, αλλά αυτός με ζούληξε πίσω από το αυτί και πόνεσα και τον άφησα κι μ' έριξε αυτός πλάτη κι έτσι δεν τον νικάω. Στο σχολείο μια φορά τους νικάω όλους στην τάξη μου κι αυτό γίνεται στην αρχή, όταν πρωτοπάμε τον Σεπτέμβριο, για να ξέρουμε ποιος είναι ο δυνατός και να μην του κουνιέται κανένας. Τότε πλακωνόμαστε, ιδίως άμα είναι κανένας καινούργιος, και ξέρουμε ποιος είναι μάγκας, αλλά άμα μας πιάσει κανένας δάσκαλος τότε τρώμε ξύλο και ησυχάζουμε γι' αυτό φροντίζουμε να πλακωνόμαστε στο σχολάσμα, πίσω από τον Άγιο Κωνσταντίνο, για σιγουριά. Εμένα μ' αρέσει να πλακωνόμαι, αλλά μόνο άμα νικάω, άμα δεν νικάω δεν μ' αρέσει και τσαντίζομαι γι' αυτό αποφεύγω να πλακωνόμαι με μεγαλύτερους εξόν κι αν τους νικάω οπότε πλακωνόμαι. Όμως καμιά φορά πάνω στο πλάκωμα έτσι και με χτυπήσει κανένας και πονέσω και μεγάλος να 'ναι τότε εγώ γίνομαι έξαλλος κι ορμάω μέσα στα όλα και δεν καταλαβαίνω τίποτα και τους σπάω τα μούτρα κι έρχονται να μας χωρίσουν, γιατί εγώ ρίχνω μπουνιές και δεν σταματάω κι αυτό γίνεται γιατί δεν μ' αρέσει να πονάω και πρέπει να σπάσω κάτι για να μου περάσει.

Να σας πω όμως για τους μικρούς ήρωες καλύτερα. Λοιπόν, εμένα μ' αρέσει πρώτα απ' όλα ο «Γκαούρ-Ταρζάν», όπου ο καλός Γκαούρ νικάει τον κακό Ταρζάν, γιατί είναι Έλληνας και είναι δυνατός, ενώ εκείνος είναι Άγγλος και είναι λαπάς και ο Γκαούρ αγαπάει την πανώρια Ταταμπού, αλλά καμιά φορά την αγαπάει κι ο Ταρζάν, παρόλο

που έχει τη Τζαίην, κι εκείνη ζηλεύει και κάνει ένα σωρό κακίες, αλλά στο βάθος αυτή αγαπάει τον Γκαούρ, όμως αυτός δεν την αγαπάει, γιατί αγαπάει την Ταταμπού και τότε εκείνη γίνεται σχύλα από το κακό της και πάει και λέει ψέματα του Ταρζάν ότι την αγαπάει ο Γκαούρ κι ο Ταρζάν πάει να πλακωθεί με τον Γκαούρ, αλλά δεν τα καταφέρνει κι έτσι ο Γκαούρ νικάει πάντα. Με τον Σταύρο που τα κουβεντιάζουμε δεν συμφωνούμε, γιατί αυτού του αρέσει περισσότερο η Τζαίην, που είναι ξανθιά, και μου λέει “Μελαχρινές βλέπεις παντού, οι ξανθιές όμως είναι λίγες” αλλά αυτό δεν πάει να πει, γιατί εντάξει, και μένα μ’ αρέσει η Τζαίην, αλλά η Ταταμπού μ’ αρέσει περισσότερο, γιατί έχει πολύ μακριά μαλλιά κι ωραία μπούτια.

Καμιά φορά μ’ αρέσει να ζωγραφίζω στην ιχνογραφία τις ζωγραφιές απ’ τον «Γκαούρ-Ταρζάν» και τον «Μικρό Ήρωα», αλλά δεν είναι και πάρα πολύ καλές, ενώ ο Τάσος μπορεί και τις φτιάχνει ίδιες. Ο Τάσος είναι πολύ φοβερός στη ζωγραφική και μπορεί να ζωγραφίζει όλες τις ζωγραφιές που έχουν τα βιβλία, ακόμα και τις ζωγραφιές του αναγνωστικού, που είναι δύσκολες, κι εγώ λέω πως μπορεί άνετα να γίνει ζωγράφος άμα μεγαλώσει, αλλά η μαμά λέει ότι οι ζωγράφοι πεθαίνουν από την πείνα και τους κοροϊδεύει όλος ο κόσμος, γιατί αφήνουν μούσι, γι’ αυτό κι εγώ δεν θέλω να γίνω ζωγράφος, γιατί τσαντίζομαι άμα με κοροϊδεύουν και θέλω να πλακωθώ, αλλά η ζωγραφική μ’ αρέσει και μπορεί να μάθω να ζωγραφίζω για πλάκα.

Ο «Μικρός Ήρωας» μ’ αρέσει κι αυτός, γιατί το Παιδί-Φάντασμα όλο νικάει τους εχθρούς της πατρίδας του και σαν αληθινό φάντασμα ξεγλιστράει από τα χέρια των τυράννων, αλλά πιο περισσότερο μ’ αρέσει ο «Γκαούρ-Ταρζάν» με τις περιπέτειες στη ζούγκλα. Και στον «Μικρό Ήρωα» πάνε στη ζούγκλα, ιδίως όταν κυνηγάνε τον Σεϊτάν Αλαμάν, αλλά δεν πάνε τόσο συχνά. Απ’ τον «Μικρό Ήρωα» μου αρέσει ο Γιώργος Θαλάσσης, που κάνει τα πάντα και τους νικάει όλους, κι επίσης μου αρέσει ο Διαβο-

λάκος, που είναι μικρός αλλά θαυματουργός. Η Κατερίνα δεν μου πολυαρέσει, γιατί όλο ανησυχεί και προσεύχεται «για τον αγαπημένο της» κι όλο την πιάνουν οι Γερμανοί και μετά ο Γιώργος Θαλάσσης φτύνει αίμα να την ελευθερώσει και καμιά φορά τον πιάνουν κι αυτόν και τον βασανίζουν, αλλά στο τέλος τα καταφέρνει και τους ξεφεύγει κι ελευθερώνει και την Κατερίνα και οι εχθροί το φυσάνε και δεν κρύνει. Ο Σπίθας δεν μου αρέσει καθόλου, γιατί είναι χοντρός κι έχει το μυαλό του όλο στο φαγητό. Μου αρέσουν όμως μερικοί από τους Γερμανούς πράκτορες και ειδικά όταν είναι γυναίκες, σαν τη Φρουϊλάϊν Χ, την Κόμπρα και τη Φλόγα, που είναι φοβερά κακές, αλλά πολύ όμορφες και είναι κρίμα που στο τέλος τις σκοτώνουν, γιατί μερικές εγώ θα τις παντρευόμουν ευχαρίστως.

Κι εδώ έχω μια απορία. Γιατί πάντα οι κακές είναι πιο όμορφες από τις καλές; Για παράδειγμα: στον «Υπεράνθρωπο» η Ρεγκίνα και η Σατούρνα μ' αρέσουν πολύ περισσότερο από την Αστραπή ή την Έλσα. Αλλά και στο σινεμά το ίδιο γίνεται. Ενώ η καλή είναι λαπάς κι όλο μυζοκλαίει και ντύνεται σαν γριά, η κακιά είναι πολύ ωραία και βαμμένη και φοράει ωραίες τουαλέτες και καπνίζει πίπα και γελάει «χα, χα, χα» κι εγώ την προτιμώ χίλιες φορές. Όταν το είπα της μαμάς μου είπε ότι έτσι είναι οι άντρες, τις κακές προσέχουν, ενώ τις καλές τις έχουν στο σπίτι, να κάνουν τις δουλειές, σαν σκλάβες, και μάλλον εννοούσε τον εαυτό της, αλλά δεν νομίζω ότι ο μπαμπάς προσέχει τις κακές (ούτε τις καλές), γιατί είναι πάντα απασχολημένος με τη δουλειά του και δεν έχει ποτέ καιρό. Εγώ όταν θα μεγαλώσω θα κοιτάζω να μην είμαι τόσο απασχολημένος, για να προσέχω τις κακές και να τις πηγαίνω στην πλατεία για παγωτό. Ίσως γι' αυτό μ' αρέσει και η Τζαίην, γιατί μ' αρέσουν οι κακές.

Η δουλειά του μπαμπά δεν ξέρω τι ακριβώς είναι, αλλά ο ίδιος λέει «αυτοκινητιστής». Δηλαδή έχει αυτοκίνητα, που είναι τρία λεωφορεία στο ΚΤΕΛ, που στο ένα είναι οδηγός ο κυρ-Βασίλης και εισπράκτορας ο Τάκης, στο άλλο οδηγός

ο κυρ-Αποστόλης και εισπράκτορας ο Κώστας και στο άλλο οδηγός ο Πάνος και εισπράκτορας ο Νίκος, που ο μπαμπάς τον κυνηγάει συνέχεια και τον μαλώνει, γιατί δεν είναι εντάξει με τα εισιτήρια και του φέρνει σαν παράδειγμα έναν Πιτσαρή, που αν κλέβει το κάνει τόσο έξυπνα που δεν τον έχει πιάσει κανείς και να μου το θυμηθείς μια μέρα θα γίνει μέχρι ελεγκτής στο ΚΤΕΛ, του λέει. Κι ο Νίκος σκύβει το κεφάλι και δεν λέει τίποτα, γιατί όταν θυμώνει ο μπαμπάς πιάνει τους Χριστούς και τις Παναγίες και ποιος είδε το Θεό και δεν τον φοβήθηκε!

Αλλά τώρα ο Πάνος και ο Νίκος δεν δουλεύουν πια στο λεωφορείο, γιατί έγιναν κάτι δράματα και ο μπαμπάς θύμωσε πολύ κι έβαλε τις φωνές του Πάνου και του είπε “Αν παντρευτείς αυτή την ξεβράκωτη να σηκωθείς και να φύγεις και να μην ξαναπατήσεις εδώ” κι ο Πάνος είπε “Συγγνώμη, θείε, αλλά εγώ την αγαπάω και θα την παντρευτώ” και τότε ο μπαμπάς έβαλε κάτι φωνές που πρέπει ν’ ακούστηκε μέχρι τον Άγιο Κωνσταντίνο και του είπε “Να τσακιστείς να φύγεις” κι ο Πάνος έφυγε και η μαμά έκλαιγε, γιατί τον αγαπούσε πολύ τον Πάνο, κι εγώ μετά έκλαιγα, γιατί κι εγώ τον αγαπούσα τον Πάνο κι ο μπαμπάς στενοχωρήθηκε, γιατί κι αυτός τον αγαπούσε τον Πάνο, αλλά δεν καταλαβαίνω γιατί τον έδιωξε, και πούλησε το λεωφορείο, γιατί δεν μπορούσε να το βλέπει κι έτσι ο Νίκος πήγε εισπράκτορας σε άλλο λεωφορείο, αλλά από τότε απαγορευόταν να μιλάμε για τον Πάνο στο σπίτι, μόνο καμιά φορά που γύριζε ο μπαμπάς το μεσημέρι έλεγε της μαμάς “Είδα σήμερα τον προκομμένο τον ανιψιό σου από μακριά” και τότε η μαμά βούρκωνε κι έλεγε “Κι εσύ καημένε!” και τρώγαμε χωρίς να μιλάμε, μόνο καμιά φορά ο μπαμπάς έλεγε “Όλα τα συχώρεσε ο Θεός, την αχαριστία δεν τη συχώρεσε” και δεν τελείωνε το φαγητό του, αλλά με ρώταγε απότομα αν πήρα άριστα στο σχολείο κι εγώ έλεγα “Όλα δεκάρια” κι ο μπαμπάς αναστέναζε κι έλεγε “Κοίτα τουλάχιστον εσύ να γίνεις άνθρωπος” και πήγαινε να κοιμηθεί καμιά ώρα και η μαμά μ’ έστελνε να παίξω έξω για να

κλάφει με την ησυχία της. Αλλά κάθε τόσο ο Πάνος μας έστελνε χαιρετίσματα με την κυρα-Χρυσή και η μαμά έκλαιγε πάλι κι εγώ στενοχωριόμουν, όμως δεν λέγαμε τίποτα του μπαμπά, γιατί απαγορευόταν να μιλάμε για τον «προκομμένο» στο σπίτι.

Αυτό ήταν το δράμα κι έτσι εγώ έμεινα χωρίς τον καλύτερό μου ξάδερφο και μετά από λίγο έμεινα και χωρίς τον λιγότερο καλύτερο ξάδερφό μου, γιατί ο Νίκος έφυγε από τα λεωφορεία και πήγε να δουλέψει οδηγός στα φορτηγά κι ο μπαμπάς είπε “Στα τσακίδια”, αλλά πάλι στενοχωρήθηκε, γιατί μπορεί να του φώναζε του Νίκου, αλλά και σ’ αυτόν είχε αδυναμία κι όλο έλεγε για τη φορά που πλάκωσε στο ξύλο ολόκληρο χωριό και τότε που έφαγε ένα ντενεκέ τυρί μόνος του κι έτσι είχαμε μεγάλη στενοχώρια, ειδικά η μαμά που έλεγε ότι “Τα παιδιά αυτά τα μεγάλωσα σαν δικά μου” και καμιά φορά έκλαιγε ξαφνικά και μ’ έστελνε να παίξω, γιατί δεν ήθελε να τη βλέπω να κλαίει κι αυτό ήταν καλό, γιατί έπαιζα, αλλά και κακό, γιατί στενοχωριόμουν.

Ευτυχώς που έμεινε ο κυρ-Βασίλης κι έρχεται να πει τίποτα καλαμπούρια το βράδυ, όταν φέρνει το λεωφορείο στο γκαράζι. Τον κυρ-Βασίλη τον αγαπάω πολύ, γιατί είναι πολύ καλός και μ’ αγαπάει από τότε που ήμουν μωρό και τον κατούρησα στη χούφτα. Ο μπαμπάς λέει ότι είναι ο καλύτερος οδηγός σ’ όλο το ΚΤΕΛ κι ότι προσέχει το αυτοκίνητο σαν να είναι δικό του και μόνο σ’ αυτόν έχει εμπιστοσύνη, γιατί τον έχει κοντά του από παιδάκι με κοντά παντελόνια. Εμένα μ’ αρέσει που λέει καλαμπούρια και μας κάνει να γελάμε και ξεχνάμε λίγο που δεν είναι ο Πάνος εδώ. Άμα μεγαλώσω και γίνω πλούσιος του υποσχέθηκα ότι θα τον πάρω οδηγό στη λιμουζίνα μου και θα φοράει καπέλο κι άσπρα γάντια κι αυτός γελάει και λέει “Εντάξει, σωθήκαμε”, όμως εγώ θα κρατήσω το λόγο μου και θα γίνω.

Φέτος μας ήρθε κι ο θείος ο Ντίνος από την Αμερική. Ο

θείος ο Ντίνος είναι αδερφός του μπαμπά, όπως ο θείος Μήτσος κι ο θείος Φώτης και είναι όλοι στην Αμερική, που τους πήγε ο παππούς ο Παναής κι άφησε μόνο τον μπαμπά μου εδώ «ενέχυρο», όπως λέει κι αναστενάζει, γιατί ήθελε να έχει πάει κι εκείνος στην Αμερική, να προκόψει, αλλά θυσιάστηκε «για να φροντίζει τους γέρους».

Ο θείος ο Ντίνος είναι ο καλύτερος από τους θείους, γιατί αυτός καμιά φορά μας γράφει και στέλνει κι ένα δολάριο για μένα, ενώ οι άλλοι ούτε φωνή, ούτε ακρόαση, γι' αυτό είχα μεγάλη περιέργεια να τον δω. Όμως μου κάνει εντύπωση που δεν μοιάζει καθόλου με τον μπαμπά, αλλά μοιάζει Αμερικάνος, με στρογγυλή μύτη και τετράγωνα παπούτσια και παρδαλές γραβάτες. Εμένα μου έφερε δυο μπιστόλια, σχεδόν σαν αληθινά, που σκάνε καψούλια, με πέτσινες θήκες, πολλές τσίχλες και ρούχα αμερικάνικα, που η μαμά λέει πως είναι φορεμένα. Επίσης έφερε πάρα πολλά πορτοφόλια κι ο μπαμπάς γέλασε και του είπε “Τι, ρε, πορτοφολάς ήσουν;” και δώσαμε σε όλους πορτοφόλια και περίσσεψαν πάλι πολλά. Ο θείος ο Ντίνος έφερε μαζί και τη θεία την Αρίνη, που είναι στρογγυλή και πολύ καλή, αλλά δεν ξέρει ελληνικά και φοβάται τα φτερά από τις κότες και μια φορά που πήραμε με τον Γιώργο το φτερό του ξεσκονίσματος και τη φοβίσουμε αυτή έβαλε τις φωνές και τα κλάματα και ήθελε να φύγουν και η μαμά μου τις έβρεξε κανονικά και μ' έβαλε να ζητήσω συγγνώμη κι έτσι δεν έφυγαν.

Επίσης μας έφεραν ένα ηλεκτρικό ρολόι του τοίχου, που δεν δουλεύει, γιατί θέλει αμερικάνικο ρεύμα και μερικά άλλα ηλεκτρικά, που δεν δουλεύουν, γιατί θέλουν αμερικάνικο ρεύμα. Του μπαμπά του έφερε πάρα πολλές γραβάτες αμερικάνικες, απ' αυτές τις παρδαλές, κι ο μπαμπάς γέλασε και είπε “Αν βάλω αυτές εδώ και βγω στην πιάτσα θα με πάρουν με τα λεμόνια, ρε Ντίνο” κι ο θείος Ντίνος του είπε ότι «στο Αμέριχα» όλοι τέτοιες φοράνε κι ο μπαμπάς του είπε ότι εδώ δεν είναι Αμέριχα, αλλά Ελλάδα, και

πετάνε σάπιες ντομάτες κι αυτά ήταν όλα που μας έφεραν κι εγώ είμαι ευχαριστημένος, γιατί τέτοια μπιστόλια δεν έχει κανένας κι όλα τα παιδιά με ζηλεύουν.

Το Πάσχα πήγαμε όλοι στην Πελοπόννησο, στο χωριό του μπαμπά και του θείου Ντίνου, με το αυτοκίνητο του μπαμπά και τα περάσαμε φίνα. Έτσι είδα και το θρυλικό Κακούρι και το πατρικό σπίτι του μπαμπά και γνωρίσαμε και τον μπάρμπα μου τον Γιώργη τον Τριφταδά, που μας έκανε το τραπέζι και καθίσαμε να φάμε όλοι οι άντρες και οι γυναίκες ήταν στην κουζίνα, γιατί εδώ δεν κάθονται να φάνε με τους άντρες, και μετά ήρθε η ξαδέρφη η Φωτούλα και τραγούδησε κάτι κλέφτικα κι ο θείος Ντίνος έβαλε τα κλάματα, γιατί συγκινήθηκε κι ο μπαμπάς τον κοροΐδευε, αλλά κι εγώ ήθελα να κλάψω, γιατί η Φωτούλα είχε μια φωνή που σε κάνει να κλαις, όμως δεν έκλαψα, για να μην με κοροϊδέψει ο μπαμπάς. Και μετά απ' αυτό πήγαμε σ' ένα άλλο χωριό, που μας φιλοξένησε ένας συγγενής παπάς, που ο μπαμπάς δεν τον χώνευε και είπε του θείου Ντίνου στο αυτοκίνητο “Κοίτα μην σε τουμπάρει ο τουρλής και σου πάρει δανεικά” κι ο τουρλής πράγματι του ζήτησε δανεικά του θείου Ντίνου κι αυτός είπε “Δεν έχω” κι ο τουρλής κατσούφιασε κι έτσι την άλλη μέρα μπήκαμε στο αυτοκίνητο και γυρίσαμε πίσω στο Κακούρι και στον μπάρμπα-Γιώργη τον Τριφταδά, που ήταν πολύ καλός άνθρωπος και δεν ζήταγε δανεικά, όχι σαν τον τουρλή, και μείναμε λίγο εκεί και μ' άρεσε, γιατί το βράδυ μ' έβαζε να κοιμηθώ η Φωτούλα και μου τραγουδούσε νανουρίσματα και ποτέ δεν ένιωσα τόσο ευτυχισμένος και μετά ακουγόταν και μια φλογέρα από μακριά και μετά κοιμόμουνα. Αυτό ήταν το ταξίδι στο Κακούρι κι ο θείος ο Ντίνος όλο έκλαιγε κι ο μπαμπάς όλο τον κοροΐδευε κι η μαμά έλεγε όλο «γιες» στη θεία Αρίνη, χωρίς να καταλαβαίνει τι της έλεγε, κι εγώ πέρασα μια χαρά, εξόν από το χωριό με τον τουρλή, που μύριζε λιβάνι και ζήταγε δανεικά.

Κι ο θείος ο Ντίνος ετοιμάστηκε να φύγει πίσω στην

Αμερική με τη θεία Αρίνη, που φοβόταν μήπως την πετάξει από το καράβι, λέει, για να παντρευτεί άλλη, και η μαμά της είπε «γιές» και αποχαιρετιστήκαμε κι ο θεός Ντίνος υποσχέθηκε στον μπαμπά να στείλει και τα άλλα τους αδέρφια, τον θείο τον Φώτη και τον θείο τον Μήτσο και πάλι έβαλε τα κλάματα και μετά έφυγε. Κι ο μπαμπάς μετά αναστέναζε κι έλεγε “Μωρέ πώς τον κουτιάίνει τον άνθρωπο η Αμερική! Καλά που δεν πήγα”. Κι εγώ αυτό λέω, γιατί αν πήγαινε στην Αμερική δεν θα παντρευόταν τη μαμά και δεν θα μ’ έπαιρναν εμένα από τους γύφτους, εξόν κι αν έχει και στην Αμερική γύφτους, αλλά τότε εγώ θα μίλαγα αμερικάνικα και πώς θα με καταλάβαιναν οι φίλοι μου, με εξαίρεση τον Σταύρο, που πάει στα αγγλικά και κάνει τα σχέδια του Τζωνγουαίην με μεγάλη επιτυχία. Κι εδώ πάμε σ’ ένα θέμα που με απασχολεί, γιατί εμένα μου μαθαίνουν γαλλικά, με τημαντάμ Νίνα, γιατί λέει τα γαλλικά είναι η γλώσσα του σαλονιού κι εγώ διαολίζομαι, γιατί δεν τα χωνεύω και δεν θέλω να ’μαι του σαλονιού, αλλά να μιλάω καουμπόυκα, όπως ο Σταύρος και να μην ντρέπομαι όταν μου λέει πώς θα πει γαλλικά “Κ’μον, γκετ γιορ γκαν στραίηντζερ” κι εγώ να λέω “Αλόρ πραν τον αρμ ετρανζέ” και να γελάνε όλοι και να κάνουν σχέδια κι εγώ να θέλω να πλακωθώ με όλους. Τα μισώ τα γαλλικά, ειδικά όταν πρέπει να κάνω αυτή τη γελοία προφορά με τα «σου» και τα «ζου» και ντρέπομαι, γιατί αυτή είναι γλώσσα για κορίτσια και για βουτυρόπαιδα κι όχι για μαγκάκια σαν εμένα, αλλά ποιος να μ’ ακούσει και ποιος να με καταλάβει;

Αυτά τα βάσανα περνάμε εμείς τα παιδιά και δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα, γιατί οι μεγάλοι μας κάνουν ότι θέλουν κι άμα δεν ακούμε μας πιάνουν στις παντοφλιές και τις μάπες και πάντα μας χαλάνε το παιχνίδι πάνω στη βράση του κι όλο “διάβασε” μας λένε, ποτέ “παίξε”. Εγώ τα παιδιά μου θα τ’ αφήνω να παίζουν όλη τη μέρα και να διαβάζουν μόνο όσο χρειάζεται για να μην σκάσουν το καρόνι και μάλιστα θα παίζω κι εγώ μαζί τους, όταν μαζεύο-

νται μέσα, ντάμα, μονόπολυ κι άλλα εσωτερικά παιχνίδια ή με τα τραινάκια κι έτσι θα μ' αγαπάνε και δεν θ' αγανακτούν όπως αγανακτώ εγώ με τον μπαμπά και τη μαμά και ώρες-ώρες εύχομαι να μην τους είχα, αλλά να είχα άλλους, που δεν μου κολλάνε τόσο. Και μάλλον μου φαίνεται ότι σπάνια τους αγαπάω κι αν πάθαιναν τίποτα, όπως με απειλούν όταν τους στενοχωρώ, εμένα δεν θα μ' ένοιαζε και πολύ, αρκεί να μην πήγαινα στο ορφανοτροφείο, οπότε θα ήμουν πολύ χειρότερα κι ούτε να παίξω θα μ' άφηναν, ούτε κουλούρι στο σχολείο, ούτε τίποτα. Γι' αυτό καλύτερα να μην πεθάνουν αμέσως, αλλά αργότερα, που θα είμαι μεγάλος και δεν θα με παίρνουν στο ορφανοτροφείο. Εκείνη που θέλω να πεθάνει όμως αμέσως είναι η κυρα-Μαρίνα, η δασκάλα μου, που μας φωνάζει και μας δέρνει όλη ώρα, και δεν θα στενοχωρηθώ καθόλου, αλλά θα πω "Ουφ, επιτέλους ελεύθερος!" και μακάρι να ήξερα τίποτα μαγικά να την εξαφανίσω, να γλυτώσουμε. Μια άλλη που θα 'θελα να πεθάνει ευχαρίστως είναι η γεροντοκόρη, η Μπεμπέκα, που μας φωνάζει κάθε φορά που παίζουμε μπάλα και μάλιστα μια φορά που έπεσε στην αυλή της μας την έσκισε με το μαχαίρι κι από τότε τη γεμίζουμε με κουρέλια, αλλά δεν πηδάει το ίδιο και δεν μπορούμε να ευχαριστηθούμε παιχνίδι, εξόν από μένα, που την πιάνω πιο εύκολα όταν είμαι τέρμα και δεν με βρίζουν όπως πρώτα «άσχετο».

Λοιπόν, δεν ξέρω αν σας το είπα αλλά εγώ είμαι Ολυμπιακάρα. Ο μπαμπάς μου είναι Παναθηναϊκός και κάθε φορά που χάνουμε μου χτυπάει τους γκαζοντενεκέδες. Ολυμπιακάρες είμαστε σχεδόν όλοι στη γειτονιά και το όνειρό μας είναι να φορέσουμε μια μέρα την τιμημένη φανέλα της ομάδας μας. Κάθε Κυριακή μαζευόμαστε γύρω στο ραδιόφωνο και παρακολουθούμε το ματς, πώς ντριμπλάρει ο Υφαντής και δίνει πάσα στον Παπάζογλου κι αυτός στον Δαρίβα, κάνει μπάσιμο, τον κόβει ο Πανάκης, δίνει τη μπάλα στον Λινοξυλάκη, του την παίρνει όμως ο Κοτρίδης, τη δίνει στον Μπέμπη, αυτός στον Υφαντή... έλα παιδί μου Υφαντή!... σουτ! και γκόοοοο! Και μετά τον αγώνα πάμε

να παίζουμε στο οικόπεδο και να βάλουμε κι εμείς γκολάρες, αλλά εγώ, όπως σας έχω πει, δεν τα πολυκαταφέρνω κι έτσι δεν χαίρομαι πολύ. Καμιά φορά παίζει μαζί μας κι ο Θόδωρας, που πάει στην Πέμπτη και βαράει κάτι σουτ-κεραυνούς και κανείς δεν θέλει να κάθεται τερματοφύλακας, μην τον σκοτώσει και βάζουν εμένα κι εγώ τρώω καμιά δεκαριά γκολάρες κι αν πιάσω κανένα δεν μου λένε μπράβο αλλά με φτύνουν και με βρίζουν “Φτου σου, ξεφτίλα”, όμως για να καθίσουν αυτοί να δουν τη γλύκα! Όμως το χειρότερο είναι όταν κλείνουμε ματς με τους Πολυκατοικιώτες και είμαστε λιγότεροι και πάλι δεν με βάζουν να παίξω γιατί λέει “Καλύτερα λιγότεροι παρά με τον άσχετο τερματοφύλακα” κι εγώ κάθομαι παράμερα και τους βλέπω και μου ’ρχεται να βάλω τα κλάματα, αλλά συγκρατιέμαι, γιατί τότε είναι που θα γίνω τέλεια ξεφτίλας, και βάζουν τον Θυμιάκη να παίζει μπακότερμα κι άμα τρώει καμιά γκολάρα βρίζουν αυτόν κι εγώ ευχαριστιέμαι παρόλο που είναι φίλος μου και καλά να πάθουν που δεν έβαλαν εμένα και –για να πω την αλήθεια– παρακαλάω να χάσουμε, για να μάθουν, και συνήθως χάνουμε και μετά πλακωνόμαστε, γιατί δεν παραδεχόμαστε ότι χάσαμε και γίνεται χαμός, οπότε τρέχουν οι μανάδες και μας χαλάνε τη διασκέδαση και μας πιάνουν στις παντοφλιές και στις σκουπιές και πάει το παιχνίδι.

Πάντως εγώ εξακολουθώ να κάνω μυστικές προπονήσεις στο διάδρομο του σπιτιού και να φαντάζομαι ότι τα πλήθη με ζητωκραυγάζουν και τότε είναι οι πιο ευτυχισμένες μου στιγμές, γιατί κανένας δεν με λέει «ξεφτίλα» κι «άσχετο», αλλά φωνάζουν το όνομά μου ρυθμικά και είμαι ήρωας των γηπέδων. Μέχρι που μου βάζει τις φωνές η μαμά κι όλα χαλάνε πάλι και πρέπει να κάνω τα μαθήματά μου.

Τώρα όμως στο τριπλούν είμαι δεύτερος, μετά τον Σταύρο, αφού έφυγε ο Νικολάρας, κι επίσης ανακάλυψα ότι τρέχω πιο γρήγορα απ’ όλους. Αυτό έγινε μια μέρα που

είχα μαλώσει με τον Τάκη και τον έβαλα πλάτη κι αυτός μ' έστρωσε στο κυνηγητό και δεν μπορούσε να με πιάσει, μέχρι που κλατάρισε. Τότε ο Γιάννης ο Τζωννυβαϊσμούλλερ είπε “Για κοίτα τι γρήγορα που τρέχει ο πιτσιρικάς!” κι ο Σταύρος είπε “Σκατά τρέχει γρήγορα, εγώ του ρίχνω πέντε μέτρα” και να βάλουμε αγώνες και βάλουμε κι εγώ τους άφησα όλους πίσω, όμως ο Σταύρος τσαντίστηκε, γιατί έφυγα, λέει, πριν από το «εμπρός μαρς», αλλά εγώ δεν έφυγα πριν από το «εμπρός μαρς» κι αυτά είναι δικαιολογίες, γιατί κέρδισα και ξανατρέξαμε και πάλι τους άφησα πίσω κι ο Σταύρος πάλι τσαντίστηκε και μου 'πε “Δεν ξέρεις να παίζεις, ρε άσχετε”, αλλά τι να πει που έχασε κι από τότε δεν ξαναβάλαμε αγώνες στο τρέξιμο.

Το άλλο σημαντικό είναι που έμαθα κι εγώ ποδήλατο. Καιρός ήταν, γιατί ήμουν ο μόνος στη γειτονιά που δεν ήξερε, ακόμα κι ο Θυμιάκης έκανε από τον σκελετό. Μ' έμαθε ο Γιώργος, κατευθείαν από τη σέλα. Μου είπε “Μη φοβάσαι, κάνε πεντάλι κι εγώ σε κρατάω από τη σχάρα” κι εγώ έκανα πεντάλι, αλλά σε μια στιγμή με φώναξε ο Γιώργος και γύρισα και είδα ότι με είχε αφήσει και πήγαινα μόνος μου και είχα χαρά παρόλο που χέστηκα από τον φόβο μου και μέσα στη σαστιμάρα μου δεν σκέφτηκα να πατήσω φρένο και πήγα κι έπεσα πάνω σε μια κολόνα και γκρεμίστηκα κι ευτυχώς το ποδήλατο δεν έπαθε τίποτα, αλλά εγώ κατασκοτώθηκα και τα αλάνια γέλαγαν και με κοροΐδευαν «άσχετο» κι ο Γιώργος θύμωσε και τους έβαλε πόστα “Τι γελάτε, ρε ζώα; Εσείς κάνατε ένα μήνα να μάθετε κι αρχίσατε με μισοπηδαλιά, ενώ ο Πάνος έμαθε μέσα σε πέντε λεφτά και κατευθείαν από τη σέλα” και οι άλλοι το βούλωσαν κι εγώ λέω αυτό θα πει να 'χεις φίλο και τον Γιώργο τον έχω καλύτερα από αδερφό μου, ειδικά από τότε που μου έμαθε ποδήλατο.

Του μπαμπά όμως δεν του άρεσε καθόλου που έμαθα ποδήλατο και είπε “Αντί γι' αυτές τις βλακείες καλύτερα να συγκεντρωθείς στα μαθήματά σου” και η μαμά, αυτός ο Ιούδας, του είπε να το κλειδώσει το ποδήλατο «μην μας

βρει κανένα κακό» κι ο μπαμπάς το κλείδωσε και μ' αφήνει να κάνω μόνο πέντε λεφτά το απόγευμα, μπροστά στο σπίτι, και μετά το κλειδώνει πάλι κι εγώ πάω και παρακαλάω τα παιδιά να μου δώσουν να κάνω καμιά βόλτα κι ο Σταύρος κι ο Γιώργος μου δίνουν, αλλά οι άλλοι δεν μου δίνουν, γιατί είναι τσογλάνια και κωλόπαιδα. Εμένα το όνειρό μου είναι να μεγαλώσω, για να μ' αφήνουν να πηγαίνω στο σχολείο με το ποδήλατο, όπως ο Τάσος, αλλά ο μπαμπάς δεν το υπόσχεται.

—Πρώτα να μπεις στο Γυμνάσιο αριστούχος και μετά βλέπουμε, λέει.

Αλλά μέχρι να μπω εγώ στο Γυμνάσιο θα το 'χω ξεχάσει το ποδήλατο μου φαίνεται.

Η Κυριακή είναι η πιο χειρότερη μέρα και τη μισώ πολύ. Πρώτον, γιατί μας πηγαίνουν εκκλησιασμό με το σχολείο και σκυλοβαριέμαι όρθιος τόση ώρα, μέσα στα λιβάνια, και δεύτερον γιατί την Κυριακή ο μπαμπάς είναι όλη μέρα στο σπίτι και δεν μπορώ να κουνηθώ. Καμιά φορά τ' απόγευμα μας βάζει τη μαμά κι εμένα στην κούρσα και μας πηγαίνει εκδρομές στα χωριά. Αλλά εγώ είμαι πολύ δυστυχισμένος, γιατί δεν μ' αρέσουν τα χωριά, όλο χαμόσπιτα και λάσπες και κοπριά, κι επίσης γιατί θέλω να παίξω στη γειτονιά με τους φίλους μου και χέστηκα εγώ για τα ωραία λουλούδια και τα ζαρζαβατικά και την ωραία φύση. Μετά, όταν γυρίζουμε στο σπίτι, είναι αργά και τα παιδιά έχουν μαζευτεί και δεν μπορώ να παίξω. Η μαμά κι ο μπαμπάς παίζουν χαρτιά κι εγώ κάθομαι να κάνω τα μαθήματά μου, ούτε μικρούς ήρωες δεν μπορώ να διαβάσω, εξόν κι αν κάνω το κόλπο με την εγκυκλοπαίδεια. Έτσι πάει χαμένη η μέρα και γι' αυτό μισώ την Κυριακή. Ίσως, αν έλειπε ο μπαμπάς, όπως τις άλλες μέρες, να μην τη μισούσα, αλλά τώρα τη μισώ.

Η μέρα που συμπαθώ περισσότερο είναι το Σάββατο το απόγευμα, γιατί την άλλη μέρα δεν έχουμε σχολείο και καμιά φορά η μαμά με πάει σινεμά. Συνήθως τις αρέσουν τα

αισθηματικά, όπου όλο φιλιούνται και οι κυράδες στην πλατεία βγάζουν τα μαντήλια και κλαίνε κι εγώ σκυλοβαριέμαι και λέω “Πάμε να φύγουμε”, αλλά καμιά φορά την καταφέρνω να με πάει σε κανένα Ταρζάν ή σε τίποτα με τον Ερροφλύν, που έχει ξιφομαχίες, και τότε η μαμά είναι όλο νεύρα και γκρινιάζει και λέει “Πάμε να φύγουμε” και μου το βγάζει ξινό, αλλά μια φορά που με πήγε σ’ ένα αισθηματικό εγώ δεν της είπα “Πάμε να φύγουμε”, γιατί έπαιζε μια καταπληκτική πρωταγωνίστρια που την έλεγαν Τζιλντα κι εγώ δεν έχω ξαναδεί τόσο όμορφη γυναίκα και την κοιτούσα σαν χαζός κι όταν τη χαστούκισε ο πρωταγωνιστής έγινα έξαλλος και υποσχέθηκα, άμα μεγαλώσω, να πάω να τον πλακώσω στο ξύλο, αλλά τόσο όμορφη γυναίκα..., τι να σας πω, πιο όμορφη κι από την Ταταμπού μπορώ να πω και είχε μακριά μαλλιά και φόραγε μακριές τουαλέτες και κάπνιζε με πίπα κι όταν τραγούδησε εγώ πια έμεινα ξερός και η μαμά απόρησε που ήμουν τόσο ήσυχος. Κι όταν της είπα ότι εγώ αυτή θέλω να παντρευτώ, όταν μεγαλώσω, η μαμά χαμογέλασε και είπε “Καλά, μεγάλωσε εσύ και βλέπουμε”, αλλά εγώ μιλάω πολύ σοβαρά και θα το δείτε.

Από τις άλλες πρωταγωνίστριες δεν μ’ αρέσει καμιά, γιατί όλο κλαψουρίζουν και δεν θέλουν να πάει το παληκάρι να σκοτώσει τους κακούς, γιατί φοβούνται κι εγώ τσαντίζομαι γιατί τι θέλουν επιτέλους, λαπάδες θέλουν; Γι’ αυτό δεν τις μπορώ, αλλά η Τζιλντα είναι αλλιώς, ούτε κλαψουρίσματα, ούτε τίποτα.

Η καλύτερή μου είναι όταν πάει ο μπαμπάς ταξίδι για δουλειές στην Αθήνα ή τη Θεσσαλονίκη. Τότε αλωνίζω και κάνω ό,τι θέλω κι ας φωνάζει η μαμά ότι θα του τα πει όλα χαρτί και καλαμάρι, όταν επιστρέψει. Μάλιστα βρήκα κι ένα κόλπο ν’ ανοίγω την κλειδαριά του ποδήλατου, με μια φουρκέτα, κι έτσι το βγάζω κρυφά από την αποθήκη και ξαμολιέμαι. Κάνω όσες βόλτες θέλω και δίνω και στον Σταύρο και στον Γιώργο άμα δεν έχουν τα ποδήλατα των μπαμπάδων τους. Το ξελιγώνουμε το ποδήλατο και κανείς δεν μας λέει τίποτα. Μετά το βάζουμε πάλι κρυφά με τον

Γιώργο στην αποθήκη και το κλειδώνουμε κι ούτε γάτα ούτε ζημιά. Αυτό θα πει ελευθερία και κάτι τέτοιες στιγμές ανυπομονώ να μεγαλώσω, για να κάνω ότι θέλω ,χωρίς να μου λέει κανείς “μη αυτό” και “μη εκείνο”. Τότε θα πηγαίνω με το ποδήλατο παντού και θα παίζω όσο θέλω και θα πηγαίνω στο γήπεδο να βλέπω τον Ηρακλή να ρίχνει πέντε του ξεφτίλα του Λαρισαϊκού και θα την αράζω στο καφενείο με τον Γιώργο, τον Σταύρο και τον Θυμιάκη, να πίνουμε τσίπρο και να πειράζουμε τις ωραίες κοπέλες και θα διασκεδάζω και θα διαβάζω όσους μικρούς ήρωες θέλω και θα κοιμάμαι όποτε νυστάζω κι όχι με τις κότες που με βάζει τώρα η μαμά. Α, ναι, θα κόψω και το γάλα.

Κάθε καλοκαίρι, μόλις τελειώσουν τα σχολεία, πάμε ξεκαλοκαιριό. Όταν ήμουν μικρός πηγαίναμε στην Ανατολή που είναι ένα χωριό στο Πήλιο, γιατί είχε, λέει, καθαρό αέρα, αλλά το βράδυ έπρεπε να φοράς σακάκι, γιατί έκανε ψωφόκρυο και δεν είχε θάλασσα να κάνω μπάνιο και γι’ αυτό δεν ήξερα μπάνιο μέχρι που ο μπαμπάς αποφάσισε πέρσι να πάμε στη θάλασσα κι εκεί έμαθα μπάνιο και τα περάσαμε πολύ ωραία γιατί ήρθε και η κυρα-Μαρίκα με τα παιδιά και είχα παρέα κι όλα ήταν ωραία και καλά. Φέτος όμως ο μπαμπάς αποφάσισε να μην πάμε στο Κόκκινο Νερό, που πήγαμε πέρσι, αλλά στον Αγιόκαμπο, που δεν πάει κανείς εξόν από κάτι χωριάτες, που φτιάνουν καλύβες στη θάλασσα κι εμένα δεν μου άρεσε καθόλου, γιατί δεν ήξερα κανένα φίλο εκεί και δεν είχα με ποιον να παίζω όλη τη μέρα και το μέρος σκατά είναι, αλλά ο μπαμπάς έχει ενθουσιαστεί και λέει “Εδώ θα ’ρχόμαστε κάθε χρόνο” και μένα με πιάνει απελπισία που το σκέφτομαι.

Εδώ ο μπαμπάς έχει φίλο τον Καπετάνιο, που έχει καφενείο και είναι συνέχεια αραχτός στις καρέκλες και λέει ιστορίες για κείνον «τον ρουφιάνο τον ροφιό», που του ξέφυγε ή για κείνο «τον ρουφιάνο τον λαγό» που δεν κάθισε να τον ντουφεκίσει κι ο μπαμπάς τον πειράζει και γελάνε και πίνουν τσίπρο και περνάνε μια χαρά και μακάρι να μπορούσα κι εγώ να πω το ίδιο. Όμως τον Καπετάνιο τον συ-

μπαθώ, παρόλο που τα λέει χωριάτικα, γιατί λέει ωραίες ιστορίες και γελάει πολύ. Εκείνον που δεν συμπαθώ είναι το γιο του, τον Γιώργη, που δουλεύει στο καφενείο κι όλο τσαντίζεται και φωνάζει κι όλο έχει κρεμασμένα μούτρα όταν του παραγγέλνουν τσίπρο και καφέ, μάλλον γιατί δεν θέλει να τους πάει τσίπρο και καφέ, αλλά θέλει να κάθεται αραχτός στην καρέκλα, όπως ο Καπετάνιος, και να λέει για διάφορους ρουφιάνους, όμως δεν μπορεί γιατί πρέπει να δουλέψει στο καφενείο και γι' αυτό τσαντίζεται, ενώ ο Καπετάνιος δεν τσαντίζεται ποτέ, εξόν με τον άλλο καφετζή, τον Βαλάρη, που είναι εχθροί και δεν μιλάνε κι ο μπαμπάς λέει ότι έχουν ξεχάσει για ποιο λόγο μάλωσαν, αλλά πάντως μάλωσαν. Ο Καπετάνιος έχει και μια κόρη, που είναι σαν εμένα, τη Σταματούλα, που είναι όμορφη και πολύ καλό κοριτσάκι κι έτσι έχω κι εγώ παρέα (κι ας είναι κορίτσι) και καθόμαστε το βράδυ στο καφενείο και παίζουμε τάβλι ή χαρτιά κι ακούμε πλάκες στο γραμμόφωνο και μιλάμε και καμιά φορά το πρωί, άμα δεν έχει δουλειά, την παίρνουμε μαζί στο μπάνιο. Η μεγάλη της αδερφή η Ελένη είναι κι εκείνη όμορφη, όχι σαν τη Σταματούλα κι αγαπάει ένα φορτηγατζή τον Στέργιο, αλλά αυτός δεν τη θέλει κι έτσι εκείνη είναι πυρ και μανία κι αυτά τα άκουσα που τα 'λεγε της μαμάς και η μαμά μου της έλεγε "Ε, τι να κάνουμε, Ελένη μου, τυχερά είναι αυτά!" και τότε η Ελένη τον καταράστηκε και δεν ξέρω τι έγινε παρακάτω, γιατί με είδαν που άκουγα και με πρόγkηξαν "Δρόμο από 'δώ, παλιόπαιδο" κι εγώ το 'βαλα στα πόδια κι ακόμα τρέχω. Κατά τα άλλα εδώ δεν υπάρχει τίποτα, ούτε περίπτερο για καραμέλες και τσίχλες, ούτε σινεμά, ούτε τίποτα, μόνο άμμος, τα καφενεία, χωράφια και καλύβια κι ο μπαμπάς να λέει "Τι παράδεισος!", ε, τι να του πεις μετά!

Εγώ λέω ότι είναι κόλαση και σκέφτομαι τους φίλους μου, που έχουν πάει στην Πλαταμώννα και στο Κόκκινο Νερό και στα Μεσάγγαλα και διασκεδάζουν, γιατί είναι παρέα ενώ εγώ δεν έχω κανέναν και μόνο με τη Σταματούλα παίζω όταν δεν έχει δουλειές. Αλλά η Σταματούλα ούτε

μπάλα ξέρει, ούτε ξιφομαχία, ούτε στε-καμάν, ούτε από τόξα, ούτε τίποτα. Μόνο τάβλι, χαρτιά και κουβέντα. Ζωή είναι αυτή; Ευτυχώς πίσω από το σπιτάκι, που νοικιάζουμε από τον Καπετάνιο, υπάρχει ένα μεγάλο δάσος με μηλιές κι έτσι πηγαίνω και σκαρφαλώνω κι ονειρεύομαι ότι είμαι Ταρζάν στη ζούγκλα και νιώθω καλά. Έχω φτιάξει κι ένα καλό τόξο από λυγαριά, με ωραία βέλη κι ένα ξύλινο μαχαίρι και με το μαγικό είμαι ολόιδιος ο Ταρζάν, αλλά όχι ξανθός, που είναι στον «Γκαούρ-Ταρζάν», αλλά όπως είναι στο σινεμά. Έχω κρεμάσει και τριχιές από μερικά κλαδιά και πηδάω από δέντρο σε δέντρο φωνάζοντας “Αόοοοό-όοοοο” και είναι σαν να βρίσκομαι στην ίδια τη ζούγκλα, μόνο που καμιά φορά γδέρνομαι από τα κλαριά κι άλλες φορές γκρεμίζομαι και ματώνω τα γόνατα και τότε με περιλαβαίνει η μαμά και πού σε πονεί και πού σε σφάζει!

Έχω ανακαλύψει κι ένα άλλο δέντρο, που είναι πιο ψηλό και με κλαριά πολύ βολικά κι εκεί έχω φτιάξει το καταφύγιό μου και δεν με βρίσκει κανείς κι από 'δώ είδα μια μέρα έναν φορτηγατζή, όχι τον Στέργιο, που είχε στριμώξει μια χωριάτισσα σ' ένα δέντρο και την έσπρωχνε κι αυτή έκανε “Ωχ, ωχ” κι εγώ σκέφτηκα να του ριξω ένα βέλος, να την ελευθερώσω, αλλά δεν μπορούσα να ξεμπλέξω το τόξο κι έτσι δεν έριξα το βέλος και μάλλον καλύτερα, γιατί μετά τον είδα να φιλάει την κοπέλα κι αυτή τον συχώρεσε και φύγαν μαζί αγκαλιασμένοι, πάει να πει ότι μετάνιωσε και δεν τη σκότωσε κι ευτυχώς, γιατί αν τον σκότωνα εγώ θα ήταν τζάμπα και βερεσέ. Και το βράδυ είπα την περιπέτεια στη Σταματούλα κι αυτή μου είπε ότι καλά έκανα, γιατί μπορεί να παντρευτούν, γιατί άμα φιλιούνται οι μεγάλοι τότε παντρεύονται και η αδερφή της η Ελένη θέλει να τη φιλήσει ο Στέργιος, αλλά εκείνος δεν θέλει να τη φιλήσει και η Ελένη όλο κλαίει, όμως δεν μπορεί να κάνει κανείς τίποτα, γιατί αφού δεν θέλει ο Στέργιος τι να κάνουμε; Κι εγώ της είπα ότι άμα μεγαλώσω μπορεί να τη φιλήσω και η Σταματούλα μου είπε ότι θα δούμε, αλλά γέλασε και μάλλον θα καθίσει να τη φιλήσω, οπότε θα

παντρευτούμε κι ορίστε το πρόβλημα, γιατί ποια θα πρωτοπαντρευτώ; Και για να τη δοκιμάσω της είπα ότι θα γίνω εξερευνητής και θα πάω στη ζούγκλα κι αν ήθελε να 'ρθει μαζί μου. Και με ρώτησε "Πού είναι η ζούγκλα;" και της είπα "Στην Αφρική" και μου είπε "Πού είναι η Αφρική;" και της είπα "Εκεί που είναι ο Ταρζάν", αλλά ούτε τον Ταρζάν ήξερε και τώρα αναρωτιέμαι μήπως καλύτερα να το αναβάλω να την παντρευτώ, γιατί μάλλον δεν σκαμπάζει τίποτα και για τι θα μιλάμε άμα δεν ξέρει πού παντα τέσσερα; Να σκεφτείτε ότι δεν έχει πάει ποτέ σινεμά, ούτε έχει διαβάσει μικρούς ήρωες, μόνο κάτι παλιά «Ρομάντζα» που έχουν για να τυλίγουν τις σαρδέλες και τις ελιές, αλλά ούτε τις περιπέτειες του Μάικ Χιτζ διάβασε. Γι' αυτό σας λέω, εδώ πέρα δεν ξέρουν τίποτα. Μόνο για ψάρια και για χωράφια μιλάνε κι ο μπαμπάς λέει ότι είναι παράδεισος! Τι να πω!

Οι μεγαλύτεροι ήρωες εδώ, στον Αγιοκάμπο, είναι οι φορτηγατζήδες, που κουβαλάνε ξύλα από το Πολυδέντρι, που είναι το κτήμα του βασιλιά. Αυτοί πηγαινοέρχονται όλη τη μέρα και σταματάνε στο καφενείο του Καπετάνιου ή στου εχθρού του, του Βαλάρη και πίνουν τσίπρο ή τρώνε και καμιά φορά βάζουν καμιά πλάκα και χορεύουν ζεϊμπέκικο. Όλοι τους θαυμάζουν και περισσότερο τα κορίτσια. Αλλά ο αρχηγός απ' αυτούς είναι ο Στέργιος, που θέλει να τον παντρευτεί η Ελένη, γιατί είναι ένα ντερέκι μέχρι και πάνω και του βαράς μπουνιά στο στομάχι και δεν καταλαβαίνει τίποτα. Ο Στέργιος είναι ξανθός, με λεπτό μουστακάκι, σαν τον Ερροφλύν, έχει πάντα ένα τσιγάρο στο αυτί και πίνει το τσίπρο με το νεροπότηρο. Δεν ξέρω, αλλά αρχίζω και το σκέφτομαι σοβαρά, μήπως θα 'ταν καλύτερα να γίνω κι εγώ φορτηγατζής, άμα μεγαλώσω, να με κοιτάζουν τα κορίτσια και να κλαίνε για να με παντρευτούν; Το 'φερα απέξω-απέξω στον μπαμπά κι αυτός μου είπε "Καλά, τελείωσε εσύ πρώτα το πανεπιστήμιο αριστούχος και μετά βλέπουμε".

—Γιατί, πρέπει να πάω πανεπιστήμιο για να γίνω φορτηγατζής; απόρησα εγώ.

—Αμ τι, χωρίς πανεπιστήμιο; είπε ο μπαμπάς μου. Για ρώτα και τον φίλο σου τον Στέργιο να σου πει.

—Βέβαια, οπωσδήποτε πανεπιστήμιο, είπε κι ο Στέργιος που τα 'πινε με τον μπαμπά. Αλλιώς δεν γένεται τίποτις.

—Και αριστούχος, συμπλήρωσε ο μπαμπάς.

—Οπωσδήποτε, είπε ο Στέργιος. Εμένα που με βλέπεις όλο με άριστα το έπαιρνα.

Αυτό βέβαια είναι ένα πρόβλημα, που δεν το 'χα προβλέψει, γιατί νόμιζα ότι δεν θα χρειαζόταν να πάω στο πανεπιστήμιο για να γίνω φορτηγατζής κι έτσι θα τη γλίτωνα, αλλά φαίνεται ότι δεν θα τη γλιτώσω κι έτσι πρέπει να το σκεφτώ.

Στη Σταματούλα που το είπα πάντως της άρεσε και μου είπε ότι πολύ καλύτερα φορτηγατζής παρά στα χωράφια κι εδώ συμφωνούμε απόλυτα.

Οι άλλοι ήρωες μετά τους φορτηγατζήδες εδώ πέρα είναι οι ψαράδες με τα γρι-γρι. Υπάρχουν τρία καΐκια, αλλά το πιο ανώτερο είναι του καπτά-Μαύρου, που είναι κι αυτός φίλος του μπαμπά κι όλο βρίζει και φωνάζει. Αυτοί οι ψαράδες είναι όλοι μαύροι, σαν γύφτοι, και γυρνάνε ξυπόλυτοι, όλη μέρα μπαλώνουν δίχτυα και μετά κοιμούνται και τ' απόγευμα βγαίνουν για ψάρεμα, μπροστά το καΐκι, πίσω η μαούνα και παραπίσω οι βάρκες των λαμπαδόρων. Τη νύχτα βλέπουμε τις λάμπες στη θάλασσα και τότε ζηλεύω και σκέφτομαι τι καλά θα ήταν να είμαι κι εγώ λαμπαδόρος, αντί να κοιμάμαι σαν χαζός, με τις κότες. Ειδικά θα μ' άρεσε να γυρνάω βρώμικος και ξυπόλυτος και κανείς δεν θα μπορεί να μου πει τίποτα, ούτε η μαμά να μου γκρινιάζει, γιατί έτσι είναι οι ψαράδες.

Εντωμεταξύ έχω μάθει πολύ καλό μπάνιο και οι φίλες της μαμάς λένε “Φτου του, το χρυσό μου, σαν λαυράκι κο-

λυμπάει!” κι εγώ καμαρώνω και μακάρι να ήταν από καμιά μεριά τα παιδιά από τη γειτονιά, να με δουν, που με λεν «ξεφτίλα» όταν παίζουμε μπάλα, αλλά δεν βαριέσαι, εδώ δεν υπάρχει ψυχή κι εγώ κάθομαι και κλαίω τη μοίρα μου και περιμένω τότε ν’ ανοίξουν τα σχολεία, για να γυρίσω στη γειτονιά, να παίζω σαν άνθρωπος.

Και τώρα θα σας διηγηθώ μια φοβερή περιπέτεια, που δεν ξέρω αν πρέπει να σας την πω, αλλά μάλλον δεν θα τη διαβάσετε αφού αυτά εδώ είναι μυστικά, που γράφω για μένα, κι έτσι δεν πειράζει να σας την πω. Λοιπόν, ήρθε να μείνει για μερικές μέρες μαζί μας η Σούλα, που είναι κόρη ενός φίλου του μπαμπά, για να κάνει τα μπάνιά της και να προσέχει και «το παιδί», δηλαδή εμένα. Η Σούλα ήταν πολύ όμορφη και κάπως ηλικιωμένη, αφού πήγαινε στο πανεπιστήμιο, κι αμέσως μου άρεσε και φρόντισα να μην κάνω γουρουνιές και δυσκολίες από φόβο μην σηκωθεί και φύγει, όχι επειδή φοβόμουν μην τις φάω από τη μαμά, αλλά επειδή ήθελα να μείνει μαζί μας. Κάθε μέρα πηγαίναμε για μπάνιο με τη Σούλα και τα περνάγαμε φίνα, γιατί δεν μου φώναζε “Μην πας βαθιά”, “Γύρνα πίσω” ή “Βγες, θα κρυώσεις”, αλλά μ’ άφηνε να αλωνίζω και καμιά φορά παραβγαίναμε στις βουτιές και στο κολύμπι. Ειδικά μου άρεσε όταν κάναμε μακροβούτια και την έβλεπα να κολυμπάει δίπλα μου κάτω από το νερό και προσπαθούσα να μην μου τελειώνει η ανάσα για να μείνω κι άλλο εκεί κάτω, να τη βλέπω.

Μια μέρα λοιπόν πήγαμε για μπάνιο στα βράχια, περίπου μισή ώρα δρόμο, όπου τα νερά ήταν πάρα πολύ καθαρά κι έβλεπες τον πάτο σαν σε φωτογραφία. Εκεί δεν μ’ άφηνε ποτέ να πηγαίνω η μαμά και μόνο μια φορά πήγα με τον κουμπάρο τον Νώντα, που ψάρεψε με το ψαροντούφεκο κάτι ροφιούς και τους φάγαμε το μεσημέρι. Κάναμε μπάνιο με τη Σούλα, κάναμε ηλιοθεραπεία και μετά ξανά μπάνιο κι εγώ της λέω “Έλα να κάνουμε μακροβούτι”, γιατί μ’ άρεσε να τη βλέπω κάτω από το νερό κι αυτή μου λέει “Όχι, γιατί θέλω να βγω” κι εγώ την παρακάλεσα

“Τελευταία φορά” κι εκείνη μου είπε “Εντάξει, αλλά μου δώσεις ένα φιλάκι” κι εγώ ντράπηκα, γιατί άλλο να φιλάς τις φίλες της μαμάς κι άλλο τα κορίτσια που σ’ αρέσουν και που θα παντρευόσουν ευχαρίστως και της είπα “Δεν μπορώ” κι εκείνη είπε “Α, τότε βγαίνω” κι εγώ είπα “Καλά, θα σου δώσω” και ντρεπόμουνα, αλλά τι να κάνω, αλλιώς θα έβγαινε και πάει το μακροβούτι, κι έτσι έσκυφα να τη φιλήσω, αλλά εκείνη γύρισε κι αντί να πάει το φιλί στο μάγουλο πήγε στο στόμα κι εγώ έπαθα ένα πράγμα άλλο πράγμα και ντρέπομαι που το λέω, αλλά κατουρήθηκα κι ευτυχώς που ήμασταν μέσα στη θάλασσα και δεν φαινόταν και πάντως πολύ το φχαριστήθηκα και θα το θυμάμαι πάντα, γιατί δεν είχα ξανακατουρήσει έτσι ωραία. Και μετά η Σούλα είπε “Αρκετά, δεν είναι για χόρταση. Άντε πάμε για μακροβούτι” και κάναμε μακροβούτι και πάλι μου άρεσε να τη βλέπω κάτω από το νερό, αλλά περισσότερο μου άρεσε που τη φίλησα, όμως φοβήθηκα να της το πω και καλά έκανα, γιατί την άλλη μέρα που της είπα να της ξαναδώσω ένα φιλάκι μου έβαλε τις φωνές και είπε “Δεν ντρέπεσαι, παλιόπαιδο; Θες να το πω της μάνας σου;” κι εγώ μαζεύτηκα και δεν καταλαβαίνω γιατί θύμωσε τη δεύτερη φορά, αφού την άλλη αυτή μου το είχε ζητήσει η ίδια. Αυτό εμένα μου έκανε πολύ μεγάλη εντύπωση και τώρα καταλαβαίνω γιατί στους μεγάλους αρέσει να φιλιούνται, όπως στα έργα παραδείγματος χάρη: είναι για να κατουράνε ωραία.

1957 - 58

Επιτέλους μεγάλωσα και τώρα είμαι 8,5 στα 9 και πάω στην Τρίτη τάξη, αλλά όχι στο Πέμπτο, γιατί είχαμε ένα πρόβλημα κι ο μπαμπάς με πήρε και με πήγε σ' ένα ιδιωτικό. Αυτό που έγινε είναι ότι στην αρχή της χρονιάς μας βάλανε δάσκαλο τον κύριο Βλαχάκη κι όχι αυτή την παλιοπατσαβούρα την κυρα-Μαρίνα και χεστήκαμε όλοι πάνω μας, γιατί ο κύριος Βλαχάκης είναι πολύ αυστηρός και βαράει σφαλιάρες και σε πετάει έξω από την τάξη για φύλλου πήδημα. Κι ο μπαμπάς ήταν πανευτυχής, γιατί επιτέλους, λέει, είχαμε αυστηρό δάσκαλο, λες κι αυτή η παλιόγρια η κυρα-Μαρίνα μας χάραινε!

—Έτσι μπράβο! έλεγε. Έτσι μπράβο! Όπου δεν πίπτει λόγος πίπτει ράβδος! Πειθαρχία, πειθαρχία! Να στρώσετε και να γίνετε άνθρωποι επιστήμονες και χρήσιμοι στην κοινωνία. Και δεν ξέρετε εσείς από αυστηρότητα. Τον Ζιωτόπουλο έπρεπε να 'χετε, που είχε δυο βίτσες, μια για τα χέρια και μια για τα πόδια και πού σε πονεί και πού σε σφάζει! Αλλά έτσι μας έκανε ανθρώπους και περπατάμε σήμερα με το κεφάλι ψηλά.

Όμως εγώ, αν είναι να γίνω άνθρωπος με το ξύλο προτιμώ να μην γίνω καθόλου άνθρωπος και να 'χω την ησυχία μου, γιατί ο κύριος Βλαχάκης δεν χάριζε κάστανα και τράβαγε χαστούκια για φύλλου πήδημα κι αν δεν με πιστεύετε ρωτήστε και τον Τσίλα που κοντεύει να κουφαθεί.

Τέλος πάντων, είχε πέσει ένας πανικός στην τάξη κι έκλαιγαν μανούλες, όταν ξαφνικά μια μέρα μας άλλαξαν πάλι δάσκαλο και πήγαν τον κύριο Βλαχάκη στην Τετάρτη (ξεκουμπίδια) και μας έφεραν πίσω την κυρα-Μαρίνα, που όμως τώρα εμάς μας φάνηκε σαν την Αλίκη Βουγιουκλάκη και δώσ' του χαρές και πανηγύρια, γιατί, όπως και να το κάνουμε, δεν είχε τόσο βαρύ χέρι, ούτε και βάραγε τόσο συχνά (μόνο αν κάναμε τίποτα σοβαρό), αλλά πλην όμως όταν τ' άκουσε ο μπαμπάς έγινε Τούρκος κι αφού κατέβασε μερικές χριστοπαναγίες και είπε για "τους λούστρους που δεν ξέρουν πού παν τα τέσσερα και θα μας καταστρέψουν τα παιδιά" πήγε στο σχολείο και είπε στον κύριο Χατζημπύρο, τον διευθυντή, να μας βγάλει την κυρα-Μαρίνα και να φέρει αμέσως πίσω τον κύριο Βλαχάκη, που είχε αρχίσει να μας στρώνει, να μας κάνει ανθρώπους κι επιστήμονες. Ο κύριος Χατζημπύρος είπε ότι αυτό δεν γίνεται και τότε ο μπαμπάς του είπε "Σε έχω χεσμένο και σένα και το σχολείο σου" κι έτσι με πήρε και πήγε να με γράψει στο «Λαρισαικόν Λύκειον», που είναι ιδιωτικό και τελείωσε αυτό το πρόβλημα. Αλλά δεν τελείωσε, γιατί μπορεί το καινούργιο σχολείο να είναι καλύτερο, αλλά τα παιδιά στη γειτονιά με τάραξαν στην κοροϊδία, που πάω σε ιδιωτικό και με λένε «βουτυρόπαιδο» κι έτσι δεν περνάει μέρα που να μην πλακωθούμε, αλλά τι μπορώ να κάνω, αφού ο μπαμπάς έτσι αποφάσισε;

Το καινούργιο σχολείο είναι εντελώς διαφορετικό από το παλιό. Και πρώτα απ' όλα είναι πολύ μικρότερο, σχεδόν σαν σπίτι και με μικρή αυλή, αλλά όλο δέντρα και πολύ ευχάριστη. Μετά, στις τάξεις είμαστε δυο-δυο οι τάξεις, δηλαδή Πρώτη και Δευτέρα μαζί, Τρίτη και Τετάρτη μαζί, Πέμπτη και Έκτη μαζί κι όταν κάνει μάθημα η μια τάξη η άλλη λύνει ασκήσεις ή κάνει τα μαθήματα για την επόμενη ή ακόμα καλύτερα διαβάζει βιβλία από τη βιβλιοθήκη. Το μόνο κακό είναι που είμαστε λίγοι, καμιά δεκαπενταριά σε κάθε τάξη κι ο δάσκαλος μας ξέρει όλους και μας βγάζει μάθημα κάθε μέρα και δεν μπορούμε να κρυφτούμε όπως

στο παλιό σχολείο που ήμασταν εκατό παιδιά κι άντε να μας βρει. Του μπαμπά αυτό του αρέσει, αλλά εμένα με ζορίζει, γιατί έχω συνηθίσει αλλιώς. Μετά έχουμε μόνο τρεις δασκάλους και είναι όλοι νέοι, όχι σαν το παλιό σχολείο. Την κυρία Νίτσα, που έχει την Πρώτη και τη Δευτέρα, τον κύριο Βασίλη, που έχει εμάς και την κυρία Βικτορία, που έχει τους μεγάλους. Ο κύριος Βασίλης είναι καλός, καμιά σύγκριση με την παλιόγρια τη Μαρίνα και τον άγριο τον Βλαχάκη, και μόνο άμα κάνουμε καμιά σοβαρή αταξία, όπως να πλακωθούμε, μας τραβάει το αυτί και μας δίνει φούσκους, όχι πολύ δυνατά. Εμένα ευτυχώς με πήρε με καλό μάτι και δεν με βρίζει, γιατί είμαι και καλός μαθητής. Επίσης μας φωνάζει με τα μικρά μας ονόματα, Πάνο, Γιώργο, Εύη, Κώστα κι εμένα μου φαίνεται περίεργο, γιατί στο παλιό σχολείο μας φώναζαν με το παράνομα, όπως στο στρατό, κι αυτό μου θυμίζει τον μπαμπά και τη μαμά και μ' αρέσει. Το άλλο που μου έκανε εντύπωση είναι που εδώ τα παιδιά δεν φοβούνται και ρωτάνε το δάσκαλο κι αυτός τους λέει κάτι που δεν κατάλαβαν και καμιά φορά λέει και κανένα αστείο και γελάμε κι εγώ δεν μπορώ να το πιστέψω, γιατί στο παλιό σχολείο μόνο στο διάλειμμα γελάγαμε. Δηλαδή εδώ μάλλον είναι πολύ καλύτερα από το παλιό σχολείο, εξόν που είμαστε λίγοι και μας βγάζει μάθημα κάθε μέρα και γι' αυτό πρέπει να διαβάζουμε. Επίσης μου λείπουν οι φίλοι μου από το παλιό σχολείο, ο Αποστόλης, ο Τσίλας, ο Χρήστος, η Αμαλία, ακόμα κι ο Μανώλης, που του είχα φέρει μια φορά τη σάκα στο κεφάλι και η κυρα-Μαρίνα κάλεσε τη μαμά και της είπε "Το παιδί σας έχει φονικά ένστικτα" και η μαμά έγινε βαπόρι και της είπε "Φονικά ένστικτα να πεις του δικού σου παιδιού" και πολύ φχαριστήθηκα, όμως μετά απ' αυτό η παλιόγρια με είχε στη μπούκα κι ευτυχώς που έφυγα και γλίτωσα.

Αλλά κι εδώ έπιασα φιλίες. Ειδικά με τον Πάνο τον Ιωαννίδη, που καθόμαστε στο ίδιο θρανίο και είναι κι αυτός πρώτος μαθητής, σαν και μένα. Ο Πάνος δεν μιλάει λαρισιανά αλλά αθηναϊκά, γιατί είναι από την Αθήνα και ντύνεται

πάντα πολύ ωραία κι έτσι προσπαθώ να μιλάω κι εγώ αθηναίικα και του είπα ότι κι εγώ είμαι από την Αθήνα κι όταν με ρώτησε πού καθόμασταν στην Αθήνα του είπα “στην οδό Πατησίων” γιατί διάβαζα στη «Διάπλαση» το μυθιστόρημα «Τα παιδιά της οδού Πατησίων» και δεν ξέρω αν με πίστεψε, γιατί κι εκείνος διαβάζει «Διάπλαση» αλλά δεν του είπα και πολύ ψέματα, γιατί όλοι μου οι θείοι και οι θείες, επίσης και τα ξαδέφια, στην Αθήνα μένουν, επομένως γιατί να μην μέναμε κι εμείς κάποτε, όταν ήμουν μικρός και να μην το θυμάμαι; Ο Πάνος είναι καλό παιδί κι άμα τον είχαμε στη γειτονιά θα τον φωνάζαμε βουτυρόπαιδο. Ούτε μπάλα ξέρει, ούτε βρωμόλογα λέει, ούτε μικρούς ήρωες διαβάζει, παρά μόνο «Μίκυ Μάους», «Κλασσικά Εικονογραφημένα» και «Διάπλαση», αλλά ξέρει ένα σωρό πράγματα και μ’ αρέσει να μιλάμε μαζί στα διαλείμματα. Τη «Διάπλαση» τη διαβάζω επειδή μου χάρισε τη συνδρομή ο θείος ο Βασίλης και μ’ αρέσει, αλλά όχι όπως οι μικροί ήρωες, κυρίως «Τα παιδιά της οδού Πατησίων» και τα εικονογραφημένα διηγήματα.

Τα «Κλασσικά» άρχισα να τα διαβάζω από φέτος και είναι πιο ακριβά από τους μικρούς ήρωες (οι μικροί ήρωες κάνουν δύο δραχμές το τεύχος ενώ τα «Κλασσικά» πέντε δραχμές το τεύχος). Μου το παίρνει ο μπαμπάς αντί για τον «Γκαούρ-Ταρζάν», που σταμάτησε να βγαίνει προσωρινά, επειδή ο κύριος Νίκος Β. Ρούτσος που το βγάζει δεν έχει λεφτά, αλλά όταν θα ξαναβγεί θα το ξαναπάρω και θα σταματήσω τα «Κλασσικά». Τα «Κλασσικά» μ’ αρέσουν πολύ, γιατί μπορείς να διαβάζεις τις περιπέτειες και να βλέπεις τις εικόνες, που είναι και χρωματιστές κι όχι μαυρόασπρες, όπως στους μικρούς ήρωες (εξόν από το εξώφυλλο που είναι έγχρωμο). Ιδιαίτερα μου άρεσαν το «Υπό δύο Σημαίαις», «Ο Θαλασσόλυκος», «Χωκ Φιν», «Οι Τρεις Σωματοφύλακες», «Ιβανόης», «Ελαφοκυνηγός», «Στρατιώτες της τύχης», «Η Φεγγαρόπετρα», «Ρόβινσων Κρούσος» και πιο πολύ απ’ όλα ο «Ρομπέν των Δασών», που το είδα και στο σινεμά με τον Ερροφλύν και μου ’κανε μεγάλη εντύπω-

ση (το διάβασα πάνω από 10 φορές). Με τον Πάνο αλ-
λάζουμε περιοδικά κι έτσι διαβάζω κι αυτά που δεν έχω κι
αυτός αυτά που δεν έχει. Επίσης από τα «Μίκυ Μάους»
μου αρέσει περισσότερο ο Μπάγκς Μπάννυ, ο Ντόναλντ
Ντακ και ο Ντάφυ.

Εκτός από τον Πάνο έχω φίλιες και με άλλα παιδιά,
τον Θανάση, τον Βασίλη, τον Τάκη, αλλά με τον Πάνο εί-
μαστε αχώριστοι. Εκείνο που μου κάνει εντύπωση εδώ είναι
που δεν πλακωνόμαστε στα διαλείμματα, όπως στο παλιό
σχολείο, αλλά παίζουμε άλλα παιχνίδια, όπως κυνηγητό,
μπίλιες και καμιά φορά σφούρλες κι ούτε τραβάει κανείς τα
κοτσίδα των κοριτσιών, για να τον κυνηγήσουν μετά.
Μάλιστα συχνά τα κορίτσια και τ' αγόρια παίζουν μαζί ή
μιλάνε, κάτι που στο παλιό σχολείο δεν γινόταν ποτέ.
Τέλος πάντων, φαίνεται ότι τα βουτυρόπαιδα διασκεδάζουν
διαφορετικά από μας. Ένα άλλο περίεργο είναι ότι όλα τα
κορίτσια στην τάξη μου είναι όμορφα, εξόν από τη Δέσπω
που είναι χοντρή. Εμένα μου αρέσει πιο πολύ η Εύη που εί-
ναι ξανθιά κι έχει γαλανά μάτια και μάλλον θα αποφασίσω
να την αγαπήσω αργότερα, επίσης μου αρέσει και η Άννα
από την Τετάρτη, αλλά αφού είναι μεγαλύτερη δεν γίνεται
να την αγαπήσω, γιατί αποκλείεται να με προσέξει.

Στο καινούργιο σχολείο πάω με την Αστική, όπου ο
μπαμπάς μου έχει βγάλει «πάσο» κι έτσι πηγαίνω χωρίς
να πληρώνω, γιατί είναι μακριά, απέναντι από το Γυμνα-
στήριο, και δεν μ' αφήνουν να πηγαίνω με τα πόδια. Όμως
καμιά φορά, στο σχόλασμα, περπατάμε με τον Πάνο μέχρι
την Πλατεία και χαζεύουμε κι από κει παίρνουμε εγώ το
«2» κι αυτός το «3» και πάμε σπίτια μας. Ο Πάνος δεν
ξέρει ακόμα τι θέλει να γίνει άμα μεγαλώσει κι όταν του
είπα ότι εγώ θα γίνω εξερευνητής μου είπε ότι αυτό είναι
δύσκολο και μάλλον δεν θα μ' αφήσουν οι γονείς μου.
Όμως αυτό θα το δούμε, γιατί εγώ άμα βάλω κάτι στο
μυαλό μου δεν τα παρατάω κι αν δεν γίνω εξερευνητής τότε
θα γίνω οπωσδήποτε σέντερ-φορ του Ολυμπιακού και θα

τρίβουν τα μάτια τους τ' αλάνια στη γειτονιά κι εγώ δεν θα τους δίνω σημασία κι αυτό θα είναι η εκδίκησή μου για όσα μου έκαναν. Πάλι το σκέφτομαι να γίνω αεροπόρος, αλλά αυτό μπορεί να είναι σχεδόν αδύνατο, γιατί πρέπει να υπογράψει ο μπαμπάς για να πάω κι αυτός αποκλείεται, του 'χει κολλήσει να γίνω ηλεκτρολόγος-μηχανολόγος (σκατά δηλαδή). Τέλος πάντων, θα δούμε, ό,τι είναι πιο εύκολο.

Έχω αρχίσει επίσης να διαβάζω και κανονικά βιβλία που μου αγοράζει ο μπαμπάς από τα βιβλιοπωλεία τα Χριστούγεννα, το Πάσχα και στη γιορτή μου. Με παίρνει τότε και πηγαίνουμε μαζί στον κύριο Δημητρακόπουλο ή στον κύριο Τουφεξή που είναι φίλοι του (πόσους φίλους έχει ο μπαμπάς επιτέλους;) κι εκεί μ' αφήνει να διαλέξω, ενώ εκείνος κουβεντιάζει με τους φίλους του και λένε διάφορα αστεία και για τις δουλειές τους. Εγώ κοιτάζω τα εξώφυλλα, να δω ποιο έχει το πιο συναρπαστικό θέμα. Μ' ενδιαφέρουν οι περιπέτειες, τα ιπποτικά και τέτοια και διαλέγω ένα, καμιά φορά και δύο, αλλά μου φέρνει ο μπαμπάς κι όταν πάει ταξίδι στη Θεσσαλονίκη και στην Αθήνα κι επίσης ο κουμπάρος ο Νώντας κι ο κύριος Παντελής κι άλλοι φίλοι του μπαμπά κι έτσι έχω πολλά. Μ' αρέσουν πιο πολύ τα βιβλία του Ιουλίου Βερν, γιατί υπάρχει πολύ περιπέτεια κι απρόοπτα, αλλά σκυλοβαριέμαι τις περιγραφές και τις πηδάω. Το καλύτερο που μ' αρέσει του Ιουλίου Βερν είναι «Ο Δεκαπενταετής Πλοίαρχος» κι επίσης «20.000 λεύγες υπό την θάλασσαν» με τον «Ναυτίλο» και τον πλοίαρχο Νέμο και το τεράστιο χταπόδι, που είναι πολύ επεισοδιακό. Από τα άλλα μ' αρέσουν «Η Νήσος των Θησαυρών» με τους πειρατές, «Οι Ιππότες της Στρογγυλής Τραπέζης», με τον Σερ Λάνσελοτ, τον Σερ Γκάρεθ, τον Σερ Πάρσιφαλ και τον Σερ Γκάλαχαντ (νά, σαν τον Σερ Λάνσελοτ θα ήθελα να γίνω, αλλά δυστυχώς δεν υπάρχουν πια ιππότες), που είναι το αγαπημένο μου βιβλίο και το 'χω διαβάσει τρεις φορές, «Ο Τελευταίος των Μοϊκανών», που είναι σχεδόν καμπούστικο, αλλά με Ινδιάνους (κι εμένα πάντα μου άρεσε να είμαι Ινδιάνος, γιατί καλύτερα μου αρέσουν τα

τόξα από τα μπιστόλια) και η «Οικογένεια Ελβετών Ροβινσώνων», αυτά είναι τα πιο αγαπημένα μου βιβλία. Κάτι άλλα σαν την «Ιωάννα της Λωρραίνης» και την «Αλίχη στη χώρα των Θαυμάτων» δεν τα μπορώ καθόλου, γιατί είναι περισσότερο για κορίτσια και δεν με νοιάζουν. Σιγά τώρα να μην υπάρχουν ιππότες γυναίκες! Οι γυναίκες, είπαμε, είναι για να τις παντρεύεσαι και να κάνουν τις δουλειές στο σπίτι και να κλαψουρίζουν όταν το παληκάρι πάει να σκοτώσει τους κακούς. Σιγά να μην τους δώσουμε και ρόλο ήρωα! Εδώ τα κοτσίδα τους τραβάς και βάζουν τα κλάματα!

Πάντως εμένα μ' αρέσει να διαβάζω περιπέτειες κι αν δεν είχα τη μαμά να γκρινιάζει "Κάνε τα μαθήματά σου" δεν θα διάβαζα τίποτ' άλλο. Γι' αυτό θέλω να μάθω κι εγώ να γράφω, για να γράψω, όταν μεγαλώσω, τις δικές μου περιπέτειες και να τις διαβάζουν τα παιδιά και να με θαυμάζουν, όπως θαυμάζω εγώ τώρα τον Ρομπέν των Δασών και τον Σερ Λάνσελοτ. Φαντάζομαι τους τίτλους. «Πάνος, ο Βασιλιάς της Ζούγκλας», «Ο Πάνος στο νησί των πειρατών», «Ο Σερ Πάνος και το Άγιο Δισκοπότηρο» κι άλλα τέτοια. Όμως θα πρέπει να μάθω πολλές λέξεις και ρήματα κι επίσης να γράφω καλή ορθογραφία, αλλιώς θα με κοροϊδεύουν και δεν θα 'χω επιτυχία.

Ένα άλλο καλό με το καινούργιο σχολείο είναι που δεν μας πάνε εκκλησιασμό κι έτσι έχω την Κυριακή ελεύθερη, αλλά δώρον άδωρον, γιατί τους άλλους τους πάνε εκκλησιασμό κι έτσι η γειτονιά είναι έρημη και δεν έχω με ποιον να παίξω. Όταν έρχονται πίσω από την εκκλησία και βγαίνουν να παίξουν μετά το φαγητό ο μπαμπάς μας ξεσηκώνει για τις καταραμένες εκδρομές στα χωριά, να θαυμάσουμε τις λάσπες και τις κοπριές, και είναι απελπισία. Πάει και τελείωσε, η Κυριακή θα είναι πάντα η χειρότερη μέρα μου.

Αυτή τη χρονιά στη γειτονιά παίζουμε πολύ με τις σφούρλες, αλλά δυστυχώς εγώ δεν είμαι καλός κι όλο χάνω, ειδικά από τον Γιώργο που δεν τον φτάνει κανένας. Να φα-

νταστείτε ότι όλες οι σφούρλες έχουν πέσει και η δικιά του γυρίζει ακόμα. Μας έχει κατατροπήσει τις σφούρλες, γιατί αυτό κάνει όποιος κερδίζει, κοπανάει με το καρφί της σφούρλας του το πάνω μέρος της σφούρλας του αντίπαλου, όσες φορές έχουμε συμφωνήσει. Αλλά ο Γιώργος τις κοπανάει με τέτοια μανία που καμιά φορά τις σπάει και τότε πλακωνόμαστε, αλλά πού να τα βγάλεις πέρα με τον Γιώργο τον Πατάτα! Εξόν από σφούρλες παίζουμε και μπίλιες και χαρτάκια με τους ήρωες του Ταρζάν, αλλά πουθενά δεν κερδίζω, όσο για τη μπάλα καλύτερα να μην μιλάμε, μια με παίζουν και δυο κάθομαι έξω φυλαρούχας.

Η μαμά εξακολουθεί να γκρινιάζει που κάνω παρέα με τα αλάνια, αλλά κάπως λιγότερο τώρα, γιατί καταλαβαίνει φαίνεται ότι κι αν γκρινιάζει κι αν δεν γκρινιάζει εγώ πάλι θα παίζω. Στο κάτω-κάτω, αφού τα μαθήματά μου είναι εντάξει κι έτοιμα και φέρνω κάθε μέρα δεκάρια, τι μπορεί να πει; Το μόνο κακό είναι που έχουν κλειδωμένο το ποδήλατο και δεν μπορώ να κάνω βόλτες κι έτσι ζητάω καμιά βόλτα από τα άλλα παιδιά και στενοχωριέμαι, γιατί δεν μ' αρέσει να ζητάω, αφού έχουμε δικό μας ποδήλατο και μένει κλειδωμένο στην αποθήκη. Αυτό λοιπόν δεν το καταλαβαίνω, να φοβούνται μήπως με χτυπήσει κανένα αυτοκίνητο. Εμένα θα χτυπήσει το αυτοκίνητο; Τα άλλα παιδιά γιατί δεν τα χτυπάει; Αλλά όταν το λέω στον μπαμπά αυτός μου λέει “Γιατί εσύ είσαι άτσαλος κι απρόσεχτος” και η κουβέντα σταματάει εδώ.

Α, ναι, πιάσαμε και φωτιά στο σπίτι της κυρα-Μαρίκας, γιατί ξέχασε το σίδερο στη πρίζα κι αυτό έπεσε και πήρε φωτιά το πάτωμα κι ευτυχώς που βγήκε η γριά η Φρόσω και φώναζε, γιατί είχαν πάει επίσκεψη, κι έτσι ήρθε η Πυροσβεστική και την έσβησε. Και δεν ήταν τίποτα το σπουδαίο, ευτυχώς, μόνο μια τρύπα άνοιξε και βλέπαμε από πάνω κάτω σε μας, αλλά μαζεύτηκε όλη η γειτονιά και διασκεδάσαμε μια χαρά. Ο κυρ-Νίκος στενοχωρήθηκε πάρα πολύ κι έβαλε πόστα την κυρα-Μαρίκα, αλλά ο μπα-

μπάς είπε “Δεν πειράζει, βρε αδερφέ, αφού θα πληρώσει η ασφάλεια. Ευτυχώς που δεν είχαμε θύματα.” κι όλα τελείωσαν εδώ.

—Το ευτύχημα που έβαλε τις φωνές η γριά, αλλιώς θα καιγόμασταν σαν ποντικοί στη φάκα, είπε ο μπαμπάς αργότερα στη μαμά.

Η γριά η Φρόσω λοιπόν είναι η μάνα του κυρ-Νίκου και μένει μαζί τους, αλλά είναι τελείως τρελή και δεν βγαίνει σχεδόν ποτέ από το δωμάτιό της. Μια φορά που μπήκα εκεί με τον Γιώργο και τη Βαγγελίτσα τα 'χασα, γιατί περιμένα να το βρω αχούρι, αλλά το δωμάτιο ήταν πολύ περιποιημένο και καθαρό και στολισμένο παλαιϊκά, με κουρτίνες κι ωραία έπιπλα και διάφορα αντικείμενα και φωτογραφίες καθραρισμένες και σε μία φωτογραφία ήταν μια πάρα πολύ όμορφη γυναίκα, σαν αυτές που βλέπουμε στα παλιά έργα (παραδείγματος χάρη στον «Κλέφτη της Βαγδάτης») και δεν μπορούσα να πιστέψω ότι αυτή ήταν η Φρόσω νέα και πώς κατάντησε τώρα που γέρασε. Αυτό εμένα μου έκανε τεράστια εντύπωση κι από τότε φοβάμαι μήπως γεράσω και γίνω σαν τη Φρόσω, αλλά δεν πρόκειται, γιατί μόλις δω εγώ στον καθρέφτη ότι γερνάω τότε θα πάρω ένα μπιστόλι και θα σκοτωθώ, όπως βλέπουμε καμιά φορά στο σινεμά. Γιατί, εδώ που τα λέμε, τους γέρους δεν τους μπορώ και τους βαριέμαι και δεν πρόκειται να γίνω εγώ σαν αυτούς. Μπαμ και κάτω.

Κι αυτό μου θυμίζει καμιά φορά που έρχονται επίσκεψη και είναι τίποτα γριές και θέλουν να με φιλήσουν, εγώ τραβιέμαι και πάω να πλύνω τα μούτρα μου από τα σάλια και η μαμά γίνεται έξαλλη, αλλά πώς να το κάνουμε, αφού σιχαίνομαι; Ενώ με τις άλλες, τις όμορφες, την κυρία Λέλα, την κυρία Φόνη, την Κική, την κουμπάρα τη Λούλα, την κυρία Στέλλα γιατί κάθομαι; Αλλά η μαμά πού να καταλάβει!

Οι επισκέψεις που έρχονται στο σπίτι άλλοτε μ' αρέσουν κι άλλοτε δεν μ' αρέσουν. Έχουμε για παράδειγμα

τις φίλες της μαμάς που έρχονται να τη δουν και να κουτσομπολέψουν κι αυτές τις βάζει να καθίσουν στην τραπεζαρία ή στην κουζίνα και φτιάχνουν καφέ και πιάνουν την πάρλα. Με μένα είναι πάντα καλές και λένε “Μπα, πώς μεγάλωσε το χρυσό μου” και “Φτου να μην αβασκαθεί” και με ρωτάνε πώς πάνε τα μαθήματα κι αν μ’ αρέσει το σχολείο, αλλά καμιά δεν με ρώτησε ποτέ πώς πάνε τα παιχνίδια κι αν μ’ αρέσει η μπάλα και το ’χω παράπονο. Μετά με ρωτάνε τι θα γίνω όταν μεγαλώσω κι εγώ τους αραδιάζω διάφορα ψέματα, γιατρός, δικηγόρος, πολιτικός μηχανικός, κι αυτές σταυρώνουν τα χέρια και λένε “Το χρυσό μου!” κι εύχονται στη μαμά που καμαρώνει “Καλή πρόοδο” και “Να τον χαίρεσαι, Πιπή” κι έτσι όλοι είναι ευχαριστημένοι και τρώω κι εγώ γλυκό πριν με διώξουν, για να πούνε «τα δικά τους». Και σιγά τα μυστικά δηλαδή! Γιατί όσες φορές έστησα αυτή και κρυφάκουσα όλο για βλακείες μιλάνε, για την τάδε «που κερατώνει τον άντρα της», για την άλλη που δεν έχει συμμαζεμό από τους δρόμους, για την άλλη που έχει το μυαλό της όλο στα λούσα και τέτοια χαζά. Κι όλα καλά αλλά δεν μπορώ να καταλάβω πώς «κερατώνει» εκείνη τον άντρα της κι όταν ρώτησα τη μαμά αυτή έγινε έξαλλη και μ’ έπιασε στις παντοφλιές και φώναζε “Θα σου δείξω εγώ, παλιόπαιδο, να κρυφακούς τι λέμε”. Όμως εξήγηση καμιά δεν μου ’δωσε κι έτσι εγώ ρώτησα τον Σταύρο κι έμαθα. Λοιπόν, όταν κάποια κερατώνει τον άντρα της πάει να πει ότι άμα για παράδειγμα φεύγει ο άντρας της ταξίδι αυτή μπάζει τον γχόμενο κρυφά στο σπίτι. Τώρα πώς βγάζει κέρατα ο άντρας της μετά δεν ήξερε να μου πει, γιατί ούτε αυτός είχε δει κανέναν με κέρατα για να ’ναι σίγουρος. Εκείνο πάντως που μου κάνει εντύπωση είναι ότι ενώ στις γυναίκες «που δεν είναι εντάξει» σούρνουν ένα σωρό, άμα είναι κανένας άντρας που γυρίζει από ’δώ κι από κει με τις σουρλουλούδες τότε λένε “Ε, άντρας είναι, τι να κάνουμε;”. Γιατί δηλαδή πάντα υποστηρίζουν τον άντρα ακόμα κι αν η γυναίκα είναι φίλη τους;

Οι επισκέψεις που δεν μ’ αρέσουν είναι αυτές που έρχο-

νται όταν ετοιμαζόμαστε, για παράδειγμα, να πάμε σινεμά ή στην πλατεία. Τότε καθόμαστε στο σπίτι και δεν πάμε πουθενά κι εγώ είμαι πυρ και μανία και δεν θέλω να μπω να χαιρετήσω (γιατί συνήθως αυτές είναι γριές καρακάξες) και η μαμά γίνεται έξαλλη και με απειλεί “Θα σε διορθώσω εγώ μετά, κακομοίρη μου”, αλλά τι τα θες, έχασα εγώ το σινεμά;

Οι άλλες επισκέψεις, που άλλοτε μ’ αρέσουν κι άλλοτε δεν μ’ αρέσουν, είναι στη γιορτή του μπαμπά, που έρχονται όλοι οι φίλοι του να του ευχηθούν και τότε ανοίγουμε το καλό το σαλόνι, με τα επίσημα έπιπλα, και καθόμαστε γύρω-γύρω στις καρέκλες και πίνουν τσίπρο με μεζέ για τα χρόνια πολλά και μιλάνε για δουλειές και για ρουφιάνους και για τους βουλευτές που είναι όλοι ψεύτες και κλέφτες. Κι εγώ σκυλοβαριέμαι, αλλά ο μπαμπάς θέλει να κάθωμαι εκεί «για να μαθαίνω και να ψήνομαι» και είναι άστα να πάνε στο διάολο. Πάντως, αν με ρωτήσετε, απ’ τους «ρουφιάνους» προτιμώ τα «κερατώματα», έχουν καλύτερη πλοκή, όπως στα βιβλία. Άσε που η γιορτή του μπαμπά, που είναι του Αϊ-Γιαννιού, είναι το σύνθημα για την επιστροφή στα θρανία μετά τα Χριστούγεννα, που έχω συνηθίσει στην τεμπελιά και την ξεγνοιασιά. Αυτό είναι το χειρότερο απ’ όλα, αλλά έχει κι ένα καλό, ότι θα ξαναβρώ τους φίλους μου από το σχολείο.

Τα Χριστούγεννα τα προτιμώ από το Πάσχα γιατί είναι χειμώνα και καθόμαστε στο σπίτι ήσυχα. Η μαμά φτιάχνει διάφορα γλυκά και κουραμπιέδες, τρώμε γαλοπούλα και την παραμονή λέμε τα κάλαντα και μαζεύουμε κανένα φράγκο. Επίσης λέμε τα κάλαντα και την παραμονή της Πρωτοχρονιάς και των Φώτων. Εγώ πάω με τον Γιώργο στους πολύ γνωστούς, στη γειτονιά (ακόμα και στην κυρα-Σοφία τη φουρνιαρού), και φέτος βγάλαμε από 20 δραχμές ο καθένας. Εγώ τα πήρα όλα μικρούς ήρωες απ’ το μαγαζί του Ηλία του εφημεριδοπώλη, που έχει σχεδόν όλα τα παλιά τεύχη από «Μικρό Ήρωα» μέχρι «Υπεράνθρωπο»

και τα πουλάει μιάμιση δραχμή το ένα, ενώ ο Γιώργος τα 'φαγε σε σουβλάκια και τυρόπιτες. Αν μας αφήναν να πάμε και σε σπίτια που δεν ξέρουμε τότε μπορεί να βγάζαμε πολύ περισσότερα λεφτά, μπορεί και τα διπλά και τότε εγώ θ' αγόραζα περισσότερους μικρούς ήρωες κι ο Γιώργος περισσότερα σουβλάκια και τυρόπιτες. Μπορεί και να μας πείσειαν, να νοικιάσουμε και ποδήλατο, γιατί ο μπαμπάς το πήρε είδηση ότι ανοίγουμε με κόλπο την κλειδαριά κι άλλαξε κλειδαριά στο ποδήλατο κι αυτή, όσο κι αν προσπαθήσαμε, δεν μπορέσαμε να την ανοίξουμε.

Το Πάσχα όμως το μισώ, εκτός από τους Χαιρετισμούς, που μας αφήνουν να πάμε μόνοι μας στην εκκλησία και είναι πολύ ωραία, όχι όπως στον εκκλησιασμό, γιατί χαζεύουμε τον κόσμο και τα κορίτσια και μετά παίζουμε στο προαύλιο και γυρίζουμε αργά, χωρίς να μας μαλώσουν και είναι πολύ επεισόδιο, γιατί άλλοτε δεν μας αφήνουν νύχτα στον δρόμο, εξόν από το καλοκαίρι. Μετά όμως, μόλις σταματάνε τα σχολεία, αρχίζει το δράμα μου, γιατί τον πιάνει τον μπαμπά η μανία για τις εκδρομές και μας βάζει στην κούρσα και παίρνουμε σβάρνα τα χωριά πάλι κι εμένα αν με πιάσεις από τη μύτη θα σκάσω, αλλά τι να πω; Όμως το χειρότερο είναι την Κυριακή του Πάσχα, που πάμε σ' ένα χωριό, που ψένουν αρνιά και κοκορέτσια και παίζουν καλαματιανά και γκαραγκούνικα, με τα κλαρίνα και τα νταούλια κι εμένα μου 'ρχεται να κάνω εμετό, γιατί χειρότερη φασαρία απ' αυτή δεν μπορώ να φανταστώ κι όσο για τα τσάμικα τα σιχαίνομαι.

Η μουσική που μ' αρέσει εμένα είναι αυτή που παίζουν στο ραδιόφωνο με τη Μαίρη Λω, τον Γώνη Μαρούδα, την Κάκια Μένδρη, τη Σοφία Βέμπο, τη Μάγια Μελάγια, τον Νίκο Γούναρη και τα λοιπά. Μ' αρέσει ειδικά ένα τραγουδάκι που λέει:

*«Χειμώωνας... δεν λαλούνε πια τριγύρω μου τ' αηδόνια,
Χειμώωνας... η ψυχή μου εσκεπάστηκε με χιόσοονια,
με χτυπά το ξεροβόρι μ' απονιά....»*

ή το άλλο με τον Σώτο Παναγόπουλο που λέει:

*«Ένας φίλος ήρθε απόψε απ' τα παλιάααα,
φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις.
Είχε άσπρα τα σγουρά του τα μαλλιάααα,
και μου είπε πως απόψε θα γυρίσεις.»*

Αυτά αρέσουν και της μαμάς και καμιά φορά συγκινείται και την πιάνουν τα κλάματα και τότε την κοροϊδεύει κι αυτή μου λέει “Να χαθείς, βρωμόπαιδο”, αλλά δεν έχει όρεξη να με κυνηγήσει.

Του μπαμπά δεν του πολυαρέσουν αυτά τα τραγούδια, αλλά κάτι άλλα, που είναι επίσης πολύ ωραία και μ' αρέσει να τον ακούω να τα τραγουδάει, γιατί αυτά δεν τα βάζει το ράδιο, μόνο στα κέντρα τα ακούμε, όπως για παράδειγμα στο «Καρύδειον».

*«Καλογερά μωρ' καλογεράαα, καλογεράκι θα γενώ,
καλογεράκι θα γενώωω και ράσα θα φορέσω.
Και κομπολό μωρ' και κομπολό... και κομπολόι' θα κρατώ
και κομπολόι' θα κρατώωω, φως μου για να σ' αρέσω.»*

ή το άλλο:

*«Ζούλα σε μια βάρκα μπήγηηκα
βρε στη σπηλιά του δράκου βγήγηκα.
Βλέπω τρεις μα-στουρωμέεεενοι
βρε και στην άμμοοοο, βρε ξαπλωμέεενοι...»*

Της μαμάς δεν της αρέσουν καθόλου αυτά και λέει ότι είναι «αλάνικα» και “να μην τ' ακούει το παιδί και μαθαίνει”, αλλά του παιδιού του αρέσουν πολύ, ειδικά η μουσική με τα μπουζουκάκια, γιατί τα λόγια δεν τα πολυκαταλαβαίνω, αφού είναι μάγκικα.

Ο μπαμπάς τραγουδάει ωραία, ενώ η μαμά είναι «ψάρι» και γι' αυτό ακριβώς όταν τραγουδάει ο μπαμπάς ζηλεύει και του λέει “Σαν ζεματισμένο αρκούδι”, αλλά ο μπαμπάς γελάει και της λέει “Ε, τι να κάνουμε, δεν μπορούμε να παίζουμε όλοι το μαντολίνο” και η μαμά τσαντίζεται, γιατί όταν ήταν νέα μάθαινε μαντολίνο κι ο μπαμπάς δεν την αφήνει σε χλωρό κλαρί.

Τον χειμώνα καμιά φορά καθόμαστε γύρω από τη σόμπα και ψήνουμε κάστανα κι ο μπαμπάς μου λέει ιστορίες του παππού του Παναή ή δικές του από το «Αλβανικό Έπος» κι άμα έχει κέφια λέει και κανένα τραγουδάκι κι όλα είναι ωραία και καλά. Αλλά όταν θυμώνει και κατεβάζει χριστοπαναγίες τότε δεν είναι καθόλου ωραία και καλά και καταριέμαι την τύχη μου, γιατί να μην έχω ένα μπαμπά που να μην θυμώνει. Πάλι καλά που δεν με δέρνει (ο μπαμπάς δεν μου 'χει δώσει ποτέ ούτε χαστούκι), αλλά έτσι που με κοιτάει ώρες-ώρες καλύτερα να μ' έδερνε, σαν τη μαμά, που δεν με νοιάζει κι αυτή τσαντίζεται και φωνάζει “Δεν κλαις, αναισθητο, δεν κλαις;” κι εγώ το 'χω βάλει πείσμα και δεν κλαίω και τρώω τις παντοφλιές κανονικά, αλλά δεν πρόκειται να της κάνω τη χάρη να κλάψω ποτέ. Όσο αυτή χτυπάει τόσο εγώ γελάω και δεν υπάρχει ωραιότερο πράγμα από να τη βλέπω να σκάει και να λυσσάει, όπως οι Ες-Ες, που δεν τα καταφέρνουν να κάνουν τον Γιώργο Θαλάσση να μαρτυρήσει, όσες βουρδουλιές και να του δίνουν. Εγώ είμαι σαν τον Γιώργο Θαλάσση, αυτή θα βαράει κι εγώ θα γελάω και θα την κοροϊδεύω από μέσα μου. Να δούμε ποιος θα νικήσει στο τέλος. Άλλωστε, τώρα που μεγάλωσα, δεν κλαίω πια με τίποτα. Όταν ήμουν μικρός, καλά, δεν πείραζε, όλα τα μικρά κλαίνε, τώρα όμως δεν πάει.

Του μπαμπά του αρέσει να διασκεδάζει και να κάνει παρέα με τους φίλους του. Η μαμά λέει ότι πριν γεννηθώ εγώ ήταν μεγάλος γλεντζές, αλλά μετά συμμαζεύτηκε. Εκείνο που ξέρω εγώ είναι ότι ο μπαμπάς έχει πάρα πολλούς φίλους. Όταν με παίρνει μαζί του καμιά φορά τ' απόγευμα όλοι τον χαιρετάνε στο δρόμο κι όλους τους ξέρει με το μικρό τους όνομα (πώς τους θυμάται;) και τότε εγώ χαίρομαι, γιατί έχω τόσο σπουδαίο μπαμπά, που τον ξέρουν όλοι. Ο καλύτερος φίλος του μπαμπά είναι ο παππούς ο Ζείκος, που δεν είναι γέρος, αλλά του έβγαλε το παρατσούκλι ο μπαμπάς και του έμεινε και τώρα που έγινε παππούς έχει να το λέει “Επιτέλους, έγινα παππούς, που

με είχε κάνει ο Μπουζούκας πριν από την ώρα μου”. Η οικογένεια του παππού του Ζείκου είναι πολύ αγαπημένη οικογένεια και μένουν σ’ ένα ωραίο σπίτι, ο παππούς, η κυρία Ευανθία, ο Νώντας, η γυναίκα του, η Λούλα, και τα παιδάκια, ο Μιχαλάκης με τον Αποστολάκη που βάφτισα εγώ (άρα είμαι νονός) κι επειδή τον Νώντα με τη Λούλα τους παντρέψαμε μαζί με τον μπαμπά από τότε είμαστε και κουμπάροι. Εμένα είναι η αγαπημένη μου οικογένεια, γιατί δεν μαλώνουν ποτέ και δεν γκρινιάζουν και μ’ αγαπάνε όπως κι εγώ τους αγαπάω. Μόνο ο Μιχαλάκης γκρινιάζει καμιά φορά, αλλά δεν πειράζει, μικρός είναι. Ο Αποστολάκης είναι πιο ήσυχος. Το καλοκαίρι έρχονται κι αυτοί ξεκαλοκαιριό στον Αγιόκαμπο και τα περνάμε καταπληκτικά, γιατί ο κουμπάρος ο Νώντας είναι πολύ κολυμπιστής και πάμε βαθιά κι επίσης κάνουμε βουτιές και η μαμά δεν λέει “Πρόσεχε” κι “Έλα έξω, φτάνει”, γιατί έχει εμπιστοσύνη στον κουμπάρο τον Νώντα, που με προσέχει.

Φέτος μας ήρθε κι ο θείος ο Μήτσος από την Αμερική, που μοιάζει κι αυτός με τον θείο Ντίνο κι έχει στρογγυλή μύτη και φοράει καρό πουκάμισα και παρδαλές γραβάτες. Ο θείος Μήτσος μου έφερε μια καμπούστικη καραμπίνα επαναληπτική, με καψούλια, ίδια μ’ αυτή που έχει ο Τζωνγουαίην στα έργα. Επίσης μου έφερε και πολλές τσίχλες κι έδωσα σ’ όλα τα παιδιά στη γειτονιά, να έχουμε να μασάμε, γιατί αυτές οι αμερικάνικες δεν είναι σαν αυτές που αγοράζουμε απ’ τον κυρ-Βασίλη τον Αούτο, αλλά πολύ καλύτερες. Μου έφερε και ρούχα, που πάλι η μαμά είπε ότι ήταν «φορεμένα», αλλά εμένα δεν με νοιάζει, γιατί μ’ αρέσουν πολύ, ειδικά ένα μπουφάν κόκκινο κι άσπρο με ένα μεγάλο «Μ» κεντημένο μπροστά, που ο θείος Μήτσος είπε ότι το φοράνε στην Αμερική οι αθλητές στα κολέγια. Δυστυχώς μου ’ρχεται πολύ μεγάλο κι έτσι θα πρέπει να περιμένω λίγο, να μεγαλώσω για να το φορέσω. Κι ο θείος Μήτσος, όπως ο θείος Ντίνος, μας έφερε πάρα πολλά πορτοφόλια και πάλι ο μπαμπάς γέλασε και του είπε “Τι γίνεται, ρε Μήτσο, πορτοφολάδες είσαστε εκεί στην Αμερική;”,

όμως ο θείος Μήτσος δεν κατάλαβε το αστείο και είπε ότι έχει στιλβωτήριο δικό του κι ότι δόξα τω Θεό οι δουλειές πάνε καλά. Και τότε ο μπαμπάς του έκανε παράπονα, που τον ξέχασαν εδώ «ενέχυρο» κι ούτε φωνή, ούτε ακρόαση κι ο θείος Μήτσος στενοχωρήθηκε και υποσχέθηκε από 'δώ και πέρα να γράφει, αλλά όταν έφυγε δεν ξανάγραψε κι ο μπαμπάς μουρμούριζε πάλι ότι “Χάθηκε το φιλότιμο” κι ότι “Την αχαριστία δεν τη συχώρεσε ούτε ο Θεός” κι απ’ αυτό κατάλαβα ότι τον θείο τον Μήτσο δεν τον έχει και σε μεγάλη εκτίμηση.

Μια άλλη εποχή που μ’ αρέσει εκτός από τα Χριστούγεννα είναι οι Απόκριες γιατί μασκαρευόμαστε και διασκεδάζουμε. Φέτος εγώ κι ο Γιώργος ντυθήκαμε καμπόυδες και η Βαγγελίτσα τσιγγάνα και πήγαμε στο συνεργείο του μπαμπά του όπου βγάλαμε φωτογραφία πάνω σ’ ένα τραχτέρ.

Το συνεργείο του μπαμπά του Γιώργου πολύ μ’ αρέσει και ζηλεύω τον Γιώργο, που τον παίρνει καμιά φορά ο μπαμπάς του, να βοηθήσει. Είναι ένα καταπληκτικό συνεργείο, γεμάτο τραχτέρ και γεωργικά μηχανήματα, που περιμένουν να τα φτιάξουν, ανταλλακτικά, γράσο κι εργαλεία παντού. Οι μαστόροι είναι κάτω από τα τραχτέρ, με τα μουτζούρικα, και φωνάζουν στα παιδιά που μαθαίνουν “Ρε Κώτσο, πιάσε ρε το κλειδί νούμερο εφτά” και τότε λέω μακάρι να μ’ άφηγε κι εμένα ο μπαμπάς μου να γίνω μουντζούρης και να με φωνάζουν «μαστρο-Πάνο», γιατί αυτό μου φαίνεται ίσως να είναι καλύτερο κι από εξερευνητής. Ο Γιώργος έχει μάθει τα πάντα φαρσί και λέει για τα ρουλεμάν και τις φλάντζες και τις τσιμούχες και μου κουνιέται κι εγώ δεν μπορώ να πω τίποτα, γιατί δεν ξέρω πού πάν τα τέσσερα. Άσε που ξέρει να βάζει μπροστά τα τραχτέρ και λέει ότι ξέρει και να οδηγεί, αλλά δεν τον πιστεύω, έτσι τα λέει για να με σκάσει.

Το άλλο που μ’ αρέσει στο συνεργείο είναι ένα ημερολόγιο που είναι στο γραφείο με κάτι γυναίκες με μαγιό

πάνω σε βέσπες που είναι σαν φωτογραφία και σαν ζωγραφιστές και είναι καταπληκτικές, εγώ δεν έχω δει ποτέ τέτοιες γυναίκες, με μαγιό που φαίνονται όλα, και πάμε με τον Γιώργο και κοιτάμε κρυφά όλα τα φύλλα και συμφωνούμε ότι όταν παντρευτούμε τέτοιες γυναίκες θα παντρευτούμε, αλλά δεν θα τις αφήνουμε να τα 'χουν όλα έτσι στη φόρα, μόνο όταν είμαστε οι δυο μας στο σπίτι θα τις αφήνουμε, έξω θα ντύνονται κανονικά. Το πρόβλημα είναι πού θα τις βρούμε αυτές τις γυναίκες, αλλά ο Γιώργος λέει ότι μπορεί να έχει στην Αθήνα και μάλλον εκεί θα πάμε να τις βρούμε.

—Όμως πώς θα τις πάμε στις μανάδες μας; είπε ο Γιώργος μια φορά που το συζητούσαμε.

—Γιατί; απόρησα εγώ.

—Γιατί, ρε χαζέ, αυτές είναι βαμμένες και οι μανάδες μας θα τις πουν σουρλουλούδες και δεν θα μας αφήσουν, μου εξήγησε ο Γιώργος.

Κι αυτό είναι ένα πρόβλημα που δεν το είχα σκεφτεί και καθίσαμε να το σκεφτούμε κι αποφασίσαμε ότι το καλύτερο θα ήταν να τις ξεβάψουμε πριν τις πάμε στις μανάδες μας κι αφού μας πουν “Εντάξει” μετά τις ξαναβάψουμε. Κι έτσι αποφασίσαμε να κάνουμε.

Κι εγώ την ψάρεψα τη μαμά απέξω-απέξω πώς θέλει να 'ναι η γυναίκα που θα παντρευτώ, αλλά αυτά που μου είπε δεν ταιριάζουν καθόλου με τα σχέδιά μου και με βάλαν σε σκέψεις. Γιατί η μαμά τη νύφη της τη θέλει «σεμνή, νοικοκυρά, από καλή οικογένεια και με προίκα» κι όχι καμιά παρδαλή που βάφει τα νύχια και καπνίζει και δεν ξέρει να φτιάξει ένα αυγό. Δηλαδή, μ' άλλα λόγια, σίγουρα θα 'χουμε προβλήματα και να δούμε πώς θα ξεμπλέξουμε.

Α, ναι, δυστυχώς η Βάγια, που είχα καπαρωμένη, αρραβωνιάστηκε και μάλλον θ' αρραβωνιαστεί και η Ευδοξία. Στενοχωρήθηκα βέβαια, γιατί αυτές τις είχα τουλάχιστον σίγουρες, αλλά τώρα που το ξανασκέφτομαι καλύτερα, για-

τί δεν μ' αρέσουν πια και τόσο πάρα πολύ. Γι' αυτό άσε, θα βρούμε καμιά καλύτερη και να μην είναι και τόσο αδύνατη. Πάντως εγώ κάνω τον θυμωμένο και τους έκοψα την καλημέρα, άλλο αν με βολεύει.

Στη γειτονιά άλλη, έτσι όπως τη χρειάζομαι, δεν υπάρχει. Η Αφροδούλα, η αδερφή του Σταύρου, που μ' αρέσει, αρραβωνιάστηκε κι αυτή, αλλά και να μην αρραβωνιάζόταν, αφού είναι αδερφή του φίλου μου, δεν γίνεται τίποτα. Η κυρα-Σοφία η φουρνιαρού καλή είναι, και ξανθιά και βάφει τα νύχια, αλλά πολύ ηλικιωμένη, σαν τη μαμά και δεν πάει. Μια που μ' αρέσει είναι η Έφη, που είναι συμμαθήτρια του Τάσου στην Έκτη, και που είναι το πιο όμορφο κορίτσι που έχω δει ποτέ, αλλά δυστυχώς είναι μεγαλύτερη κι επίσης την αγαπάνε όλα τα παιδιά της Έκτης αλλά κι από τις άλλες τάξεις κι έτσι εμένα αποκλείεται να με προσέξει. Γι' αυτό τον λόγο αποφεύγω να την αγαπήσω.

Στο σχολείο πάλι μου αρέσει πρώτα-πρώτα η κυρία Νίτσα, αλλά όχι για να την παντρευτώ, μάλλον για να τη φιλάω (όμως δεν γίνεται). Μετά είναι η Άννα από την Τετάρτη που δεν είναι όμορφη σαν την Εύη ή τη Βασιλική, αλλά την αγαπάνε πολλά παιδιά. Έτσι πάει κι αυτή. Στην Πέμπτη και την Έκτη έχει πάλι πολλές, αλλά αυτές μας κοροϊδεύουν εμάς τους μικρούς κι έτσι τζίφος. Μας μένουν αυτές που έχουμε στη τάξη μας. Η Εύη μ' αρέσει καλύτερα απ' όλες, γιατί είναι όμορφη, ξανθιά και με γαλανά μάτια, αλλά και η φίλη της η Άννα που είναι μελαχρινή κι αυτή μ' αρέσει, όμως είναι νευρική κι απότομη και δεν μου χαμογελάει όπως η Εύη, μάλλον δεν με χωνεύει. Η Βασιλική είναι όμορφη, αλλά πολύ μικροκαμωμένη, σαν ποντικάκι και γι' αυτό δεν μου αρέσει και πολύ, άσε που είναι και καλή μαθήτρια και συναγωνιζόμαστε ποιος θα 'ναι πρώτος. Μπα, δεν βλέπω καμιά ν' αγαπήσω εδώ πέρα. Ίσως του χρόνου, θα δούμε.

Ο μπαμπάς είναι πολύ ευχαριστημένος, γιατί στην παρέλαση της 25 Μαρτίου με βάλαν παραστάτη, μαζί με τον

άλλο τον Πάνο, όχι δίπλα στη σημαία, που βάλαν από την Πέμπτη και την Έκτη αλλά πίσω.

—Έτσι, μπράβο! μου είπε. Αριστούχος! Άντε, και ση-
μαιοφόρος.

Γιατί, για τον μπαμπά, ό,τι και να κάνω υπάρχει πάντα καλύτερο. Αν γίνω σημαιοφόρος στην Έκτη θα μου πει “Άντε, σημαιοφόρος και στο Γυμνάσιο” κι αν γίνω ση-
μαιοφόρος στο Γυμνάσιο θα μου πει “Και σημαιοφόρος στο Πανεπιστήμιο”. Δεν βγάζεις άκρη μαζί του. Πρέπει να εί-
ναι πολύ δυστυχισμένος, που δεν έχει ανώτερο βαθμό από δέκα για να πει “Άντε, και με έντεκα”. Τι να πω!

Εμένα, εδώ που τα λέμε, δεν μου καίγεται καρφί αν παίρνω δέκα ή επτά, αν μ’ έχουν παραστάτη ή σημαιοφόρο ή τελευταίο στη γραμμή. Εμένα εκείνο που με νοιάζει είναι να παίζω καλή μπάλα και να μην λένε “Έξω ο άσχετος”, όλα τα άλλα δεν με νοιάζουν. Μπράβο εγώ θα πω στον εαυτό μου άμα κατέβω στο γήπεδο με τη φανέλα του Ηρα-
κλή και τα πλήθη να με αποθεώνουν, και ρίξω τρία γκολάκια περιποιημένα στον ξεφτίλα το Λαρισαϊκό, να τους ξε-
σκίσω τα δίχτυα. Τότε μάλιστα, να πω μπράβο, αλλά για τα δεκάρια χέστηκα.

Ένα άλλο που σιχαίνομαι στο σχολείο είναι που μας βάζουν ποίημα στις εθνικές εορτές και πρέπει να το μάθου-
με απέξω και να το απαγγείλουμε «μεγαλοφώνως», λες και οι άλλοι είναι κουφοί. Αλλά ακόμα χειρότερο είναι που μας ντύνουν τσολιάδες και τότε εγώ νιώθω σαν βλάχος με φου-
στανέλα και διαολίζομαι, ειδικά όταν οι μεγάλοι λένε “Φτου, φτου, μην βασκαθεί, τι όμορφο που είναι”. Να μας ντύναν καμπόυδες ή ινδιάνους να το καταλάβω, αλλά τσο-
λιάδες! Όμως όταν είπα στον κύριο Βασίλη, τον δάσκαλο, ότι εμένα δεν μ’ αρέσει τσολιάς, αυτός κοκκίνισε και χτύπη-
σε το χέρι στην έδρα και είπε “Σιωπή ανόητε. Αυτή είναι η εθνική μας στολή”, κι εγώ είπα ότι νόμιζα εθνική στολή την περικεφαλαία του Μεγαλέξανδρου και τότε ο κύριος Βασίλης κοκκίνισε ακόμα πιο πολύ και ήρθε και μου

άστραψε ένα σκαμπίλι και μου είπε “Είσαι κακομαθημένος” και τ’ άλλα παιδιά γέλαγαν (εξόν από την Εύη, που δεν γέλαγε) κι εγώ έμεινα με την απορία γιατί έφαγα ξύλο.

Κι αυτή δεν είναι η μοναδική φορά που είχα φασαρίες με τον δάσκαλο, γιατί ενώ μας λέει να ρωτάμε ότι δεν καταλαβαίνουμε, άμα ρωτάμε τίποτα δύσκολο, που δεν του αρέσει, τσαντίζεται και μας αστράφτει χαστούκια. Το σοβαρότερο όμως ήταν που μας έκανε θρησκευτικά για τους πρωτόπλαστους κι εγώ τον ρώτησα πώς παντρεύτηκαν τα παιδιά του Αδάμ και της Εύας μεταξύ τους, αφού ήταν αδέρφια κι αυτό απαγορεύεται, και τότε ο κύριος Βασίλης έγινε έξαλλος και με πέταξε έξω από το μάθημα και μ’ έβαλε να γράψω εκατό φορές «Άλλη φορά δεν θα ρωτάω βλακείες» κι όχι μόνο αυτό, αλλά όταν ήρθε η μαμά να ρωτήσει πώς πάω στα μαθήματα της είπε “Έξυπνος και άριστος μαθητής, αλλά απείθαρχος και αντάρτης”. Και φυσικά η μαμά έγινε Τούρκα και τα πρόδωσε όλα στον μπαμπά χαρτί και καλαμάρι κι αυτός με κοιτάζε όπως με κοιτάει και είπε “Γιατί, βρε λούστρο; Τι σου λείπει, βρε αχάριστε, και τα κάνεις αυτά; Το γάλα σου, το φρέσκο σου το βούτυρο, τα ρούχα σου, τα παιχνίδια σου; Ε; Το ξέρεις, βρε παλιόπαιδο, ότι ο Θεός όλα τα συχώρεσε, την αχαριστία δεν τη συχώρεσε;”. Κι εγώ (νά, μα το Θεό) ακόμα δεν έχω καταλάβει τι έκανα και με βρίζουν. Αλλά έβαλα μυαλό και λέω από ’δώ και πέρα καλύτερα να μην ρωτάω κι αν έχω απορίες να τις λέω στον Σταύρο, τον Τάσο ή τον Γιάννη τον Τζωννυβαϊσμούλλερ, που είναι πιο μεγάλοι και ξέρουν.

Μια ωραία περιπέτεια που μας έτυχε ήταν όταν ήρθε σπίτι η βαφτιστήρα του μπαμπά, η Βασιλική. Λοιπόν, ακούστε πώς έγινε αυτό γιατί έχει πλάκα. Ήταν Κυριακή απόγευμα κι έβρεχε γι’ αυτό δεν μ’ άφηναν να βγω να παίξω ενώ ο μπαμπάς με τη μαμά έπαιζαν χαρτιά. Χτυπάει η πόρτα και πάει η μαμά ν’ ανοίξει, γιατί η Μερσίνα, η υπηρέτρια, είχε άδεια, και τι να δει;... κάτι γύφτους!

—Δεν είναι κανείς εδώ, τους λέει, κι άντε φύγετε. Εγώ είμαι η υπηρεσία.

—Συγγνώμη, της λέει μια γύφτισσα, εδώ είναι το σπίτι του νονού μου του Γιάννη;

—Ποιού νονού σου; της λέει η μαμά.

—Εγώ είμαι η Βασιλική, η βαφτιστήρα του νονού του Γιάννη και ήρθα να τον δω, λέει η γύφτισσα.

Εκεί πια η μαμά κόντεψε να πάθει αποπληξία, γιατί ο μπαμπάς έλεγε ότι είχε μια βαφτιστικιά τσιγγάνα, που την είχε βαπτίσει στην Αγία Βαρβάρα, στην Αθήνα (όπου πήγε ν' ανάψει κερι ανήμερα στη χάρη της, γιατί τον είχε σώσει, λέει, στο Αλβανικό έπος από ένα βομβαρδισμό), αλλά η μαμά νόμιζε ότι έκανε πλάκα κι ότι την πείραζε, όπως έκανε συνήθως. Πλην όμως νά τώρα που βρισκόταν πρόσωπο με πρόσωπο με την βαφτιστικιά και είχε πει και ψέματα, ότι ήταν η υπηρέτρια.

Τέλος πάντων, άκουσε ο μπαμπάς τις κουβέντες, ήρθε κι εκείνος στην πόρτα, τον είδαν οι γύφτοι, έκαναν μεγάλες χαρές, αγκαλιές, φιλιά, χειροφιλήματα, “Τι κάνεις κουμπάρε;”, “Ας τα λέμε καλά κουμπάρα”, “Σεβαστέ μου νονέ!”, “Βρε, Βασιλική, πώς μεγάλωσες!”, η μαμά κόκαλο!

—Κοπιάστε, περάστε, λέει ο μπαμπάς στους κουμπάρους.

Μπαίνουν οι κουμπάροι, ο μπαμπάς της Βασιλικής, η μαμά της και η ίδια η Βασιλική, πολύ ωραίο σόϊ, να λέμε την αλήθεια, ιδίως η Βασιλική, αν και κάπως μελαψοί, και με ωραία ρούχα, χρωματιστά και καθαρά και με παπούτσια, όχι σαν κάτι γύφτους που ζητιανεύουν και φοράνε κουρέλια.

—Βασιλική, από 'δώ η νονά σου, λέει ο μπαμπάς της βαφτιστικιάς του δείχνοντας τη μαμά, που είχε αλλάξει εκατόν πενήντα χρώματα.

Σχύβει η Βασιλική να της φιλήσει το χέρι “Τα σεβάσματά μου, νονά μου” λέει, τραβάει το χέρι τσαντισμένη η μαμά “Δεν είμαι Δεσπότης” λέει, απορεί ο κουμπάρος “Εμάς μας είπε ότι είναι υπερέτρια” λέει του μπαμπά, βάζει τα γέλια ο μπαμπάς “Ε, καμιά φορά της αρέσει να κάνει πλάκα” του λέει, Τούρκα η μαμά, αλλά πού να πει τίποτα.

Τέλος πάντων πέρασαν οι κουμπάροι στην τραπεζαρία, είπε ο μπαμπάς της μαμάς να φτιάξει καφέ για τις γυναίκες και δυο τσίπρα περιποιημένα γι’ αυτόν και τον κουμπάρο κι άρχισαν την κουβέντα “Ε, τι χαμπέρια;”, “Ας τα λέμε καλά, κουμπάρε”, “Πώς πάνε οι δουλειές;”, “Κεσάτια, κουμπάρε, κεσάτια, τι να τα λέμε τώρα, δεν τα ξέρεις;”, “Ο άτιμος ο τιμάριθμος!”, “Ακρίβεια, κουμπάρε, ακρίβεια. Αλίμονο από τη φτωχολογιά!”, “Όπως τα λες είναι κουμπάρε”. Εγώ καθόμουν σε μια γωνιά και παρατηρούσα την Βασιλική και τους κουμπάρους έκθαμβος, γιατί δεν είχα ξαναδεί ποτέ τσιγγάνους από τόσο κοντά και μάλιστα να μιλάνε και μου ’κανε μεγάλη εντύπωση. Ειδικά η Βασιλική, η βαφτιστήρα, μου έκανε ακόμα μεγαλύτερη εντύπωση, γιατί είχε πολύ ωραία μαύρα μάτια, άσπρο χαμόγελο και μακριά μαύρα μαλλιά κι έμοιαζε καταπληκτικά στην Ταταμπού, μόνο που δεν φαινονταν τα μπούτια της, για να πούμε με σιγουριά αν ήταν ολόϊδια. Τι να σας πω, σαν διαφήμιση ήταν, τόσο ψεύτικη!

Μετά που έφερε η μαμά τα τσίπρα και τους καφέδες κι αφού είπαν “Εις υγείαν”, “Υγιαίνετε”, “Καλώς μας ήρθατε”, “Καλώς σας βρήκαμε” ο κουμπάρος ξερόβηξε και μπήκε στο θέμα.

—Κουμπάρε, λέει του μπαμπά, μάθε ότι η βαφτιστήρα σου, η Βασιλική, γνώρισε ένα παιδί και θέλει να το στεφανωθεί κι εμείς, κατά πως είναι το έθιμο και το σωστό, ήρθαμε να μας δώσεις τη γνώμη σου και αν συμφωνείς να δώσεις την ευχή σου.

Ο μπαμπάς χάρηκε με το νέο, είπε συγχαρητήρια στη

Βασιλική, αυτή είπε ευχαριστώ, έστειλε τη μαμά να φέρει κι άλλα τσίπρα και μεζέδες και ρώτησε αν το παιδί είναι καλό κι αν αξίζει της Βασιλικής.

—Καλό είναι, λέει ο κουμπάρος, πλην όμως υπάρχει ένα πρόβλημα.

—Τι πρόβλημα; λέει ο μπαμπάς.

—Νά, λέει ο μπαμπάς της Βασιλικής, το παιδί που σου λέω καλό και άγιο και δική του δουλειά έχει και χαρακτήρας τίμιος κι απ' όλα, πλην όμως δεν είναι της φυλής μας, είναι μπαλαμός, και καταλαβαίνεις, κουμπάρε, ότι η θέση μας είναι δύσκολη, γιατί η πείρα λέει ότι τέτοιοι γάμοι δεν στεριώνουν κι όσοι δοκίμασαν χτυπάνε το κεφάλι τους στον τοίχο.

—Και η Βασιλική τι λέει; ρωτάει ο μπαμπάς μου.

—Τι να πει η Βασιλική; λέει ο μπαμπάς της Βασιλικής. Δεν τα ξέρεις τώρα τα παιδιά; Ακούνε; Δεν ακούνε. Μα τι της είπαμε, βρε καλή μου, βρε κακή μου, αυτή τίποτα, εκεί “Θα τον πάρω, θα τον πάρω”. Ε και 'γω στο τέλος της λέω “Άκου 'δω μωρή, την άλλη βδομάδα, που θα περάσουμε από τη Λάρσα, θα πάμε να δούμε τον νονό σου τον Γιάννη, κατά πως το θέλει το έθιμο. Θα του 'ξηγήσουμε τα πράματα κι αν αυτός πει το ναι, κόψε το λαιμό σου”, “Οτι πει ο νονός μου” είπε η Βασιλική και νά 'μαστε.

—Λοιπόν Βασιλική; Σκέφτηκες τι προβλήματα έχεις να αντιμετωπίσεις; λέει της Βασιλικής ο μπαμπάς μου. Σκέφτηκες τον κοινωνικό αντίκτυπο κι από τις δυο μεριές; Ούτε οι τσιγγάνοι θα σας παραδέχονται, ούτε οι Έλληνες.

—Το σκέφτηκα, νονέ, λέει η Βασιλική.

—Και τι θες να κάνεις; λέει ο μπαμπάς.

—Να τον παντρευτώ, με την ευχή σου, νονέ.

Ο μπαμπάς είπε της μαμάς να φέρει κι άλλα τσίπρα και κάθισε να το σκεφτεί κι αφού το σκέφτηκε κάμποσο και ήπιαν κι άλλο τσίπρο με τον κουμπάρο λέει του κουμπάρου.

—Κουμπάρε, υπάρχει μια παροιμία που λέει «αν θέλει η νύφη κι ο γαμπρός τύφλα να 'χει ο πεθερός» κι αφού μου λες ότι είναι καλό παιδί και την αγαπάει τη Βασιλική, εγώ λέω να τους δώσουμε των παιδιώνε την ευχή μας, να πάνε στο καλό.

Κι έτσι δώσαν την ευχή στη Βασιλική κι αυτή έβαλε τα κλάματα και φίλησε το χέρι του μπαμπά και πήγε να φιλήσει και το χέρι της μαμάς, αλλά θυμήθηκε που την αποπήρε και το μετάνιωσε κι αντί γι' αυτό μ' άρπαξε και με φίλησε εμένα και μακάρι να 'χαμε τέτοια κάθε μέρα. Μετά τους κάναμε το τραπέζι και η Βασιλική μας τραγουδῆσε κάτι δικά τους τσιγγάνικα, τόσο καλά που βάλουμε όλοι τα κλάματα, ακόμα κι αυτή έκλαιγε και τραγουδούσε, κι εμένα μου έκανε ακόμα μεγαλύτερη εντύπωση, γιατί δεν είχα ξανακούσει τέτοια ωραία φωνή, ούτε από το ραδιόφωνο, ούτε και η ξαδέρφη η Φωτούλα στο Κακούρι δεν είχε τέτοια φωνή. Και μετά χαιρετηθήκαμε που θα 'φευγαν και η Βασιλική με φίλησε πάλι κι εγώ μετά δεν μπορούσα να τη βγάλω από το μυαλό μου για μέρες και μέρες και στενοχωριέμαι, γιατί ποιος ξέρει αν θα την ξαναδώ ποτέ.

Κι από τότε η μαμά, άμα χτυπάνε την πόρτα τίποτα γύφτισσες τους δίνει ψωμί και τίποτα παλιά ρούχα και κανένα ταληράκι και τις λέει «κουμπάρες» και δεν παριστάνει την υπηρέτρια, ότι δεν είναι κανείς στο σπίτι.

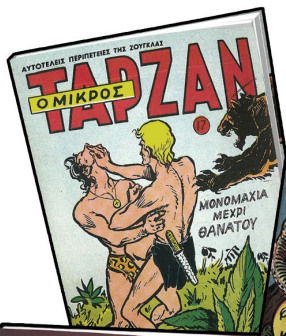
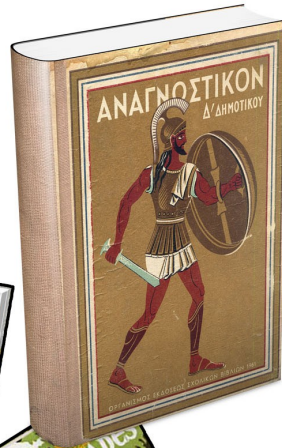
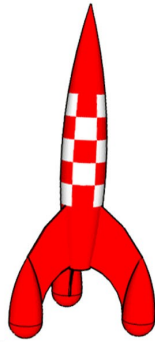
Το καλοκαίρι το περάσαμε πάλι στον Αγιόκαμπο και χάρηκα που ξαναβρήκα τη Σταματούλα, αλλά βρήκα κι έναν καινούργιο φίλο από κει, τον Γιώργη, που ήταν ίσα με μένα, αλλά μισή μερίδα και δεν φόραγε παπούτσια και πηγαίναμε μαζί στις μηλιές, να κάνουμε τον Ταρζάν, αλλά δεν είχε και τόσο πολύ πλάκα, γιατί δεν ήξερε ποιος ήταν ο Ταρζάν κι έπρεπε να του τα εξηγώ όλα. Πάλι καλά όμως που είχα κι εγώ ένα αγόρι να παίζω, γιατί καλή και άγια η Σταματούλα, αλλά τι να πεις και τι να κάνεις μ' ένα κορίτσι;

Δυστυχώς στο τέλος ο μπαμπάς μας είπε όλος χαρά ότι

αγόρασε από τον Καπετάνιο ένα οικόπεδο και θα 'χτιζε ένα μικρό σπιτάκι για να 'ρχόμαστε κάθε καλοκαίρι εδώ. Εγώ μόλις τ' άκουσα κατέβασα τα μούτρα, γιατί αυτό πάει να πει ότι δεν θα γλιτώσω απ' αυτόν τον κωλότοπο ποτέ και τότε ο μπαμπάς θύμωσε και χτύπησε το χέρι στο τραπέζι και είπε τις συνηθισμένες χριστοπαναγίες και μετά με είπε αχάριστο κι ότι την αχαριστία δεν την συχωρεί ούτε ο Θεός κι εδώ τελειώνει κι αυτή η περιπετειώδης χρονιά.

1958 - 59

Επιτέλους μεγάλωσα. Τώρα πια πηγαίνω στην Τετάρτη κι έτσι βρίσκομαι στις τρεις τελευταίες τάξεις του Δημοτικού. Σε άλλα δυο χρόνια θα μπου στο Γυμνάσιο και τότε ποιος με πιάνει! (Για να δούμε, θα κρατήσει τον λόγο του ο μπαμπάς, να μ' αφήνει να παίρνω το ποδήλατο όποτε θέλω;). Τα μαθήματα στην Τετάρτη δεν είναι δύσκολα, όπως στην Τρίτη, αλλά και να ήταν δεν με νοιάζει, γιατί είμαι ο πρώτος μαθητής (μαζί με τον άλλο τον Πάνο) κι έτσι πάλι με δέκα θα το 'παιρνα. Τώρα γράφουμε και εκθέσεις. Μας δίνει ο κύριος ένα θέμα, π.χ. «Γιατί μ' αρέσει το σχολείο», «Πώς πέρασα το καλοκαίρι μου», «Η μητέρα» κι εμείς γράφουμε αυτά που σκεφτόμαστε. Εγώ είμαι βέβαια στο στοιχείο μου και προσπαθώ πάντα να είμαι πρωτότυπος, για να κάνω εντύπωση, και να ξεχωρίσω από τους άλλους, που γράφουν τα ίδια και τα ίδια. Ας πούμε, στο θέμα «Γιατί μ' αρέσει το σχολείο», εγώ δεν πάω να γράψω «Α, εμένα το σχολείο μ' αρέσει πολύ, γιατί μαθαίνω ένα σωρό χρήσιμα πράγματα, που θα με βοηθήσουν να γίνω χρήσιμος άνθρωπος στην κοινωνία», αλλά πιάνω την αντίθετη άποψη, για να έχει πιο πολύ γούστο, π.χ. «Δεν είμαι σίγουρος ότι μου αρέσει το σχολείο, γιατί αυτά που μαθαίνουμε εδώ πέρα δεν έχουν και πολύ μεγάλο ενδιαφέρον. Αντίθετα προτιμώ να διαβάζω βιβλία, όπως του Ιουλίου Βερν και του Τζέημς Φένιμορ Κούπερ, που μου γνωρίζουν άγνωστα μέρη και περιπέτειες ηρώων,

στους οποίους θα ήθελα να μοιάσω μια μέρα». Ο κύριος καμιά φορά γκρινιάζει και με λέει «πνεύμα αντιλογίας», αλλά πάντα διαβάζει τις εκθέσεις μου στην τάξη και στο τέλος μου λέει «μπράβο», τι άλλο να πει, αφού σκίζω! Ένα χρήσιμο που έμαθα στην έκθεση και προσπαθώ να το εφαρμόσω είναι ότι δεν πρέπει να γράφω μεγάλες προτάσεις και να βάζω συχνά σημεία στίξης. Με τις προτάσεις κάπως τα καταφέρνω, αλλά με τα σημεία στίξης (εκτός από την τελεία), έχω δυσκολίες. Δεν μπορώ να καταλάβω σε τι χρειάζονται αυτά τα αναθεματισμένα τα κόμματα, όταν θα γράφω τα δικά μου βιβλία θα τα καταργήσω και θα ησυχάσω.

Το άλλο σπουδαίο που έμαθα αυτή τη χρονιά (το σπουδαιότερο από τα σπουδαία) είναι πώς γίνονται τα παιδιά, επιτέλους. Λοιπόν, ξεχάστε αυτές τις αηδίες για τους γύφτους, τα λάχανα και τους πελαργούς, αυτά είναι παραμυθάκια για μωρά κι απορώ πώς τα πιστεύαμε εμείς, που είμαστε τόσο περπατημένοι (δεν λέω για το σχολείο, που είναι όλοι βουτυρόπαιδα, για τη γειτονιά μιλάω). Λοιπόν, κρατηθείτε! Τα παιδιά γίνονται όταν ο άντρας και η γυναίκα ξαπλώνουν να κοιμηθούν και συζητάνε: “Αχ, να ’χαμε ένα παιδάκι!” και μετά φιλιούνται. Κάθονται λοιπόν έτσι, όλη τη νύχτα και κοιμούνται, και το πρωί που ξυπνάνε η γυναίκα είναι έγκυος κι αρχίζει τους εμετούς και “Μου μύρισε κοκορέτσι” και μετά από μερικούς μήνες (δεν ξέρω πόσους ακριβώς) πάει στην κλινική και γεννάει το μωρό. Πού να το φανταστεί κανείς ότι θα ’ταν τόσο πολύπλοκο! Επίσης ο άντρας δεν πρέπει να σηκωθεί τη νύχτα και να πάει για κατούρημα. Μάλλον θα πρέπει να κρατηθεί, γιατί αν φύγει, να πάει για κατούρημα, τότε η γυναίκα δεν θα μείνει έγκυος. Ναι, έτσι θα ’ναι, κι αυτό εξηγεί που μερικά ζευγάρια δεν κάνουν παιδιά, φαίνεται ότι ο άντρας δεν μπορεί να κρατηθεί και πάει για κατούρημα.

Αυτό το μυστικό το ’μαθα από τον Γιώργο, αλλά δεν τον πίστεψα, μέχρι που μου το επιβεβαίωσε κι ο Σταύρος.

Μάλιστα αυτός μου είπε ότι αυτό λέγεται «το κάνουν» και είναι βρισιά, όπως λέμε «γαμώ το κέρατό μου, γαμώ», όταν τσαντιζόμαστε και τσακωνόμαστε, ή όταν οι μπαμπάδες μας λένε «το Σταυρό μου» και τις άλλες χριστοπαναγίες, αλλά δεν πολυκαταλαβαίνω πώς κολλάει εκεί και δεν μπορώ να ρωτήσω και κανέναν, να μου το εξηγήσει... Τέλος πάντων, αυτά θα τα ξεδιαλύνουμε αργότερα, σημασία έχει που μάθαμε το κόλπο. (Πάλι μεγάλες προτάσεις γράφω, γαμώτο!). Όσο για τις πουτάνες, μάθαμε από τον Θόδωρα, που είναι μεγάλος κι έχει πάει και ξέρει. Είναι λοιπόν κάτι σπίτια, εκεί πάνω στην αγορά, την «Τετάρτη», που γίνεται το παζάρι, και πας και βγαίνει μια γυναίκα με το σουτιέν και της δίνεις εσύ ένα εικοσάρικο και πάτε στην κάμαρη και συζητάτε, αλλά δεν πιάνει παιδιά, γιατί δεν κάθεται πολύ ώρα, όπως οι παντρεμένοι, αλλά μόνο ξαπλώνει στο κρεβάτι και μετά σηκώνεται. Αυτές είναι οι πουτάνες. Όταν θα μεγαλώσουμε λίγο θα πάμε κι εμείς, γιατί τους μικρούς δεν τους αφήνουν λέει. Εγώ ανυπομονώ κυρίως να δω τις πουτάνες με το σουτιέν, γιατί μόνο σε φωτογραφίες έχω δει και μ' αρέσει πολύ. Νά κι ένα άλλο καλό που έχει να παντρεύεσαι. Βλέπεις τη γυναίκα σου όποτε θες με σουτιέν και δεν χρειάζεται να πληρώνεις κιόλας. Γι' αυτό χρειάζεται προσοχή, να παντρευτείς μια όμορφη, γιατί άμα είναι χαμιά πατσούρω τι να την κάνεις;

Η πλάκα είναι όταν το είπα στον Πάνο, στο σχολείο, αυτός δεν με πίστεψε, ενώ ο Θανάσης, που είναι κι αυτός μαγκάκι, με πίστεψε. Και μετά ο Πάνος έβαλε τα κλάματα, γιατί δεν μπορούσε να φανταστεί ότι ο μπαμπάς του και η μαμά του φιλιούνται κρυφά και συζητάνε όλη νύχτα, κι αυτό μ' έβαλε σε μεγάλες σκέψεις, γιατί ούτε εγώ μπορώ να φανταστώ τον μπαμπά μου και τη μαμά μου να κάνουν τέτοια αίσχη. Όμως τα πράγματα είναι έτσι και θα πρέπει να συνηθίσουμε στην ιδέα.

Πάντως η αλήθεια είναι ότι τώρα τις γυναίκες τις βλέπω κάπως διαφορετικά. Ειδικά μ' αρέσει να βλέπω φωτογραφίες από ηθοποιές στην εφημερίδα, όπου τα 'χουν

βγάλει όλα στη φόρα και φαίνονται με κυλόττα και σουτιέν. Αυτές τις φωτογραφίες εγώ τις κόβω κρυφά, πριν πετάξει η μαμά τις εφημερίδες, και τις φυλάω μέσα σ' ένα βιβλίο στο μπαούλο του παππού. Έτσι μπορώ να τις βλέπω όποτε θέλω και να διασκεδάζω. Αλλά και στον δρόμο μ' αρέσει να τις κοιτάζω, ιδίως όταν φοράνε στενά, γιατί τότε δείχνουν καλύτερα. Ειδικά μια που περνάει συχνά από τη γειτονιά τρελαίνομαι να την κοιτάω, γιατί είναι πολύ όμορφη κι έχει πολύ μεγάλα μεμέ, που φουσκώνουν και μου 'ρχεται να της τα ζουλήξω, αλλά αυτό βέβαια δεν μπορεί να γίνει κι έτσι τη φαντάζομαι με σουτιέν και ζαλίζομαι. Επίσης στην Αστική, όταν πάω σχολείο, μ' αρέσει να κοιτάζω κρυφά τις γυναίκες που κάθονται και σηκώνεται η φούστα και φαίνονται τα γόνατα, είναι μάλιστα δυο-τρεις τακτικές που τις προτιμώ από τις άλλες. Αλλά και στο σχολείο κοιτάζω (με τρόπο) την κυρία Νίτσα, που μπορεί να μην έχει μεγάλα μεμέ, αλλά αυτά που έχει της φαίνονται πολύ ωραία με τις μπλούζες που φοράει και πάλι τη φαντάζομαι με σουτιέν και περνάω πολύ ωραία. Δηλαδή, εδώ που τα λέμε, όλες τις ωραίες γυναίκες τις φαντάζομαι με σουτιέν κι αυτό είναι ένα μυστικό που δεν το 'χω πει σε κανένα, γιατί ντρέπομαι. Όμως εμένα μ' αρέσει κι έτσι το κάνω συνέχεια. Μπορώ να πω ότι είναι το αγαπημένο μου παιχνίδι, εξόν από τη μπάλα βέβαια.

Ένα άλλο ενδιαφέρον που έχω από φέτος είναι το διάστημα, οι πύραυλοι και τα διαπλανητικά ταξίδια. Από τότε που στέλνουν διάφορα ζώακια με πυραύλους, και τον «Λούνιχ 2» που πήγε στη Σελήνη, δεν βρίσκω ησυχία. Διαβάζω όλα τα σχετικά στις εφημερίδες καθώς και στην εγκυκλοπαίδεια κι έτσι έμαθα ένα σωρό πράγματα. Αυτά θα μου χρειαστούν, γιατί το αποφάσισα, όταν μεγαλώσω, θα γίνω αστροναύτης και θα ταξιδεύσω στη Σελήνη, στον Άρη και την Αφροδίτη. Μάλιστα έχω αρχίσει να σχεδιάζω το δικό μου διαστημόπλοιο, που θα κατασκευάσω μόνος μου κι ας λένε οι βλάκες ότι είναι δύσκολο. Εγώ θα βρω τρόπο να ξεπεράσω τα προβλήματα απλά κι εύκολα. Για παράδειγ-

μα, θα κατασκευάσω μια μηχανή σαν αυτή των αεριωθούμενων, μόνο πολύ πιο δυνατή, που θα λειτουργεί με υγρά καύσιμα και θα μπορεί να σηκώσει τον πύραυλο με ταχύτητα. Όμως χρειάζεται να διαβάσω πολλά βιβλία και να καταλάβω πολλά δύσκολα πράγματα. Κατάφερα τον μπαμπά να μου αγοράσει την «Επιστήμη του Διαστήματος» του Καρλ Γκιλζίν (γκρίνιαζε γιατί είναι πολύ ακριβό, 45 δραχμές) κι έχω πέσει με τα μούτρα να το διαβάζω. Το μεγάλο πρόβλημα φαίνεται να είναι πώς θα πετύχεις ταχύτητα 11,2 χιλιόμετρα το δευτερόλεπτο, που είναι η «ταχύτητα διαφυγής» από την ατμόσφαιρα. Άμα το πετύχεις αυτά άλλα είναι παιχνιδάκι. Τέλος πάντων, το μελετάω. Ίσως να χρειαστεί να σπουδάσω χημικός... Ξέρετε, για τα καύσιμα του πύραυλου. Θα δούμε.

Βέβαια του μπαμπά δεν του αρέσει καθόλου η ιδέα να γίνω αστροναύτης και λέει ότι αυτά είναι βλακείες και καλά θα κάνω να συγκεντρωθώ στα μαθήματά μου, να γίνω επιστήμων και άνθρωπος. Εγώ προσπάθησα να του εξηγήσω πόσο συναρπαστικά είναι τα ταξίδια στον Άρη και στην Αφροδίτη, αλλά και στους άλλους πλανήτες του ηλιακού συστήματος, όμως στου κουφού την πόρτα όσο θέλεις βρόντα.

—Να κοιτάξεις να μπεις αριστούχος στο πανεπιστήμιο, μου λέει, κι αυτές τις βλακείες εγώ τις ακούω βερεσέ.

—Αυτά τα τρομαχτικά που διαβάζει τον χαλάνε, πετάγεται σαν πορδή η μαμά.

—Αμ, θα κοπούν όλα αυτά, λέει ο μπαμπάς. Έννοια σου και θα κοπούν.

Έτσι αποφεύγω να τους λέω πια για τα σχέδιά μου, γιατί αποκλείεται να καταλάβουν και το μόνο που θα πετύχω θα είναι να μου κόψουν τους μικρούς ήρωες. Άστους να κοιμούνται με τα τσαρούχια κι όταν έρθει η ώρα θα τους στείλω καρτ-ποστάλ απ' τη Σελήνη.

Ψάχνω να βρω να διαβάσω διαπλανητικά πράγματα, αλλά είναι δύσκολο. Καμιά φορά έχει κανένα άρθρο στις

εφημερίδες ή στο «Ρομάντζο», όμως φτωχά πράγματα και η εγκυκλοπαίδεια έχει μαύρα μεσάνυχτα. Στο μπαούλο του παππού βρήκα ένα βιβλίο αστρονομίας στα γαλλικά (νά που χρειάζονται και σε κάτι τα σκατογαλλικά!). Αυτό έχει ωραία σχέδια και χάρτες της Σελήνης και των πλανητών καθώς κι ένα σχεδιάγραμμα του ηλιακού συστήματος. Προσπαθώ να το διαβάσω, αλλά έχει πάρα πολλές άγνωστες λέξεις και τις σημειώνω για να τις ρωτήσω μετά στη μαντάμ Νίνα, που έχει μείνει κατάπληκτη από την ξαφνική μου «φιλομάθεια» (πού να 'ξερε!). Ο πλανήτης που μ' ενδιαφέρει εμένα περισσότερο είναι ο Άρης, ο «κόκκινος πλανήτης», με τα κανάλια του, που όπως πιστεύουν μερικοί αστρονόμοι έφτιαξαν οι κάτοικοί του τα παλιά χρόνια. Άλλοι αστρονόμοι όμως δεν πιστεύουν ότι υπάρχει ζωή στον Άρη, ούτε αλλού στο διάστημα, εξόν από τη Γη κι εγώ νευριάζω με τόση βλακεία πια. Αν είναι δυνατόν να είμαστε οι μόνοι άνθρωποι σ' ολόκληρο το σύμπαν! Αμ τότε όλα αυτά τ' αστέρια που έγιναν στον ουρανό τι είναι, για ομορφιά; Άσε πια το μυστήριο των ιπταμένων δίσκων! Γιατί, αν οι ιπτάμενοι δίσκοι δεν έχουν εξωγήινους που μας επισκέπτονται, τότε τι είναι; Εδώ σας θέλω να μου απαντήσετε, κύριοι σγκουριασμένοι επιστήμονες. Εγώ πιστεύω ότι υπάρχει ζωή στους άλλους πλανήτες και θα το αποδείξω μόλις πάω εκεί. Και μην μου πείτε ότι δεν γίνεται να υπάρχει ζωή, επειδή η ατμόσφαιρα του Κρόνου, ας πούμε, έχει πολύ μεθάνιο, γιατί θα σας πω ότι μπορεί να υπάρχουν οργανισμοί που να μην τους χρειάζεται το οξυγόνο, όπως σ' εμάς, αλλά ν' αναπνέουν μεθάνιο. Όπως επίσης ότι δεν υπάρχει ζωή στον Ερμή, γιατί κάνει πολύ ζέστη και στον Πλούτωνα, γιατί κάνει πολύ κρύο, γιατί μπορεί να υπάρχουν οργανισμοί που να ζουν σε πολύ ζέστη ή σε πολύ κρύο. Απλό δεν είναι; Ε, δεν μπορώ να καταλάβω γιατί οι επιστήμονες δεν μπορούν να καταλάβουν αυτά τα απλά πράγματα.

Ο Άρης μ' ενδιαφέρει περισσότερο απ' όλους τους πλανήτες, γιατί νομίζω ότι μπορεί ν' ανακαλύψω κανένα πολύ προηγμένο πολιτισμό εκεί πέρα. Το πρόβλημα είναι ότι θα

χρειαστούν πολλά χρόνια για να φτάσει εκεί ένα διαστημόπλοιο. Όμως, αν βρω τρόπο να πετύχω μεγαλύτερες ταχύτητες με τίποτα ειδικά καύσιμα που θα ανακαλύψω, τότε μπορεί να φτάνουμε εκεί πολύ γρήγορα. Ένας άλλος πλανήτης που μ' ενδιαφέρει είναι η μυστηριώδης Αφροδίτη, που είναι ο πλανήτης του ηλιακού συστήματος που μοιάζει περισσότερο με τη Γη. Εκεί ίσως βρω κατοίκους που να μοιάζουν μ' εμάς. Μερικοί πιστεύουν ότι η επιφάνεια της Αφροδίτης είναι όλη θάλασσα, οπότε τότε θα είναι πολύ ενδιαφέρον, γιατί οι κάτοικοι μπορεί να είναι γοργόνες. Κι ο Κρόνος μ' αρέσει πολύ, γιατί είναι πολύ εξωτικός με τους δακτύλιους γύρω του, αλλά έχει μεγάλη βαρύτητα και θα πρέπει να βρω έναν τρόπο να την καταπολεμήσω. Ένα σωρό προβλήματα υπάρχουν στα διαπλανητικά ταξίδια, όμως σιγά-σιγά, όπως μαθαίνω περισσότερα επιστημονικά πράγματα, θα τα εξουδετερώνω και στο τέλος θα φτιάξω το τέλειο διαστημόπλοιο. Θα το ονομάσω «Κεραυνό».

Το ότι ασχολούμαι όμως με την αστροναυτική αυτό δεν σημαίνει ότι ξέχασα τις παλιές μου φιλοδοξίες και ειδικά για το ποδόσφαιρο. Κάθε άλλο. Τώρα μάλιστα, που έχω δική μου μπάλα, πέτσινη, με ράμματα, κανονική σαν αυτή που έχουν στο γήπεδο, δεν μαζεύομαι από τη γειτονιά. Τη μπάλα κατάφερα να μου την πάρει ο μπαμπάς επειδή πήρα το ενδεικτικό της Τρίτης με 10 άριστα κι έφτυσα αίμα να τον καταφέρω. Τελικά τον κατάφερα κι έτσι τώρα στη γειτονιά δεν μπορούν να μου πουν “Δεν παίζεις, άσχετε”, γιατί παίρνω τη μπάλα και φεύγω, ούτε τέρμα μπορούν να με βάλουν να παίζω, γιατί πάλι παίρνω τη μπάλα και φεύγω. Οπότε παίζω κανονικά, αλλά τώρα έχω ένα άλλο πρόβλημα. Δεν μου δίνουν πάσες. Όσο και να φωνάζω, όσο και να είμαι ξεμαρκάριστος, κανείς δεν μου πετάει τη μπάλα, αλλά προτιμούν να τα κάνουν όλα μόνοι τους, μέχρι που χάνουν τη μπάλα από τον αντίπαλο και ησυχάζουν. Έτσι κι εγώ, αφού είδα κι απόειδα, πέφτω μέσα στα όλα και μαρκάρω τους αντίπαλους, που έχουν τη μπάλα, για να τους την πάρω μόνος μου. Φαίνεται όμως ότι καμιά φορά

το παρακάνω με τη φούρια που έχω, γιατί τώρα έπαψαν να με φωνάζουν «άσχετο» και με φωνάζουν «σκοτώστρα». Τέλος πάντων, ότι και να κάνω δεν βρίσκω άκρη και να δούμε πότε θα δω άσπρη μέρα μ' αυτούς που έμπλεξα.

Αλλά ακούστε ένα παράξενο πράγμα. Μια μέρα που μας πήγαν την τάξη μας, μαζί με την Τρίτη, εκδρομή στο Αλκαζάρ και παίξαμε κανονικό αγώνα, η Τετάρτη με την Τρίτη, εγώ ήμουν ο καλύτερος. Έπαιρνα τη μπάλα, έκανα κατεβασιά, χωρίς να μπερδεύομαι και πολύ, ντριμπλάριζα, έκανα ότι ήθελα κι έβαλα τρία από τα τέσσερα γκολ που βάλουμε και κερδίσαμε 4-2! Μόνο ο Θανάσης από μας κάπως έπαιζε καλά, ο Πάνος τίποτα, αλλά ο ήρωας ήμουνα εγώ και με χειροκροτούσαν και τα κορίτσια. Πρώτη φορά γνώρισα τέτοια δόξα και το συναίσθημα δεν περιγράφεται. Κι απορώ, αφού εκεί έπαιζα τόσο καταπληκτικά, στη γειτονιά γιατί είμαι σκατάς; Στον Πάνο που το είπα μου είπε “Μπορεί να έχεις κόμπλεξ, γιατί σε κοροϊδεύουν και τα κάνουν όλα λάθος”. Κι εγώ βέβαια παραλίγο να τον πλακώσω στο ξύλο, που με είπε κομπλεξικό, αλλά μετά που το ξανασκέφτηκα βρήκα ότι μπορεί να έχει και δίκιο. Όλο «άσχετε» και «ξεφτίλα» άκουγα στη γειτονιά, στο τέλος το πίστεψα κι ο ίδιος. Και η απόδειξη είναι ότι κάθε φορά που παίζουμε στο διάλειμμα στο σχολείο πάλι ο καλύτερος είμαι κι αλωνίζω το «γήπεδο». Οπότε θα πρέπει να παλέψω, να μου φύγει το κόμπλεξ και να παίξω καλά και στη γειτονιά.

Στο τριπλούν τώρα υπάρχουν και φορές που κερδίζω ακόμα και τον Σταύρο κι ας φωνάζει ότι πάτησα «άκυρο». Σιγά-σιγά τα καταφέρνω και με παραδέχονται, στο ποδήλατο, στο στε-καμάν, ακόμα και στην πάλη (όταν κάνουμε αγώνες στα ψέματα κι όχι όταν πλακωνόμαστε) που βάζω πολλούς πλάτη. Δηλαδή, εξόν από τον Γιώργο, τον Σταύρο και τον Βάσο (και φυσικά τον Γιάννη τον Τζωννυβαϊσμύλλερ, που είναι πολύ μεγαλύτερος) μου φαίνεται ότι τους άλλους τους νικάω όλους, τον Νίκο, τον Τάκη, τον Τσίλα, τον Γιώργο τον αδερφό του, τον Φώτη, το Θυμιάκη και μόνο

άμα πιάνουν πέτρα τα βρίσκω σκούρα (ειδικά με τα Κασσιανάκια που σημαδεύουν φοβερά). Δηλαδή δεν είμαι και τόσο «βούτυρο» όσο μπορεί να νομίζουν. Μόνο στη μπάλα υπάρχει πρόβλημα, αλλά κι αυτό θα διορθωθεί, πού θα πάει;

Τώρα η αλήθεια είναι ότι στη γειτονιά δεν πλακωνόμαστε πια τόσο πολύ όσο όταν ήμασταν μικροί. Τώρα έχουμε κι άλλα ενδιαφέροντα εξόν από το ξύλο. Συζητάμε για παράδειγμα για τα έργα στο σινεμά, για το πρωτάθλημα (που θα το πάρει πάλι η Ολυμπιακάρρα), για τα κορίτσια καμιά φορά (ειδικά άμα περνάει καμιά καλή), καθώς και για τις περιπέτειες του Γιώργου Θαλάσση, του Υπεράνθρωπου, του Γκαούρ-Ταρζάν και των άλλων. Τελευταία βγήκαν κι άλλα περιοδικά, όπως για παράδειγμα ο «Τάργκα», σε ανατύπωση, που είναι ζουγκλικό και έχει ήρωα τον Τάργκα (που είναι Έλληνας) και την υπέροχη Μαλόα, που μου αρέσει φοβερά γιατί είναι μια καταπληχτική ξανθιά, με ωραία μεμέ και μπούτια, και τον κτηνώδη Ζανούρ που θέλει να εξοντώσει τον Τάργκα. Ένα άλλο από τα καινούργια είναι ο «Πλανητάνθρωπος» που είναι σαν τον Υπεράνθρωπο μόνο πολύ πιο διαστημικό και γι' αυτό εμένα μου αρέσει ιδιαίτερα, ο «Μικρός Ταρζάν» που διαδραματίζεται στην ζούγκλα των Ινδιών και ο «Ζορρό της Ζούγκλας» που είναι κάτι μεταξύ Ζορρό και Ταρζάν και διαδραματίζεται στη ζούγκλα της Βραζιλίας. Έχουμε κανονίσει να παίρνουμε διαφορετικά ο καθένας μας και να τ' ανταλλάσσουμε, έτσι τα διαβάζουμε όλα, χωρίς να ξοδεύουμε ένα σωρό λεφτά. Πάντως εμένα το αγαπημένο μου ανάγνωσμα εξακολουθεί να είναι ο «Γκαούρ-Ταρζάν» και τσαντίζομαι που δεν βγαίνει κανονικά, γιατί ο συγγραφέας του έχει προβλήματα. Η χαρά μου δε όταν ακούω το μαγικό «φσστ» κάτω από την πόρτα κάθε Πέμπτη που το φέρνει ο Ηλίας δεν περιγράφεται!

Όμως διαβάζουμε κι άλλα περιοδικά, που οι γονείς μας δεν μας αφήνουν να διαβάζουμε (εδώ καλά-καλά δεν μας αφήνουν τον «Μικρό Ήρωα»). Αυτά είναι η «Μάσκα» και

το «Μυστήριο», που είναι πιο μεγάλα και πιο ακριβά από τους μικρούς ήρωες, κάνουν 3 δραχμές, αλλά έχουν πιο πολλά φύλλα και περισσότερες ιστορίες. Αυτά τα διαβάζουν, κρυφά συνήθως, τα παιδιά του Γυμνασίου (ο Τάσος για παράδειγμα), αλλά καμιά φορά μας τα δίνουν και σε μας και τα διαβάζουμε κι εμείς κρυφά, γιατί αν μας πιάσουν τρώμε ξύλο της χρονιάς μας και μας τα σκίζουν. Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί. Οι Μάσκες εμένα μ' αρέσουν μπορώ να πω και πιο πολύ από τους μικρούς ήρωες, γιατί είναι πιο σοβαρές, για κάπως πιο μεγάλους, και οι περιπέτειες έχουν πλοκή και μυστήριο. Άσε πια την ποικιλία, από αστυνομικές, μέχρι καμπόυκες, μέχρι Ταρζάν και Ζορρό, ότι θέλεις. Μ' αρέσουν από τ' αστυνομικά οι περιπέτειες του Λέμμου Κώσιον, γιατί μιλάει μάγικα («ανοίγω τα φινιστρίνια και κυαλάρω έναν τύπο έτοιμο να μου τη ρίξει στο δόξα πατρί...») κι έχει πολύ πλάκα, ο Λωποδύτης Φάντασμα, γιατί κάνει τους αστυνόμους ρεζίλι και παραμένει ασύλληπτος, το ίδιο κι ο Άγιος, ο Σάϊμον Τέμπλαρ (που πολύ θα ήθελα να του μοιάσω, αλλά πού!). Από τα καμπόυκα ο Ουώλτ Σλέηντ, το Γεράκι, ο γνωστός στους Μεξικάνους ως Ελ Χάλκον, «με τα μάτια σαν δυο σχισμές γκρίζου γρανίτη» και ο Τσικ Μπώντρου, (που είναι μισός Ινδιάνος) και οι δυο τους ραϊήντζερς του Τέξας, που έχουν κυριολεκτικά τσαταλιάσει τους κακούς βόρεια του Ρίο Γκράντε. Επίσης ο Ζορρό, ο μασκοφόρος εκδικητής, προστάτης των φτωχών και των αδυνάτων, ο περίφημος Δον Ντιέγκο ντε λα Βέγκα, που ταλαιπωρεί τον καημένο λοχία Γκαρσία και ο Ρίο Κιντ, ένας περίεργος τύπος, λοχαγός των Βορείων που επιβάλλει τον Νόμο με τη βοήθεια του αστείου Μεξικάνου φίλου του, του Τσελεστίνο Μιρέλες. Ακόμα μου αρέσουν πολύ οι περιπέτειες του Τίτο Καλιέπι, της Αράχνης, και του Ντέτεκτιβ Χ, του ανθρώπου με τα χίλια πρόσωπα, και φυσικά του Ταρζάν. Μιλάμε βέβαια για τις αυθεντικές περιπέτειες του Ταρζάν κι όχι γι' αυτές που γράφει ο κύριος Νίκος Β. Ρούτσος.

Κι εδώ πρέπει να πω για κάτι καταπληκτικά βιβλία

που μου έφερε ο μπαμπάς μου από την Αθήνα, που είχα δει να διαφημίζονται σ' ένα άλλο βιβλίο που είχα και που δεν είναι άλλα από τις αυθεντικές περιπέτειες του Ταρζάν. Είναι τέσσερα βιβλία. «Ταρζάν των Πιθήκων», «Η επιστροφή του Ταρζάν», «Ο Ταρζάν και οι θησαυροί του Οπάρ» και «Οι περιπέτειες του Ταρζάν στη Ζούγκλα». Είναι ο μεγαλύτερος θησαυρός μου και τα έχω διαβάσει τουλάχιστον από τρεις φορές το καθένα. Εδώ είναι που έμαθα ότι τον Ταρζάν τον μεγάλωσε μια πιθηκίνα, η Κάλα, κι ότι στην πραγματικότητα είναι ο Άγγλος λόρδος Γκρέυστοκ και γνώρισε τη Τζαίην, που είχε πάει στη ζούγκλα με τον πατέρα της, τον καθηγητή Πόρτερ, και την παντρεύτηκε. Για Γκαούρ και Ταταμπού δεν λέει πουθενά κουβέντα, ούτε για Χουχού και Ποκοπίκο, επίσης μαθαίνω ότι ο Ταρζάν ήταν μελαχρινός (σαν εμένα) κι όχι ξανθός, οπότε, αφού αυτό είναι το αυθεντικό βιβλίο, μάλλον ο κύριος Νίκος Β. Ρούτσος μας πουλάει παραμύθια. Σ' αυτό συμφωνεί κι ο Σταύρος, που του έδωσα να διαβάσει τα βιβλία, έτσι αποφασίσαμε να κόψουμε τον «Γκαούρ-Ταρζάν» και να τον διαβάσουμε σπάνια, γιατί δεν αξίζει (και κρίμα γιατί η Ταταμπού και η Τζαίην είναι κόμματα πρώτης).

Μια άλλη διασκέδαση που έχουμε είναι ο σινεμάς κάθε Κυριακή πρωί στο «Παλλάς», όπου με πέντε φράγκα εισιτήριο βλέπουμε δύο έργα καθώς και μια κωμωδία, ή Χορντρό-Λιγνό, ή Τρίο-Στούτζες. Τώρα που μεγαλώσαμε μας αφήνουν να πάμε μόνοι μας (αλλά μόνο Κυριακή πρωί) και τσιμπάμε και το χαρτζιλίκι. Εκεί έχω δει τα ωραιότερα έργα, όπως Ταρζάν με τον Τζωννυβαϊσμύλλερ (που είναι ο αγαπημένος μας και γίνεται κάθε φορά χαμός) ή με τον Λεξμπάρκερ (που είναι καλύτερος στα καμπόυκα) ή με τον Γχορντονσώτ (που μπορεί να είναι ο πιο σωματαράς, αλλά τελείως ξεφτίλας για Ταρζάν, καλύτερα παίζει τον Μασίστα), Ηρακλή με τον Στηβρήβς (επίσης στο «Χατζή Μουράτ, ο Λευκός Διάβολος»), «Ρομπέν των Δασών» με τον Ερροφλύν (που είναι το ίνδαλμά μας σε όλα τα ιπποτικά, αλλά δυστυχώς πέθανε φέτος, «από τις καταχρήσεις» λέει ο

Σταύρος), «Σεβάχ ο Θαλασσινός» με τον Ντάγκλας Φαίρμπανκς και άλλα. Από τις κωμωδίες εμένα μ' αρέσει ο Χοντρός-Λιγνός, αλλά στους άλλους αρέσει καλύτερα το Τρίο-Στούτζες (εγώ μ' αυτούς δεν γελάω καθόλου, τσαντίζομαι). Μετά το σινεμά γυρίζουμε πάλι στη γειτονιά και μιλάμε για το έργο στα σκαλιά του μπακάλικου του κυρ-Βασίλη του Αούτου και καμιά φορά, άμα έχουμε όρεξη, παίζουμε και το έργο, όχι όλο δηλαδή, μόνο τις φάσεις που μας άρεσαν περισσότερο κι έτσι τα περνάμε φίνα, μέχρι να μας φωνάξουν στο σπίτι για φαγητό. Μετά διαβάζουμε κανένα περιοδικό και περιμένουμε ν' αρχίσει το ματς για να το παρακολουθήσουμε στο ραδιόφωνο. Εδώ εγώ παρακαλάω να βρέχει και να κάνει χαλασμό κόσμου, γιατί διαφορετικά τον πιάνει τον μπαμπά το εκδρομικό και τότε τρέχουμε πάλι στα Νιμπεγλέρια, και στα Μαϊμούλια και στα Σατζιλάρια και στα Καραλάρια, «να θαυμάσουμε τη φύση» και είναι απελπισία. Κάτι τέτοιες στιγμές μου έρχεται να σκοτωθώ, αλλά ποιος να με καταλάβει; Έτσι κι τολμήσω να πω ότι εμένα δεν μου αρέσει να τρέχω στις λασπουριές και στις καβαλίνες και να κάθομαι ώρες ατέλειωτες στα καφενεία των χωριών, ν' ακούω τους χωριάτες να μιλάνε για τα σπαρτά και τα ζα, ο πατέρας μου γίνεται Τούρκος κι αρχίζει τον εξάψαλμο: “Αχάριστε, που δεν εκτιμάς τις θυσίες που κάνουμε για σένα, που τι σου λείπει, βρε λούστρο, που ο Θεός όλα τα συχώρεσε, την αχαριστία δεν τη συχώρεσε”. Δες και μου κάνουν χάρη που με παίρνουν μακριά από τους φίλους μου και τα παιχνίδια και μου κάνουν τη μέρα σκατά! Δηλαδή, είναι στιγμές που εύχεται κανείς να είναι ορφανός.

Αλλά κι όταν ο καιρός είναι χάλια και γλιτώνω τα χωριά μην νομίζετε ότι περνάω πολύ καλύτερα. Ο μπαμπάς με τη μαμά κάθονται και παίζουν χαρτιά κι όταν τους λέω να πάω να παίξω μου λεν “Κάνε τα μαθήματά σου και μετά”. Κάνω λοιπόν κι εγώ τα μαθήματά μου μάνι-μάνι, αλλά τότε ο μπαμπάς βρίσκει άλλες δικαιολογίες: “Πού να πας τώρα... όπου να 'ναι νυχτώνει”, “Μ' αυτό τον παλιόκαιρο θα βγεις έξω; Δεν είσαι καλά!”, “Τώρα θα μαζευ-

τούν και τ' άλλα παιδιά μέσα. Κάνε καλύτερα μια επανάληψη στα μαθήματά σου" και τέτοια. Κι εδώ έχω μια απορία. Αφού δεν κρατάνε αυτοί το λόγο τους πώς περιμένουν να κρατάω εγώ τον δικό μου; Άει στο διάολο πια! Βαρέθηκα! Πότε να μεγαλώσω, να φύγω από το κωλόσπιτο, να κάνω αυτό που θέλω εγώ κι όχι συνέχεια αυτό που θέλουν οι άλλοι! Γιατί, ξέρεις τι θα πει να παίζουν τα παιδιά έξω, να γίνεται χαμός, κι εσύ να κάθεσαι, να τα κοιτάς μέσα από το παράθυρο, σαν φυλακισμένος; Δεν υπάρχει χειρότερο πράγμα κι αυτό μια μέρα θα μου το πληρώσουν. Και τότε θα είναι η σειρά μου να τους πω: "Θυμόσαστε που μου λέγατε να κάνω τα μαθήματά μου και να βγω να παίξω κι όταν τα 'κανα μου λέγατε να μην βγω; Ε, καθίστε τώρα εσείς κλεισμένοι μέσα να δείτε τη γλύκα!"

Γιατί δεν είναι ζωή αυτή. Μη έξω, μη ετούτο, μη εκείνο, μη το ποδήλατο, ντύσου καλά, χαιρέτα την κυρία Βούλα, φάε το φαγητό, σήκω, κάτσε, πλύσου, πήγαινε για ύπνο... Δηλαδή εμένα τι μου μένει; Ευτυχώς που τις άλλες μέρες τον πατέρα μου τον βλέπουμε μόνο μεσημέρι και βράδυ κι έτσι κάπως τα βολεύω, γιατί τη μάνα μου δεν την υπολογίζω, το πολύ-πολύ να σαλτάρω από το παράθυρο κι άσπην να με κυνηγάει μετά, σιγά να μην με πιάσει! Η Κυριακή όμως, που τον έχω όλη μέρα πάνω από το κεφάλι μου, είναι κόλαση!

Και δεν είμαι μόνο εγώ. Όλα τα παιδιά τα ίδια προβλήματα έχουν με τους γονείς τους, αν κι εγώ πολύ χειρότερα από τους άλλους. Δηλαδή σκέφτομαι καμιά φορά, όταν με ζορίζουν, σκέψου λέει να είχαμε τα παιδιά τίποτα όπλα!... Ε, ρε, τι θα γινόταν! Δεν θ' αφήναμε ρουθούνι όρθιο! Κόσκινο θα τους κάναμε τους μεγάλους. Τα-τα-τα-τα-τα-τα-τα, μια ριπή και πάρ' τους κάτω, γαζωμένους στα δυο, όπως οι Γερμανοί στον Μικρό Ήρωα. Μπλαμπάμπάμ, και μια χειροβομπίδα για σιγουριά. Τατατατατατά! Και σου λέω εγώ, σου ξανακουνιούνται; Δεν σου ξανακουνιούνται. Α, ρε, και να 'ξεραν τι τυχεροί που είναι!

Μια μέρα ήρθε να μας δει, από το στρατό που υπηρετεί, κι ο Τάκης, ο εισπράκτορας του κυρ-Βασίλη. Είναι στα ΛΟΚ και ήρθε με τη στολή, πράσινο μπερέ, φουλάρι, με-γαλεία! Μας έλεγε τι δύσκολα που είναι στην εκπαίδευση, που σκαρφαλώνουν σε βράχια και περνάνε ποτάμια με το σκοινί, που κάνουν γυμναστική με το φανελάκι, μέσα στο χειμώνα, ένα σωρό κόλπα, όπως στο σινεμά. Εμένα μου έκανε πολύ μεγάλη εντύπωση κι αποφάσισα, όταν πάω στον στρατό, να πάω κι εγώ στα ΛΟΚ. Τώρα που ο Τάκης είναι φαντάρος ήρθε ένας καινούργιος εισπράκτορας για τον κυρ-Βασίλη, ο Οδυσσέας, που είναι πολύ εντάξει παιδί κι ο μπαμπάς λέει ότι είναι κύριος στη δουλειά του. Ο Οδυσσέας είναι από τη Σαμαρίνα, Βλάχος κανονικός (κι όχι όπως λέμε «βλάχος» για τον χωριάτη), κι ο μπαμπάς τον πειράζει που θέλανε να κάνουν τη Σαμαρίνα πρωτεύουσα της Ελλάδος. Επίσης τον πειράζει για τα «γραμμάρια» που έχει, δηλαδή τις τέσσερις αδερφές που πρέπει να παντρέψει και γι' αυτό δουλεύει, για την προίκα τους. Αυτό εγώ δεν το καταλαβαίνω. Γιατί πρέπει να προικίζει ο αδερφός τις αδερφές δηλαδή και γιατί πρέπει να περιμένει να παντρευτούν όλες, για να έρθει η σειρά του; Κι αν αυτές δεν παντρευτούν δηλαδή, τι γίνεται, μένει γεροντοπαλικάρο σαν τον θείο τον Βασίλη; Απαπαπαπά, ευτυχώς που δεν έχω αδερφές, γιατί εγώ δεν έχω καμιά όρεξη να περιμένω. Όσο για την προίκα, δεν με νοιάζει καθόλου. Εγώ τη γυναίκα που θα παντρευτώ θα την πάρω με έρωτα και δεν θα ζητήσω δεκάρα. Το βρίσκω ντροπή. Τι παντρεύεσαι δηλαδή, κύριε, την κοπέλα που αγαπάς ή τα λεφτά της;

Και μιας και μιλάμε για αγάπες και λουλούδια πρέπει να μιλήσω για το μυστικό μου.

Λοιπόν, εγώ αγαπάω την Κάκια. Το είπα και ξαλάφρωσα. Η Κάκια πηγαίνει στην Τρίτη και κάθεται στο απέναντι θρανίο, έτσι μπορώ και την κοιτάω με την ησυχία μου κι όσο την κοιτάω τόσο περισσότερο την αγαπάω. Δηλαδή, πρώτη φορά αγαπάω τόσο πολύ. Ώρες-ώρες μου

’ρχεται να την πιάσω από το χέρι και να της πω: “Σ’ αγαπώ”, όπως στο σινεμά, αλλά πού να τολμήσω! Έτσι κάθομαι και την κοιτάω και καμιά φορά μιλάμε στο διάλειμμα, δηλαδή τι μιλάμε... “Γειάσου...”, “Γειάσου” κι αυτό είναι όλο. Τι άλλο να της πω; Μετά δεν είναι κι εύκολο, γιατί έχει ένα σωρό θαυμαστές, που την περιτριγυρίζουν, ακόμα και τον Βασίλη, τον «Βασιλοπουπέ», που είναι και φίλος τρομάρα του, αλλά δεν λέει να ξεκολλήσει από δίπλα της. Και το κακό είναι ότι αφού είναι συμμαθητές μπορούν και μιλάνε για τα μαθήματα, ενώ εγώ... Δεν το ’χω πει βέβαια σε κανένα και ειδικά στον Πάνο και τον Βασίλη, που είναι οι καλύτεροί μου φίλοι στο σχολείο, γιατί θα με πιάσουν στην κοροϊδία. Εγώ όμως τη βλέπω και παθαίνω. Δηλαδή, καμιά σύγκριση με όταν ήμουν πιτσιρικάς κι έλεγα θα παντρευτώ τη Βάγια ή θα παντρευτώ την Ευδοξία. Εδώ τα πράγματα είναι σοβαρά. Τη βλέπω και η καρδιά μου βαράει ταμπούρλο. Να δούμε τι θα γίνει, γιατί αν δεν μ’ αγαπήσει η Κάκια δεν πρόκειται να ξανακοιτάξω άλλη κοπέλα σ’ όλη μου τη ζωή. Σκέφτηκα να της γράψω ότι την αγαπώ, χωρίς να βάλω όνομα, αλλά πώς θα της το δώσω χωρίς να με καταλάβει; Κι αν το πει του δάσκαλου κι έχουμε ντράβαλα μετά; Μεγάλο πρόβλημα!

Δηλαδή τι κατάρρα είναι αυτή με μένα! Όλο στα δύσκολα πέφτω. Όλα τα κορίτσια που μ’ αρέσουν να είναι απρόσιτα! Είδα κι έπαθα να μην αγαπήσω την Έφη, την παλιά συμμαθήτριά του Τάσου (που είναι το ωραιότερο κορίτσι στη Λάρισα) και νά που έπεσα σε χειρότερη δυσκολία. Τι θα απογίνω δεν ξέρω! Ευτυχώς που έχω την αστροναυτική και ασχολούμαι και ξεχνάω λίγο, γιατί αλλιώς θα έσκαγα από τη στενοχώρια. Άντε, να κάνω τις εφευρέσεις που μου χρειάζονται, να κατασκευάσω το διαστημόπλοιο μια ώρα αρχύτερα, να φύγω στο διάστημα, σαν τον πρωταγωνιστή που τον άφησε το κορίτσι και φεύγει μόνος του πάνω στο άλογο για νέες περιπέτειες. Κι αν δεν γυρίσω ποτέ, ας με κλάψουν πικρά κι ας μετανιώσουν, που δεν μ’ αγάπησαν, αλλά τότε θα είναι αργά.

Ο κύριος Παντελής, ο φίλος του μπαμπά, που μ' αγαπάει σαν παιδί του, μου χάρισε ένα καταπληκτικό βιβλίο που λέγεται «Το Σύμπαν και η σύγχρονος Αστρονομία». Αυτό είναι το βιβλίο που χρειαζόμουν, γιατί είναι μεγάλο και μοντέρνο (όχι σαν το βιβλίο του παππού) κι έχει καταπληκτικές φωτογραφίες των πλανητών, των γαλαξιών και των κομητών από κανονικό τηλεσκόπιο. Επίσης έχει όλα τα καινούργια στοιχεία για την ατμόσφαιρα, τη σύσταση του εδάφους κλπ., όμως δυστυχώς κι εδώ οι βλάκες καταλήγουν ότι δεν υπάρχει ζωή στο διάστημα κι ούτε λένε λέξη για τους ιπτάμενους δίσκους. Καλά, μ' αυτό το πλευρό να κοιμόσαστε! Περιμένετε λίγο και θα σας δείξω εγώ! Ο «Κεραυνός» θα θαυματουργήσει και τότε όλες οι εφημερίδες θα γράφουν για τον αστροναύτη Κολιόπουλο, που πρώτος εξερεύνησε το ηλιακό σύστημα. Τότε σίγουρα θα μ' αγαπήσει και η Κάκια, δεν μπορεί!

Όταν μας έβαλε ο κύριος έκθεση με θέμα «Το επάγγελμα που θα διαλέξω» εγώ γέμισα τέσσερις σελίδες στο τετράδιο, με φοβερές λεπτομέρειες για το διάστημα, ακόμα κι ένα σχέδιο του «Κεραυνού». Ο κύριος έπαθε μεγάλη πλάκα και δεν μπορούσε να καταλάβει πού τα έμαθα όλα αυτά. Τότε εγώ είπα για τον μεγάλο Κωνσταντίν Τσιολκόφσκυ, τον πατέρα της αστροναυτικής και τον καθηγητή Γκοντάρ, τον πατέρα των πυραύλων και για τον Σκιαπαρέλλι που ανακάλυψε τις διώρυγες του Άρη κι ο κύριος έπαθε ακόμα μεγαλύτερη πλάκα και μου είπε “μπράβο, μπράβο” και είδα την Κάκια που με κοίταζε με θαυμασμό. Και στο διάλειμμα ήρθε μόνη της και μου είπε: “Ωστε θα γίνεις αστροναύτης;” κι εγώ πηδούσα μέσα μου από τη χαρά μου και της είπα: “Ναι, οπωσδήποτε” κι αυτή μου είπε: “Και δεν φοβάσαι;” κι εγώ γέλασα, σαν τον Ερροφλύν στα έργα, και είπα: “Όχι βέβαια!” κι εκείνη έκανε “πω, πω!” κι αυτή ήταν η ωραιότερη στιγμή της ζωής μου.

Φέτος μας κουβαλήθηκε κι ο θείος Φώτης από την Αμερική, που είναι ο μεγαλύτερος αδερφός του μπαμπά. Αυτός απ' την αρχή μου φάνηκε αλλιώτικος από τους άλλους,

αλλά δεν φαντάστηκα ότι θα μας έβαζε σε τέτοιες περιπέτειες. Γιατί ο θείος Φώτης αποδείχτηκε μπεκρής και πήγαινε από ταβέρνα σε ταβέρνα κι έπινε και γύριζε τύφλα στο μεθύσι κι άλλοτε δεν γύριζε, αλλά πήγαιναν ο μπαμπάς με τον κυρ-Νίκο, να τον ψάχνουν και τον έφερναν σηκωτό. Ο μπαμπάς δεν ήταν καθόλου ευχαριστημένος απ' όλη αυτή την ιστορία κι όλο χριστοπαναγίες κατέβαζε (περισσότερο απ' το συνηθισμένο) κι όλο του φώναζε του θείου Φώτη “Δεν ντρέπεσαι, βρε; Δεν αισχύνεσαι γκοτζάμ άντρας να ξεφτιλίζεσαι σαν τον τελευταίο αλήτη; Και καλά, εσένα δεν σε νοιάζει, εμένα δεν με σκέφτεσαι που δεν έχω μούτρα να βγω στην κοινωνία;”. Στο τέλος αρρώστησε κι ο μπαμπάς τον πήγε άρον-άρον στην Αθήνα, όπου οι γιατροί είπαν ότι έπαθε «κίρρωση του ήπατος» και θα πεθάνει κι έτσι ο μπαμπάς τον έβαλε στο βαπόρι και τον έστειλε πίσω στην Αμερική, να πεθάνει εκεί. Και καθόλου δεν στενοχωρήθηκα, γιατί απ' όλους τους θείους αυτός ήταν ο πιο γύφτος, αφού δεν μου έφερε τίποτα, αλλά επίσης γιατί μ' όλη αυτή τη φασαρία έφτασε Ιούλιος και δεν πήγαμε ακόμα ξεκαλοκαιριό κι αυτό για μένα ήταν το καλύτερο δώρο, γιατί μπορούσα να παίζω όλη μέρα αμολυτός στη γειτονιά με τους φίλους μου (που κι αυτοί θα 'φευγαν αργότερα για ξεκαλοκαιριό). Δηλαδή, χάρη στον μπεκρή Αμερικάνο εγώ πέρασα το ωραιότερο μισό καλοκαίρι της ζωής μου.

Το πρωί μαζευόμασταν στην αυλή του σπιτιού μου, που είχε δροσιά, και παίζαμε ντάμα ή τάβλι ή λέγαμε για έργα και διαβάζαμε «Κλασσικά» και μικρούς ήρωες. Άμα δεν έκανε πολύ ζέστη κάναμε πατίνια και ποδήλατο ή παίζαμε βόλεϋ, με τα κάγκελα του φράχτη για φιλέ (μέχρι να ρίξουμε καμιά γλάστρα σε κάποιο θυελλώδες κάρφωμα και να μας κυνηγήσει η μάνα μου δηλαδή). Τ' απόγευμα, μόλις δρόσιζε λιγάκι, μαζευόμασταν στο οικόπεδο και παίζαμε μπάλα μέχρι να νυχτώσει, οπότε το ρίχναμε στον κρυφτοντενεκέ ή στο στε-καμάν. Μετά την αράζαμε στα χόρτα και λέγαμε ιστορίες για φαντάσματα ή πιάναμε, χορωδιακά, το τραγούδι.

«Ξύπνα δαχτυλιδόστομηηηηη... λαρδιές οπού μαραινειειειεις
και μας εμάρανες κι εμάααας και τώρα μας πεθαίαιαινειειεις...
Κύμινο, κύμινο, κύμινο, μας βαλάντωσες,
μ' αυτό το μαντολίνοοοο πολύ μας σκλάβωσεεεεεεεε...
Όλοι σε λένε μέλισσα μα εγώ σε λέω σφήκα,
έχεις της σφήκας το κεντρί της μέλισσας τη γλύυυυυυκααααα.»

Ο Σταύρος είχε την ωραιότερη φωνή κι αυτός έκανε τα δύσκολα σόλα (ειδικά άμα λέγαμε κανένα του Βογιατζή: «Άγιε μου Γιώργηηηη... Λυκαβηπτέεεε μου...») κι εμείς σιγοντάραμε. Ο Γιώργος ήταν ο χειρότερος, με την αγριοφωνάρα του, και χάλαγε τη χορωδία, αλλά δεν μας πείραζε, πλάκα κάναμε.

Ωραίες μέρες και ζωή χαρισάμενη! Μακάρι πάντα έτσι!

Δυστυχώς, όλα τα ωραία κάποτε τελειώνουν κι έτσι, όταν ξεμπέρδεψε ο μπαμπάς με τον θείο Φώτη, μας μάζεψε και μας κουβάλησε στον Αγιόκαμπο (που να μην έσωνε να υπάρχει για μέρος)!

Αυτή τη χρονιά είχα τις μεγαλύτερες δυσκολίες να προσαρμοστώ, ίσως επειδή πέρασα τόσο καλά στη γειτονιά, όμως τι να 'κανα... “Πετάει ο γαΐδαρος;”, “Πετάει”. Το σπίτι που ο μπαμπάς επέμενε να λέει «βίλα» είχε τελειώσει κι έτσι πήγαμε να καθίσουμε εκεί. Φυσικά δεν μ' αρέσει, αλλά κανείς δεν με ρώτησε. Οι δυο τους είναι ενθουσιασμένοι και βάλθηκαν να σκαλίζουν και να φυτεύουν ζαρζαβατικά και πατάτες.

—Δεν υπάρχει ωραιότερο πράγμα να τρως ντομάτα από τον κήπο σου, λέει ο μπαμπάς.

Αλλά εγώ χέστηκα αν είναι από τον κήπο ή από τον μανάβη, έτσι κι αλλιώς δεν τρώω ντομάτες. Το μόνο καλό είναι ότι έτσι που ασχολούνται με τη... «βίλα» εμένα μ' έχουν ξεχάσει κάπως κι έτσι αλωνίζω πιο ελεύθερα.

Και πάλι βρήκα τον Γιώργη, που όμως είχε μεγαλώσει κι έτσι ο πατέρας του τον έβαζε να κάνει δουλειές και σπάνια είχε καιρό για παιχνίδια, το ίδιο και η Σταματούλα. Όλη μέρα την είχε η μάνα της και δούλευε κι ούτε στο

μπάνιο ερχόταν, ούτε τίποτα. Μόνο το βράδυ (όχι πάντα) καθόμασταν λίγο μαζί σ' ένα τραπεζάκι και παίζαμε τάβλι και κουβεντιάζαμε. Δηλαδή, σαν να λέμε, αυτή τη χρονιά ήμουν πιο μόνος μου από κάθε άλλη φορά. Έτσι κι εγώ πήγαινα «εξερευνήσεις», με το τόξο και τα βέλη κι ένα ακόντιο, που είχα φτιάξει και φανταζόμουν ότι βρισκόμουν στην Αφρική, να περνάω την ώρα μου κάπως.

Ευτυχώς ήρθε για μερικές μέρες ο γιος της κυρίας Στέλλας, ο Τάκης, που σπούδαζε στη Γερμανία κι αυτός είχε μια μάσκα και μου την έδωσε να κάνω και τότε ανακάλυψα τον βυθό και δεν πίστευα στα μάτια μου. Ένας καινούργιος κόσμος! Σχεδόν όπως στο διάστημα! Δεν είχα πια ξεκολλημό από τη θάλασσα κι ο Τάκης με έμαθε να βουτάω και να μένω κάτω από το νερό κι αυτό ήταν ακόμα καταπληκτικότερο από το κολύμπι στην επιφάνεια. Βέβαια οι γονείς γκρίνιαζαν, ότι αυτά ήταν επικίνδυνα πράγματα, αλλά στο τέλος ο μπαμπάς έδωσε τόπο στην οργή και μου έφερε από τη Λάρισα μάσκα και βατραχοπέδιλα κι εγώ πια είχα μια χαρά άλλο πράγμα. Αν δεν είχα κι αυτή τη διασκέδαση νομίζω ότι θα τρελαινόμουν στον κωλότοπο.

Το καλό με τη μάσκα βέβαια είναι ότι τώρα όταν βουτάω βλέπω τις γυναίκες ολοκάθαρα, όχι θολά όπως ήταν χωρίς μάσκα. Αυτό είναι πολύ ευχάριστο γιατί μπορώ να παρατηρώ λεπτομέρειες που δεν μπορούσα πριν και χωρίς να με βλέπει κανείς. Μόνο που οι όμορφες εδώ πέρα είναι μετρημένες στα δάχτυλα. Μακάρι να 'ρχόταν πάλι η Σούλα, να της έδινα ένα φιλί όπως την άλλη φορά. Αλλά πού τέτοια τύχη!

Ντρέπομαι που σκέφτομαι αυτά τα πράγματα, γιατί προδίνω την Κάκια, όμως άλλο η αγάπη κι άλλο αυτό το άλλο που λέγεται «το κάνουν». Την Κάκια θα την έχω για να την αγαπάω κι αν τα φτιάξουμε μπορεί και να τη φιλήσω στο μάγουλο, αν μ' αφήσει, όμως με τη Σούλα, για παράδειγμα, ή εκείνη με τα φουσκωτά μεμέ που περνάει από τη γειτονιά, θέλω να ξαπλώσουμε μαζί και να συζητάμε

(ευτυχώς δεν θα κάνουμε παιδιά γιατί δεν είμαστε παντρεμένοι και δεν θα μείνουμε όλη τη νύχτα στο κρεβάτι). Νομίζω ότι έτσι τακτοποιούνται τα πράγματα, όμως η Κάκια μου λείπει πολύ και δεν βλέπω την ώρα να γυρίσουμε στο σχολείο, για να την ξαναδώ κι ας με πιάνει μελαγχολία. Της Σταματούλας βέβαια δεν της είπα τίποτα για την Κάκια, γιατί ντρέπομαι. Ούτε για το πώς γίνονται τα παιδιά της είπα, γιατί ντρέπομαι ακόμα πιο πολύ (άσε που μπορεί να ξέρει).

Ένα άλλο ωραίο που έγινε αυτό το καλοκαίρι ήταν που ήρθε ένα καίικι μικρό με κάτι ψαράδες που ψάρευαν σκυλόψαρα, ο καπτά-Σταύρος και το πλήρωμά του. Αυτοί ήταν ακόμα πιο αξούριστοι, μαύροι και αγριωποί από τους ψαράδες των γρι-γρι, αλλά έλεγαν καταπληκτικές ιστορίες για σκύλους, καρχαρίες και δελφίνια και δεν χόρταινα να τους ακούω. Κάθε τόσο έβγαζαν και κανένα θηρίο με σουβλερά δόντια κι από τότε, όταν κολυμπάω με τη μάσκα προσέχω να μην απομακρύνομαι, γιατί τα νερά είναι βαθιά και γεμάτα σκύλους, όπως λέει ο καπτά-Σταύρος. Καμιά φορά βλέπουμε και δελφίνια να περνάνε, αλλά αυτά δεν πειράζουν, είναι φίλοι του ανθρώπου και τον βοηθούν άμα πνίγεται.

Πάντως η μεγαλύτερη χαρά είναι όταν έρχεται το Σάββατο ο μπαμπάς από τη Λάρισα και μου φέρνει τα περιοδικά που έχουν βγει αυτή τη βδομάδα. Έτσι μπορώ να παρακολουθώ τις περιπέτειες των αγαπημένων μου ηρώων και να ονειρεύομαι ότι δεν είμαι εδώ.

«Ο Γιώργος Θαλάσσης, το θρυλικό Παιδί-Φάντασμα, το ηρωικό Ελληνόπουλο, που μάχεται με αυτοθυσία εναντίον των εχθρών της πατρίδος του συγκεντρώνει τις δυνάμεις του και ετοιμάζεται για την εξόρμησι, που θα του χαρίσει το θάνατο ή τη νίκη.

Βρίσκεται μέσα στο αυτοκίνητο όπου η Κόμπρα, η περίφημη και τρομερή Γερμανίδα κατάσκοπος, που είναι γνωστή ως κόρη του Χίτλερ, έχει φορτώσει το πολύτιμο ουράνιο με το οποίον ο Χίτλερ λογαριάζει να κατασκευάσει πρώτος την ατο-

μική βόμβα και να υποδουλώσει τον κόσμο! Η Κόμπρα και οι τρεις Γερμανοί που την συνοδεύουν έχουν βγή από το αυτοκίνητο και ετοιμάζονται να κουβαλήσουν τα κασόνια με το ουράνιο σ' ένα αεροπλάνο που περιμένει λίγο πιο πέρα και που πρόκειται να μεταφέρει το πολύτιμο μέταλλο στη Γερμανία. Αν οι Γερμανοί φορτώσουν το ουράνιο και το αεροπλάνο απογειωθεί, τότε ο πόλεμος είναι οριστικά χαμένος για τους Συμμάχους και για την Ελλάδα!»

ή...

«Οι προστάτες της Ανθρωπότητας, οι αδάμαστοι Υπεράνθρωποι, δουλεύουν πυρετωδώς για την απελευθέρωση των ανθρώπων από φριχτή σκλαβιά των τρομερών εισβολέων, των τερατωδών κατοίκων του πλανήτη Ποσειδώνος, των μυρμηγκανθρώπων, που ήρθαν και εκυρίευσαν τη Γη με επικεφαλής τη Ρεγκίνα και τους Δέκα Υπερανθρώπους του Κακού!

Είναι εγκατεστημένοι στη σπηλιά, όπου είχαν καταφύγει. Εκεί ο Ελ Γκρέκο έχει οργανώσει ένα τέλειο εργοστάσιο κατασκευής μικρών φαναριών, από εκείνα που εξοντώνουν τους μυρμηγκάνθρωπους και που κάνουν τους Υπερανθρώπους του Κακού να υποχωρούν ουρλιάζοντας από τον πόνο! Ο Κοντοστούπης μαζί με την Ελχίνα κάθονται μπροστά σε μια μικρή ρόδα. Σε κάθε γύρισμα της ρόδας δέκα από τα θαυματουργά φαναράκια του Έλληνα πέφτουν μέσα σ' ένα καλάθι από μια τρύπα της μηχανής!

Ο Υπεράνθρωπος, ο Κεραυνός, η Αστραπή και ο Υπερέλληνας παίρνουν κάθε τόσο από ένα μεγάλο δέμα με φαναράκια, τρέχουν στην είσοδο της σπηλιάς και απογειώνονται. Πηγαίνουν και μοιράζουν τα φαναράκια στους τολμηρούς άντρες της Αντιστάσεως εναντίον των εισβολέων, που έχουν σχηματίσει μυστικές οργανώσεις σ' όλα τα μέρη του κόσμου!»

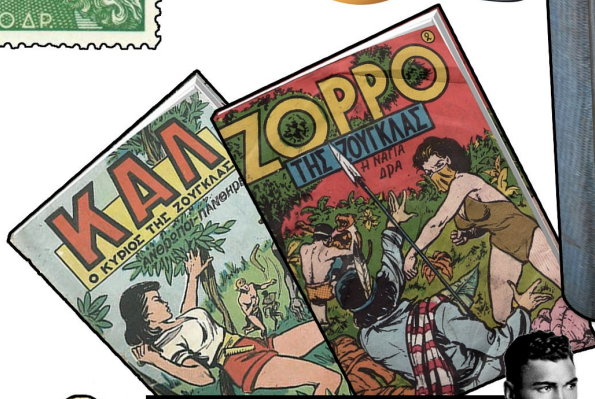
και βέβαια...

«Ο Γκαούρ αργεί λίγο να φτάσει. Οι ανθρωποφάγοι προλαβαίνουν και πετούν τον Ταρζάν στη φωτιά. Σαν λυσσασμένο λιοντάρι ο γιγαντόσωμος Έλληνας πέφτει πάνω τους. Αρπάζει στα χέρια τον αναίσθητο Ταρζάν. Τον βγάζει από τις φλόγες.

Υστερα πιάνει από τα πόδια έναν κανίβαλο. Τον σηκώνει ψηλά. Κι αρχίζει μ' αυτόν να χτυπάει τους άλλους. Η δύναμή του είναι αφάνταστη!»

Στον Αγιόκαμπο αυτό το καλοκαίρι έχει φοβερή φασαρία, γιατί εκτός από το καφενείο του Καπετάνιου και του αντίπαλου Βαλάρη, άνοιξαν άλλα δυο καφενεία και βάζουν όλοι τα γραμμόφωνα στο φουλ, για να πιάσουν πελάτες. Χαμός γίνεται. Το ένα παίζει τη «Μαντουμπάλα», το άλλο τη «Ζιγκουάλα», το άλλο «Ω, Κάρολ» και το άλλο «Δυο πόρτες έχει η ζωή». Τρελαίνομαι γιατί τα λαϊκά δεν τα αντέχω, μου θυμίζουν χωριό και λάσπες, και τα άλλα, τα ξένα, που μ' ενδιαφέρουν, δεν τα βάζουν συχνά. Ειδικά ο Γιώργης (ο γιος του Καπετάνιου) τα έχει άχτι κι όταν βάλει κανένα ξένο κανείς στο γραμμόφωνο το βγάζει τσαντισμένος (κατεβάζοντας και μερικές χριστοπαναγίες) και βάζει αυτά που του αρέσουν, για χάρους, για μάνες που κλαίνε στο μνήμα, για μαράζια και δυστυχίες. Αλλά αφού αυτά αρέσουν στους περισσότερους δεν διαμαρτύρεται κανείς. Ειδικά οι σωφέρηδες των φορτηγών μερακλώνονται άμα πιουν κάνα-δυο τσίπρα και ρίχνουν και καμιά ζεϊμπεκιά.

Τα βράδια, όταν η Σταματούλα έχει δουλειά και δεν μπορεί, πάω πίσω από τον πάγκο (όταν ο Γιώργης έχει τις καλές του και μ' αφήνει) να ψάχνω τις εφημερίδες που έχει για να τυλίγει τις σαρδέλες και τα διάφορα. Εκεί βρίσκω αρκετά που μ' ενδιαφέρουν για να διαβάσω, αλλά περισσότερο κυνηγάω το «Φάντασμα της ζούγκλας» που είναι εικονογραφημένο, μόνο που είναι δύσκολο να παρακολουθήσω τη σειρά, γιατί οι εφημερίδες είναι ανακατεμένες ή λείπουν. Άλλοτε πάλι κάθομαι και ζωγραφίζω ή σχεδιάζω τον «Κεραυνό» και σπάω το κεφάλι μου, να βρω λύση στα διάφορα προβλήματα επιστημονικής φύσεως. Το παν βλέπεις είναι να πετύχουμε ταχύτητα απελευθέρωσης 11,2 χιλιόμετρα το δευτερόλεπτο, μετά βολεύονται τα πράγματα. Κι όσο για το πώς θα επιστρέψουμε στη Γη... Ξέρω κι εγώ; Ας φύγουμε πρώτα και μετά ποιος έχει όρεξη να ξαναγυρίζει;

1959 - 60

Μια τάξη πριν από το τέλος. Τέλειωσαν τα ψέματα κι αρχίζουν τα δύσκολα. Ότι γλεντήσαμε, γλεντήσαμε, σε λίγο έρχεται ο λογαριασμός και πρέπει να πληρώσουμε κι όπως θα 'λεγε ο Λέμμου Κώσιον: "Ο τυπάκος με την προπέλα επείγεται και απαιτεί να του τα σκάσεις ντάγκα".

Του χρόνου ο Σταύρος, ο Γιώργος, ο Βάσος, ο Τάκης, ο Νίκος κι ο Κούλης θα διαβαίνουν τις πύλες του Γυμνασίου. Εγώ με τον Θυμιάκη, τον Φώτη, τον Μπαμνάρα και τον Γιώργο της Κασσιανής (που έσκασε κανόνι πέρσι) θ' ακολουθήσουμε σ' ένα χρόνο. Ο Τσίλας, μετά από δύο κανόνια στο Δημοτικό, δεν πρόκειται να το επιχειρήσει το Γυμνάσιο, θα πιάσει δουλειά. Τα πράγματα στριμώχνουν, ο κύκλος στενεύει. Ο πατέρας μου λέει ότι η Πέμπτη είναι η δυσκολότερη τάξη του Δημοτικού κι εκείνη που βάζει τις βάσεις για το Γυμνάσιο. Δεν βαριέσαι, άστον να λέει, οι πατεράδες γι' αυτό είναι, για να λένε. Στην πραγματικότητα όλες οι τάξεις τα ίδια σκατά είναι, μόνο καμιά φορά οι δάσκαλοι αλλάζουν (τα πρόσωπα μόνο, όχι οι μέθοδοι –οι σφαλιάρες, σφαλιάρες). Εμείς οι μαθητές είμαστε σαν τους κατάδικους και τους φαντάρους, πολλές υποχρεώσεις και καθήκοντα, κανένα δικαίωμα. Κατά τα άλλα το πολίτευμα της χώρας που ζούμε είναι Βασιλευομένη Δημοκρατία, λέει. Δεν μας χέζετε λέω εγώ!

Έχω αρχίσει να μπαφιάζω με τις συμβουλές και τις παραινήσεις των μεγάλων, που (όλοι ανεξαιρέτως) «θέλουν το καλό μου». Όλοι ξέρουν καλύτερα από μένα τι πρέπει να φάω, πώς να ντυθώ, πώς να μιλήσω, πώς να φερθώ, πώς να κουρευτώ, πώς να σκεφτώ και κανείς δεν νοιάζεται να μάθει εγώ τι πιστεύω. Έρχεται τώρα η μάνα μου, που έχει περάσει όλη της τη ζωή μέσα στο σπίτι, να μου κάνει μάθημα για την κοινωνία! Μα πού την ξέρεις εσύ την κοινωνία, κυρά μου; Πού τη βρήκες την πείρα, που μου κοπανάς συνέχεια, ενώ στο βάθος δεν ξέρεις πού παν τα τέσσερα; Είναι στιγμές που μου 'ρχεται να τα βροντήξω όλα κάτω, να μπω στο τραίνο και να πάω να καταταγώ στη Λεγεώνα των Ξένων, να γλιτώσω. Στο κάτω-κάτω θα 'ναι και ρομαντικό (και σκέψου τι θα λένε στο σχολείο όταν το μάθουν, ειδικά η Κάκια!), θα γίνω ήρωας!

Ένα από τα πράγματα που με κάνουν Τούρκο είναι το κούρεμα. Εντάξει, στο σχολείο μας θέλουν κουρεμένους, με κοντό μαλλί, «ευπρεπώς κεκαρμένους», όπως λέει η εγκύκλιος του Υπουργείου. Ο πατέρας μου όμως επιμένει να κουρεύομαι στον πάτο, με τη χοντρή, και ν' αφήνω μόνο μια φουντίτσα μπροστά, σαν κάνα βλαμμένο. Και καλά στις μικρές τάξεις, αλλά τώρα, που είμαι σχεδόν τελειόφοιτος! Ποιο άλλο παιδί στην τάξη μου κουρεύεται έτσι, σας ρωτάω; Πού βρισκόμαστε επιτέλους, σε κανένα στρατόπεδο συγκεντρώσεως; Κι όχι μόνο αυτό, αλλά επιμένει να με κουρεύει κι ο ίδιος (έχει εφοδιαστεί με όλα τα σατανικά σύνεργα) κι όπως δεν έχει ιδέα μου αλλάζει τον αδόξαστο κάθε δεκαπέντε. Ρε δεν πάει να επιμένω εγώ, δεν πάει να προβάλλω επιχειρήματα, αυτός εκεί, το βιολί του.

—Το παιδί το δικό μου πρέπει να είναι τύπος και υπογραμμός, λέει και ξαναλέει. Δεν θα δώσουμε εμείς δικαίωμα.

Ευτυχώς που φοράμε το πηλήκιο δηλαδή κι έτσι κάπως μπαλώνεται η κατάσταση στον δρόμο και στην Αστική, στο μάθημα όμως και στο διάλειμμα; Πώς νιώθω εγώ, έτσι μα-

κελεμένος, σαν βαρυποινίτης, με ρώτησε κανείς; Αλλά είπαμε... Υπομονή. Θα 'ρθει και η δική μου σειρά κάποτε, δεν θα 'ρθει; Ε, τότε θα τα πούμε από την καλή.

Φέτος η χρονιά ξεκίνησε μ' ένα πολύ λυπηρό περιστατικό. Το καλοκαίρι οι γονείς του Βασίλη, του «Βασιλοπουπέ», σκοτώθηκαν σ' ένα αυτοκινητιστικό ατύχημα – κοντά στον Πλαταμώνα μου φαίνεται. Ο ίδιος και η αδερφή του σώθηκαν από θαύμα. Ο πατέρας μου ήταν πολύ στενοχωρημένος, γιατί ο μακαρίτης ήταν πολύ φίλος του, αλλά κι εγώ στενοχωρήθηκα για τον Βασίλη, αν κι εδώ που τα λέμε αυτός γλίτωσε από την τυραννία. Δηλαδή, όχι κι εντελώς, γιατί τώρα θα έχει τον θείο του και τη θεία του να τον «νουθετούν». Όταν βρεθήκαμε στο σχολείο δεν του είπαμε τίποτα, γιατί ο πατέρας μου είπε πως δεν ξέρει ακόμα την αλήθεια, ότι οι γονείς του σκοτώθηκαν δηλαδή. Έχει ακόμα τα σημάδια στο μέτωπο, αλλά ούτε αυτός μας είπε τίποτα κι έτσι κάνουμε κι εμείς την πάπια, σαν να μην συνέβη τίποτα. Α, ρε τυχερέ Βασίλη, να 'ξερεις τι λαχείο σου έτυχε!

Η Κάκια εξακολουθεί να είναι το μεγάλο μου πρόβλημα. Ειδικά τώρα, που δεν είμαστε πια στην ίδια τάξη, και τη βλέπω μόνο στα διαλείμματα. Τι θα κάνω δεν ξέρω. Μιλάμε καμιά φορά, γιατί όλο και βρίσκω προφάσεις, και νομίζω ότι με συμπαθεί, όμως εγώ πάω να σκάσω. Γιατί να μην έχω το κουράγιο, να της πω στα ίσια αυτό που νιώθω για κείνη; Κι αν γελάσει; Αν με κοροϊδέψει; Αν με διαλοοστείλει; Αν το πει του δάσκαλου; Ναι, αλλά σκέφτεσαι να μου έλεγε ότι κι αυτή νιώθει το ίδιο; Όνειρα θερινής νυκτός! Χάθηκαν οι όμορφοι για ν' αγαπήσει; Εμένα θα κοιτάξει; Τώρα μάλιστα που ο Βασίλης είναι στα πάνω του, λόγω του δυστυχήματος;

Η τάξη μας απέκτησε και τρίτο Πάνο, τον Πάνο τον Βάη, που μας ήρθε φέτος. Αυτό κι αν είναι τύχη! Γιατί αυτός ο Πάνος έχει τα ίδια επιστημονικά ενδιαφέροντα με μένα. Διάστημα, πύραυλοι, εφευρέσεις, τα πάντα! Αμέσως γίναμε αχώριστοι. Του είπα για τις θεωρίες μου και του

έδειξα τα σχέδια του «Κεραυνού». Είχε μερικές πολύ καλές ιδέες, ειδικά για την εξοικονόμηση χώρου και καυσίμων. Απλά, θα χρησιμοποιούσαμε πυρηνικό αντιδραστήρα! Πώς δεν το είχα σκεφτεί ο ίδιος πιο πριν; Βέβαια υπάρχει το πρόβλημα της ραδιενέργειας, αλλά θα το ξεπεράσουμε μονώνοντας την καμπίνα διακυβέρνησης με φύλλα μολυβιού. Αυτό αλλάζει τα πάντα, γιατί ο όγκος του σκάφους μειώνεται τρομακτικά κι επίσης δεν θα χρειαστεί να κουβαλάμε τεράστιες δεξαμενές με καύσιμα. Ένα κομματάκι ουράνιο κι έγινε η δουλειά. Στρωθήκαμε να ξανασχεδιάσουμε τον «Κεραυνό» μαζί και μου κάνει εντύπωση πόσο πρακτικό μυαλό έχει ο Πάνος. Για παράδειγμα, εγώ δεν είχα σκεφτεί ότι θα μας χρειαζόταν τουαλέτα, αυτός το επισήμανε αμέσως. Άσε που αντί για ηλεκτρικό θα μπορούμε να χρησιμοποιούμε ηλιακή ενέργεια. Ο Θεός τον έστειλε!

Συχνά τα απογεύματα έρχεται σπίτι μου ή πάω στο δικό του και κάνουμε πειράματα. Πήραμε άδεια στυλό μπικ και δοκιμάσαμε διάφορα καύσιμα, οινόπνευμα, βενζίνη, νέφτι καθώς και συνδυασμούς όλων αυτών. Στην αρχή καιγόταν το πλαστικό κι έλιωνε, αλλά μετά καταφέραμε να τινάζεται ο πύραυλος μερικά μέτρα, πριν λιώσει. Θα κατασκευάσουμε ένα άλλο μοντέλο, από σωλήνες, πιο επιστημονικό, και θα προσθέσουμε μπαρούτι από φυσίγγια για την ανάφλεξη. Η δυσκολία είναι ότι δεν έχουμε τα κατάλληλα εργαλεία και πρέπει να αυτοσχεδιάζουμε κι επίσης ότι δεν έχουμε βρει ακόμα φυσίγγια (το καλοκαίρι θα βουτήξω μερικά από τον Καπετάνιο, στον Αγιόκαμπο).

Η μάνα μου δεν τον χωνεύει τον Βάη, γιατί είναι, λέει, τρελόπαιδο και με το ζόρι λέει “χαίρετε”, αλλά η μάνα μου σάματι ποιον από τους φίλους μου χωνεύει για να τον χωνεύει κι αυτόν; Εμείς πάντως αποφασίσαμε να σπουδάσουμε και οι δυο Φαρμακοποιοί, σαν τον πατέρα του Πάνου, γιατί έτσι θα μπορούμε να δουλεύουμε μαζί πάνω στις εφευρέσεις και να έχουμε ό,τι υλικά θέλουμε για τα πειράματα. Του πατέρα μου δεν του αρέσει η ιδέα (“Τι, φαρμακοτρίφτης θα

γίνεις, ρε;”), αλλά μήπως του άρεσε τίποτα από τα άλλα που ήθελα να γίνω;

Ο ερχομός του Πάνου του Βάη στο σχολείο μας έδωσε νέα πνοή. Ένα σωρό καινούργια ενδιαφέροντα κι όχι μόνο επιστημονικά. Για παράδειγμα, οι τρεις Πάνοι κι ο Βασίλης φτιάξαμε μια ομάδα κατασκοπείας, με ταυτότητες, σήματα, τα πάντα, κι ασχολούμαστε με διάφορες κατασκοπευτικές κι αστυνομικές αποστολές. Τι αποστολές; Θα σας πω. Πρώτα απ’ όλα παρακολουθήσαμε την Κάκια, μετά το σχόλασμα, να δούμε πού πάει, κι ανακαλύψαμε ότι δεν πάει κατευθείαν σπίτι της, αλλά περνάει πρώτα από το σπίτι της γιαγιάς της. Περιμένοντάς την, κρυμμένοι, να βγει ανακαλύψαμε και πού είναι το σπίτι της, πίσω από το Γυμναστήριο. Επίσης την είδαμε να μιλάει με ένα παιδί από το Πρότυπο (που ήταν το παλιό της σχολείο). Αυτό ήταν πολύ ύποπτο και γι’ αυτό πέσαμε με τα μούτρα να το εξιχνιάσουμε. Τέλος πάντων, μετά από πολλά κόλπα και κατασκοπείες, ανακαλύψαμε ότι τον λεγόμενο τον έλεγαν Σταύρο. Ο Βασίλης ήταν σίγουρος ότι τον είχε γκόμενο κι εκεί κοντέψαμε να πλακωθούμε. Αυτό κράτησε κάμποσο καιρό και στο τέλος ανακαλύψαμε, με κατασκοπεία, ότι ο Σταύρος ήταν ξάδερφός της. Έτσι πήγε κι εμένα η καρδιά μου στη θέση της (αν κι έχω ακόμα μερικές αμφιβολίες). Μετά διαπιστώσαμε ότι από το σπίτι της Κάκιας περναγαν κάτι παιδιά, από ένα άλλο σχολείο, και κοιτάγαν. Αυτό ήταν πολύ ύποπτο κι έτσι αρχίσαμε τις περιπολίες τις Τρίτες το απόγευμα, που πάμε για Ωδική. Μια φορά μάλιστα κοντέψαμε να πλακωθούμε, αλλά την επόμενη πήγαμε οπλισμένοι με τα μαχαιράκια της ξυλογλυπτικής στο λουράκι του ρολογιού και μόλις τα δείξαμε, δήθεν τυχαία, στους μάγκες χέστηκαν και δεν ξαναπάτησαν εκεί πέρα.

Φυσικά ενημέρωσα την Κάκια για τους ύποπτους (σιγά να μην έχανα την ευκαιρία!) κι αυτή είπε “Ω, πόσο φοβάμαι!”.

—Μην φοβάσαι, της είπα εγώ, γιατί έχουμε βάλει κατασκοπεία και τους παρακολουθούμε.

Και νομίζω ότι με κοίταξε με θαυμασμό.

Ένα άλλο που κάνουμε με τον Βάη είναι το μποξ. Δική του ιδέα. Πήραμε κάτι παλιά πέτσινα γάντια των πατεράδων μας, τα παραγεμίσαμε με βαμπάκι κι αγωνιζόμαστε κανονικά, με γύρους και όλα. Προπονιόμαστε στην τσάρτσα του πλυσταριού, στην αυλή του σπιτιού μου, για να μην μας βλέπει η μάνα μου και φωνάζει, γιατί η κυρα-Μαρίκα, που μας βλέπει από το παράθυρο της δικής της κουζίνας, δεν μας μαρτυράει, μόνο μας λέει να προσέχουμε μην χτυπήσουμε (νά γιατί την αγαπάω την κυρα-Μαρίκα). Στο μποξ ο Πάνος είναι πιο γρήγορος, αλλά εγώ είμαι πιο δυνατός κι έτσι ερχόμαστε πάτσι. Μου ρίχνει τέσσερις μπουνιές και του ρίχνω μία, αλλά τον ξεραίνω. Πολλές φορές παίρνουμε τα γάντια στο σχολείο και κάνουμε μποξ στο διάλειμμα, όπου γίνεται πανηγύρι, γιατί μαζεύονται όλα τα παιδιά στην πίσω αυλή και μας παρακολουθούν ζητωκραυγάζοντας. Εκεί εγώ θριαμβεύω σχεδόν πάντα, γιατί έχω την Κάκια που βλέπει και δεν γίνεται να νικηθώ, μόνο που κάνα-δυο φορές μας τα χάλασε ο δάσκαλος, που μας έπιασε να μποξάρουμε και νόμιζε ότι μαλώνουμε. Μας έριξε χαστούκια και μας πήρε τα γάντια, αλλά εμείς φτιάξαμε άλλα και συνεχίσαμε τον αγώνα την επόμενη ημέρα.

Όταν δεν παίζουμε μποξ έχουμε βρει ένα άλλο επικίνδυνο. Πηδάμε από την σκάλα της πίσω αυλής κάτω στις πλάκες. Όποιος πηδήξει από πιο ψηλά είναι πρωταθλητής. Μέχρι τώρα μόνο εγώ κι ο Βάης πηδάμε από το κεφάλοςκαλο, όλοι οι άλλοι χέζονται. Αλλά εμείς είμαστε τρελοί για δέσιμο, δεν καταλαβαίνουμε τίποτα.

Παίζουμε και μπάλα. Επειδή η αυλή είναι μικρή κι ο δάσκαλος δεν μας αφήνει με κανονική μπάλα χρησιμοποιούμε μια μικρή πλαστική, που με δυο-τρεις φορές κλατάρει και μετά θέλουμε άλλη. Παίζουμε αγώνες, η τάξη μας με την Έκτη ή την Τετάρτη και κερδίζουμε θριαμβευτικά. Εδώ φυσικά είμαι ο καλύτερος και πάντα βάζω τα περισσότερα γκολ. Δεν έχω βλέπει το κόμπλεξ που έχω στη

γειτονιά. Τους αγώνες που κάνουμε τους γράφουμε σ' ένα τετράδιο με όλες τις λεπτομέρειες, συνθέσεις, ποιος έβαλε τα γκολ κλπ., ώστε να ξέρουμε ποιος θα βγει πρωταθλητής στο τέλος. Αλλά μάλλον σίγουρο το έχουμε, γιατί στην Έκτη είναι όλοι ψάρια, εκτός από τον Γιάννη (που έχουμε πιάσει φιλίες) και τον Κώστα τον Δήμτσα, που είναι ο προσωπικός μου εχθρός, και πλακωνόμαστε συνέχεια, γιατί δεν μπορεί να το χωνέψει που τον βάζω πλάτη κάθε φορά. Και μια φορά που παλεύαμε κι άρχισε τις μπουνιές, ενώ είχαμε πει όχι μπουνιές, τον πλάκωσα στις γρήγορες και του άνοιξα τη μύτη. Φυσικά έφαγα κι εγώ τα χαστούκια μου μετά από τον κύριο Βίκτωρα και είδα τον ουρανό σφοντύλι, αλλά συνηθισμένα τα βουνά από χιόνια.

Ο κύριος Βίκτωρας, που αντικατέστησε τον κύριο Βασίλη, που πήγε φαντάρος, όταν βαράει χαστούκια βαράει, όχι αστεία. Αυτός ο άνθρωπος δεν γελάει ποτέ κι έχει τις τιμωρίες ψωμοτύρι. Άσε που επειδή είναι θεούσος μας πάει κάθε Κυριακή στην εκκλησία (άλλο μαρτύριο!). Το μόνο καλό είναι που στο σχόλασμα της εκκλησίας πάμε για κατασκοπεία στο σπίτι της Κάκιας. Εμένα δεν περνάει μέρα που να μην μου δώσει χαστούκι ή ξυλιές με τον χάρακα.

—Είσαι ατίθασος, μου λέει, αλλά θα σου δείξω εγώ. Θα σε κάνω αρνάκι.

Αλλά αν νομίζει, ο μαλάκας, ότι θα με κάνει εμένα καλά με δυο χαστούκια είναι πολύ μακριά νυχτωμένος. Εδώ δεν μ' έκανε καλά η μάνα μου με τόσες παντοφλιές και θα τα καταφέρει αυτός; Και σιγά μη με νοιάζει δηλαδή. Αφού είμαι καλός μαθητής και τσιμπάω τα δεκάρια (ώστε να μην έχω ντράβαλα με τον πατέρα μου) τα άλλα δεν έχουν σημασία. Τι σκατά προπόνηση κάνουμε με τον Βάη, ν' αντέχουμε το ξύλο!

Η θεωρία του Βάη είναι σοφή.

—Έτσι κι αντέχεις το ξύλο είσαι τέλειος, μου εξήγησε. Ο άλλος θα σου ρίξει, θα σου ρίξει, θα κουραστεί και τότε του βαράς εσύ μια στο δοξαπατρί και πάρτον τέζα κάτω!

Μόνο που δεν γίνεται να βαρέσεις μια στο δοξαπατρί τον κύριο Βίκτωρα, γιατί μετά θα σ' αποβάλουν απ' όλα τα σχολεία και κλάφτα Χαράλαμπε!

Ένα άλλο που κάνουμε φέτος είναι η εφημερίδα που βγάζουμε, «Η Γαλή». Τη γράφουμε σε φύλλα από τετράδιο και την ξεπατικώσουμε με καρμπόν σε καμιά δεκαριά αντίτυπα. Εκεί μέσα γράφουμε τα νέα από την τάξη, περιγραφή των αγώνων ποδοσφαίρου που δίνουμε, ανακοινώσεις των επιστημονικών ανακαλύψεων, που κάνουμε με τον Βάη, τίποτα ανέκδοτα και μερικές γελοιογραφίες, που ζωγραφίζω εγώ, γιατί είμαι ο καλύτερος σ' αυτό. Επίσης γράφουμε και διάφορα συνθηματικά, που τα καταλαβαίνουμε μόνο εμείς, που κάνουμε κατασκοπεία, καθώς και περιπετειώδεις ιστορίες σε συνέχειες. Τις εφημερίδες τις μοιράζουμε στους φίλους μας (με πρώτη και καλύτερη την Κάκια βέβαια) κι έχει μεγάλη πλάκα. Νά άλλο ένα επάγγελμα που παρουσιάζει ενδιαφέρον: δημοσιογράφος. Ίσως να μπορέσω να τα συνδυάσω και τα δυο, φαρμακοποιός και δημοσιογράφος. Έτσι θα μπορούμε να γράφουμε για τα επιστημονικά μας όποτε θέλουμε, χωρίς να παρακαλάμε να μας τα βάλουν στην εφημερίδα. Θα δούμε.

Ένα άλλο λαχείο που μας έτυχε φέτος είναι η Άννα. Λοιπόν, η Άννα πάει στην Έκτη, που κάνει μάθημα μαζί μας στην ίδια τάξη. Την είχαμε κι όταν πήγαινε στην Τετάρτη κι εμείς στην Τρίτη, αλλά καμιά σύγκριση τότε με τώρα. Η Άννα έχει γίνει ένα κομμάτι πρώτης! Έχει κάτι ωραία στρογγυλά μεμέ, που φουσκώνουν κάτω από το μπλουζάκι και κάτι καταπληκτικά μπουτάκια, που φαίνονται όταν κάθεται και τραβιέται η φούστα. Γι' αυτό κι εμείς όλο κι αφήνουμε να μας πέφτουν τα μολύβια και σκύβουμε να τα πάρουμε, δήθεν, αλλά στην πραγματικότητα για να «φωτογραφήσουμε». Όλα τ' αγόρια κι από τις δυο τάξεις έχουν ξετρελαθεί μαζί της κι όλο τη φωνάζουν, να κοιτάξει όταν κάνουν καμιά εξυπνάδα. Η Άννα δεν είναι να την αγαπήσεις, όπως αγαπώ την Κάκια, αλλά για άλλα πράγμα-

τα. Δηλαδή, το όνειρό μου εμένα είναι να της χαϊδέψω τα μεμέ και να τη τη φιλήσω, όπως κάνουν στο σινεμά. Αυτό δεν είναι απιστία στην Κάκια, γιατί άλλο αγάπη κι άλλο αυτό. Και σχεδόν μια φορά το πέτυχα, γιατί είχαμε στριμωχτεί στο διάδρομο, όπως μπαίναμε για μάθημα, κι ακούμπαγε το μπράτσο μου πάνω στα βυζάκια της (που είναι σκληρά και μαλακά, σαν λαστιχένια μπάλα) και κόντεψα να λιποθυμήσω, αλλά αυτή δεν το κατάλαβε, ευτυχώς, κι έτσι τη γλίτωσα. Από τότε προσπαθώ να είμαι κοντά της όταν μπαίνουμε, μήπως και στριμωχτούμε πάλι, αλλά μέχρι τώρα που μιλάμε δεν ξανάγινε (δυστυχώς).

Πάντως είναι πολύ μεγάλο μυστήριο, γιατί άλλες γυναίκες τις αγαπάμε μόνο κι άλλες θέλουμε να τις πιάνουμε; Εκείνη που περνάει για παράδειγμα από τη γειτονιά με τα μεγάλα μεμέ, εγώ τη βλέπω και θέλω να τη ζουλήξω, όπως και μερικές που βλέπω με μαγιό το καλοκαίρι στον Αγιόκαμπο, ενώ για την Κάκια δεν μπορώ να σκεφτώ το ίδιο πράγμα. Την Άννα όμως, κάθε φορά που τη σκέφτομαι τη σκέφτομαι «πονηρά». Κι αναρωτιέμαι: αν και η Κάκια και η Άννα έλεγαν «ναι», να με παντρευτούν, εγώ ποια θα διάλεγα; Το καλύτερο θα ήταν βέβαια να παντρευόμουνα την Κάκια και να είχα την Άννα «γχόμενα». Δεν ήξερα τι θα πει «γχόμενα», μέχρι που μου το εξήγησε ο Σταύρος.

—Γχόμενα είναι αυτή με την οποία «το κάνεις», ενώ με τη γυναίκα σου μπορεί και να μην «το κάνεις», είπε.

Όπου και πάλι γίνεται λόγος για το περίφημο «το κάνεις», που υποπτεύομαι τώρα πως δεν έχει να κάνει μόνο με το να κάνουμε παιδιά. Σίγουρα πάντως γίνεται στο κρεβάτι. Τέλος πάντων, θα το ανακαλύψουμε κι αυτό σιγά-σιγά, πού θα πάει;

Και μιας και μιλάμε για έρωτες... Λοιπόν, η Βαγγελίτσα έχει δυο φίλες, που μένουν κοντά στη γειτονιά κι έρχονται καμιά φορά να παίξουν μαζί της. Τις λένε και τις δυο Βασούλες, αλλά είναι πολύ διαφορετικές. Η μια καστανή κι αφράτη (αυτή μ' αρέσει περισσότερο) κι η άλλη λεπτή και

μελαχρινή. Στην αρχή δεν τους είχα δώσει σημασία, αλλά φέτος σαν κάπως να τις πρόσεξα και μάλλον κάτι έπαθα (παρόλο που την Κάκια δεν την αλλάζω με τίποτα). Δηλαδή η αφράτη η Βασούλα μου έκανε πρώτα εντύπωση και το είπα της Βαγγελίτσας κι εκείνη το είπε στη φίλη της κι αυτή το πήρε πάνω της και είπε “Α, τον βλάκα” κι από τότε δεν λέει ούτε γεια. Αλλά εμένα μου κόλλησε στο μυαλό και δεν ξεκολλάει κι όλο την κοιτάω με νόημα, αλλά τίποτα. Τώρα η άλλη Βασούλα, που πρέπει να ξέρει ότι μ’ αρέσει η φίλη της, μου λέει «γεια», αλλά δεν έχω το θάρρος να της μιλήσω πιο πολύ, μην τύχει και πει κι αυτή “Α, τον βλάκα” και μετά δεν ξέρω πού θα πρέπει να πάω να χωθώ. Πάντως ή τη μια ή την άλλη από τις Βασούλες θα μπορούσα να τις αγαπήσω, για τη γειτονιά δηλαδή, γιατί στο σχολείο αγαπάω την Κάκια κι αυτό είναι για πάντα. Αν δεν με αγαπήσει πολύ φοβάμαι ότι στο τέλος θα καταλήξω στη Λεγεώνα των Ξένων, δεν τη γλιτώνω.

Αλλά δεν υπάρχουν μόνο τα ευχάριστα αυτή τη χρονιά, έχω και βάσανα. Η μαντάμ Νίνα που μου έκανε γαλλικά έφυγε και μου πήραν έναν δάσκαλο, τον κύριο Ταμβακά, που είναι καθηγητής στο Γαλλικό Ινστιτούτο. Είναι πολύ καλός δάσκαλος, αλλά σχολαστικός κι επιμένει να διαβάζω και δίνει μεγάλη σημασία στη γραμματική και το συντακτικό. Επίσης σώνει και καλά να μιλάμε μόνο γαλλικά και μου διορθώνει συνέχεια την προφορά, τα (σ) και τα (ζ). Ευτυχώς πάντως που τα μιλάω φαρσί, γιατί διαφορετικά πολύ φοβάμαι ότι θα μ’ έκλεινε μέσα ο πατέρας μου, να διαβάζω «Petit Larousse» απ’ το πρωί ως το βράδυ. Ο κύριος Ταμβακάς επιμένει πως του χρόνου πρέπει οπωσδήποτε να πάω στο Γαλλικό Ινστιτούτο, για να πάρω το «δίπλωμα» όταν τελειώσω. Ο πατέρας μου το σκέφτεται, αλλά τι στοίχημα ότι δεν θα τη γλιτώσω;

Κι όχι τίποτα άλλο αλλά να ’χεις και τους μάγες στη γειτονιά να σε δουλεύουν: “Μαμζέλ, παρλέ βου φρανσέ;”.

Κι ο Σταύρος να μαθαίνει αγγλικά φαρσί και να τα λέει φτυστός ο Τζων Γουαίην, ο κόπανος! Νά, αυτές είναι οι

αδικίες που δεν αντέχω. Με ρώτησες εμένα, κύριε, τι γλώσσα θέλω να μάθω, τι γλώσσα μου ταιριάζει, που πηγες και μου φόρτωσες τα κωλογαλλικά και δεν ξέρω πού να χωθώ και πού να κρυφτώ; Τι σκατά θα κάνω εγώ στη ζωή μου, που θα μου χρειαστεί «η γλώσσα του σαλονιού», σκυλάκι του καναπέ θα γίνω; Μέχρι κι η Βαγγελίτσα μαθαίνει αγγλικά! Τι να πω; Άει σιχτίρ!

Τώρα που μεγαλώσαμε, εκτός από την Κυριακή το πρωί, που έχει καθιερωθεί (κοπάνια απ' τον εκκλησιασμό του κυρίου Βίκτωρα), μας αφήνουν να πάμε σινεμά και το Σαββατόβραδο, αν έχει κανένα κατάλληλο. Αυτό είναι μεγάλη υπόθεση, γιατί ανεβάζει το χαρτζιλίκι μας, από τάλιρο στο δεκάριχο (το εισιτήριο στην κανονική προβολή κάνει οχτώ φράγκα –οπότε περισσεύει ένα δίφραγκο για πασατέμπο ή για κανέναν μικρό ήρωα). Άσε που βλέπουμε εργάρες πρώτης προβολής, που δεν μπορούσαμε να δούμε άλλοτε. Το μόνο πρόβλημα είναι που δύσκολα συμφωνούμε σε πιο έργο να πάμε έτσι και παίζει ας πούμε στο «Παλλάς» καμπόυχο με τον Ώντυ Μώρφου και στον «Ορφέα» ιπποτικό με τον Ρόμπερτ Τάιηλορ. Συνήθως καταλήγουμε να το παίξουμε κορώνα-γράμματα, όπου περιέργως πάντα κερδίζει ο Σταύρος. Τότε πάμε όλοι σ' αυτό που θέλει, αλλά κάνουμε μούτρα και βρίσκουμε το έργο μάπα και οι μισοί από μας φωνάζουν «μπράβο» στο παληκάρι κι οι άλλοι μισοί «όξω». Βέβαια σε όλους μας αρέσει, αλλά σιγά να μην το παραδεχτούν οι χαμένοι. Μόνο μια φορά κοντέψαμε να σκοτωθούμε για καλά, που μας έσουρε ο Σταύρος να δούμε μια φοβερή πατατιά που λεγόταν «Επαναστάτης χωρίς αιτία», γιατί μας είπε ότι ήταν καμπόυχο, με φοβερή δράση, κι αποδείχτηκε ένα φέσι όπου δεν γινόταν τίποτα. Χειρότερο κι από τους λαπάδες που με πήγαινε η μάνα μου μικρό.

—Τι να σας κάνω, ρε; απολογήθηκε μετά ο Σταύρος. Εγώ νόμιζα ότι ήταν για την επανάσταση του Μεξικού, με μεξικάνους ληστές και τέτοια. Πού να ξέρω ότι ήταν τέτοιος λαπάς;

Καλά, αλλά να με χέσεις εμένα αν σε ξανακούσω έτσι και ξαναπείς για «εργάρα».

Πάντως έχουμε δει μερικές πολύ εξηγημένες εργάρες, όπως το «Άλαμο», με τον Τζων Γουαίην στον ρόλο του Ντέιβιντ Κρόκετ και τον Ρίτσαρντ Γουίντμαρκ σαν Τζιμ Μπούουϊ (αυτόν που είχε το μεγάλο μαχαίρι), το «Είμαι πράκτωρ της Εφ Μπι Άϊ», με τον Τζέιμς Στιούαρτ (ακατάλληλο, αλλά μας έβαλαν στη ζούλα), τον «Σπάρτακο» με τον Κερκ Ντάγκλας, το «Ρίο Μπράβο», πάλι με τον Τζων Γουαίην στο ρόλο του σερίφη, τον καταπληκτικό Ντην Μάρτιν στο ρόλο του μεθύστακα βοηθού του και τον Ρίκυ Νέλσον στον ρόλο του πιτσιρικά, αλλά η πιο εργάρα απ' όλες ήταν το «Και οι επτά ήσαν υπέροχοι», με τον Γιουλ Μπρόνερ, Στηβ Μακ Κουήν, Χορστ Μπούχολτς, Τσάρλς Μπρόνσον, Τζαίημς Κόμπερν, Ρόμπερτ Βων και Μπραντ Ντέξτερ. Εγώ πιστεύω ότι αυτό είναι το καλύτερο καμπούχο που έχουμε δει μέχρι τώρα.

Αλλά και μια κωμωδία που είδαμε με τον Τόνυ Κέρτις και τον Τζακ Λέμμον, το «Μερικοί το προτιμούν καυτό» μου άρεσε, ειδικά γιατί έπαιζε η Μαίριλυν Μονρόε, που όπως λέει ο Σταύρος “Είναι η ανώτερη γχομενάρα στο σινεμά”. Εντάξει, δεν λέω, αλλά εμένα μου 'χει κολλήσει στο μυαλό η Ρίτα Χαίηγουωρθ, από τη «Τζιλντα», και δεν νομίζω να υπάρχει άλλη τέτοια γχομενάρα στο σινεμά ή έξω από το σινεμά. Η γυναίκα είναι θεά, πώς να το κάνουμε!

Και μιας και μιλάμε για σινεμά, δυστυχώς φέτος πέθανε ο Κλάρκ Γκαίημπλ. Δεν μου άρεσε όσο ο Έρρολ Φλυν, αλλά στο «Όσα παίρνει ο άνεμος» ήταν πολύ τσίφτης, πρέπει να το παραδεχτούμε, ειδικά εκεί που είπε στη σπαστικιά Σκάρλετ Ο'Χάρα: “Frankly, my dear, I don't give a damn”. Τέλος πάντων, τα χάσαμε και τα δυο τα παληκαράκια και ησυχάσαμε. Η μάνα μου ειδικά ήταν απαρηγόρητη.

Τον πατέρα μου όλα αυτά δεν τον ενδιαφέρουν, γιατί δεν τον νοιάζει το σινεμά και οι ηθοποιοί. Αυτόν τον νοιάζει

που έπιασαν οι Ισραηλινοί τον Άϊχμαν (έναν Ες Ες που βασάνιζε κόσμο, όπως στον «Μικρό Ήρωα») ή τα γεγονότα στο Κογκό (με τους διάφορους Λουμούμπα και Καζαβούμπου) και η πολιτική κατάσταση που «πάει από το κακό στο χειρότερο μ' αυτούς τους λούστρους που μπλέξαμε».

Εγώ αυτά δεν τα πολυκαταλαβαίνω, τα βαριέμαι. Διαβάζω όμως την εφημερίδα, γιατί μ' ενδιαφέρουν οι γελοιογραφίες, οι φωτογραφίες από διάφορες «στάρλετ» με μπικίνι και πάνω απ' όλα τα αθλητικά. Ειδικά μου έκανε εντύπωση μια φωτογραφία που ρίχνει ο Φλόυντ Πάττερσον νοκάουτ τον Γιόχανσον, στον πέμπτο γύρο, μ' ένα φοβερό κροσέ. Νά, αυτά τα κόλπα πρέπει να μάθω, για να κάνω τον Βάη πτώμα.

Λίγο πριν από το Πάσχα είχαμε στο σπίτι ένα προξενιό. Δεν ξέρω πώς και γιατί, αλλά μια μέρα μας είπε ο πατέρας μου ότι το απόγευμα θα ερχόταν κάτι συμπεθέροι από την Αγιά μ' ένα γαμπρό για την Ελένη του Καπετάνιου. Η μάνα μου γκρίνιαξε λίγο “Τι θες κι ανακατεύεσαι, καημένε;”, αλλά όπως δεν υπήρχε περίπτωση να της περάσει το 'κλεισε κι άρχισε να κάνει τις σχετικές ετοιμασίες. Εμένα τώρα μ' έτρωγε η περιέργεια, γιατί ήξερα την υπόθεση της Ελένης, που χτυπιόταν καταή για τον Στέργιο, τον φορτηγατζή, κι αυτός δεν ήθελε κι αναρωτιόμουν πώς την κατάφεραν ν' αλλάξει γνώμη και μάλιστα γουρούνι στο σακί, με προξενιό! Τέλος πάντων, ήρθαν οι συμπέθεροι με τον γαμπρό, όλοι κουστουμαρισμένοι (ο γαμπρός ένας μεσόκοπος караφλός και κάπως παχουλός –καμιά σχέση με τον Στέργιο), τους βάλαν να καθίσουν στο καλό το σαλόνι κι άρχισε η πατροπαράδοτη διαδικασία, όσο να φτάσουν και οι της νύφης.

- Τι να σας προσφέρουμε;
- Μπα, τίποτα, δεν είναι ανάγκη...
- Μα πώς, πρώτη φορά στο σπίτι μας!...
- Ευχαριστούμε, μόλις ήπιαμε καφέ...

—Δεν μπορεί, ένα γλυκό, μια λεμονάδα...

—Μπα, μας πειράζει στο στομάχι...

—Τότε ένα τσιπουράκι;

—Μα να μην σας βάλουμε σε κόπο...

—Τι λέτε; Κανέννας κόπος, αλίμονο.

—Ε, τότε να μη σας χαλάσουμε το χατίρι

Άλλα λόγια ν' αγαπιόμαστε δηλαδή. Αυτά που σιχαίνομαι.

Μετά, αφού ήρθε το τσίπρο περάσαμε στην άλλη αναπόφευκτη διαδικασία.

—Λοιπόν, τι νέα;

—Ε, δόξα τω Θεώ...

—Οι δουλειές καλά;

—Ας τα λέμε καλά. Μεγάλη κρίση...

—Μεγάλη κρίση!

—Να δούμε τι θα γίνουμε...

—Έχει ο Θεός.

—Πάνω απ' όλα η υγεία.

—Η υγεία πάνω απ' όλα. Την υγεία μας να 'χουμε κι όλα τ' άλλα διορθώνονται.

Ξανά άλλα λόγια ν' αγαπιόμαστε δηλαδή.

Μετά ήρθε ο Καπετάνιος, ο γιος του ο Γιώργης και η «νύφη» και μένα μ' έστειλαν έξω, να παίξω (από τις σπάνιες φορές που με προέτρεπαν για κάτι τέτοιο). Βέβαια με τον Θύμιο, που τον είχα ενημερώσει σχετικά, στήσαμε αυτί έξω απ' το παράθυρο του σαλονιού (αυτό που είχε πάντα τα μπατζούρια κλειστά), αλλά δεν πιάσαμε και σπουδαία πράγματα. Κάτι για στρέμματα χωράφια, κάτι για κεφάλια πρόβατα, για γίδια, για μηλιές και για μπο-

στάνια ακούσαμε και στο τέλος βαρεθήκαμε και πήγαμε να παίξουμε μπάλα.

Αργότερα, το ίδιο βράδυ, κατάλαβα ότι το προξενιό δεν είχε και τόσο ευτυχή κατάληξη, γιατί κάπου τσινούσε η «νύφη».

—Μα σου χαρίζουνε γάϊδαρο και τον κοιτάς στα δόντια! είπε αγανακτισμένος ο πατέρας μου. Δηλαδή τι ήθελε, κανέναν υπουργό ή καθηγητή πανεπιστημίου;

—Ε, ξέρεις τώρα..., του απάντησε η μάνα μου κάνοντας νόημα με τα μάτια προς το μέρος μου.

Δηλαδή: “Αφού ξέρεις την περίπτωση με τον Στέργιο, εύκολο είναι να το ξεπεράσει; Προσοχή όμως, γιατί ακούει και το παιδί”. Λες και «το παιδί» είναι κανένας κόπανος και δεν καταλαβαίνει!

—Μωρ’ τι μου λες τώρα εκεί πέρα; αγανάκτησε ο πατέρας μου. Να μπερδεύουμε τώρα το γάμο με το σπρώξιμο;

Όπου η μάνα μου δαγκώθηκε και μ’ έστειλε ολοσούμπιτο για ύπνο. Εγώ όμως τα συμπεράσματά μου τα έβγαλα. Νά που έβγαινε ο Σταύρος σωστός. Άλλον παντρευόμαστε και με άλλον «το κάνουμε» (με το συμπάθιο)!

Τέλος πάντων, υπήρξαν κι άλλες διαβουλεύσεις, συμβούλια και διπλωματικές ενέργειες και στο τέλος η υπόθεση έκλεισε. Η Ελένη δέχτηκε να πει το «ναι» κι ο γαμπρός περιόρισε λιγάκι τις απαιτήσεις του για προίκα (γιατί απ’ ότι κατάλαβα ζητούσε τον μισό Αγιόκαμπο). Έτσι τέλειωσε κι αυτό, η ανάμνηση του Στέργιου, του φορτηγατζή, έγινε παρελθόν κι όλοι μείναν ευχαριστημένοι.

Αν είναι δυνατόν να παζαρεύουν έτσι οι άνθρωποι τη ζωή τους! Δηλαδή, εγώ θα προτιμούσα να μ’ εκτελέσουν καλύτερα παρά να παντρευτώ μια γυναίκα που δεν αγαπώ, μόνο και μόνο για τις λίρες και τα στρέμματα τα χωράφια.

Σε μια στιγμή, που πέτυχα τον πατέρα μου στις καλές του, τον βολιδοσκόπησα απέξω-απέξω.

—Όταν θα έρθει η ώρα να παντρευτώ πώς θα 'θελες να είναι η γυναίκα μου; τον ρώτησα.

Ο πατέρας μου γέλασε.

—Ας έρθει εκείνη η ώρα και βλέπουμε, είπε. Εσύ ακόμα δεν μπορείς να δέσεις τα βραχιά σου.

—Συζητάμε τώρα, μπαμπά, επέμεινα εγώ. Έτσι, ακαδημαϊκά.

—Ε, όταν θα έρθει η ώρα, θα σου βρούμε μια καλή κοπέλα, νοικοκυρά, σεμνή, από καλή οικογένεια...

Το «όμορφη» δεν έπαιζε.

—Θα μου βρείτε;

—Ε, ναι... Τι, μήπως σκοπεύεις ν' ακολουθήσεις κι εσύ τα πατήματα του προκομμένου του ξάδερφού σου, του Πάνου, που ψωμολυσσάει;

Όπα της!

—Και πώς θα πάρω μια γυναίκα χωρίς να την αγαπάω;

—Θα την αγαπήσεις, σιγά-σιγά.

—Εσύ με τη μαμά με προξενιό παντρευτήκατε;

Στιγμιαίος δισταγμός, μικρό ξάφνιασμα, ανταλλαγή κλεφτών βλεμμάτων και...

—Βέβαια. Όπως όλοι οι σωστοί και τίμιοι άνθρωποι.

Εγώ όμως γιατί έχω δυσκολίες να το πιστέψω;

—Δηλαδή, ο κουμπάρος ο Νώντας, που παντρεύτηκε τη Λούλα από έρωτα, άτιμος είναι;

—Άλλο ο Νώντας. Αυτός υπήρξε τυχερός. Για κάθε τυχερό Νώντα όμως ξέρεις πόσα διαζύγια αντιστοιχούν;

—Και γιατί να μην είμαι κι εγώ με τους τυχερούς;

Όπου ο πατέρας μου άρχισε ν' αυστηρεύει.

—Σαν πολλά δεν μας λες απόψε; είπε. Για συμμαζέψου. Ορίστε μας!

—Αυτά τα τρομακτικά που διαβάζει τον χαλάνε, οι «ήρωες»! πετάχτηκε σαν δημόσιος κατήγορος η μάνα μου (αλίμονο, να χάσει την ευκαιρία;).

—Μωρ' θα του τα κόψω εγώ αυτά ή να μη με λένε Γιάννη.

—Και οι αλάνηδες που κάνει παρέα στην γειτονιά.

—Θα του κοπούν όλα αυτά, μην ανησυχείς. Έχουν γνώση οι φύλακες... Δεν μου λες εσύ, κύριε... γαμπρέ, τα μαθήματά σου τα διάβασες;

—Όλα, μπαμπά.

—Την αριθμητική σου;

—Δεν έχουμε αύριο, μπαμπά.

—Όστε έτσι, ε; Πιάσε τώρα το πρόχειρο, να σου βάλω ένα πρόβλημα, να δούμε τι ψάρια πιάνεις, που θα μου κάνεις εμένα μάθημα περί γάμου, μια σταλιά σκατό!

Τι θέλω κι ανοίγω κουβέντες;

Το μεγάλο γεγονός στη γειτονιά είναι ο καινούργιος θερινός κινηματογράφος, το «Αχροπόλ», που άνοιξε στην οδό Γεωργίου του Α', δυο βήματα από το σπίτι. Αυτό για μας είναι δώρο από τον ουρανό, γιατί με τρεις δραχμούλες, που έβαλαν το εισιτήριο, μπορούμε να βλέπουμε όλα τα έργα που φέρνει (αλλάζει πρόγραμμα δυο φορές τη βδομάδα) κι επιπλέον, όπως είναι κοντά, μας αφήνουν οι γονείς να πηγαίνουμε μόνοι μας. Το μόνο δυστύχημα είναι που φέρνει πιο πολύ ελληνικά έργα. Κι αν μεν είναι κωμωδίες έχει καλώς, σπάμε πλάκα, όταν όμως είναι τίποτα δραματικά, με τον Ξανθόπουλο και τη Μάρθα Βούρτση, με κλάματα και λυγμούς, τότε την έχουμε βαμμένη.

Οι κωμωδίες μάλιστα! Σπάμε μεγάλη πλάκα με τον Φωτόπουλο, που κάνει τον σωφέρη μάγχα, με τον Χατζη-

χρήστο, που είναι ο βλάχος Θύμιος, τον Ηλιόπουλο, που είναι δειλός και συνεσταλμένος, τον Ρίζο, που είναι κοντός, τον Σταυρίδη, που τα λέει περίεργα, τον Αυλωνίτη, τον φαφλατά, τη Βασιλειάδου, που είναι σκυλομούρα, τον Γκιωνάκη, τον αμπλαούμπλα, αλλά και τον μικροσκοπικό Γιάννη Φέρμη, που είναι θείος του Γιώργου και γι' αυτό κυνηγάμε τα έργα του με μανία.

Από τις γυναίκες εμένα μ' αρέσει η Τζένη Καρέζη, που είναι η ομορφότερη που έχω δει στα ελληνικά έργα κι όποτε τη βλέπω μελαγχολώ, γιατί αμφιβάλω αν θα γνωρίσω ποτέ μια γυναίκα που να της μοιάζει, ειδικά στο «Διακοπές στην Κέρκυρα», με τον Αλέκο Αλεξανδράκη, ήταν υπέροχη, η Ρίκα Διαλυνά, που είναι σωστός πύραυλος και με κάνει άνω-κάτω, και η Κάκια Αναλυτή (λόγω ονόματος φυσικά). Τη Βουγιουκλάκη δεν τη μπορώ, γιατί τσαντίζομαι μ' όλα αυτά τα ναζάκια και τα σκέρτσα, μου θυμίζει κάτι γεροντοκόρες που κάνουν τις παιδούλες.

Το μόνο κακό που έχουν τα ελληνικά έργα είναι που κάθε λίγο και λιγάκι έχει μπουζούκια και περιμένεις πότε θα τελειώσει το τραγούδι να δεις τη συνέχεια. Στους άλλους αρέσουν, αλλά εγώ τα λαϊκά δεν τα μπορώ (έχουν πάθει τ' αυτιά μου απ' τον Αγιόκαμπο), εξόν όταν έχει Μανώλη Χιώτη-Μαίρη Λίντα που τρελαίνομαι, γιατί αυτά τα τραγούδια με συγκινούν φοβερά κι επίσης το παίξιμο του μπουζουκιού που ακούγεται αλλιώς από τα θανατερά.

*«Ηλιοβασιλέματα, ηλιοβασιλέεεεεματα...
Ηλιοβασιλέματα γεμάτα αναμνήσεις!»*

ή το άλλο:

*«Περασμένες μου αγάπες του καιρούουουου χαλάσματα.
Με το πέρασμα του χρόνου, στην ανάμνηση του πόνου,
την καρδιά ραγίσατεεε.
Περασμένες μου αγάπες, όνειραααααα που σβήσατε.»*

Μεγάλε Χιώτη, να χαρώ την πενιά σου!

Καμιά φορά όμως δεν έχει μόνο μπουζούκια, αλλά και νούμερα από καμπαρέ και τότε γίνεται το σώσε. Εκεί χα-

ζεύει ο άνθρωπος με τις κορμάρες της Λίντας Άλμα, της Σάσας Ντάριο, της Ελένης Προκοπίου και άλλων στα χορευτικά. (Εμένα η Ελένη Προκοπίου με κάνει λιώμα). Όμως όταν έχει και κανένα στριπτήζ, ε, εκεί πάμε όλοι στον παράδεισο. Μια φορά μάλιστα η στριπτητζού έβγαλε και το σουτιέν και είχε απομέσα μόνο δυο φουντάκια πάνω στις ρώγες και κοντέψαμε να μείνουμε. Εκεί πρωτοείδα γυμνή γυναίκα κι έπαθα την πλάκα μου. Αυτό όμως δεν τυχαίνει συχνά, γιατί όταν έχει πολύ ακατάλληλες σκηές τότε δεν μας αφήνουν να μπούμε εμάς, τους πιτσιρικάδες, και μένουμε με τη χαρά.

Ένα τέτοιο ακατάλληλο έπαιζε τη νύχτα που μου συνέβη η καταπληκτική περιπέτεια που θα διηγηθώ παρακάτω κι εγώ προσπαθούσα να βρω τρόπο να το δω λαθραία. Νά πώς έγινε.

Καλοκαιράκι και οι μανάδες μας κάθονταν και κουτσομπόλευαν, ως συνήθως, στην αυλή μπροστά στο σπίτι, περιμένοντας τους πατεράδες μας, να γυρίσουν απ' τη δουλειά, ενώ με τα αλάνια το 'χαμε διαλύσει από νωρίς, γιατί κάπως τσακωθήκαμε πάνω στο παιχνίδι και παρεξηγηθήκαμε. Ο Γιώργος με τον Τάσο ήταν στο συνεργείο με τον πατέρα τους κι έτσι είχα μείνει μόνος μου και δεν ήξερα τι να κάνω. Ξέροντας ότι παίζει ακατάλληλο το «Ακροπόλ» σκέφτηκα ν' ανεβώ στην ταράτσα του πλυσταριού, απ' όπου μισοφαινόταν η οθόνη, μήπως και δω τίποτα, έστω κι από μακριά.

Δυστυχώς κάτι δέντρα στην αυλή του Θόδωρα έκρυβαν τη θέα κι έτσι σκέφτηκα να περάσω στα κεραμίδια του διπλανού σπιτιού, μήπως και δω καλύτερα. Σκοτάδι ήταν, οι μανάδες μπροστά στην αυλή, δεν θα μ' έβλεπε ψυχή. Από τα κεραμίδια η οθόνη φαινόταν λίγο καλύτερα, αλλά και πάλι δεν μπορούσε να βγάλει κανείς νόημα. Έτσι πέρασα σε μια άλλη ταράτσα κι από κει σε μια άλλη σκεπή. Με το φεγγάρι ψηλά και τ' αστέρια και τις σκεπές ολόγυρα μου φάνηκε σαν να 'παιζα στον «Κλέφτη της Βαγδάτης». Κα-

ταπληκτικό θέαμα! Και σινεμά να μην έβλεπα η περιπέτεια άξιζε και με το παραπάνω. Έτσι, από σκεπή σε σκεπή κι από ταράτσα σε μαντρότοιχο, προχώρησα αρκετά βαθιά στο εσωτερικό του τετραγώνου. Ένας άλλος κόσμος από 'δώ ψηλά. Ένας κόσμος που ούτε να τον φανταστώ μπορούσα. Είχα τόσο μαγευτεί ώστε ξέχασα το σινεμά μιας και σινεμά έπαιζα τώρα ο ίδιος.

Ε, και να μ' έβλεπαν τ' αλάνια από καμιά μεριά!

Σε μια στιγμή βρίσκομαι πάνω σε μια σκεπή και ψάχνω να βρω τρόπο να προχωρήσω περισσότερο, όταν στο απέναντι σπίτι ανάβει φως σ' ένα παράθυρο. Κοιτάω μέσα και τι να δω! Την κοπέλα με τα μεγάλα μεμέ, που με τρέλαινε κάθε φορά που πέραγα από τη γειτονιά! Τρίβω τα μάτια μου, να βεβαιωθώ ότι δεν ονειρεύομαι, αλλά δεν ονειρεύομαι. Το παράθυρο ήταν εκεί, στα πέντε μέτρα και η βυζού επίσης. Για μια στιγμή φοβήθηκα μήπως με δει πάνω στα κεραμίδια και βάλει τις φωνές (οπότε κλάφτα Χαράλαμπε!) και σκέφτηκα να την κοπανήσω σιγά-σιγά, όμως κάτι δεν μ' άφηγε κι έτσι ξάπλωσα καλά, μπρούμυτα, πάνω στη σκεπή (φτυστός ο Τίτο Καλιέπι, η Αράχνη!) και περίμενα να φύγει.

Αλλά δεν έφυγε. Αντίθετα άρχισε να ξεντύνεται. Το δυστύχημα ήταν που πήγε παραμέσα κι έτσι δεν μπορούσα να δω τίποτα. Άσε που όπως πήγα ν' αλλάξω θέση πάτησα άγαρμπα κι έσπασα ένα κεραμίδι! Οπότε, μπροστά στον κίνδυνο να βρω κανέναν μπελά, όπου φύγει-φύγει!

Αποφάσισα να μην πω τίποτα σε κανέναν και να ξαναβγώ πάνω στα κεραμίδια, μόλις μου δινόταν η ευκαιρία. Δυστυχώς, μερικές ημέρες αργότερα φεύγαμε και πάλι για την εξορία του Αγιοκάμπου και τα σχέδιά μου παρέμειναν σχέδια. Αλλά όταν ξαναεπιστρέψουμε αυτό θα είναι το πρώτο που θα κάνω.

Τώρα όμως τα μάτια μου είχαν ανοίξει κι απ' το μυαλό μου δεν μπορούσαν να φύγουν τα λαχταριστά μεμέ που μι-

σοείδα κρυφά από τα κεραμίδια. Αποφάσισα στον Αγιόκαμπο να προσπαθήσω να πιάσω καμιά «γκόμενα» αν μπορούσα για να την ζουλήξω λίγο, όμως δυστυχώς δεν τα κατάφερα, γιατί η μόνη που ήξερα, η Σταματούλα, αυτό το καλοκαίρι είχε πολλή δουλειά και την είδα ελάχιστα. Έτσι έμεινα με την όρεξη και τις ονειροπολήσεις μου. Και το χειρότερο είναι που με τις κάψες και τα οράματα δεν ασχολήθηκα καθόλου με τα σχέδια του διαστημόπλοιου και τα διάφορα επιστημονικά προβλήματα. Όλη μέρα με τη μάσκα «φωτογράφιζα» από το βυθό τις γυναίκες που κάνουν μπάνιο, πού μυαλό για επιστήμη!

Του χρόνου όμως πρέπει οπωσδήποτε να κάνω κάτι. Δεν μπορεί να μην πετύχω καμιά που «να τα θέλει»! Όμως του χρόνου η Άννα με τα λαστιχένια βυζάκια θα είναι στο Γυμνάσιο. Το παρήγορο είναι πάντως ότι η Κάκια θα είναι στην Πέμπτη, οπότε πάλι θα συστεγαστούμε. Κάτι είναι κι αυτό. Και ιδού το δίλημμα: αγάπη ή από το άλλο;

1960 - 61

Τελευταία τάξη, επιτέλους! Του χρόνου τέτοια εποχή θα διαβαίνω τις πύλες του Γυμνασίου και τότε ποιος με πιάνει! Για την ώρα με τρώει η ζήλια, να βλέπω τον Σταύρο, τον Γιώργο, τον Βάσο, τον Κούλη, τον Νίκο, γυμνασιόπαιδες, να κυκλοφορούν με τα βιβλία στο χέρι (πάει η τσάντα) και το πηλήκιο στην κωλότσεπη, ενώ εγώ βρίσκομαι ακόμα με τα νιάνιαρα. Καλά, υπομονή, ένας χρόνος είναι, θα περάσει –πες ότι έκανα ένα έγκλημα και με χώσαν φυλακή.

Το μόνο καλό είναι που είμαστε πάλι μαζί με την Κάκια. Η Πέμπτη κάθεται στη δεξιά μεριά της αίθουσας ενώ εμείς στην αριστερή. Εκείνη στο πρώτο θρανίο, εγώ στο τελευταίο, μαζί με τον Βάη (οι δυο τρελοί επιστήμονες!). Έτσι μπορώ και την κοιτάζω με την ησυχία μου χωρίς να δίνω υπόνοιες και –το σπουδαιότερο– χωρίς να το καταλάβει. Φέτος τη βρίσκω ακόμα πιο όμορφη από πέρσι και η καρδιά μου κάνει ανάποδες τούμπες (τι έρωτας κι αυτός!). Όμως, μια ευχάριστη έκπληξη: και στη δική μας την τάξη τα κορίτσια ομόρφυναν, ειδικά η Εύη και η Άννα έχουν γίνει κυριολεκτικά αγνώριστες (η Εύη κυρίως μοιάζει με ζωγραφιά της Αναγέννησης). Δηλαδή δεν ξέρει πια κανείς τι να πρωτοκοιτάξει!

Στην τάξη μας φέτος έχουμε κάτι περίεργα φρούτα. Και πρώτα απ' όλα ο Κώστας, ένας τόφαλος μέχρι και πάνω

(κάννα-δυο χρόνια μεγαλύτερός μας), που του έχει πει ο γιατρός, λέει, να καπνίζει για ν' αδυνατίσει. Αυτό έχει φέρει σε απόγνωση τον κύριο Βίκτωρα που αναγκάζεται να τον στέλνει βόλτα στο διάλειμμα, έξω απ' το σχολείο, για να μην τον βλέπουμε εμείς που φουμάρει και παίρνουμε το κακό παράδειγμα. Ο Κώστας είναι ένας μικρομέγαλος, όχι αντιπαθητικός, αλλά εκνευριστικός. Σκράπας στα μαθήματα, όμως παραλίγο να του δώσει τη σημαία ο κύριος Βίκτωρας στην παρέλαση της 28ης Οκτωβρίου, λόγω ύψους, κι άντε μετά να εξηγήσεις του πατέρα μου γιατί δεν είμαι εγώ σημαιοφόρος! Ευτυχώς, την τελευταία στιγμή, αποφασίστηκε να μην παρελάσει ο τόφαλος κι έτσι τσίμπησα τη σημαία και τη γλίτωσα φτηνά. Και δεν είναι μόνο αυτό. Μαντέψτε ποιους είχα για παραστάτες δίπλα μου. Εξ αριστερών την Κάκια κι εκ δεξιών την Εύη!

—Συνήθως λέμε “Ο Χριστός εν μέσω των ληστών”, παρατήρησε σκουντούφλικά ο κύριος Βίκτωρας όταν κάναμε την πρώτη πρόβα. Εδώ έχουμε το αντίστροφο: “Ο ληστής εν μέσω των Χριστών”.

Αλλά βέβαια ο κύριος Βίκτωρας δεν μπορούσε να χωνέψει ότι, παρ' όλα τα καθημερινά χαστούκια και τις τιμωρίες, δεν κατάφερε να «με στρώσει» και παρέμενα «ένα ατίθασο και ρέμπελο στοιχείο». Είμαι σίγουρος ότι αν δεν ήμουν ο καλύτερος μαθητής (πάντα σε ανταγωνισμό με τον Πάνο τον Ιωαννίδη) θα με είχε ντουφεκίσει προ πολλού ή κάτι παρόμοιο. Και είναι σίγουρο ότι αν ο Πάνος ήταν λίγο πιο ψηλός σ' αυτόν θα έδινε τη σημαία, έλα όμως που εγώ είχα ρίξει μπόϊ και τους πέρναγα όλους, σχεδόν ένα κεφάλι (εκτός από τον Κώστα, τον τόφαλο, βέβαια που όμως ήταν δυο χρόνια μεγαλύτερός μας)! Έτσι παρήλασα επικεφαλής του σχολείου, πανευτυχής, με τις δυο πιο όμορφες κοπέλες πλάϊ μου κι έτσι χαμάρωνε ο πατέρας μου, που έχει γιο «αριστούχο και σημαιοφόρο», αλλά μην νομίζετε ότι ήταν και απόλυτα ικανοποιημένος.

—Στο Γυμνάσιο να σε δω τι θα κάνεις, μου είπε. Εκεί, στα δύσκολα, να σε δω σημαιοφόρο, να σε παραδεχτώ.

Πάντως έκανε μεγέθυνση τη φωτογραφία της παρέλασης, την έδωσε να της βάλουν χρυσοποίκιλτη κορνίζα και την κρέμασε στην τραπεζαρία. Επίσης έστειλε αντίτυπα σε όλους τους συγγενείς και φίλους με την ένδειξη από πίσω: «Ο Πάνος σημαιοφόρος του σχολείου κατά την παρέλασιν της 28ης Οκτωβρίου του σχολικού έτους 1960-61». Λες και τους έκοφτε τους συγγενείς και φίλους αν ήμουν σημαιοφόρος ή πάτος στη γραμμή! Άσε που με τη στολή του σχολείου και την προπέλα που μας κοτσάρισαν έμοιαζα με γκαρσόνι κι όταν περνάγαμε από την πλατεία φώναζαν οι μάγες: “Ψιτ, μικρέ, πιάσε έναν βαρύ με ολίγη”. Αλλά ο πατέρας μου πού να καταλάβει από κάτι τέτοιες λεπτομέρειες. Αυτός καμάρωνε που ο γιος του τον έβγαλε ασπροπρόσωπο (για μια ακόμη φορά) κι όλα τ’ άλλα ήταν λεπτομέρειες! Το πώς ένιωθα εγώ δεν είχε καμιά σημασία.

Ένα άλλο φαινόμενο που μας ήρθε αυτή τη χρονιά, μαζί με τον τσιγαροπνίχτη τον Κώστα, ήταν ο Νικολάκης. Κοντός, τσουπωτός και με γουρλωτά μάτια, έγινε αμέσως αντιπαθητικός, γιατί αποδείχτηκε μεγάλο καρφί. Έτσι και κάναμε τίποτα μέσα στην τάξη (ή και στο διάλειμμα) και ρώταγε ο κύριος Βίκτωρας “Ποιος το ’κανε αυτό;” ο Νικολάκης πεταγόταν σαν πορδή κι έδειχνε τον φταίχτη. “Αυτός, κύριε, αυτός”. Με συνέπεια φυσικά την άμεση τιμωρία του ενόχου. Αυτό ήταν κάτι το πρωτοφανές στα χρονικά, γιατί όσο βουτυρόπαιδα κι αν ήταν σ’ αυτό το σχολείο, κανείς δεν κατέδιδε, εξόν κι αν τον έσπαζαν οι δάσκαλοι στο ξύλο (και πάλι σπάνια). Στην αρχή τον πήραμε με το καλό. “Βρε καλέ μου, βρε χρυσέ μου, δεν ανοίγουμε το στοματάκι μας να ξεράσουμε, γιατί πέφτουν και μπουνιές εδώ γύρω και μπορεί να καταπιείς κανένα δόντι”. Όπου αυτός μας υποσχόταν ότι θα συμμορφωθεί, μέχρι την επόμενη φορά που έκανε τα ίδια. Μια φορά, δυο φορές... Ε, και η υπομονή έχει τα όριά της. Έτσι κι εγώ (που ήμουν άμεσα ενδιαφερόμενος, λόγω «ατίθασου χαρακτήρα») μια μέρα τον στρίμωξα σε μια γωνιά, στην πίσω αυλή, και τον έκανα του αλατιού. Πράγμα που έκανε φυσικά τον κύριο Βίκτωρα

έξαλλο και μου στοίχισε ένα ζευγάρι περιποιημένα χαστούκια. Από τότε είχαμε κάθε μέρα το ίδιο βιολί. Ο Νικολάκης κάρφωνε, εμείς τρώγαμε τις φάπες μας από τον κύριο Βίκτωρα, τον βουτάγαμε μετά και τον κάναμε μπλε μαρέ, αυτός έτρεχε στον κύριο Βίκτορα, να μας ξανακαρφώσει, ο κύριος Βίκτωρας μας καταχέριάζε ξανά κι εμείς ξανακαταχεριάζαμε το καρφί και ούτω καθεξής —φαύλος κύκλος. Στο τέλος τον περιμέναμε ένα μεσημέρι στο σχόλασμα, τον στριμώξαμε σε μια μάντρα και βγάλαμε τα μαχαιράκια της ξυλογλυπτικής, που είχαμε πάντα (ως κατάσκοποι) στο λουράκι του ρολογιού.

—Τώρα τι καταλαβαίνεις, να σε χαράζουμε; του λέει ο Βάης με καταχθόνια φωνή.

Ο προδότης χέστηκε πάνω του.

—Όχι, όχι, κλαψούρισε. Δεν το ξανακάνω, δεν το ξανακάνω...

—Εγώ λέω να τον κόψουμε λίγο, για να του γίνει μάθημα, λέω εγώ κλείνοντας το μάτι στους άλλους.

Τι ήταν να το πω; Το καρφί έπεσε κάτω κι άρχισε να χτυπιέται στο κλάμα.

—Μαμά μου, μαμά μου!...

Ένωσα σκατά. Του τραβήξαμε κάνα-δυο κλωτσιές στα πλευρά, τον φτύσαμε και φύγαμε. Να είσαι καρφί, να είσαι και χέστης, πάει πολύ.

Από κείνη τη μέρα ο Νικολάκης διορθώθηκε. Τώρα δεν μας καρφώνει στα φανερά, αλλά πάει και δίνει αναφορά στο γραφείο, όταν βγαίνουμε διάλειμμα. Τι να του κάνεις όμως, να τον βαρέσεις, θα λερώσεις τα χέρια σου.

* * *

Ένα άλλο βάσανο, που φορτώθηκα από φέτος, είναι το Γαλλικό Ινστιτούτο. Ο πατέρας μου άκουσε τελικά τον κύριο Ταμβακά και μ' έγραψε. Με πέρασαν από εξετάσεις κι έκριναν ότι έπρεπε να με βάλουν στο Cour Préparatoire,

δηλαδή στη Δευτέρα. Ο πατέρας μου έγινε Τούρκος, γιατί πίστευε ότι έπρεπε να με βάλουν τουλάχιστον στην Τρίτη και φυσικά μ' έπιασε από τα μούτρα.

—Δεν ντρέπεσαι, βρε γαϊδारे; μου είπε. Δεν κοκκινίζεις; Δεν έχεις, βρε, τσίπα και ντροπή πάνω σου, αφιλότιμε; Με τόσες θυσίες που κάνουμε για σένα και να μας ποτίζεις δηλητήριο; Αχάριστε, ε, αχάριστε!

—Μα τι έκανα ; απόρησα εγώ (και με το δίκιο μου).

—Τι έκανες; Έχεις το θράσος και ρωτάς τι έκανες; Τόσα χρόνια γαλλικά, σου έχουμε τους καλύτερους δασκάλους, και να σε βάζουν στη Δευτέρα! Καλά, θα 'θελα να 'ξερα, δεν έχεις καθόλου φιλότιμο; Δεν κοκκινίζεις;

—Γιατί, τι έχει η Δευτέρα; ξανα-απόρησα εγώ.

Όπου ο πατέρας μου άρχισε τα γαμοσταυρίδια και η κουβέντα πήρε τέλος εδώ. Και μιας και δεν μπορώ να κάνω τίποτα κάνω ότι κάνω συνήθως σ' αυτές τις περιπτώσεις. Τον πυροβολώ νοερά μ' ένα σαρανταπεντάρι «Μπράουνινγκ» αργά και μεθοδικά, μέχρι ν' αδειάσει όλη η γεμιστήρα και το ευχαριστιέμαι. (Άλλες φορές χρησιμοποιώ «Τόμμυγκαν» που γαζώνει κατά ριπάς κι όταν τα πράγματα είναι πολύ σοβαρά τότε πετάω χειροβομπίδες και ξεμπερδεύω).

Στο Ινστιτούτο πάω τρεις φορές τη βδομάδα, Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή, 4-6 το απόγευμα. Στις αρχές ο πατέρας μου ερχόταν να με πάρει με το αυτοκίνητο, αλλά μετά από πολλές φασαρίες κατάφερα να τον πείσω να γυρίζω μόνος μου, γιατί δεν είχα καμιά όρεξη να γίνομαι ρεντίκολο στα άλλα παιδιά. Σ' αυτό βοήθησε και το ότι είμαστε μαζί με τον Γιώργο (που τον στρίμωξαν κι αυτόν να μάθει γαλλικά από πέρσι) κι έτσι όταν σχολάμε γυρίζουμε μαζί. Ο Γιώργος τα μισεί τα γαλλικά ακόμα περισσότερο από μένα κι έτσι έχουμε κάτι να γκρινιάζουμε μαζί. Το καλό είναι ότι σταμάτησαν να κοροϊδεύουν στη γειτονιά, γιατί ο Γιώργος δεν τα σηκώνει κάτι τέτοια, ρίχνει μπουνιές κι ανοίγει μύτες. Πάντως, τι τα θες, μας στρίμωξαν.

Την τάξη μας στο Ινστιτούτο την έχει αναλάβει η διευθύντρια, η κυρία Κάρπου, που τσαντίζεται και βάζει τις φωνές έτσι και δεν μιλάμε γαλλικά μέσα στο μάθημα. Μπλέξαμε δηλαδή σε δεύτερο σχολείο, μόνο πολύ χειρότερο, γιατί είναι και σε ξένη γλώσσα.

Υπάρχει όμως και μια καλή πλευρά.

Στο Ινστιτούτο έρχεται ένα καταπληκτικό κορίτσι. Τη λένε Γιούλα, είναι κατάξανθη, με σχιστά γαλαζοπράσινα μάτια και τα ωραιότερα πόδια που έχω δει ποτέ στη ζωή μου. Μοιάζει λίγο με Αν Φράνσις, λίγο με Μπάρμπαρα Στηλ και λίγο με Σάντρα Ντη και νομίζω ότι την έπαθα μάλλον ανεπανόρθωτα. Δηλαδή, μιλάμε για κεραυνοβόλο, κατευθείαν στο δοξαπατρί. Σέκος ο μάγκας! Μπαμ και κάτω! Τη βλέπω και μου κόβεται η ανάσα, τι να σας πω! Όμως... Αχ, αν δεν υπήρχαν αυτά τα «όμως»!

Η Γιούλα είναι αδερφή ενός συμμαθητή του Βασίλη κι έτσι γνωριζόμαστε και λέμε μια «καλησπέρα», αλλά έχει το μειονέκτημα να είναι και δυο χρόνια μεγαλύτερη. Πάει στη Δευτέρα Γυμνασίου και φυσικά εμένα θα με βλέπει σαν μωρό. Τεράστιο πρόβλημα, γιατί πώς να την πλησιάσω και τι να της πω, που θα βάλει τα γέλια και θα μου πει: “Άντε, παιδάκι μου, στη μαμά σου” και θα ’χει δίκιο. Έτσι, την κοιτάζω από μακριά, αναστενάζω και μελαγχολώ. Πάω και κάθομαι στο κηπάκι, στην πίσω μεριά του Ινστιτούτου και κλαίω τη μοίρα μου που με κάνει πάντα να ερωτεύομαι κορίτσια που δεν μπορώ να πλησιάσω. Τι κατάρρα κι αυτή!

Καμιά φορά η Γιούλα έρχεται σε μένα με τις φίλες της και μου λέει:

—Ταρζάν (με ξέρει έτσι από τον αδερφό της), κλείσε τα μάτια σου μια στιγμή.

Κι εγώ τα κλείνω κι ονειρεύομαι ότι θα με φιλήσει, αλλά αυτή γελάει και λέει:

—Θεέ μου, τι μακριές βλεφαρίδες! Ούτε κορίτσι δεν έχει τόσο μεγάλες!

Και οι άλλες λένε “ναι, ναι” κι εγώ πια ταξιδεύω στον έβδομο ουρανό, που με πρόσεξε, έστω και για τις βλεφαρίδες μου. Αχ, και να ’ξερε!

Κι εδώ είναι συνήθως που τελειώνει το όνειρο. Η Γιούλα με τις φίλες της φεύγουν κι εγώ μένω και πάλι μόνος, με την καρδιά βαριά, αλλά και λίγο ευτυχισμένος γιατί έστω και για μια στιγμή πλησιάσαμε και μπόρεσα να μυρίσω το άρωμά της.

Ο έρωτας αυτός είναι πολύ διαφορετικός από κείνον που είχα για την Κάκια, γιατί είναι απελπισμένος και δεν έχει καμιά απολύτως ελπίδα. Δυο χρόνια μεγαλύτερη αποκλείεται να με πάρει ποτέ στα σοβαρά. Το πολύ-πολύ να φέρει τις φίλες της και να πει: “Έλα, Ταρζάν, κάνε μου ερωτική εξομολόγηση, να γελάσουμε λίγο”. Νομίζω ότι τελικά τη Λεγεώνα των Ξένων δεν πρόκειται να την αποφύγω.

* * *

Ευτυχώς που υπάρχουν και τα επιστημονικά μας με τον Βάη και κάπως ξεχνάω το δράμα μου. Ειδικά τώρα που οι Ρώσοι έστειλαν τον πρώτο αστροναύτη στο διάστημα εγώ δεν μπορώ να βρω ησυχία. Ο δρόμος για τ’ άστρα άνοιξε κι εμείς καθόμαστε εδώ και περιμένουμε να... μεγαλώσουμε!

Ζωγράφισα, βλέποντάς το από φωτογραφία, και το πορτραίτο του Γιούρι Γκαγκάριν και είναι πολύ πετυχημένο. Το έφτιαξα σε κόντρα πλακέ, με λαδομπογιές, που βρήκα στη ντουλάπα με τα εργαλεία του πατέρα μου, όμως έκανα λάθος και τις αραιώσα με πετρέλαιο και δεν στεγνώνουν με τίποτα. Όσοι το βλέπουν λεν ότι είναι πολύ ωραίο, αλλά να δούμε πότε θα ζωγραφίσει κάποιος και το δικό μου πορτραίτο (με τη στολή του αστροναύτη φυσικά).

Αλλά τώρα τελευταία εξόν από τα αστροναυτικά μας ασχολούμαστε και με την Ατλαντίδα, τη χαμένη ήπειρο, που βυθίστηκε στον Ατλαντικό ωκεανό εδώ και 10.000 χρόνια. Αυτό το θέμα εμένα με έχει συναρπάσει, σχεδόν περισσότερο κι από τα διαπλανητικά ταξίδια μπορώ να πω.

Έχω διαβάσει όλα τα σχετικά άρθρα που βρήκα στην Εγκυκλοπαίδεια του Πυρσού και στον «Ήλιο», αλλά είναι αδύνατον να βρούμε βιβλία μ' αυτό το θέμα. Μόνο στις «20.000 λεύγες υπό την θάλασσαν» του Ιουλίου Βερν αναφέρεται, αλλά αυτό είναι βέβαια μυθιστόρημα. Ο Βάης πιστεύει ότι οι Άτλαντες είχαν πολιτισμό πολύ πιο προηγμένο από τον δικό μας κι ότι καταστράφηκαν από μια ατομική έκρηξη. Αρχίσαμε να σχεδιάζουμε κι ένα εξελιγμένο υποβρύχιο, για να κάνουμε έρευνες στα βάθη του ωκεανού. Να δούμε τι θα πρωτοκάνουμε, το ταξίδι στον Άρη ή την ανακάλυψη της Ατλαντίδας;

Άρχισα να γράφω κι ένα μυθιστόρημα σχετικό με τίτλο «Ζάων, ο ήρωας της Ατλαντίδος», όπου ο Ζάων είναι ένας Άτλαντας Ηρακλής, Αρχηγός της Αυτοκρατορικής Φρουράς, κι έχει ένα σωρό περιπέτειες με τον φίλο του τον Φαίω, λίγο πριν καταβυθιστεί η χαμένη ήπειρος. Έχω ήδη κάνει την εικονογράφηση και τώρα γράφω την ιστορία. Α, ναι, η αγαπημένη του Ζάων, η Ζένα, είναι φτυστή η Γιούλα (κι αυτό δεν είναι απλή σύμπτωση).

Αλλά η σπουδαιότερη δουλειά που μας απασχολεί αυτό τον καιρό είναι η λήψη σημάτων από εξωγήινους. Λοιπόν, ο Κώστας, ο αδερφός του Πάνου, που είναι κι αυτός τρελός επιστήμονας, έχει κατασκευάσει έναν πομπό και δέκτη που πιάνει μέχρι υπερβραχεία κι έτσι περνάμε ώρες ψάχνοντας στις διάφορες συχνότητες μήπως συλλάβουμε κανένα «περίεργο» μήνυμα. Γιατί ο Πάνος λέει ότι πριν πάει ο Γκαγκάριν και οι Αμερικάνοι εκεί πάνω κάποιοι ραδιοερασιτέχνες στην Αμερική έπιασαν σήματα από το διάστημα, άλλα στα ρωσικά κι άλλα σε μια άγνωστη γλώσσα που δεν αποκλείεται να 'ναι κι εξωγήινη. Έτσι ψάχνουμε κι εμείς, αλλά μέχρι τώρα μόνο αεροπλάνα έχουμε πιάσει και καμιά φορά τίποτα τηλεφωνήματα. Σκέψου όμως να μιλήσουμε κάποια στιγμή, έτσι ξαφνικά, με κάναν Αρειανό!

Και μιας και μιλάμε για τηλέφωνο μας εγκατέστησαν τηλέφωνο στο σπίτι με αριθμό 6811. Επίσης έφυγε η πα-

λιά μας παγωνιέρα κι ήρθε ένα ηλεκτρικό ψυγείο «General Electric».

* * *

Το ότι την έχω πατήσει ανεπανόρθωτα με τη Γιούλα δεν σημαίνει ότι έχω ξεχάσει τελείως την Κάκια, απλά κουράστηκα να περιμένω να εκδηλωθεί. Πάντα θα την αγαπάω βέβαια, αλλά όχι όπως πριν. Ίσως μόλις τελειώσει η χρονιά, αποχαιρετώντας την, να της φανερώσω το μυστικό μου κι αν πει ότι κι αυτή μ' αγαπάει (που αποκλείεται) τότε μάλλον θα μπορέσω να ξεχάσω τη Γιούλα και ν' αφοσιωθώ σ' εκείνη. Αλλά αυτά δεν γίνονται ούτε στα παραμύθια, δεν υπάρχει περίπτωση.

Εντωμεταξύ εγώ βράζω με το ζουμί μου.

Ο Σταύρος λέει ότι έπιασε γκόμενα μια απ' το Θηλέων και μάλιστα τη φίλησε κιόλας. Ο Γιάννης ο Τζώννου Βαϊσμούλλερ μας διηγείται πώς είναι με τις πουτάνες (απ' αυτόν έμαθα και τις τελευταίες λεπτομέρειες περί «του πονηρού» κι έτσι δεν έχω άλλες απορίες), ο Κούλης τα 'χει με μια μεγαλύτερή του και μόνο εγώ έχω μείνει μπάστακας κι ονειρεύομαι.

Βλέπω τη βυζού να περνάει από τη γειτονιά και παθαίνω ίκτερο. Από κείνη την αξιομνημόνευτη βραδιά, πέρσι το καλοκαίρι, δεν αξιώθηκα να την ξαναπαραμονέψω από τα κεραμίδια. Μια φορά, που κατάφερα να ξεγλιστρήσω από την επιτήρηση, έφτασα μέχρι το παράθυρό της, περίμενα, περίμενα, αλλά τίποτα. Το παράθυρο παρέμεινε απειπιστικά σκοτεινό. Έμεινα εκεί όσο μπόρεσα, μετά άκουσα να με φωνάζει η μάνα μου και χρειάστηκε να κάνω ακροβατικά, ακολουθώντας άλλη διαδρομή πάνω στις σκεπές, για να μην με δει. Μετά χειμώνιασε και δεν σήκωνε τέτοια κόλπα μέσα στο ψωφόκρυο. Τι να κάνουμε, υπομονή μέχρι την άνοιξη και βλέπουμε.

Και με τις Βασούλες η υπόθεση δεν προχώρησε καθόλου, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες της Βαγγελίτσας.

Η μια δεν θέλει να με δει στα μάτια της ενώ η άλλη με το ζόρι μουρμουρίζει ένα «γεια» όταν συναντιόμαστε. Φαίνεται ότι δεν έχω πέραση στο γυναικείο φύλο και μάλλον θα πρέπει να το πάρω απόφαση.

Πάντως όλη αυτή η ιστορία εμένα μ' έχει μελαγχολήσει. Δεν έχω όρεξη ούτε για φαγητό, ούτε για σινεμά, ούτε για παιχνίδι, ούτε για τίποτα. Καλά-καλά ούτε να μιλάω δεν μου κάνει κέφι. Εκεί, μόνος μου, σαν τον ψώριαρο, να μαραζώνω και να μην νοιάζεται κανείς. Ώρες-ώρες έτσι μου 'ρχεται να πάω να ρίξω μια βουτιά στο ποτάμι, να ξεμπερδεύω. Μετά, ούτε βάσανα, ούτε στενοχώριες, ούτε ανεκπλήρωτες επιθυμίες. Κι άσε τους άλλους να τραβιώνται. Σιγά τη ζωή που θα χάσω!

Μια φορά που ήμουν έτσι στο Ινστιτούτο ήρθε κοντά η Γιούλα γελαστή-γελαστή κι άρχισε το συνηθισμένο βιολί.

—Αχ, Ταρζάν κλείσε τα μάτια σου, σε παρακαλώ να δω τα τσίνορά σου.

—Δεν θέλω, της λέω.

Φαίνεται ότι της το 'πα κάπως απότομα, γιατί ξαφνιαστήκε.

—Δεν θέλεις;!

—Δεν έχω διάθεση.

Γέλασε και μου τσίμπησε το μάγουλο παιχνιδιάρικα.

—Μπα, και γιατί παρακαλώ; Μήπως είσαι... ερωτευμένος;

Σήκωσα τα μάτια και την κοίταξα και ήμουν στο τσακ να της το πω, αλλά ευτυχώς τη φώναξε μια φίλη της κι έφυγε. Σκέψου να είχα κάνει καμιά βλακεία! Θα γέλαγε μαζί μου όλο το Ινστιτούτο. Τι λέω; Όλη η Λάρισα.

* * *

Και σαν να μην έφταναν όλα τα βάσανα που είχα ήρθε ο διορισμός του κυρίου Βίκτωρα στο Δημόσιο και μας έφεραν

καινούργιο δάσκαλο. Μην φανταστείτε ότι έχυσα δάκρυα, που αποχωριζόμουν τα χαστούκια του κυρίου Βίκτωρα, αλλά αν αυτός ήταν σκατάς θα 'πρεπε να βλέπατε τον καινούργιο!

Ο κύριος Νικούλης (ποτέ δεν κατάλαβα αν ήταν το όνομά του ή το επώνυμο) είναι ένας μέτριος στο ύψος, ξερακιανός κι αγέλαστος καράφλας, μάλλον νέος, αλλά χειρότερος από γεροντοκόρη. Σχολαστικός, γκρινιαρής, σπαστικός, δεν ανέχεται «κιχ» στο μάθημα, ρίχνει χαστούκια για φύλλου πήδημα και (ακόμα χειρότερα) βαράει αλύπητα στους βαθμούς. Πρώτος και καλύτερος πελάτης του φυσικά ο υποφαινόμενος. Φαίνεται ότι ο κύριος Βίκτωρας είχε φροντίσει να τον ενημερώσει αρμοδίως, γιατί την πρώτη φορά που βρεθήκαμε ενώπιος-ενωπίω, εγώ ως παραπτωματίας κι αυτός ως δικαστής μου είπε:

—'Ωστε εσύ είσαι ο ατίθασος Κολιόπουλος;

Και χωρίς να περιμένει απάντηση μου άστραψε δυο σκαμπίλια, που μ' έκαναν στη στιγμή να νοσταλγήσω τον κύριο Βίκτωρα.

—Αλλά μην ανησυχείς, πρόσθεσε. Εγώ θα σε κάνω αρνάκι.

Και για να υπογραμμίσει τη δήλωσή του αυτή μου τράβηξε άλλους δυο φούσκους.

Μετά άρχισαν τα δεκάρια να γίνονται εννιάρια και οχτάρια κι όταν παραπονιόμουν έτρωγα τα κλασικά δυο σκαμπίλια της ταρίφας και την εξήγηση:

—Η διαγωγή βαραίνει τον βαθμό. Ή θα γίνετε Παναγίες εδώ μέσα ή θα σας πατήσω καταή, να σας λιώσω. Κι όποιου δεν του αρέσει ν' αλλάξει σχολείο.

Άντε τώρα να εξηγήσεις την κατάσταση του πατέρα μου!

—Τι πράγματα είναι αυτά, ρε λούστρο; φώναζε όταν έβλεπε τους βαθμούς. Δηλαδή αντί για καλύτερα, χειρότερα;

—Μα αφού δεν με χωνεύει ο δάσκαλος, έλεγα εγώ.

—Δεν σε χωνεύει, ε; Δεν σε χωνεύει! Και γιατί να μην σε χωνεύει, κύριε, ο δάσκαλος, μπορείς να μου εξηγήσεις; Μήπως έχει τίποτα προηγούμενα μαζί σου; Κοίτα να συμμορφωθείς και να στρωθείς να διαβάσεις, καχομοίρη μου, γιατί θα 'χουμε άσχημα ξεμπερδέματα, σε προειδοποιώ.

Πού να βγάλεις άκρη με το μπέρδεμα!

Και να 'ταν μόνο αυτό; Έρχεται ο έλεγχος από το Γαλλικό Ινστιτούτο, τι να δω; «*Bien, Bien, Assez-bien*».

—Τι θα πει «μπιέν»; ρώτησε ο πατέρας μου.

—«Καλά», μετέφρασα εγώ χαμηλοφώνως.

—Κι «ασέζ μπιέν»;

—Ασέ-μπιέν, τον διόρθωσα μηχανικά. Το «ζεντ» δεν προφέρεται στο τέλος της λέξης.

—Τον κακό σου τον φλάρο! Ξέσπασε ο πατέρας μου. Που έχεις το θράσος να με διορθώνεις, δεν κοιτάς την τυφλαμάρα σου... Τι θα πει, ρε;

—«Αρκετά Καλά», μουρμούρισα εγώ.

Ο πατέρας μου ξεφύσηξε με θόρυβο και κοπάνησε το χέρι του στο τραπέζι.

—«Καλά, Αρκετά Καλά»! ούρλιαξε. Αρκετά! Γι' αυτό πληρώνουμε δασκάλους τόσα χρόνια, ρε γαϊδαρε, ρε αναίσχυντε, ρε παλιάνθρωπε; Γι' αυτό κάνουμε τόσες θυσίες, να σε σπουδάσουμε, να σε κάνουμε άνθρωπο; Για να μας κουβαλάς «Αρκετά Καλά», γαμώ το φιλότιμό σου γαμώ, για παιδί;

—Εγώ το είπα απ' την αρχή. Τα γαλλικά δεν μ' αρέσουν.

Ο πατέρας μου έγινε τώρα παπόρι κανονικό, με διπλές τσιμινιέρες.

—Και το λες χωρίς να ντρέπεσαι, βρε αχάριστε! Χωρίς να αισχύνεσαι; Δεν έχεις, ρε, μια σταλιά τσίπα μέσα σου,

τόσο δα ανδρισμό; Ένα θα σου πω μόνο και κόψε το λαιμό σου. Αν δεν συμμορφωθείς θα σε στείλω να δουλέψεις λούστρος στην Πλατεία, να δεις πώς βγαίνουν τα λεφτά. Αυτό μόνο σου λέω. Όλα τα συχώρεσε ο Θεός, ε, την αχαριστία δεν τη συχώρεσε.

Αλλά εγώ το κόλπο το έχω μάθει πια. Το φανταστικό «Μπράουνινγκ» βγαίνει από τη θήκη, οπλίζεται και «μπαμ, μπαμ, μπαμ, μπαμ, μπαμ, μπαμ», βολή κατά βολή μέχρι ν' αδειάσει η γεμιστήρα. Την άλλη φορά ίσως να χρειαστεί πολυβόλο.

* * *

Στη γειτονιά έχουμε σκορπίσει. Κάτι το σχολείο, κάτι οι γλώσσες, πού να μας μείνει ώρα για παιχνίδι! Εκεί που άλλοτε έβγαίνες και γινόταν χαμός από παιδιά τώρα τα ψάχνεις με το ντουφέκι. Για να συμπληρώσουμε οχτώ, να παίξουμε διπλό τέσσερις-τέσσερις, πρέπει να 'χει γίνει θαύμα. Το πιο συχνό να μαζευτούμε τρεις, τέσσερις, να φτιάξουμε ένα μονότερμα εκεί, να μας φύγει το μεράκι. Μόνο τον Θυμιάκη βρίσκω εύκαιρο πια, αλλά οι δυο μας μόνοι σκυλοβαριόμαστε στο τέλος. Άσε που οι «μεγάλοι», γυμνασιόπαιδα πλέον, μας φιλοσνομπάρουν. Βέβαια το Σαββατοκύριακο ξαναμαζευόμαστε όλοι μαζί και η γειτονιά ζωντανεύει, αλλά τι να το κάνεις, οι υπόλοιπες μέρες δύσκολα περνάνε.

Καμιά φορά, το Σαββατόβραδο, εγώ κι ο Γιώργος έχουμε επίσημη έξοδο. Κουστουμαριζόμαστε, γραβατώνομαστε, κοτσάρουμε και λίγη μπριγιαντίνη στο μαλλί (αυτό που μας αφήνουν να 'χουμε) και με τις ευλογίες των μανάδων μας, που μας καμαρώνουν ("Για δες τα για πότε μεγάλωσαν!"), παίρνουμε τον δρόμο για την πλατεία. Σινεμά ο Γιώργος δεν πάει με κανένα τρόπο κι έτσι την αράζουμε σε κανένα ζαχαροπλαστείο, ή το «Ολύμπιον» ή το «Πικαντίλλυ», παραγγέλνουμε πάστα σοκολατίνα και χαζεύουμε τον κόσμο. Μετά, όταν βαρεθούμε να καθόμαστε, πάμε στην Πλατεία κι αρχίζουμε να σουλατσάρουμε στη

«βόλτα», καλοκοιτάζοντας τις διάφορες νύφες, που σουλατσάρουν κι αυτές, δυο-δυο ή τρεις-τρεις, κι ελπίζοντας να μας προσέξει κάποια (κάτι που δεν γίνεται ποτέ). Στο τέλος τα μαζεύουμε και σιγά-σιγά γυρίζουμε σπίτι μας.

—Καλά περάσαμε, λέμε και πάμε για φαί και ύπνο.

Μάλιστα, καταπληκτική ζωή!

Τώρα, με το κουστούμι και τη γραβάτα, όταν κοιτάζομαι στον καθρέφτη μια χαρά με βρίσκω. Και μεγαλύτερος φαίνομαι, και κομψός και το μούτρο μου εντάξει. Αλλά τότε γιατί δεν με προσέχουν τα κορίτσια; Πότε θα βγω κι εγώ ραντεβού επιτέλους; Τον Γιώργο αυτό δεν τον απασχολεί καθόλου. Αυτός το μυαλό του το έχει στις πάστες, τα σουβλάκια και τις μηχανές, εγώ όμως; Εγώ που τα 'χω μπλέξει και δεν ξέρω πώς να τα ξεμπλέξω; Από τη μια η Κάκια (που δεν λέω να την ξεχάσω), η Εύη από την τάξη μου (που μου καλαρέσει), οι Βασούλες στη γειτονιά (που με φτύνουν) κι από την άλλη ο μεγάλος κι απελπισμένος έρωτας της ζωής μου, η Γιούλα (υπόθεση καταδικασμένη ευθύς εξ' αρχής). Το αποτέλεσμα: δεν φαίνεται φως από πουθενά.

Άλλα Σαββατόβραδα πάλι μαζευόμαστε, όλα τα αλάνια από τη γειτονιά, και πηγαίνουμε σινεμά, όπως τον παλιό καλό καιρό, να δούμε κανένα εργάκι της προκοπής, άλλοτε στο «Παλλάς», άλλοτε στα «Ολύμπια» κι άλλοτε στο καινούργιο, τα «Διονύσια». Τρεις είναι οι εργάρες που μου 'καναν εντύπωση αυτή τη χρονιά. Πρώτα απ' όλα το «Γουέστ Σάϊντ Στόρυ», με τον Τζώρτζ Τσακίρη, όπου γινόταν χαμός με τις συμμορίες στις γειτονιές του Μπρούκλιν, οι Sharks και οι Jets, χειρότερα από μας και τους Πολυκατοικιώτες παλιά, κι όλα αυτά χορευτικά και πολύ εφφετζήδικα. Τόσο επηρεαστήκαμε, που για καιρό μετά προσπαθήσαμε να κάνουμε τα ίδια κόλπα στη γειτονιά. Το άλλο είναι ένα με τον Μάρλον Μπράντο, «Η εκδίκηση είναι δική μου», όπου το παληκαράκι τραχάρει με τους κακούς, του σπάνε το δεξί χέρι κι αυτός μαθαίνει να ρίχνει με το αριστερό και τους κάνει όλους τριό καρό. Αλλά το μεγάλο κλου εί-

ναι ένα Ιταλικό ακατάλληλο (όπου τρυπώσαμε χάρη στο μέσον που είχαμε με τον τύπο που κόβει τα εισιτήρια), «Ντόλτσε Βίτα» λεγόταν κι έπαιζε εκεί μέσα μια γυναίκα, που μας πετάχτηκαν τα μάτια έξω. Αννίτα Έκμπεργκ τη λένε και έχει κάτι βύζους να σε κάνουν να αλληθωρίζεις. Δηλαδή μιλάμε εδώ για φοβερές καταστάσεις! Παρόλο που το έργο ήταν μια μάπα και μισή καθίσαμε και το είδαμε όλο χαρτί και καλαμάρι. Τι Μαίριλυν Μονρόε και τι Τζαίην Μάνσφελντ..., σκόνη τις κάνει η καινούργια. Νά μια γυναίκα να σε κάνει να ξεχάσεις όλες τις γυναίκες – δηλαδή σχεδόν όλες.

Από τα άλλα έργα μου άρεσε ένα με τον Έλβις Πρίσλεϋ, το «Μπλου Χαβάη», όπου ο μεγάλος τα 'δινε όλα (αυτή είναι μουσική). Ένα άλλο πολεμικό με τον Γκρέγκορυ Πεκ, τον Άντονι Κουήν και τον Νταϊήβιντ Νίβεν, «Τα κανόνια του Ναβαρόνε», όπου έπαιζε και η Ειρήνη Παπά, το «Κομαντσέρος» με τον φοβερό Τζων Γουαίην (ό,τι έργο κάνει αυτός ο άνθρωπος είναι τέλειο) και κάπως το «Ελ Σιντ» με τον μαλάκα τον Τσάλτον Ήστον, αλλά και με την απίθανη βυζού, τη Σοφία Λώρεν.

* * *

Στο σχολείο ανακαλύψαμε το μπάσκετ. Δηλαδή αυτό έγινε αναγκαστικά, γιατί ο κύριος Νικούλης μας απαγόρευσε το ποδόσφαιρο.

—Αν θέλετε αθλοπαιδιές να παίζετε μπάσκετ, που είναι ευγενές σπορ, μας είπε. Έτσι και σας ξαναδώ να κλωτσάτε μπάλα μαύρο φίδι κολοβό που σας έφαγε!

Στην αρχή δεν τον πήραμε βέβαια τοις μετρητοίς, αλλά μόλις έπεσαν οι πρώτες φάπες και η ανάλογη περιποίηση στους βαθμούς (άσε που μας έσκιζε τις μπάλες, ο αλιτήριος) καταλάβαμε ότι δεν συμφέρει. Έτσι, βρήκαμε ένα μέρος στην πίσω αυλή, ορίσαμε για καλάθι ένα τετράγωνο που σχημάτιζε η κρεβατίνα της κληματαριάς κι αρχίσαμε να παίζουμε μπάσκετ. Τι να κάνουμε; Πετάει ο γαΐδαρος, πετάει.

Η πλάκα είναι ότι όταν το συνηθίσαμε το παιχνίδι μας άρρεσε. Γινόταν πιο τζερτζελές απ' ότι στο ποδόσφαιρο, είχε πιο θεαματικές φάσεις (κι έτσι κάναμε πιο φιγούρα στα κορίτσια) και το σπουδαιότερο είχε πολλά γκολ. Ανακάλυψα ότι εδώ τα κατάφερα πολύ καλά, πολύ καλύτερα από το ποδόσφαιρο. Και πρώτα απ' όλα, λόγω ύψους, έφτανα πιο εύκολα το καλάθι, μετά είχα ευχέρεια στο σουτ από μακριά. Αν δεν μπερδευόμουν και με την μπάλα, όταν έκανα γκελάκια και ντρίμπλες, θα ήμουν τέλειος. Βέβαια, σε κανονική μπασκέτα τα πράγματα είναι πολύ πιο δύσκολα, γιατί το καλάθι βρίσκεται πιο ψηλά και δεν μπορώ να κάνω τσαλίμια και καρφώματα, όμως στα σουτ δεν είχα κανένα πρόβλημα, μπαμ και μέσα. Έτσι ανέβηκα κάπως στην εκτίμησή μου και στενοχωριέμαι μόνο που δεν γίνεται να παίζουμε μπάσκετ και στη γειτονιά, να τους τρελάνω όλους. Τέλος πάντων, του χρόνου στο Γυμνάσιο θα παίζουμε σε κανονική μπασκέτα και με λίγη προπόνηση, πού ξέρεις, μέχρι την Τετάρτη μπορεί να καταφέρω να μπω στην ομάδα του σχολείου και τότε... Ε, ρε μεγαλεία!

Αλλά κι ο αθλητισμός στίβου άρχισε να μ' ενδιαφέρει τελευταία.

Αγοράζω (με τις οικονομίες από το χαρτζιλίκι) ένα περιοδικό που λέγεται «Αθλητικά Χρονικά» κι εκεί διαβάζω, εκτός από το ποδόσφαιρο και το μπάσκετ και για στίβο. Ο βαλκανιονίκης Παπαβασιλείου, ο εμποδιστής Μαρσέλλος, ο κατοστάρης Γεωργόπουλος, ο τετρακοσάρης Σίλλης, ο χιλιοπεντακοσάρης Δεπάστας, ο δισκοβόλος Κουνάδης, ο σφαιροβόλος Τσακανίκας, ο ολυμπιονίκης επικοντιστής Ρουμπάνης, είναι μερικοί από τους δικούς μας ήρωες των σταδίων που παρακολουθώ και ζηλεύω. Ειδικά τον Ρουμπάνη, που κάνει τόσο θεαματικό αγώνισμα (σαν ακροβάτης στο τσίρκο) και τον Γεωργόπουλο, που τρέχει σαν σφαίρα πολύ τους θαυμάζω. Από τους ξένους πάλι θαυμάζω τον Άρμιν Χάρρυ, τον πρώτο κατοστάρη που έκανε 10 δευτερόλεπτα σκέτα στα εκατό μέτρα, τον εμποδιστή Γκλεν

Νταϊήβις, αλλά περισσότερο απ' όλους τους δεκαθλητές Ραίηφερ Τζόνσον, Βασίλη Κουζιιετσώφ και Τσουάν Κβαν Γιάνγκ (απ' τη Φορμόζα αυτός). Το δέκαθλο –που είναι δέκα αγωνίσματα μαζί– το θεωρώ σαν το σπουδαιότερο αγώνισμα του στίβου. Γιατί πρέπει να 'σαι καλός και στο τρέξιμο, και στα άλματα, και στις ρίψεις, δηλαδή ένας τέλειος υπεραθλητής. Αν είναι κάτι να γίνω αυτό θα 'θελα.

Άρχισα να κάνω προπόνηση στην αυλή του σπιτιού. Τρέξιμο γύρω-γύρω και άλματα και ρίψεις εμπρός από το γκαράζ που έχει χώρο. Μαζί μου κι ο Θυμιάκης, που τον έπεισα να γίνουμε αθλητές. Έτσι κι αλλιώς, όταν δεν βρίσκουμε κανέναν να παίζουμε στη γειτονιά, απ' το να σκυλοβαριόμαστε καλύτερα η προπόνηση. Έχουμε αρχίσει να κάνουμε και δέκαθλο. Τα εκατό μέτρα δυο στροφές γύρω από το σπίτι, το μετρήσαμε με βήματα και βγαίνει ακριβώς. Ο ένας τρέχει κι ο άλλος κρατάει χρόνο με το ρολόι. Στην αρχή το κάναμε γύρω στα 45 δευτερόλεπτα, τώρα που συνηθίσαμε γύρω στα 30. Μετά πηδάμε μήκος (χωρίς σκάμμα και πρέπει να προσέχουμε, γιατί αν γλιστρήσουμε σκοτωνόμαστε). Σφαίρα ρίχνουμε με μια πέτρα στρογγυλεμένη. Για ύψος έχουμε βάλει ένα σκοινί πέρα-πέρα απ' το ένα σίδερο της κληματαριάς στο άλλο, το ίδιο και στο επικοντώ, με κοντάρι το σημαϊόξυλο (εκεί κι αν σκοτωνόμαστε!). Τα 400 μέτρα είναι οχτώ στροφές γύρω από το σπίτι και μας βγαίνει κάθε φορά η Παναγία. Στα 110 εμπόδια βάζουμε καφάσια και παλιές καρέκλες (άλλος σκοτωμός!). Δίσκο πετάμε ένα σιδερένιο ανταλλακτικό σαν πιάτο, που βρήκαμε στο γκαράζ, επικοντώ είπαμε, ακόντιο έχουμε φτιάξει από ένα κλεμμένο σκουπόξυλο της μάνας μου και τελειώνουμε με το χιλιοπεντακοσάρι που είναι τριάντα στροφές και περιττό να πω μας βγάζει την ψυχή. Έχουμε φτιάξει κι ένα σύστημα βαθμολογίας, ανάλογα με τις επιδόσεις και μετά κάνουμε τη σούμα και βλέπουμε ποιος κέρδισε (που πάντα είμαι φυσικά εγώ). Τα ρεκόρ τα σημειώνω σ' ένα τετράδιο για να ξέρουμε, όπως επίσης σημειώνω όλους τους αγώνες που κάνουμε.

Μέχρι σήμερα τα ρεκόρ μου είναι:

100 μέτρα: 28"

Μήκος: 4.25

Σφαίρα: 8.50

Υψος: 1.15

400 μέτρα: 2' 25

110 εμπόδια: 55"

Επικοντώ: 2.50

Δίσκος: 22 μέτρα

Αχόντιο: 28 μέτρα

1500 μέτρα: 8½ λεπτά

Σύνολον βαθμοί: 8.500

Όταν πηδάμε επικοντώ καμιά φορά είναι κι ο Γιώργος με τον Σταύρο. Σε μια τέτοια περίπτωση πήδησα το φανταστικό 2.50 (φοβερό ρεκόρ και κόντεψα να σκοτωθώ πέφτοντας στο χώμα), που άφησε τους πάντες άναυδους. Αυτό έγινε ως εξής: Ξεκινήσαμε από 1.80 και το περάσαμε όλοι. Μετά ανεβάσαμε το σκοινί 1.90 κι εκεί ο Γιώργος απέτυχε και στις τρεις προσπάθειες κι έσχισε και το σορτσάκι. Τα 2 μέτρα τα περάσαμε μόνο ο Σταύρος κι εγώ. Βάλαμε 2.10 όπου ο Σταύρος στην πρώτη προσπάθεια χτύπησε το χέρι του και σταμάτησε, ενώ εγώ το πέρασα με τη δεύτερη. Μετά το ανέβασα 2.20, που είχα ρεκόρ και το πέρασα πάλι με τη δεύτερη, 2.40 όπου το πέρασα με την τρίτη και στο τέλος 2.50, που το πέρασα με την πρώτη αλλά έπεσα άτσαλα και καταγάρθηκα στα γόνατα και στον αγκώνα. Μπορεί να το 'βαζα και πιο ψηλά, αλλά μας πήρε είδηση η μάνα μου και μας κυνήγησε.

Αυτή είναι η πρώτη φορά που είμαι σε κάτι καλύτερος από τους άλλους (εκτός από το τρέξιμο) και η χαρά μου δεν περιγράφεται. Δηλαδή άμα πηδάω 2.50 μέτρα με ση-

μαιόξυλο και χωρίς σκάμμα πόσο θα πηδήσω με κανονικό κοντάρι και σε σκάμμα! Τρία μέτρα πάντως σίγουρα. Αυτός είσαι, μεγάλε!

Αχ, και να μ' έβλεπε από καμιά μεριά η Γιούλα! Νά, αυτές είναι οι αδικίες. Να κάνεις παγκόσμιο ρεκόρ στην αυλή σου και να μην σ' έχει δει κανένας. Μεγάλη γκαντεμιά!

Με τον στίβο ελπίζω να μου δοθεί η ευκαιρία ν' ασχοληθώ κανονικά του χρόνου, που θα πάω στο Γυμνάσιο. Ε, ρε και να γίνει κανένα τρελό και να κατέβω στους Μαθητικούς Αγώνες και να σαρώσω! Έχει να γίνει της κακομοίρας!

* * *

Όλος ο κόσμος μιλάει που βγήκε ο Τζων Κένεντυ πρόεδρος της Αμερικής, όχι τίποτ' άλλο, αλλά γιατί είναι πιτσιρικάς κι έχει ωραία μόστρα. Δεν λέω, καλά είναι, χιλιάδες φορές προτιμότερο από τους κωλόγερους, που πάντα κάνουν κουμάντο, αλλά εγώ δεν πιστεύω ότι σ' εμάς θ' αλλάξει τίποτα. Και «ευπρεπώς κεχαρμένοι» θα εξακολουθήσουμε να πηγαίνουμε στο σχολείο, και το πηλήκιο θα το φοράμε και προσευχή θα κάνουμε κάθε πρωί, πριν μπούμε στην τάξη κι όλα. Ο πατέρας μου λέει ότι «Οι Αμερικάνοι τα 'καναν ρόιδο» και να τον φτύσεις αυτόν αν δεν τους την πέσουν κάνα απογευματάκι οι Ρώσοι, να τους κάνουν πιροσκή, αλλά ο Σταύρος έχει κατενθουσιαστεί.

—Πρώτα απ' όλα, ρε μαλάκηδες, μας εξήγησε, θα δώσει δικαιώματα στους μαύρους, που τους έχουν για σφουγγαρόπανα στην Αμερική.

—Κι εμάς τι μας νοιάζει; απόρησε ο Τσίλας.

—Σε νοιάζει, ρε μαλάκα, γιατί έτσι θα μειωθεί η εγκληματικότητα. Θα μπορείς να βγαίνεις τη νύχτα στο δρόμο χωρίς να φοβάσαι μην σε καρφώσει κάνας μαύρος απελπισμένος σε καμιά σκοτεινή γωνιά.

—Μα και τώρα βγαίνουμε χωρίς να φοβόμαστε, παρατήρησε ο Θυμιάκης.

—Είναι γιατί εδώ δεν έχουμε μαύρους, του είπε ξερά ο Σταύρος.

—Οπότε γιατί να μας νοιάζει; απόρησα εγώ.

—Είσαστε όλοι άσχετοι και μαλάκηδες και δεν έχετε ιδέα από πολιτική, είπε αηδιασμένος ο Σταύρος.

Και μετά βάλθηκε να μας εξηγεί και τα άλλα καλά που θα φέρει η προεδρία του Κένεντυ.

—Πρώτα απ' όλα θα σταματήσουν οι πόλεμοι, εξήγησε. Γιατί, αφού ο μεγάλος είναι νέος, έχει πολύ ζωή μπροστά του για να τη ρισκάρει. Δεν είναι όπως ένας κωλόγερος ογδόντα χρονών, που έχει φάει τα ψωμιά του, οπότε στ' αρχίδια του να πατήσει το κουμπί και να μας κάνει όλους πυροτέχνημα. Τούτος εδώ θα 'χει στο μυαλό του πώς να ξεπετάξει καμιά γκόμενα κι όχι στα πυρηνικά και σ' αυτές τις μαλακίες.

—Μπορεί να μας δώσουν και την Κύπρο, πετάχτηκε ο Θυμιάκης.

—Μπορεί..., έκανε επιφυλακτικά ο Σταύρος.

—Όχι «μπορεί», σίγουρα θα μας τη δώσουν, επέμεινε ο Θυμιάκης. Τι, άμα πουν οι Αμερικάνοι «ναι», ποιος θα τους κουνηθεί;

—Μπορεί όμως να μη θέλει ο Μακάριος.

—Μωρέ ποιος τον χέζει τον Μακάριο, εγώ σου λέω ότι σίγουρα θα την πάρουμε.

—Και καλά, πες ότι την πήραμε... Τι θα την κάνουμε, ρε μαλάκα;

Αλληλοκοιταχτήκαμε ξαφνιασμένοι. Νά κάτι που δεν το είχαμε σκεφτεί.

—Τι θα πει τι να την κάνουμε; γρύλισε ο Γιώργος. Να την πάρουμε για να την έχουμε.

—Κι εγώ σας λέω ότι δεν θα μας αφήσουν να την πάρουμε οι καριόληδες οι ξένοι, είπε ο Γιάννης ο Τζώννου Βαϊσμύλλερ. Δεν θα μας αφήσουν, γιατί μας φοβούνται, ρε μαλάκηδες. Όπως δεν μας άφησαν να πάρουμε την Κωνσταντινούπολη και την Αγιά Σοφιά.

—Την Κωνσταντινούπολη θα την πάρουμε όταν γίνει βασιλιάς ο διάδοχος, δήλωσε ο Σταύρος.

Τον κοιτάξαμε παραξενεμένοι.

—Και πώς, ρε συ;

—Το λέει η προφητεία, ρε μαλάκηδες: «Κωνσταντίνος την έχτισε, Κωνσταντίνος την έχασε, Κωνσταντίνος θα την πάρει».

—Λένε ότι ο διάδοχος είναι εξαδάχτυλος, είναι αλήθεια; πετάχτηκε ο Θυμιάκης.

—Αλήθεια είναι, είπε ο Σταύρος με σιγουριά. Ο αδερφός μου, που τον είδε από κοντά, όταν υπηρετούσε τσολιάς στην Ανακτορική Φρουρά, λέει ότι πράγματι έχει έξι δάχτυλα στο αριστερό χέρι.

Μεγαλεία!

Ας ελπίσουμε ότι θα γίνει αυτό όταν θα υπηρετώ κι εγώ στα ΛΟΚ, γιατί πολύ θα 'θελα να παρελάσω επικεφαλής της διμοιρίας μου στον κεντρικό δρόμο της Πόλης, με τις χανούμισσες να πετάνε τριαντάφυλλα από τα μπαλκόνια και τα πλήθη να ζητωκραυγάζουν. Και μετά... Έ ρε τι έχει να γίνει όταν θα μπούμε μέσα στα χαρέμια!

Πάντως για το αν βγήκε ο Κένεντυ πρόεδρος στην Αμερική εγώ χέστηκα. Να 'βγαινε ο Έλβις Πρίσλεϋ, μάλιστα, να το καταλάβω, θ' ακούγαμε και τίποτα ζόρικα τραγουδάκια στο ράδιο! Δεν βαριέσαι!

* * *

Την τελευταία μέρα των διαγωνισμών, έχοντας τελειώσει γρήγορα, βρέθηκα για λίγο στην αυλή μόνος με

την Κάκια. Μιλήσαμε κάμποσο για τους διαγωνισμούς, για το καλοκαίρι που ερχόταν, αναπόφευκτα ήρθε η κουβέντα και στον αποχωρισμό. Στην άκρη της γλώσσας μου το είχα, να της ανοίξω την καρδιά μου, να της εκμυστηρευτώ τα αισθήματά μου για κείνη, αλλά δεν μου 'βγαινε.

Στο τέλος τη φώναξε μια φίλη της κι ετοιμάστηκε να φύγει. Αν ήταν να πω κάτι θα 'πρεπε να το πω γρήγορα.

—Τώρα που θα φύγω θα με ξεχάσεις, Κάκια.

Μου έριξε ένα παράξενο βλέμμα.

—Τα παιδιά δεν ξεχνούν, είπε σοβαρά. Δεν έχουν κανένα λόγο να ξεχνούν.

Μου έσφιξε το χέρι, μου χαμογέλασε κι έφυγε (φοβάμαι οριστικά από τη ζωή μου).

* * *

Και βέβαια αυτό που φοβόμουνά έγινε.

Ο κύριος Νικούλης μας έκανε ένα αξέχαστο αποχαιρετιστήριο δώρο. Ο μεγαλύτερος βαθμός που έβαλε σε απολυτήριο ήταν 9,5. Προσέξτε, όχι 10, ούτε 9, αλλά 9,5. Κι αυτόν τον έδωσε σε δυο μόνο, στον Πάνο τον Ιωαννίδη και σε μένα. Μετά από πέντε χρόνια, που έπαιρνα συνέχεια δεκάρια στο ενδεικτικό, αυτό το 9,5 με άφησε ξερό. Δηλαδή τι ξερό, ζωντανό πτώμα. Ο άθλιος μας χτύπησε εκεί που πονούσαμε περισσότερο!

—Εγώ σας το είπα, θα σας στρώσω ή θα σας πατήσω καταή, μας είπε γελώντας μ' αυτό το σατανικό γέλιο που τον χαρακτήριζε.

Κι όσο για μένα, τα τρία δύο μου έκανε, ο καραμαλάκας, αλλά έλα που είχα και πατέρα ν' αντιμετωπίσω!

Ο πατέρας μου κόντεψε να πάθει συμφορά, όταν του έσκασα το νέο. Ούτε να με βρίσει δεν είχε όρεξη. Μόνο κούνησε το κεφάλι του και είπε:

—Η αρχή του τέλους! Αυτό είναι. Η αρχή του τέλους! Όλες οι θυσίες, όλα τα έξοδα πάνε χαμένα. Ε, τέτοια αχαριστία πια δεν την φανταζόμουνα. Πάει, τελείωσε! Εγώ έχανα παιδί για να με ποτίζει φαρμάκια.

Και γυρίζοντας σε μένα:

—Χάσου από τα μάτια μου, να μη σε βλέπω, παλιόπαιδο.

Κι αυτό το «παλιόπαιδο» είχε όλες τις βρισιές που μπορεί να φανταστεί ο νους του ανθρώπου κλεισμένες μέσα του. Δηλαδή αν έπαιρνα 8 τι θα γινόταν, θα μ' έδιωχνε από το σπίτι; Κι αν έμεινα στην ίδια τάξη, θα μ' εκτελούσε;

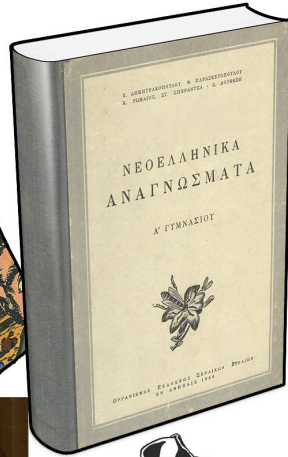
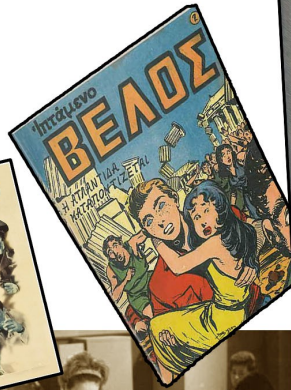
Ευτυχώς, μερικές μέρες αργότερα δώσαμε εξετάσεις για το Γυμνάσιο και μπήκα πρώτος με 19,2 (οι βαθμοί είναι εδώ με άριστα το 20) κι έτσι η ατμόσφαιρα αλάφρυνε λίγο.

—Καλό και το δεκαενιά, δεν λέω, είπε ο πατέρας μου όταν ανακοινώθηκαν τ' αποτελέσματα, όμως το είκοσι ακόμα καλύτερο.

Δηλαδή ο άνθρωπος περιμένει να φέρνω εικοσάρια στο Γυμνάσιο, όπου έτσι και τσιμπήσεις 18 είσαι ο καλύτερος του χωριού; Δεν τα βλέπω καλά τα πράγματα. Καθόλου καλά δεν τα βλέπω και μακάρι να βγω ψεύτης.

1961 - 62

Στο Γυμνάσιο

Τελικά έγινε κι αυτό. Γυμνασιόπαις! Έφηβος πλέον και με τη βούλα. Από 'δώ και πέρα η ζωή μου αλλάζει, αποκτώ μια κάποια υπόσταση, γίνομαι κάποιος.

Βέβαια όλα δεν είναι όπως θα 'θελα. Για παράδειγμα, θα προτιμούσα να πήγαινα στο Δεύτερο, που είναι δημόσιο κι όπου βρίσκονται όλοι οι φίλοι μου, ο Σταύρος, ο Γιώργος, ο Νίκος, ο Κούλης, ο Θυμιάκης, ο Τάκης, ο Βάσος, ο Γιώργος της Κασιανής και οι υπόλοιποι της συμμορίας. Έτσι θα σταματούσαν να με λεν και «βουτυρόπαιδο», επειδή πάω σε ιδιωτικό. Όμως ο πατέρας μου δεν ήθελε ν' ακούσει κουβέντα.

—Στο δημόσιο για να λουφάρεις, ε; είπε. Σε μια τάξη με πάνω από εκατό παιδιά, όπου ο καθηγητής θα σ' εξετάζει μια φορά τον μήνα και αν. Όχι, ευχαριστώ, να λείπεται το βύσσινο. Θα συνεχίσεις στο σχολείο σου, να μάθεις γράμματα, να γίνεις άνθρωπος.

Κι έτσι η υπόθεση έκλεισε (ως συνήθως με επικράτηση «των αρχών») και θα πρέπει να το πάρω απόφαση ότι δεν πρόκειται να γλιτώσω έτσι εύκολα από τη ρετσινιά του «βουτυρόπαιδου». Βέβαια αυτό δεν είναι και καμιά τρομακτική καταστροφή, έχει και τις καλές πλευρές του. Όπως, για παράδειγμα, ότι εμείς είμαστε μικτό —αγόρια και κορί-

τσια μαζί— ενώ οι άλλοι κάνουν κρα να δουν ποδόγυρο (ούτε σε στρατώνα να ήταν, οι καφεροί)! Αυτό είναι από τα μεγάλα προσόντα του σχολείου μου και προτίθεμαι να το αναλύσω παρακάτω επισταμένως, αλλά δεν είναι το μοναδικό. Για παράδειγμα, η πειθαρχία σε μας είναι κάπως πιο ελαστική, δεν πέφτουν αποβολές για φύλλου πήδημα κι ούτε μας κολλάνε υπερβολικά για τα μαλλιά και τα πηλήκια. Όχι ότι δεν υπάρχει ζόρι, υπάρχει και παραυπάρχει, όμως σε σύγκριση με τα δημόσια εμείς είμαστε προνομιούχοι.

Το σχολείο μας βρίσκεται απέναντι από το Πρώτο Γυμνάσιο, σ' ένα μάλλον συμπαθητικό διώροφο κτίριο (όσο συμπαθητικό μπορεί να είναι το κτίριο μιας φυλακής/στρατώνας), με συμμαζεμένη αυλή (καμιά σύγκριση με το χάος του Πρώτου) και μια μπασκέτα, όπου προπονούνται τα τσακάλια της ομάδας του μπάσκετ και που προτίθεμαι κι ο ίδιος να τιμήσω ανάλογα, όταν μου δοθεί η ευκαιρία. Η τάξη μας βρίσκεται στο ισόγειο, η πρώτη αριστερά όπως μπαίνουμε κι έχει το προτέρημα να βρίσκεται κοντά στην έξοδο (την κοπανάμε πρώτοι στο σχόλασμα) και το ελάττωμα να βρίσκεται κοντά στο γραφείο της διεύθυνσης.

Η πρώτη μέρα ήταν, όπως κάθε χρονιά, πανηγύρι. Ξαναβλέπεις τους φίλους σου, αλλαγμένους, μαυρισμένους από το καλοκαίρι, γεμάτους εμπειρίες και ιστορίες, γνωρίζεις με τους καινούργιους δασκάλους (καθηγητές πλέον εδώ), πλακώνεσαι με τους νεοφερμένους, για να τους κόψεις τον βήχα ευθύς εξ' αρχής, κοιτάς (με τρόπο) να δεις τι ενδιαφέρον έχει προκύψει στον κοριτσόκοσμο (και τι προόδους σημείωσαν οι παλιές), με λίγα λόγια διερευνάς την κατάσταση.

Οι δικοί μου φίλοι ήρθαν πάντως αγνώριστοι. Ο Βάης με μια μαλλούρα φοβερή (που μ' έκανε να σκάσω από ζήλια μιας κι εγώ με χίλια ζόρια κατάφερα να αποφύγω το παραδοσιακό κούρεμα με τη χοντρή μηχανή), ο Ιωαννίδης μαυρισμένος, ο Θανάσης ψωμωμένος, λες κι έκανε μονόζυγο όλο το καλοκαίρι. Αλλά εκεί που η διαφορά έβγαζε μάτι

ήταν στις κοπέλες. Μέσα σ' ένα καλοκαίρι, οι συμμαθήτριές μας του Δημοτικού, από νιάνιαρα μεταμορφώθηκαν σε δεσποινίδες, με βυζάκια, με προσωπάκια βελτιωμένα 100%, με κορμάκια, που και μέσα στις άθλιες μπλε ποδιές έδιναν υποσχέσεις. Η Εύη ειδικά και η Άννα με άφησαν άναυδο. Δόξα τω Θεό, θα είχαμε με κάτι να ασχοληθούμε σ' αυτή την τάξη, που είχε φτωχύνει από την έλλειψη της Κάκιας.

Και βέβαια δεν στάθηκε δυνατόν ν' αποφύγω κι εδώ, όπως και στο Δημοτικό, τις παραδοσιακές αψιμαχίες της αρχής του χρόνου. Εδώ με περίμενε ο Δήμτσας, παλιοσειρά κι εχθρός απ' το Δημοτικό ακόμα, που επειδή έτυχε να μου ρίχνει μια τάξη νόμισε ότι μάγχεψε κιόλας. Αλλά σε πέντε λεπτά του θύμισα (με τρόπο επώδυνο για τον ίδιο) ότι τίποτα δεν είχε αλλάξει από τον παλιό, καλό καιρό, κι όποτε θα τον έπιανε η όρεξη να μου κολλάει θα 'πρεπε να 'χει κι ένα μαντήλι πρόχειρο, για να σκουπίζει τη ματωμένη μύτη του. Το πρώτο αυτό μπερντάχι μου έκανε καλό, γιατί ήταν ένα μήνυμα για τους παρευρισκόμενους ότι αυτό εδώ το παιδάκι που βλέπετε δεν χαρίζει κάστανα.

Όταν χτύπησε το κουδούνι, μπήκαμε στη γραμμή, ήρθαν οι παπάδες, κάναν αγιασμό και μετά ο κύριος Διευθυντής μας έβγαλε τον καθιερωμένο του λόγο.

Άρχισε ευχόμενος καλή χρονιά και καλή πρόοδο κι αμέσως πέρασε στον μακροσκελή κατάλογο των υποχρεώσεών μας και των τιμωριών που συνεπάγονται τυχόν παραπτώματα και παρεκκλίσεις από την «ευθεία οδό». Οφείλουμε να προσερχόμεθα «ευπρεπώς κεκαρμένοι», το μήκος του μαλλιού επ' ουδενί δεν πρέπει να ξεπερνά τα δύο (2) εκατοστά του μέτρου για τα αγόρια, ενώ οι κοπέλες οφείλουν να συγκρατούν την κόμη των με κορδέλα ή πιασμένη πίσω. Επίσης για τα αγόρια το πηλήκιο είναι υποχρεωτικό καθώς και η ευπρεπής αμφίεση (τα μπλουτζήν απαγορευμένα δια ροπάλου), για δε τα κορίτσια υποχρεωτική είναι η ποδιά με το σήμα του σχολείου στο πέτο. Εκτός σχολείου οι μαθηταί εξακολουθούν να υφίστανται έλεγχοι υπό των κα-

θηγητών των. Ήγουν, απαγορεύεται η παρουσία μαθητών και μαθητριών εις χώρους μη αρμόζοντας εις την μαθητικήν των ιδιότητα, σφαιριστήρια, μπιλιάρδα, καφενεία, ζαχαροπλαστεία (άνευ της συνοδείας των γονέων των), κινηματογράφους εκτός Σαββάτου και Κυριακής και μόνον εις έργα χαρακτηρισθέντα ως «κατάλληλα», επίσης εις απόμερους και υπόπτους χώρους όπως αλσύλλια, πάρκα κλπ. Η κυκλοφορία απαγορεύεται μετά την ογδόην βραδυνήν και οι παραβάτες θα τιμωρούνται παραδειγματικώς και αμειλίκτως. Και συνέχισε στο ίδιο πνεύμα για κάνα μισάωρο. Μόνο για δικαιώματα δεν άκουσα πουθενά. Πάντως βλέποντας την όλη σκηνή, σαν θεατής, κάτω το πλήθος κι εμπρός, παρατεταγμένοι σαν μαντρόσκυλα, έτοιμα να χυμήξουν, οι παιδοτρίβες, εμένα μου θύμισε τη «Γέφυρα του ποταμού Κβάϊ». Σχεδόν μπορούσα να διακρίνω τα πολυβόλα να μας σημαδεύουν από τους πυργίσκους.

—Την έχουμε ελαφρώς βαμμένη ή μου φαίνεται; άκουσα τον Βάη να μουρμουρίζει δίπλα μου.

Οι θεές!

Αλλά αυτά όλα δεν ήταν τίποτα για μένα εμπρός στην ευτυχία που ένιωθα να βρίσκομαι, επιτέλους, στον ίδιο χώρο με το κορίτσι των ονείρων μου. Γιατί, δυο «διμοιρίες» δεξιότερα, σαν τον ήλιο που διαλύει τα σκοτάδια και την καταχνιά, έλαμπε η γλυκιά μου, η καλή μου, η ομορφότερη κοπέλα του κόσμου, η Γιούλα! Την κοίταζα και δεν τολμούσα να πιστέψω στην καλή μου τύχη! Θα μπορούσα τώρα πια να τη βλέπω κάθε μέρα (έστω και στα διαλείμματα, έστω κι από μακριά), αντί να περιμένω με χτυποκάρδι τις μέρες που είχαμε μάθημα στο Γαλλικό Ινστιτούτο. Αυτό κι αν ήταν προνόμιο!

Κι όταν λέω «έλαμπε» μην νομίσετε ότι πρόκειται για υπερβολή ενός ερωτευμένου (κι απελπισμένου), γιατί με τα κατάξανθα μαλλιά της, το άσπρο της δέρμα, που τονιζόταν

ακόμη περισσότερο από το μπλε της μαθητικής ποδιάς, κι εκείνα τα θεσπέσια πόδια, που θα τα ζήλευε οποιαδήποτε πρίμα μπαλαρίνα των «Μπολσόϊ» ήταν ένα σκέτο όνειρο. Όνειρο που –δυστυχώς– θα έπρεπε να παραμείνει (για μένα τουλάχιστον) όνειρο.

Αλλά αν η Γιούλα ήταν μοναδική (λόγω της θέσης που καταλάμβανε στην καρδιά μου) ωστόσο δεν ήταν η μόνη αξιοπρόσεκτη εδώ πέρα.

Δόξα τω Θεώ, η φουρνιά αυτής της χρονιάς ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρουσα, όσον αφορά τον θηλυκό πληθυσμό. Και πρώτα απ' όλα το μάτι μου πήγε κι έπεσε (σαν αρπακτικό πτηνό) πάνω στις γραμμές της Πέμπτης, της τάξης με το υψηλότερο ποσοστό σε εντυπωσιακές παρουσίες. Πρώτη και καλύτερη η Τασούλα, η αδερφή της δικής μας, της Άννας, που ξεχώριζε με το ύψος και το εκτόπισμά της, αλλά κυρίως με τους φοβερούς βύζους, που πάλευαν να διαλύσουν τα κουμπιά της ποδιάς της. Για άλλους ίσως να μπορούσε να χαρακτηριστεί ως υπέρβαρη, για μένα ήταν απλά μια τιτάνια φαντασίωση (που τιμούσα ανελλιπώς στις μοναχικές μου στιγμές «απόδρασης απ' την πραγματικότητα»).

Δίπλα της η Άννα, αδερφή κι αυτή του φίλου μας του Γιάννη, απ' το Δημοτικό (που συνέχιζε την μαθητική του καριέρα στο διπλανό Πρώτο), με κάτι βύζους κι αυτή σαν τορπίλες γερμανικού υποβρυχίου. Από πρόσωπο δεν έλεγε (σε αντίθεση με την Τασούλα, που είχε χαρακτηριστικά αρχαίου αγάλματος), αλλά αυτός ο στηθαίος όγκος, που ερχόταν σε πλήρη αντίθεση με την πολύ λεπτή της μέση, αποζημιώναν τον εκστατικό θεατή και με το παραπάνω. Και ο κύκλος έκλεινε με τη Λούλα, μια άλλη θείκη παρουσία, με βύζους που συναγωνίζονταν επιτυχέστατα τις προηγούμενες δυο, αλλά και με κάτι καπούλια που σ' έκαναν να καταπίνεις τη γλώσσα σου έτσι και πήγαινες να κάνεις «Αχ!». Στην Έκτη δεν υπήρχε τίποτα το σπουδαίο, με εξαίρεση μια ψηλή κοπέλα, που έμοιαζε της Μάρθας Βούρτση (μόνο στο πιο ωραίο), την Θέμιδα.

Και πάμε στην Τρίτη, την τάξη της «καλής μου».

Ε, εδώ πια τι να πω; Ότι και να πω θα είναι λίγο, άσε που υπάρχει κίνδυνος να θεωρηθώ προκατειλημμένος. Πάντως, γύρω από τον θρόνο της Γιούλας υπήρχαν μερικές άξιες ακόλουθες (που αν και δεν μπορούσαν ποτέ να συγκριθούν μαζί της, παρουσίαζαν ωστόσο κάποιο σχετικό ενδιαφέρον). Πρώτη και καλύτερη η στενή της φίλη, η Νίτσα. Ψηλή, λεπτή, με ψηλά, λεπτά πόδια κι ένα πρόσωπο που συναντάς μόνο στα ξένα περιοδικά, είχε κάψει καρδιές και καρδούλες. Τη συμπάθησα αμέσως για λόγους «συγγενείας» (αφού ήταν η καλύτερή της φίλη). Η άλλη ήταν η Βάσω, αδερφή της Εύης, με ωραίο τύπο, ωραίο μπούστο κι εξαιρετικά συμπαθητική. Ήταν η μοναδική –εκτός από τη Γιούλα και την Τασούλα– με την οποία είχα μια καλημέρα. Άλλωστε τη θεωρούσα και λίγο «συγγενή» κι αυτή, αφού το ενδιαφέρον μου για τη μικρή της αδερφή ήταν δεδομένο.

Ναι, ξέρω, ο ανυποψίαστος αναγνώστης θ' αναρωτιέται τώρα πώς είναι δυνατόν να τρέφω αισθήματα για τρεις διαφορετικές κοπέλες (τη Γιούλα, την Εύη και την Κάκια) και να παραμένω ειλικρινής, όμως εγώ θα του πω ότι αυτό είναι απολύτως φυσιολογικό κι επόμενο.

Γιατί, η μεν Γιούλα είναι, όπως είπαμε, όνειρο απατηλό κι ανέφικτο, το ασύλληπτο, το ακατόρθωτο, σαν να λέμε το Άγιο Δισκοπότηρο που ψάχναν οι Ιππότες της Στρογγυλής Τραπέζης και δεν έβρισκαν ποτέ. Η Κάκια, εκ των πραγμάτων, μια ανάμνηση του παρελθόντος, οπότε τι μένει; Η Εύη φυσικά (που απ' ότι φαίνεται μάλλον ανταποκρίνεται).

Τρεις διαφορετικές κοπέλες, τρεις διαφορετικές καταστάσεις, τρεις διαφορετικές αγάπες. Όσο για τις φαντασιώσεις, δόξα τω Θεώ, υπάρχουν οι υπόλοιπες.

Κάτι μου λέει ότι αυτή η χρονιά θα πάει καλά.

* * *

Οι... παιδοτρίβες

Μια από τις πολλές διαφορές που χαρακτηρίζουν το Γυμνάσιο σε σχέση με το Δημοτικό είναι η πληθώρα των δασκάλων. Εκεί που είχαμε να κάνουμε με έναν, ξαφνικά, βρισκόμαστε με μισή ντουζίνα και βάλε. Αυτό σημαίνει φυσικά περισσότερους μπελάδες, αν και κάπως διαφορετικότερους από το Δημοτικό.

Εκεί τον δάσκαλο τον τρώγαμε στη μάπα όλη μέρα, απ' την πρώτη ώρα μέχρι την τελευταία, εδώ τον καθένα τους τον βλέπουμε μια, το πολύ δυο ώρες, κι έξω από την πόρτα. Αν είναι καλός, τόσο το καλύτερο, αν είναι καθίκι, δεν προφταίνουμε να τον σιχαθούμε.

Ο καλύτερος απ' αυτό το σινάφι είναι χωρίς αμφιβολία ο κύριος Γρηγοριάδης, που μας κάνει Αρχαία και Νέα. Νέος, χαμογελαστός και με όρεξη, μας κέρδισε αμέσως, από την πρώτη μέρα, μαθαίνοντάς μας με τα μικρά μας ονόματα. Αυτός εδώ, πέρα από το ότι είναι καταπληκτικός δάσκαλος (φαντάσου, μας έκανε ν' αγαπήσουμε τα Αρχαία, που φοβόμασταν σαν και τι!), κουβεντιάζει μαζί μας και για άλλα θέματα, που δεν έχουν σχέση με το μάθημα. Ευτυχώς εμένα με πήρε με καλό μάτι, από την πρώτη στιγμή, κι έτσι δεν νομίζω να έχουμε τίποτα προβλήματα τύπου Νικούλη ή Βίκτωρα (πίσσα στα κόκαλά τους).

Ο χειρότερος είναι ο κύριος Γερογιάννης, ο επιλεγόμενος και «Κούτσαβλος», γιατί έχει την ατυχία να κουτσαίνει από το ένα πόδι. Ο κύριος Κούτσαβλος μας κάνει Ιστορία και Θρησκευτικά και δεν χωρατεύει. Ένθερμος οπαδός του Χαμουραμπί («Κλέψει χέρι; Κόψει χέρι!»), με το παραμικρό βάζει τις φωνές, μας πετάει έξω από την τάξη (όπου παραδοκεί ο εσαεί περιπολών υποδιευθυντής, ο επιλεγόμενος «Σερίφης»), και το χειρότερο... μας τσεκουρώνει στους βαθμούς (αλλά Νικούλη, κακή του ώρα). Προσωπικά μάλλον καλά τα πάω μαζί του κι αυτό γιατί είμαι καλός μαθητής, όμως θέλει προσοχή, γιατί δεν σηκώνει ερωτήσεις του

τύπου “Αφού ο Θεός έκανε την Εύα από το πλευρό του Αδάμ πώς και δεν μας λείπει κανένα πλευρό;” κι αυτό το διαπίστωσα πολύ γρήγορα.

Ενδιαμέσως έχουμε τη «μαμζέλ» –αγνώστων λοιπών στοιχείων– μια γεροντοκόρη (με ωραίες γάμπες όμως), που μας κάνει Γαλλικά και βρίσκει τον διάολό της όταν προσπαθεί, η κακομοίρα, να μας επιβληθεί. Εμένα με συμπάθησε αμέσως φυσικά, λόγω γαλλομάθειας, κι εγώ της το ανταποδίδω συμπεριλαμβάνοντάς την στο πρόγραμμα των μυστικών μου φαντασιώσεων, λόγω γαμπών κυρίως. Επίσης τον κύριο Τάταρη, τον Τεχνικό, που μας δήλωσε την πρώτη μέρα που μας ανέλαβε ότι το μάθημά του είναι ίσως το... σημαντικότερο απ’ όλα τα μαθήματα και θα πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή, αν δεν θέλουμε να μπούμε σε περιπέτειες. Ο άνθρωπος είναι μάλλον νούμερο και προσπαθεί να πουλήσει αγριάδα σ’ εμάς, που είμαστε φρέσκοι, μιας και οι «μεγάλοι» έχουν κάνει τη ζωή του κόλαση. Τέλος υπάρχει και ο ίδιος ο κύριος Διευθυντής, που μας διδάσκει Άλγεβρα, Γεωμετρία και Φυσική. Πρόκειται για έναν ήμερο άνθρωπο, σιωπηλό κι αφηρημένο, που συχνά χάνεται στις ίδιες του τις σκέψεις και ταξιδεύει, ένας θεός ξέρει πού.

Άφησα τον Γυμναστή τελευταίο, γιατί είναι ειδική περίπτωση. Γυμναστής μας είναι ο ξακουστός κύριος Μανέτας, ένας από τους δυο Γυμναστές του απέναντι Πρώτου Γυμνασίου. Φαίνεται ότι έχει αναλάβει να μας γυμνάζει προσωρινά, μέχρι να έρθει ο δικός μας, κι έτσι τρεις φορές τη βδομάδα διασχίζουμε τον δρόμο, και παρατασσόμαστε στο αχανές προαύλιο όπου ο Μανέτας περιμένει να μας περιποιηθεί καταλλήλως.

—Αϊντι ζουντόβουλα, κουνηθείτι, να ξισγκουριάσιτι, να πέσουν οι μπάκις κι τα πάχητα! γχαρίζει με την χαρακτηριστικά βλάχικη προφορά του.

Ο ίδιος είναι ένας τόφαλος τεραστίων διαστάσεων, που δυσκολεύεται και να κουνηθεί ακόμη, πόσο μάλλον να μας

δείξει τις ασκήσεις. Ωστόσο είναι αμείλικτος με τους κοπανατζήδες και τους λουφαδόρους.

—Ιέπ, ισύ ικεί κάτ'! φωνάζει ξαφνικά. Για ιέλα ιδώ, για κόπιασι!

Ο άτυχος λουφαδόρος υπακούει.

—Ξιέρ'ς πώς λέγιτι αυτό που κάν'ς ισύ πιδί μ' ικεί κατ' κι νουμίζ'ς ότ'ι δεν σι γλιέπου;

—Τι έκανα, κύριε καθηγητά; απορεί ο άτυχος.

—Αυτό λέγιτι «λουπουδυτική ινέργεια», συνεχίζει απτόητος ο Μανέτας. Κι η λουπουδυτική ινέργεια τιμωρείτι μι του ουδυνηρό.

Το «ουδυνηρό» είναι το τσίμπημα του κάτω χείλους του παραπτωματία, μεταξύ δείκτη και αντίχειρα του παιδοτρίβη, και η βιαία ταλάντευση της κεφαλής δεξιά, αριστερά, άνω και κάτω. Ο ταχύτερος κι αποτελεσματικότερος συνειτισμός κάθε παραπτωματία –σας μιλάω εκ πείρας.

Ωστόσο οι παιδαγωγικές τεχνικές του Μανέτα δεν έχουν καμιά σχέση μ' αυτές που εφαρμόζονται στο σχολείο μας. Μια ευχάριστη έκπληξη, για μας τους νεοφερμένους, ήταν η σπανιότητα του ξύλου σαν τιμωρία. Εκεί που στο Δημοτικό δεν πέρναγε μέρα χωρίς να φάμε χαστούκι ή χαρακιές στα χέρια, εδώ έπρεπε να έρθουν τα πάνω κάτω για να μας την πέσουν. Όμως «ουδέν καλόν αμιγές κακού», που θα 'λεγαν και οι αρχαίοι ημών πρόγονοι, γιατί αν γλιτώσαμε το ξύλο πέσαμε σε κάτι κόλπα πολύ χειρότερα, τις αποβολές. Όχι ότι είναι πολύ συχνό φαινόμενο δηλαδή, αλλά πάντως υπάρχουν και κρέμονται απειλητικά πάνω από το κεφάλι μας, σαν το σπαθί του Δαμοκλή. Τους «μεγάλους» ειδικά τους κοπανούν αλύπητα. «Αποβάλλεται επί τριήμερον ο μαθητής της ΣΤ' τάδε, διότι συνελήφθη καπνίζων εν μέση οδώ» ή «Αποβάλλεται επί πενδήμερον ο μαθητής της Ε' δείνα, διότι εφέρθη απρεπώς κατά την διάρκεια του μαθήματος των Τεχνικών». Και δεν είναι που σε αποβάλουν

(εντάξει, τη βγάζεις στο Αλκαζάρ, μαζί με τους κοπανατζήδες και τους σουλατσαδόρους όλων των Γυμνασίων της πόλης), το χειρότερο είναι που ειδοποιούν τους γονείς σου και μετά... άντε ξέμπλεξε.

Ο πατέρας μου με είχε προειδοποιήσει σχετικά ευθύς εξ' αρχής.

—Κανόνισε, μου είπε. Έτσι και σε αποβάλουν ποτέ καλύτερα να μην γυρίσεις καθόλου στο σπίτι. Στο λέω για να 'μαστε εξηγημένοι.

Πράγμα που είχε σαν φυσική συνέπεια να κάθομαι σαν Παναγία, μπας και κάνω καμιά στραβή κατά λάθος και βρεθώ στον δρόμο επαίτης τζάμπα και βερεσέ. Τόσο καλός ήμουν δε ώστε μου εμπιστεύτηκαν και το απουσιολόγιο της τάξης! Βάζαν τον λύκο δηλαδή να φυλάξει τα πρόβατα! Τέλος πάντων, τι να κάνουμε, θέλει προσοχή και λεπτούς χειρισμούς η παρούσα φάση. Άσε να μπούμε στα κόλπα, να μάθουμε τα κατατόπια και μετά βλέπουμε. Για την ώρα: υπομονή.

Η μαμζέλ του Ινστιτούτου

Αλλαγές δεν είχαμε όμως μόνο στο σχολείο, αλλά και στο Γαλλικό Ινστιτούτο. Τώρα πια βρισκόμουν στο Cour Elementaire, με δασκάλα τη mademoiselle Ελένη, μια καινούργια, που μόλις είχε πάρει το δίπλωμά της και δίδασκε για πρώτη φορά. Εκ πρώτης όψεως δεν ήταν κι άσχημη. Ανοιχτοκάστανη, μέτρια στο ύψος, με καλές αναλογίες, κι ένα πρόσωπο που θα έμοιαζε φοβερά της Βέρας Κρούσκα αν δεν το χάλαγαν κάπως τα γυαλιά και ο αυστηρός κότσος που την έκαναν να μοιάζει με γεροντοκόρη. Επιπλέον, όταν καθόταν στην έδρα, η φούστα της σηκωνόταν αρκετά κι έτσι ο Γιώργος κι εγώ, που βρισκόμασταν καθισμένοι σε στρατηγική θέση, μπορούσαμε να θαυμάζουμε με την ησυχία μας ένα τοπίο άκρως ενδιαφέρον κι ορεκτικό (φαίνεται είναι

ίδιον των καθηγητριών των Γαλλικών να έχουν ωραίες γάμπες –για τη δικιά μου ταλαιπωρία). Δηλαδή, σαν να λέμε, όλα θα ήταν μια χαρά και η αλλαγή από τη γκρι-νιάρια Διευθύντρια θα ήταν κάτι παραπάνω από καλοδεχούμενη, αν η καινούργια δεν μας την έπεφτε άγρια ευθύς εξ' αρχής.

Εκεί που δεν το περιμέναμε (τέλος πάντων...) πεταγόταν πάνω, κοπάναγε το χέρι της στην έδρα κι έμπηγε τις φωνές. Καρδιακούς κόντευε να μας κάνει πια! Εμένα ειδικά –άγνωστο για ποιον λόγο– μου την έπεφτε για ψύλλου πήδημα κι έτσι και πήγαινα να διαμαρτυρηθώ (μιας και είχα κάποια ευφράδεια στη ρημάδα τη γλώσσα πια) πάταγε τα ούρλα και με πέταγε έξω, χωρίς άλλες εξηγήσεις και τσιριμόνιες. Μια φορά, δυο φορές, τρεις φορές, στο τέλος δεν άντεξα κι εγώ (καταπιεζόμουνα και στο σχολείο, όπου έπρεπε να 'μαι τύπος και υπογραμμός) και της έβγαλα γλώσσα. Αποτέλεσμα: βρέθηκα κατηγορούμενος στο γραφείο της Διευθύντριας και είδα κι έπαθα για να ξεμπλέξω (αφού αναγκάστηκα να ζητήσω συγγνώμη από τη μαινάδα). Δεν τη γλίτωσα όμως κι από τις βαθμολογικές συνέπειες. Έτσι στο δίμηνο βρέθηκα μ' έναν έλεγχο γεμάτο «Presque Bien» και μια παραίνεση να «προσπαθήσω περισσότερο» στις παρατηρήσεις.

—Τι είναι πάλι αυτό το «πρέσκουε μπιέν»; με άρπαξε από τα μούτρα ο πατέρας μου όταν είδε το κιτάπι.

—Πρέσκ, διόρθωσα εγώ.

—Τον κακό σου τον φλάρο! Τι θα πει, ρε;

—Σχεδόν καλά, ψιθύρισα εγώ.

Ο πατέρας μου άφησε τον έλεγχο και με κοίταξε αποσβολωμένος.

—Σχεδόν; ψέλλισε. Σχεδόν! Πες μου ότι δεν άκουσα καλά. Πες μου ότι με γελάνε τ' αυτιά μου, ότι βλέπω εφιάλτες, ότι έγινε λάθος κι αυτός δεν είναι ο έλεγχος του γιου του δικού μου!

—Δυστυχώς, δεν με χωνεύει η καθηγήτρια, κατάφερα ν' αρθρώσω εγώ.

Πράγμα που επέφερε το γνωστό ρεπερτόριο γαμοσταυριδιών και κατέληξε σε μια τα μάλα ανησυχητική δήλωση.

—Όστε δεν σε χωνεύει, ε; Ωραία. Αύριο θα πάω να τη δω, στο Ινστιτούτο, και θα δούμε τι έχει να μου πει η ίδια. Αν, εννοείται, ζω μέχρι αύριο και δεν πάθω έμφραγμα από τις στενοχώριες που με ποτίζεις, παλιάνθρωπε. Αχάριστε! Που τι σου λείπει, ρε; Σε ερωτώ. Τι σου λείπει; Το ρούχο σου το καθαρό, το φρέσκο σου το βούτυρο, το φαγητό σου; Ε; Μέχρι πότε, ρε λούστρο, θα θυσιαζόμαστε για σένα κι εσύ θα μας ποτίζεις δηλητήριο; Αλλά, στο λέω και να το ξέρεις, ο Θεός όλα τα συχώρεσε, την αχαριστία δεν τη συχώρεσε.

Και βέβαια το 'πε και το 'κανε. Την επομένη πήγε να δει τη στρίγκλα. Όμως το βράδυ που γύρισε στο σπίτι δεν είχαμε τίποτα από τις εκρήξεις, που ήμουν προετοιμασμένος και περίμενα ν' αντιμετωπίσω. Αντίθετα... χαμογελούσε!

—Η καθηγήτριά σου μου μίλησε με τα καλύτερα λόγια για σένα, είπε. Βέβαια πιστεύει ότι χρειάζεται να μελετάς περισσότερο, να συγκεντρωθείς και να μελετάς, γιατί και αναπτυγμένη αντίληψη έχεις, λέει, και «εξαιρετικό μυαλό». Σε θεωρεί από τους καλύτερους μαθητές της.

Δεν πίστευα στ' αυτιά μου! Άλλα περίμενα ν' ακούσω κι άλλα άκουγα.

—Και τότε γιατί με χαντάκωσε στους βαθμούς; απόρησα.

—Για να σε συνετίσει, είπε ο πατέρας μου. Για να βάλεις μυαλό και να συμμαζευτείς. Ν' αφήσεις τα νεύρα και τις μαγκιές και ν' αφοσιωθείς στα μαθήματά σου. Άκουσες; Το καλό που σου θέλω, κακομοίρη μου. Άλλος ένας τέτοιος έλεγχος και θα σε βάλω να δουλέψεις εισπράκτορας σε άγονη γραμμή. Δεν αστειεύομαι εγώ.

Μάλιστα.

Αλλά η περιπέτεια είχε και συνέχεια. Την επομένη η στρίγκλα με φώναζε να περιμένω όταν σχολάσαμε.

—Χθες ήρθε ο πατέρας σου να με δει, είπε. Μου είπε ότι έχεις την εντύπωση πως τα 'χω βάλει μαζί σου. Το πιστεύεις αυτό;

—Ε, δεν μπορώ να πω ότι μ' έχετε και στα πούπουλα, είπα.

Συνοφρυώθηκε (τελικά είχε ωραία μάτια πίσω από τα γυαλιά).

—Κι εσύ; Εσύ μου συμπεριφέρεσαι σωστά;

Μάλιστα.

—Στη συγκεκριμένη περίπτωση του επεισοδίου όχι, παραδέχτηκα. Αλλά πρέπει να σας πω ότι τα βάλατε αδικώς μαζί μου και γι' αυτό παραφέρθηκα.

—Και γιατί δεν ήρθες να το συζητήσουμε;

Την κοίταξα κατάπληκτος. Έλα Χριστέ κι Απόστολε! Να συζητήσω θέματα αδικίας με μια... δασκάλα;!!!

—Γιατί δεν θα 'βγαινε τίποτα, μουρμούρισα.

—Και πού το ξέρεις; Δοκίμασες;

—Τι να δοκιμάσω; είπα. Κοροϊδευόμαστε τώρα, δεσποινίς; Όσες φορές προσπάθησα να «το κουβεντιάσω» με τους καθηγητές και τους δασκάλους το μόνο που κατάφερα ήταν να βρω τον διάολό μου χειρότερα.

—Όλοι οι καθηγητές δεν είναι ίδιοι.

—Ούτε όλοι οι μαθητές.

Με κοίταξε ξαφνιασμένη και μετά σιγά-σιγά τα χείλη της άνοιξαν σ' ένα χαμόγελο.

—Είσαι πολύ ξεροκέφαλος τελικά, monsieur, είπε.

—Παρομοίως, δεσποινίς, αντιμίλησα, χωρίς να το σκεφτώ.

—Ε, αει στο διάολο, που θα με πεις και ξεροκέφαλη! Ξέσπασε η μαμζέλ (ξαναβρίσκοντας τον παλιό, κακό της εαυτό).

—Μπορείτε πάντα να με κοπανήσετε στους βαθμούς, πρότεινα σαρχαστικά.

Απροσδόκητα η έκφρασή της άλλαξε και πάλι. Χαμογέλασε.

—Δεν είναι κρίμα να χαραμίζεις την εξυπνάδα σου έτσι; είπε.

—Μα, με φέρνετε στο αμήν! διαμαρτυρήθηκα.

—Κι αν δεν έχεις την τελευταία λέξη θα σκάσεις, συμπλήρωσε αυτή χαμογελώντας πάντα.

—Νομίζω ότι σ' αυτό μοιάζουμε, είπα.

Γέλασε κι άρχισε να μαζεύει τα βιβλία της από την έδρα.

—Δεν μου λες; είπε. Θα σε ρωτήσω κάτι και θέλω μια ειλικρινή απάντηση. Με αντιπαθείς;

Ξαφνιαστήκα. Δεν περίμενα κάτι τέτοιο κι αυτό μου χάλασε τον ειρμό της σκέψης, που κυλούσε μια χαρά μέχρι τη στιγμή αυτή. Την κοίταξα και κείνη τη στιγμή ένιωσα ότι όχι μόνο δεν την αντιπαθούσα (όπως θα είχα κάθε δικαίωμα), αλλά απεναντίας ένιωθα πολύ καλά μαζί της.

—Νομίζω ότι μάλλον σας συμπαθώ, είπα χωρίς να το σκεφτώ περισσότερο.

Χαμογέλασε.

—«Νομίζεις», «μάλλον»... Αλλά δεν είσαι σίγουρος;

—Σας συμπαθώ, είπα αποφασιστικά. Δεν έχω κανένα λόγο γι' αυτό, αλλά ναι, σας συμπαθώ.

Πήρε τα βιβλία της και προχώρησε προς την πόρτα.

—Ωραία, είπε χαμογελώντας. Μένει να μου το αποδείξεις.

Ετοιμαζόταν να γυρίσει το πόμολο όταν έκανα την πιο γενναία, την πιο παράτολμη πράξη της ζωής μου (κι εγώ δεν ξέρω πώς και γιατί).

—Κι εσείς; ρώτησα.

Στράφηκε ξαφνιασμένη.

—Εγώ τι;

—Εσείς δεν μου είπατε αν με συμπαθείτε.

Κοντοστάθηκε και μου 'ριξε μια σκεφτική ματιά. Μετά χαμογέλασε πάλι (έχει πανέμορφο χαμόγελο).

—Ναι, είπε. Σε συμπαθώ.

Κι αυτό ήταν το τέλος της φοβερής αυτής συνέντευξης.

* * *

Και να 'μαι τώρα ερωτευμένος με τρεις κοπέλες πάλι! Τη Γιούλα, την Εύη και (ω, της απελπισίας!) την... Ελένη! (Κι αν υπολογίσουμε κάτι υπόλοιπα της Κάκιας... τέσσερις! Αλληλούια!).

Εύη και Γιούλα

Με την Εύη μιλάμε όλο και περισσότερο στα διαλείμματα. Νομίζω ότι κι εκείνη αποζητά τη συντροφιά μου τώρα. Συχνά περπατάμε μαζί στην αυλή και λέμε ένα σωρό άσχετα πράγματα. Άλλοτε πάλι, όταν ο καιρός είναι χάλια, καθόμαστε και τα κουβεντιάζουμε μέσα στην τάξη, κοντά στη σόμπα. Σιγά-σιγά έχω την εντύπωση ότι και οι άλλοι μας βλέπουν σαν ζευγάρι. Ωστόσο διστάζω να ξανοιχτώ μαζί της, να κάνω «το μοιραίο βήμα». Κι αυτό για τους γνωστούς λόγους. Όσο και να προσπαθώ μου είναι πολύ δύσκολο να βγάλω τη Γιούλα από το μυαλό και την καρδιά

μου. Δεν πάει να παίρνω κάθε μέρα αποφάσεις... Μόλις την ξαναβλέπω τα ξεχνάω όλα και ξαναπέφτω στα παλιά.

—Ταρζάν, κλείσε τα μάτια σου, να δω τα τσίνορά σου, σε παρακαλώ.

Θεέ μου!

Κι όμως. Η Εύη έχει μια βόρεια ομορφιά. Πολύ μεγάλη ομοιότητα με τη Μαρίνα Βλαντύ, στο ανοιχτόξανθο όμως. Πανέμορφα γκριζογάλαζα μάτια, φωτεινό χαμόγελο, γλυκιά στο χαρακτήρα... Τι παραπάνω να επιθυμήσει η καρδιά του ανθρώπου για να 'ναι ευτυχισμένος;

Και δεν είναι μόνο αυτό. Έχω και την πατρική ευλογία από πάνω.

Μια μέρα που φεύγαμε μαζί, όπως σχολάγαμε, έτυχε να περνάει ο πατέρας μου με το αυτοκίνητο και μας είδε. Το μεσημέρι με ρώτησε “ποια ήταν η ομορφονιά που συνόδευα” κι όταν του είπα...

—Μπράβο, έκανε. Επιτέλους αποφάσισες να κάνεις παρέα και με παιδιά καλών οικογενειών, αντί για τους αλήτες που συναναστρέφεσαι. Ας ελπίσουμε ότι βάζεις μυαλό. Ο πατέρας της φίλης σου ήταν πολύ φίλος μου, γιατρός, επιστήμων και άνθρωπος. Θεός σχωρέστον.

Έτσι έμαθα ότι η... φίλη μου δεν είχε πατέρα. Τι να κάνουμε, μερικοί είναι τυχεροί σ' αυτόν τον κόσμο.

Πάντως ο καημός για τη Γιούλα, καημός!

Σε μια από τις φορές που θέλησε «να θαυμάσει τα μακριά μου τσίνορα» βρήκα το θάρρος να αντιδράσω.

—Λυπάμαι, αλλά δεν γίνεται, της είπα.

—Και γιατί παρακαλώ; γέλασε εκείνη.

—Γιατί αν κλείσω τα μάτια μου δεν θα μπορώ να βλέπω τα δικά σου, είπα μονοκοπανιάς.

Σάστισε.

—Να δεις τα μάτια μου;

—Τα ωραιότερα μάτια που έχω δει ποτέ, είπα και τη σάστισα ακόμα περισσότερο.

—Αυτό τώρα είναι κοπλιμέντο, Ταρζάν;

—Αυτό είναι η αλήθεια.

—Ευχαριστώ, είπε και χαμογέλασε.

Δεν μου ξαναζήτησε να κλείσω τα μάτια. Πολύ φοβάμαι ότι από βλακεία έκοψα τη μοναδική γέφυρα που μας ένωνε.

* * *

Βρήκαν τη Μαίριλυν νεκρή στο κρεβάτι της. Λένε ότι αυτοκτόνησε με χάπια. Δεν μπορώ να καταλάβω πώς κάποιος τόσο όμορφος και διάσημος, που μπορεί να έχει ότι θέλει, αποφασίζει να θέσει τέρμα στη ζωή του. Να το 'κανα εγώ να πω εντάξει, στο κάτω-κάτω τι μου πάει καλά και τι ζωή έχω για να χάσω; Άλλα έξι χρόνια στα θρανία, έξι χρόνια όπου όλοι θα με διατάζουν, όλοι θα παίρνουν αποφάσεις για μένα κι όλοι θα με κυνηγούν. Μετά το Πανεπιστήμιο, άλλες αποφάσεις «αντ' εμού», άλλες διαταγές, άλλοι κανονισμοί, άλλα τρεχάματα, άλλος αγώνας. Έπειτα ο στρατός, η χαριστική βολή. Δηλαδή, δεν κατάλαβα, πότε θα ζήσω εγώ; Όταν θα γίνω σαν τους γονείς μου; Μα τότε δεν θα 'χω όρεξη να κάνω τίποτ' άλλο παρά να παίζω χαρτιά, κλεισμένος στο σπίτι, ή να φυτεύω ζαρζαβατικά στον κήπο. Σπουδαίες προοπτικές αλήθεια!

Οι Αμερικάνοι κατάφεραν να στείλουν κι αυτοί έναν αστροναύτη σε τροχιά στο διάστημα, κάποιον Τζων Γκλέν. Χέστηκε η φοράδα στ' αλώνι! Αρχίζω να τα βαριέμαι όλα αυτά τα «επιστημονικά», τα όνειρα θερινής νυκτός που κάνουμε με τον Βάη, τον τρελό επιστήμονα. Σιγά να μην καταφέρουμε ποτέ να ταξιδέψουμε στ' αστέρια! Σιγά να μην ανακαλύψουμε τη χαμένη Ατλαντίδα ή τον θησαυρό των Ίνκας! Παιδικές φαντασιώσεις, που διαλύονται σι-

γά-σιγά κάτω από τον αδυσώπητο ήλιο της πραγματικότητας.

Εδώ που τα λέμε εκείνο που θα 'θελα περισσότερο από κάθε άλλο είναι να φύγω με τη Γιούλα ή την Ελένη για έναν τόπο όπου δεν θα μας βρει κανείς. Κάπου που να μπορούμε να ζήσουμε οι δυο μας, να χαρούμε τον έρωτά μας και να μην μας νοιάζει τίποτ' άλλο. Ονειρεύομαι, αλλά είναι ένα όνειρο που με κρατάει ζωντανό. (Τι σύμπτωση, και οι δυο μου «απρόσιτες αγαπημένες» έχουν πανέμορφες γάμπες!).

Μπάσκετ

Επιτέλους μας ήρθε ένας καινούργιος Γυμναστής, έτσι χάνουμε τον απίθανο Μανέτα και τα «ουδυνηρά» του. Ο καινούργιος είναι ένας τύπος με τεράστιες πλάτες και κοντό κουρεμένο μαλλί. Αν ήταν ένα κεφάλι ψηλότερος θα μπορούσε άνετα να παίζει στο σινεμά τον Μασίστα. Του κολλήσαμε αμέσως το παρατσούκλι «Παίδαρος». Αυτός με τη σειρά του μας φωνάζει «σκερβελέδες».

Καμιά φορά, όταν βαριέται να μας κάνει γυμναστική, μας δίνει μπάλες, να παίζουμε μπάσκετ κι αυτός την αράζει σε μια γωνιά και κάνει ότι μας παρακολουθεί, αλλά μάλλον ονειρεύεται με τα μάτια ανοιχτά. Σε μια από τις φορές αυτές με πρόσεξε, που σουτάριζα από μακριά και με φώναξε να πάω κοντά του.

—Έλα εδώ εσύ, ρε σκερβελέ, πού έμαθες να παίζεις μπάσκετ; με ρώτησε.

—Έτσι, μόνος μου, απάντησα.

—Τι ύψος έχεις;

—1.75.

—Καλώς. Για ρίξε κάνα-δυο ακόμα να δούμε τι ψάρια πιάνεις.

Έριξα μερικές ακόμα κι όπως έτυχε να 'χω χέρι τη μέρα αυτή πήγαιναν μέσα στο καλάθι, σαν στραβές.

—Χμμ, έκανε ο Παίδαρος. Έτσι καλά σουτάρεις ή από κωλοφαρδία;

—Έτσι καλά.

—Χμμμ, ωραία. Θα δούμε, θα δούμε...

Και με ξέχασε.

Για μια στιγμή πίστεψα ότι ίσως ν' άνοιγε για μένα ο δρόμος για την ομάδα του σχολείου, όμως θαύματα δεν γίνονται κάθε μέρα.

Σινεμά

Με την παλιοπαρέα από τη γειτονιά εξακολουθούμε να βρισκόμαστε Σάββατο βράδυ, Κυριακή πρωί, για σινεμά (χοντεύουμε να σκορπίσουμε για τα καλά με τα μαθήματα και τις γλώσσες που μπλέξαμε).

«Τάρας Μπούλμπα» με τον Γιουλ Μπρύννερ, «Ο άνθρωπος που σκότωσε τον Λίμπερτυ Βάλανς» με τον Τζων Γουαίην, τον Τζαίημς Στιούαρτ και τον Λη Μάρβιν, «Λολίτα» με τη Σιού Λάϊον, όπου πάθαμε την πλάκα μας με το νυμφίδιο και «Ναυτική Ανταρσία» με τον απίθανο Μάρλον Μπράντο. Επίσης κάτι παλιά: «Κιμ» με τον θεϊκό Έρρολ Φλυν, «Το τραίνο θα σφυρίζει τρεις φορές» με τον Γκάρυ Κούπερ και την ξενέρωτη Γκρέης Κέλλυ και το «Καζαμπλάνκα» με τον Χάμφρεϋ Μπόγκαρτ και την Ίγκριντ Μπέργκμαν, που μου έκανε φοβερή εντύπωση, με τον τύπο που αποφασίζει να χάσει τη γυναίκα που αγαπά προκειμένου να τη φυγαδεύσει με το τελευταίο αεροπλάνο από την Καζαμπλάνκα, για να είναι ασφαλής. Εδώ ομολογώ ότι έδωσα ρέστα. Ειδικά εκεί που την αποχαιρετάει στο αεροδρόμιο μου κόπηκαν τα ήπατα. Νά, κάτι τέτοιο ν' αξιωνόμουν να ζήσω κι εγώ κάποτε κι ας πεθάνω αμέσως μετά. Αλλά πού!

Η Κυριακή το πρωί όμως στο «Παλλάς» εξακολουθεί να 'ναι η μεγάλη μας απόλαυση. Με πέντε φράγκα εισιτήριο βλέπουμε δυο μίκυ-μάους, μια κωμωδία (Τρίο Στούτζες, Χοντρό-Λιγνό, Άμποτ και Κοστέλο, Μαρξ Μπρόδερς κλπ.) και το έργο. Θα πρέπει να 'χουμε δει εδώ όλους τους Ταρζάν με τον Τζώννυ Βαϊσμύλλερ, «Ταρζάν ο άρχων της ζούγκλας», το πρώτο του, «Ο γιος του Ταρζάν», όπου εμφανίζεται ο Μπόϋ, που τον παίζει ο πιτσιρικάς Τζώννυ Σέφηλντ, «Η εκδίκηση του Ταρζάν», «Ο Ταρζάν στη Νέα Υόρκη», όπου ο Ταρζάν πάει στην Αμερική, για να σώσει τον γιο του, που έκλεψαν κάτι αδίστακτοι τυχοδιώκτες και γίνεται της κακομοίρας, «Ο θησαυρός του Ταρζάν», με νεκροταφεία ελεφάντων και κακούς τυχοδιώκτες πάλι, «Ο θρίαμβος του Ταρζάν», «Ο Ταρζάν και το μυστικό της ερήμου» (τα δυο τελευταία χωρίς τη Τζαίην), «Ο Ταρζάν και οι Αμαζόνες», «Ο Ταρζάν και η γυναίκα-λεοπάρδαλη», δυο φιλμ όπου στον ρόλο της Τζαίην παίζει αντί για τη Μωρήν Ο' Σάλλιβαν (που εγώ προσωπικά πάντα έβρισκα ξενέρωτη) η Μπρέντα Τζόϋς (που προτιμώ χιλιάδες φορές – μοιάζει λιγάκι της Γιούλας). Νομίζω ότι ο Τζώννυ Βαϊσμύλλερ είναι ο καλύτερος Ταρζάν που έχει περάσει ποτέ από το σινεμά, παρόλο που όλες του οι ταινίες είναι ασπρόμαυρες. Καλός είναι επίσης κι ο Λεξ Μπάρκερ, αλλά μετά, όταν έβαλαν τον Γκόρντον Σκωτ να παίζει τον ρόλο, νομίζω ότι ο Ταρζάν ξευτελίστηκε. Πάει τελείωσε, κανείς δεν φτάνει τον μεγάλο Τζώννυ.

Λογοτεχνικά

Ευτυχώς οι βαθμοί που φέρνω από το σχολείο είναι στα πάνω τους, δεκαεννιάρια, δεκαοχτάρια, δεκαεφτάρια, και δυο εικοσάρια, στα Γαλλικά και στα Νέα Ελληνικά κι έτσι έχω κάπως γλιτώσει από τη γκρίνια του πατέρα μου, που δεν καταλαβαίνει άλλο από το «άριστα».

—Εντάξει, δεν λέω..., αναστενάζει. Όμως αυτά τα δε-

καεφτάρια στην Άλγεβρα και τη Γεωμετρία πολύ με στενοχωρούν.

—Μα το δεκαεφτά στο Γυμνάσιο είναι άριστα! διαμαρτύρομαι εγώ, με το δίκιο να με πνίγει.

—Το δεκαεφτά είναι ότι και το εφτά στο Δημοτικό, παίρνω την αποστομωτική απάντηση. Για κοίτα να συμμαζευτείς και να μελετήσεις, κακομοίρη μου, γιατί δεν σε βλέπω καλά. Ακούς εκεί! Άριστα το δεκαεφτά!

Όμως τελευταία δεν μου παρακολλάει, γιατί έχει τα δικά του τρεχάματα, που τον απασχολούν κι έτσι τα πράγματα είναι πιο υποφερτά. Εκείνο που τον απασχολεί την εποχή αυτή είναι η αντικατάσταση του παλιού λεωφορείου με καινούργιο, επειδή έληξε η δωδεκαετία, λέει, κι όλα τα παλιά πρέπει να αλλάξουν. Έτσι τρέχει κάθε τόσο στην Αθήνα, στη «Βιαμάξ», όπου έχει παραγγείλει το καινούργιο, οπότε εμείς (δηλαδή εγώ) μπορούμε ν' ανασάνουμε κάπως πιο ελεύθερα.

Έτσι, με το κεφάλι ήσυχο μπορώ κι εγώ ν' ασχοληθώ με τα δικά μου. Μιας κι έχω τέτοια επιτυχία στις εκθέσεις άρχισα να γράφω και διηγήματα, κυρίως επιστημονικής φαντασίας βέβαια. Μάλιστα ένα, το «Ταξίδι στον Πλούτωνα», δημοσιεύτηκε και στο περιοδικό του σχολείου «Μαθητικά Τετράδια» και η χαρά μου να δω το όνομά μου τυπωμένο δεν περιγράφεται.

Μ' αρέσει να γράφω, γιατί έτσι δραπετεύω από την πραγματικότητα και ζω τις ιστορίες που θα 'θελα να ζήσω. Κατασκευάζω τους δικούς μου κόσμους κι εκεί μέσα, κάτω από τη μάσκα του ήρωα, αλωνίζω κατά πως μου καπνίζει. Άλλοτε σαν εξερευνητής, που ψάχνει για χαμένα βασίλεια, άλλοτε σαν αστροναύτης, που ταξιδεύει σε άγνωστες περιοχές του σύμπαντος, άλλοτε σαν ιδιοφυής επιστήμων, που κάνει φοβερές ανακαλύψεις, ταξιδεύω, ερωτεύομαι εξωτικές καλλονές, μάχομαι εχθρούς της ανθρωπότητας και προϊστορικά τέρατα, γνωρίζω με δυο λόγια συγκινήσεις ανεπα-

νάληπτες όπου πρόσβαση έχω μονάχα εγώ και κανείς άλλος. Τέτοιου είδους περιπέτειες με αγγίζουν κι επειδή δεν είναι εύκολο να τις βρει κανείς έτοιμες τις φτιάνω μόνος μου. Αυτή είναι λογοτεχνία κι όχι οι βαρετές και μουχλιασμένες περιπτώσεις που μας ξεφουρνίζουν στα «Νεοελληνικά Αναγνώσματα», με τις θειές Αχτίτσες κι όλα αυτά που σε κάνουν να χασμουριέσαι, όταν δεν σε πιάνει απελπισία, να κοπανάς το κεφάλι σου στον τοίχο. Τι με νοιάζει εμένα τώρα η Ελληνική ύπαιθρος, ο μόχθος των χωριατών, τα βάσανα της φτωχολογιάς, η πλύστρα μάνα και τα γεράνια στους ντενεκέδες της αυλής; Αυτά τα βλέπω κάθε μέρα γύρω μου κι αν θέλω να εντρυφήσω στα αγροτικά πάω μια βόλτα μέχρι τον Πλατύκαμπο (το ηρωικό Τοπουζλάρ) και είμαι έτοιμος, δεν χρειάζομαι τους λογοτέχνες, να μου τα περιγράψουν περί δια γραμμάτου, σε ατέλειωτα κατεβατά, που σου μαυρίζουν την ψυχή. Όταν όμως τα λέω αυτά του κυρίου Γρηγοριάδη, αυτός γελάει και λέει: “Ακόμη είναι νωρίς για να εκτιμήσετε τους θησαυρούς της Ελληνικής Γραμματείας. Περιμένετε μερικά χρόνια και τα ξαναλέμε”. Ναι καλά, θ’ αφήσω εγώ τον Ρόμπερτ Λούις Στήβενσον, τον Τζέιμς Φένιμορ Κούπερ ή τον Ιούλιο Βερν και θα πιάσω τον Παπαδιαμάντη και τον Καρκαβίτσα! Μ’ αυτό το πλευρό να κοιμόσαστε.

Τέλος και τω Θεώ δόξα

Επιτέλους τέλειωσε κι αυτή η χρονιά. Ευτυχώς, κάτι με τους διαγωνισμούς, κάτι με τα ταξίδια του πατέρα μου, φάγαμε τον Ιούνιο και κάμποσες μέρες του Ιουλίου στη Λάρισα, πριν φύγουμε για την εξορία του Αγιοκάμπου κι έτσι είχα την ευκαιρία να ρεμπελέψω λίγο στη γειτονιά με τους φίλους μου, τα «αλανάκια».

Οι διαγωνισμοί στο Γυμνάσιο δεν μοιάζουν καθόλου μ’ εκείνους του Δημοτικού. Εδώ τα πράγματα είναι ζόρικα και δεν φτάνει μόνο το διάβασμα για να τα βγάλεις πέρα.

Θέλει και λίγο «σπρώξιμο» η ιστορία. Όλο και κάποιο «σκονάκι» θα φτιάξεις (για παν ενδεχόμενο), όλο από κάποιον θα ξεκλέψεις μια ματιά στην κόλλα του, όλο και κάποιο κόλπο θα σκαρφιστείς. Έτσι, λίγο με το ένα, λίγο με το άλλο τα κατάφερα να τσιμπήσω ένα 18,8, κάτι που κάπως ικανοποίησε τον αιωνίως ανικανοποίητο πατέρα μου.

—Τέλος πάντων, αναστέναξε όταν του πήγα το ενδεικτικό. Για πρώτη χρονιά στο Γυμνάσιο έχει καλώς. Του χρόνου όμως, ε;... Από 19 και πάνω.

Στο Γαλλικό Ινστιτούτο πάλι τα κουτσουκατάφερα. Κάτι έγγραφα, κάπως τα βόλεψα, έφτασα και στα προφορικά, όπου η Ελένη μας εξέταζε έναν-έναν προκειμένου ν' αποφασίσει αν και κατά πόσο ήμασταν έτοιμοι για το άλμα στο Moyen I.

Ήρθε τελικά η δική μου σειρά. Η ωραία μου καθηγήτρια μ' έβαλε να καθίσω σ' ένα θρανίο και ήρθε να καθίσει κι αυτή στο διπλανό.

—Λοιπόν; Πώς πήγε η χρονιά; με ρώτησε χαμογελώντας.

—Εμένα ρωτάτε; απόρησα. Δεν ξέρετε εσείς;

Γέλασε.

—Εννοώ πώς τα πέρασες εσύ; είπε. Για τα μαθήματα άστα, καλούτσικα τα πήγες, αν διάβαζες και λίγο θα τα κατάφερνες καλύτερα.

Άρα πέρασα.

—Ε, δεν μπορώ να πω ότι διασκέδασα και τρελά! είπα.

—Τα σχολεία δεν είναι για διασκέδαση, αλλά για να μαθαίνουμε.

—Αυτό λέω κι εγώ.

—Δηλαδή μάλλον δεν τα πέρασες καλά.

Σειρά μου να χαμογελάσω.

—Με κίνδυνο να σας καταπλήξω, είπα, από ένα σημείο και πέρα τα πέρασα περίφημα.

—Χαίρομαι, είπε. Και χαίρομαι ακόμη περισσότερο που καταφέραμε επιτέλους να συνεννοηθούμε εσύ κι εγώ.

Αχ, Ελένη μου, κρυφό μου μαράζι, και να 'ξερεις!

Εξορία μετά δημοσίων θεαμάτων

Δύο ήταν τα σημαντικά περιστατικά που σημάδεψαν το καλοκαίρι αυτό στον Αγιόκαμπο.

Το πρώτο (και λιγότερο σημαντικό) ήταν η άφιξη περιπλανώμενου θεατρικού θιάσου που έστησε μια μεγάλη τέντα πίσω από το καφενείο του Καπετάνιου κι έδωσε τρεις παραστάσεις για το φιλοθεάμον παραθεριστικό κοινό.

Έγινε χαμός. Οι χωριάτες δεν είχαν ξαναδεί τέτοιο πράγμα και γέμισαν το τσαντίρι ασφυκτικά. Η μπόχα από την απλυσιά, το σκόρδο και την καβαλίνα ήταν κάτι πέρα από κάθε περιγραφή. Η παράσταση ήταν βέβαια για κλάματα, αλλά ποιος σκοτιζόταν εδώ πέρα για Τέχνη; Χαβαλέ ήρθαν να κάνουν οι άνθρωποι και —στην περίπτωση των αρσενικών— να χαλβαδιάσουν τα μπούτια των θεατρίνων (που στο σημείο αυτό απεδείχθησαν εξαιρετικά γενναιόδωρες). Προσωπικά σκυλοβαρέθηκα. Έτσι κι αλλιώς το θέατρο μου φαίνεται πολύ ψεύτικο πράγμα. Όλοι υποκρίνονται. Οι ηθοποιοί, που προσπαθούν να μας πείσουν ότι αυτό που βλέπουμε είναι κάτι το αληθινό, κάτι που συμβαίνει στην πραγματικότητα, οι θεατές που προσπαθούν να παραμυθιαστούν, ότι δεν βλέπουν μια στημένη απάτη, αλλά κάτι αυθεντικό, τα σκηνικά που πάνε να ξεγελάσουν όλους, ηθοποιούς και θεατές... Ένα τεράστιο ψέμα. Ψέμα μπορεί να είναι κι ο κινηματογράφος, αλλά εκεί τουλάχιστον υπάρχει μια συνέχεια, ένα πολύ πιο πειστικό στήσιμο

του παραμυθιού, δεν χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια για να φύγει κανείς και ν' αρχίσει να ταξιδεύει.

Το δεύτερο περιστατικό όμως...

Έτυχε να μας έρθουν μουσαφίραιοι για μερικές ημέρες, ένας φίλος του πατέρα μου, μπακάλης από το Νιμπεγλέρι, με τη γυναίκα του και την κόρη του. Ο εν λόγω φίλος είχε πιστέψει τις διθυραμβικές περιγραφές περί Αγιοκάμπου του πατέρα μου κι αποφάσισε να έρθει, ν' αγοράσει κι αυτός ένα οικόπεδο εδώ. Βέβαια με έξι ανθρώπους το σπιτάκι (συγγνώμη, η... «βίλα») φρακάρισε τελείως. Και καλά την ημέρα που ήμασταν όλοι έξω, αμολυτοί, τη νύχτα όμως πώς να βολευτούμε; Έτσι αποφασίστηκε να κοιμηθούν οι φιλοξενούμενοι στο χωλ, όπου κοιμόμουν εγώ μέχρι τώρα, οι γονείς στο μοναδικό δωμάτιο κι εμείς, «η νεολαία», στρωματσάδα έξω στη βεράντα. Καθόλου δεν μου άρεσε αυτό το ξεβόλεμα, όμως είχα άδικο.

Η κόρη της οικογένειας, η Ιφιγένεια, ήταν μεγαλύτερή μου, πήγαινε στην Πέμπτη. Καλή ήταν. Λεπτό κορμάκι, φουσκωτά βυζάκια, στρογγυλά καπούλια, ένα τσακίρικο προσωπάκι γεμάτο πονηριά και νάζι... Μια χαρά γκομενάκι, που θα λέγαμε και στη γειτονιά. Μου άρεσε. Όχι αισθηματικά, αγάπες και λουλούδια και τέτοια ανώτερα... Από το άλλο, το αμαρτωλό. Ειδικά όταν την είδα με μαγιό, την πρώτη μέρα που έφτασαν και πήγαμε μαζί για μπάνιο, το στομάχι μου έφερε ανάποδες τούμπες.

Η καλή μέρα από το πρωί φαίνεται. Η Ιφιγένεια ήταν δεινή κολυμβήτρια κι έτσι απλωτή την απλωτή φτάσαμε στο καΐκι του καπτά-Μαύρου, που βρισκόταν αρόδο καμιά εκατοστή μέτρα από την ακτή. Ανεβήκαμε πάνω, ψυχή δεν υπήρχε στο κατάστρωμα, μόνο ο λοστρόμος κοιμόταν του καλού καιρού στην καμπίνα της πλώρης, ξαπλώσαμε κι εμείς στην πρόμνη να πάρουμε μια ανάσα.

—Κολυμπάς πολύ καλά, μου λέει η Ιφιγένεια σε μια στιγμή.

—Παρομοίως, λέω εγώ ρίχνοντας κλεφτές ματιές κατά τα στηθάκια της.

—Πόσων χρονών είσαι, βρει; ρωτάει η επισκέπτρια.

—Κοντεύω δεκαπέντε, ψευδομαρτύρησα ασύστολα εγώ.

Δεν πέρασε. Η Ιφιγένεια γέλασε και μου 'δωσε μια σπρωξιά με το χέρι.

—Άντε, βρε, από χει! Σιγά να μην είμαστε και συνομήλικοι! Πάντως... Για την ηλικία σου είσαι πολύ αναπτυγμένος.

—Κι εσύ μια χαρά είσαι, μουρμούρισα.

Γελάκια.

—Μπα! Σ' αρέσω;

—Πολύ, κατάφερα να ψελλίσω.

Η διάθεσή της άλλαξε απότομα.

—Άκου 'δώ να σου πω, μου κάνει. Μην σου περάσει από το μυαλό να μου κολλήσεις.

—Δεν μου πέρασε, τη διαβεβαίωσα, γυρίζοντας βιαστικά μπρούμυτα για να μην προδοθώ.

Δεύτερη απότομη αλλαγή.

—Πωπώ αλάτι που έχει σήμερα η θάλασσα! έκανε. Γλύψε να δεις.

Κι έφερε το μπράτσο της στο στόμα μου. Τι να κάνω κι εγώ, έγλυψα.

—Πολύ αλάτι, τραύλισα.

—Να σε γλύψω κι εγώ να δω.

Και πριν προλάβω ν' αντιδράσω σκύβει και μου πατάει μια μακρόσυρτη γλυψιά στον λαιμό που μου 'κοψε τελείως τα γόνατα.

—Όντως, έχει πολύ αλάτι, γέλασε η δαιμόνισα πλαταγίζοντας τη γλώσσα της.

Το πώς κατάφερα να γυρίσω πίσω στην ακτή μετά απ' αυτό μόνο η καρδούλα μου το ξέρει.

Αλλά αυτό δεν είναι τίποτα μπροστά σε ό,τι επακολούθησε το βράδυ.

Όπως είπα και πιο πριν εμείς οι δυο θα κοιμόμασταν στρωματσάδα στη βεράντα. Η μάνα μου μας έστρωσε διπλές κουβέρτες από κάτω, σεντόνια από πάνω, κι αφού μας επέστησε την προσοχή, να μην πιάσουμε την κουβέντα και δεν αφήσουμε τον κόσμο να κοιμηθεί, μας καληνύχτισε κι αποσύρθηκε, αφήνοντάς μας στην τύχη μας και το ριζικό μας. Σε λίγο η... «βίλα» βυθιζόταν σ' ένα βαθύ λήθαργο, όπου μόνο τα ροχαλητά των πατεράδων μας ακούγονταν.

Εγώ, δίπλα στην Ιφιγένεια, πού να κλείσω μάτι! Δεν είχα ξαναβρεθεί κιόλας ο άμοιρος ποτέ τόσο κοντά σ' ένα κορίτσι (και τι κορίτσι!). Πέρασε κάμποση ώρα, η συντροφισσα δεν έδινε σημεία ζωής. Πέρασε λίγο ακόμη... Άρχισε να πέφτει μια ψύχρα, που όσο πέραναγε η ώρα περόνιαζε και φυσικά το σεντόνι δεν πρόσφερε προστασία.

—Κρουώνω, ακούω σε μια στιγμή την Ιφιγένεια να ψιθυρίζει. Έλα πιο κοντά, να ζεσταθούμε.

Άλλο που δεν ήθελα κι εγώ σούρθηκα δίπλα της. Αυτή τότε στράφηκε στο πλευρό σε τρόπο ώστε να μου γυρίζει την πλάτη.

—Πάρε με αγκαλιά, γιατί έχω ξεπαγιάσει, ήρθε η ψιθυριστή διαταγή.

Αν ήθελα (που δεν ήθελα) ας μην υπάκουα! Έκανα την καρδιά μου πέτρα και πέρασα τα χέρια μου γύρω της. Τι τραβάει ο άνθρωπος!...

—Δεν φαντάζομαι να μου την πέσεις! ψιθύρισε αυστηρά η Ιφιγένεια.

Τώρα τι να πει κανείς; Κάτι τραύλισα, οι παλάμες μου (με δική τους πρωτοβουλία) είχαν χουφτώσει τα στηθάκια

της, η πίεσή μου είχε φτάσει εκατό, δεν βουλευόμουνα πια με τίποτα, αλλά πού να τολμήσω να κουνηθώ!... Μύλος.

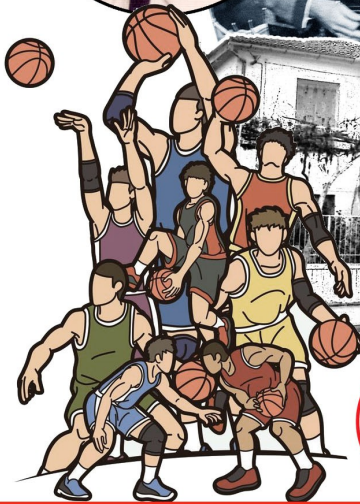
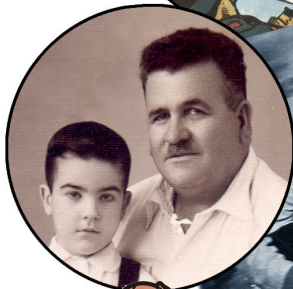
Το πώς πέρασε κείνη η νύχτα η καρδιά μου το ξέρει. Αντίθετα η συγκοιμωμένη μου δεν φαινόταν να έχει κανένα πρόβλημα, έτσι βολεμένη που ήταν στη ζεστή μου αγκαλιά. Και ναι μεν εκείνη κοιμήθηκε του καλού καιρού, εμένα όμως με βρήκε ο ήλιος με το μάτι γαρίδα και το μυαλό σαλάτα. Και σαν να μην έφτανε αυτό την επομένη το σκηνικό επαναλήφθηκε.

—Χθες μ' έσφιγγες πολύ και δεν μ' άφησες να κοιμηθώ, μου είπε η αχάριστη καθώς τακτοποιόταν και πάλι κοντά μου. Κανόνισε απόψε να μη με σκάσεις.

Τι να 'λεγα! Έκανα την καρδιά μου πέτρα και περίμενα να κοιμηθεί για να ξεκλέψω ένα πεταχτό φιλί στο λαιμό της. Το κατάλαβε, δεν το κατάλαβε, δεν θα το μάθω ποτέ.

Δυστυχώς η αγορά του οικοπέδου ναυάγησε κι έτσι δεν υπήρξε συνέχεια στην ωραία αυτή συνύπαρξη κάτω από τ' άστρα. Οι δυο αξέχαστες όμως νύχτες που μου χάρισαν οι θεοί της Φύσης και προστάτες των απανταχού εφήβων έφταναν και περίσσευαν για να κάνουν το καλοκαίρι αυτό μοναδικό.

1962 - 63

Καλή αρχή

Δευτέρα Γυμνασίου και η χρονιά αρχίζει με τους καλύτερους οιωνούς.

Μόλις γυρίσαμε από τον Αγίοκαμπο (κλασικά, δυο μέρες πριν από την έναρξη των μαθημάτων, ώστε να μην μου δοθεί η ευκαιρία να ξεσκάσω κι εγώ λίγο με τα αλάνια της γειτονιάς) κι ο πατέρας μου κρεβατώνεται με την ετήσια κρίση του των αρθριτικών. Εκεί κάτι γίνεται με τα φάρμακα, την κούρα και δεν ξέρω εγώ τι άλλο και δημιουργούνται κάτι περίεργες επιπλοκές στο ουροποιητικό σύστημα, με συνέπεια να φύγει εσπευσμένα για την Αθήνα, συνοδεία της μητρός μου φυσικά! Δηλαδή, αν αυτό δεν είναι ο πρώτος αριθμός του λαχείου, τότε δεν ξέρω τι είναι.

Εγώ θα έμενα στην κυρα-Μαρίκα, μουσαφίρης, παρέα με τον Γιώργο (του οποίου το δωμάτιο θα μοιραζόμουν), τον Τάσο και τη Βαγγελίτσα. Αλληλούια!

Αρχικά η πρόβλεψη ήταν για δυο-τρεις μέρες, μετά έγινε βδομάδα και τέλος δεκαεννιά μέρες. Δεκαεννιά μέρες ονειρεμένες. Αίσθηση απόλυτης (ή σχεδόν απόλυτης) ελευθερίας. Συγκατοίκηση με ανθρώπους που αγαπούσα, επειδή τους διάλεξα κι όχι επειδή μου έτυχαν. Η τέλεια ευτυχία!

Πρώτη μου δουλειά η διάρρηξη του ποδήλατου, με τη βοήθεια του Γιώργου. Στην αρχή η κυρα-Μαρίκα πρόβαλε κάτι αντιρρήσεις, αλλά όπως δεν μπορούσε να μου αρνηθεί τίποτα, τελικά συγκατένευσε να με αφήσει να το χρησιμοποιώ (αφού φυσικά της ορκίστηκα ότι θα προσέχω φοβερά). Έτσι, για πρώτη φορά εδώ και χρόνια, έβλεπα ένα από τα όνειρά μου να πραγματοποιείται. Να πηγαίνω στο σχολείο δηλαδή και να 'ρχομαι επί δικύκλου οχήματος. Μεγαλεία!

Την πρώτη μέρα που το 'χανα ένωσα τουλάχιστον σαν τον Έρρολ Φλυν στην «Επέλαση της Ελαφράς Ταξιαρχίας». Σαν να είχα κερδίσει δέκα πόντους ύψος. Καμάρωνα τόσο που δυο φορές κόντεψα να πέσω πάνω σε λεωφορεία της Αστικής και μια να τρακάρω πάνω σε μια σταθμευμένη «Μερσεντές». Δεν βαριέσαι όμως, η εμπειρία ήταν τόσο δυνατή και το συναίσθημα της ελευθερίας τόσο μοναδικό ώστε οι κίνδυνοι αυτού του είδους να φαντάζονται αστεία ανέκδοτα.

Ανησύχησα καθόλου για τον πατέρα μου όλο αυτό το διάστημα; Ναι, μην τύχει και γυρίσει σύντομα και μου χαλάσει τη βόλεψη.

* * *

Εντωμεταξύ στο σχολείο είχαμε καινούργιες αφίσες. Και τι αφίσες!

Πρώτος μας ήρθε ο Θόδωρας, ο πάραυτα επωνομασθείς Τσαφ-Τσαφ. Ένας στεγνός ψηλοτέλειος ίσαμε κει πάνω, παιδάκι μεν φίνο και ντερμπεντέρικο, αποβληθέν δε από το Γυμνάσιο Τυρνάβου διά παντός, δι' άγνωστον πλην σοβαράν αιτίαν. Ο Θόδωρας έκανε τη Δευτέρα για δεύτερη χρονιά μιας κι εκτός της αποβολής είχε καταφέρει να μείνει και στην ίδια τάξη. Οι καθηγητές τον αντιμετώπιζαν με επιφύλαξη και σκεπτικισμό και με το δίκιο τους. Μια φορά που πήγε να του αγριέψει ο Τάταρης, ο αδίστακτος πιστολέρο των Τεχνικών, ο Θόδωρας τον κοίταξε καλά-καλά και του είπε: "Άκου να σου πω. Εμένα μην μου παρακολλάς γιατί δεν το 'χω σε τίποτα να σε χαρακώσω με κανένα σουγιά

και να τρέχουμε μετά κι εσύ κι εγώ”. Περιττό να πω ότι τον Θόδωρα τον συμπάθησα ακαριαία.

Ένα άλλο μπουμπούκι ήταν ο Τάκης. Κι αυτός μας ήρθε με τις καλύτερες συστάσεις από απέναντι, από το Πρώτο. Κάτι έγινε, λέει, στη Γυμναστική, πήγε ο Μανέτας να του κάνει το περίφημο «ουδυνηρό» και νά 'σου τον τον Τάκη εκτός (διά παντός), δι' «ανάρμοστον συμπεριφοράν».

Η κορυφή όμως, το παιδί των παιδιών, ο μέγας διδάσκαλος της μαγκιάς, ήταν, χωρίς την παραμικρή αμβολία, ο Τώνης. Ο Τώνης μας ήρθε από την Αθήνα κι αμέσως η εμφάνισή του έκανε αίσθηση στο ακροατήριο. Ωραίο παιδί, καλοφτιαγμένο, στο μπόϊ μου, ντυνόταν πάντα στην πένα, με σακάκι καλοραμμένο, πουκαμισάκια σιέλ, ροζ παλ ή μπεζ, με κουμπιά στους γιακάδες, σωληνωτά πανταλόνια με τσάκιση ξυράφι, άσπρες κάλτσες, αμερικάνικες, και παντοφλέ παπούτσι σινιέ «Πετρίδης». Χτένιζε τα μαλλιά του αλά Έλβις (στο πιο κοντό βέβαια) και περπατούσε πάντα αργά και μελετημένα, γέρνοντας ελαφρά από τον ένα ώμο.

Μου διηγήθηκε μετά τη σκηνή στο γραφείο του Διευθυντή την πρώτη μέρα που κατέφθασε και του υπέβαλε τα σεβάσματά του, μαζί με τα δικαιολογητικά. Με το που είδε ο άνθρωπος τα εν λόγω χαρτιά κόντεψε να πάθει ίκτερο.

—Τι λέει εδώ, βρε παιδάκι μου;

—Τι λέει; απόρησε ο Τώνης (δήθεν).

—Αρχαία 4, Άλγεβρα 7, Νέα Ελληνικά 3, Γαλλικά 1, Φυσική 5, Γυμναστική 2 (!!!)... Διαγωγή «χειρίστη»!!! Τι είναι αυτά, βρε παιδί μου, τι είναι αυτά;

—Με αδικήσανε...

—Μα πού να σε πρωταδικήσουν, βρε παληκάρι μου, στο Θεό που πιστεύεις! Και καλά στα μαθήματα... Αμ η διαγωγή... «χειρίστη»! Τι έκανες;

—Τίποτα... Δηλαδή, εντάξει... Νά, είχα ένα προβληματάκι μ' έναν καθηγητή, που δεν με χώνευε...

—Δηλαδή;

—Εντάξει... Δηλαδή μ' έφερε στο αμήν...

—Και;...

—Σκόνταψε κι έπεσε.

—Έπεσε;!!!

—Μάλιστα.

—Και γι' αυτό σου βάλαν διαγωγή «χειρίστη»;

—Όχι...

—Αλλά;...

—Ο καθηγητής σκόνταψε...

—Αυτό το 'παμε. Παρακάτω.

—Εγώ άπλωσα το χέρι, να τον κρατήσω, να μην πέσει.

—Και λοιπόν;...

—Αυτός όμως έπεσε πάνω στο χέρι μου και χτύπησε.

—Στο χέρι!!!...

—Μάλιστα.

Τώρα πώς το δέχτηκαν στο δικό μας το σχολείο αυτό το αγγελούδι είναι μυστήριο. Ίσως έχει να κάνει με το ότι ο πατέρας του ήταν ανώτερος αξιωματικός της Αεροπορίας.

Με τον Τώνη κολλήσαμε από την πρώτη στιγμή σαν τον τέντζερη με το καπάκι. Η γνωριμία αυτή μου άλλαξε κυριολεκτικά τη ζωή. Ξαφνικά ήταν σαν να άνοιγαν τα μάτια μου και να 'βλεπα επιτέλους το φως το αληθινό. Από κει που κοιμόμουν με τα τσαρούχια βρέθηκα να κατανοώ τους μηχανισμούς και τα κόλπα της ζωής. Ο Τώνης μου 'μαθε μέσα σε μια βδομάδα όσα δεν θα μου μάθαιναν όλοι οι καθηγητές του Πανεπιστημίου σε μια ολόκληρη ζωή. Αν ξύπνησα σ' αυτόν το χρωστάω και σε κανέναν άλλο.

Ο Τώνης ερχόταν από τον «έξω κόσμο», την Αθήνα, και κουβαλούσε μαζί του εικόνες ενός πολιτισμού που εμείς, εδώ στα γκράβαρα, ούτε που υποπτευόμασταν την ύπαρξή του. Μας μίλαγε για πάρτυ όπου χόρευαν ροκ-εν-ρολ και τουίστ μέχρι το πρωί, για γκόμενες, που δεν σου 'βγαζαν την ψυχή για να σου δώσουν ένα φιλί, για βόλτες με κλεμμένα αυτοκίνητα, για μπιλιάρδα, για τη Φωκίωνος Νέγρη και το Κολωνάκι, για τεντυμπούλικια και κλαμπ, για τρελά πράγματα, που μας έκαναν να τον ακούμε με το στόμα ανοιχτό, γεμάτοι ντροπή για τη χωριατιά και την καθυστέρησή μας.

Ένας από τους λόγους που με προτίμησε ο Τώνης ήταν το παραμύθι που του πούλησα περί αθηναϊκής καταγωγής (το ίδιο που είχα πουλήσει παλιότερα στον Πάνο). Αμέσως συμπέρανε ότι δεν μπορεί, θα ήμουν κι εγώ μούτρο περπατημένο, κι έτσι ταξιμιάσαμε. Το τι κόλπα επινοούσα κάθε φορά για να καμουφλάρω την τραγική μου άγνοια είναι άλλο πράγμα. Με την ψυχή στο στόμα ήμουν συνεχώς, μην τύχει και πάρει πρέφα τη μπλόφα και με απορρίψει. Ευτυχώς τα 'φερνα βόλτα.

—Δεν μου λες, ρε μούτρο;... μου κάνει την πρώτη μέρα που γνωριστήκαμε. Από γκόμενες τι γίνεται εδώ πέρα;

Τι να του 'λεγα τώρα; Για τους... πλατωνικούς μου έρωτες; Θα μ' έφτυνε και με το δίκιο του.

—Μπα, φτωχά πράγματα, του λέω, φορώντας το πιο μπλαζέ ύφος που μπόρεσα να επιστρατεύσω. Μην ξεχνάμε ότι εδώ είναι επαρχία, πίσω κόσμος. Μην κοιτάς στην Αθήνα...

Ο Τώνης έριξε μια διερευνητική ματιά γύρω του σαρώνοντας το έμφυχο υλικό με το έμπειρό του μάτι.

—Δεν μπορεί... Εγώ βλέπω κάτι μανούλια πρώτης (τις «μεγάλες» είχε σταμπάρει ο αθεόφοβος). Κοίτα κάτι βυζάρεις! Κοίτα κωλάρεις! Κοίτα πιασίματα!

—Φάτε μάτια ψάρια και κοιλιά περιδρομο, αναστέναξα εγώ υποκριτικά.

—Κι εσύ, ρε μούτρο, πώς βολεύεσαι δηλαδή;

Τώρα μάλιστα.

—Εγώ βολεύομαι εκτός σχολείου, μάγκα, του κάνω.

Ο Τώνης γέλασε και μου 'δωσε μια στην πλάτη.

—Α, ρε μουτράκλα! αναφώνησε. Αμ σ' έκοψα εγώ τι μάγκα είσαι! Είναι δυνατόν, Αθηναίος να τη βγάζει ξεροσφύρι, εδώ στο κωλοχώρι; Τι διάολο!

Σωστά. Τι διάολο! Αν δεν έχουμε και δυο-τρεις γκόμενες καβάτζα να βολευόμαστε, εμείς οι... Αθηναίοι, τι κάνουμε; Α, ρε τρομάρα μου!

Και να 'ξερε ο μάγκας ότι βλέπω τη Γιούλα από απόσταση και μου κόβονται τα γόνατα! Και να 'ξερε ότι μου μιλάει η μαμζέλ στο Ινστιτούτο και κοκκινίζω σαν μωρή παρθένα! Και να 'ξερε ότι από πέρσι τριγυρίζω την Εύη κι ακόμα δεν έχω αποφασίσει να κάνω μια κίνηση!

Και μιας και μιλάμε για καινούργιους, είχαμε και κάμποσες θηλυκές αφίξεις στην τάξη μας. Η Στέλλα είναι σαφώς η πιο ενδιαφέρουσα από τις περιπτώσεις. Από περσινό κανόνι κι αυτή, φαίνεται —και είναι— περπατημένο παιδί. Δεν λέει σπουδαία πράγματα από πρόσωπο, αλλά από μπαλκόνια!... Δυστυχώς δεν γίνεται τίποτα, γιατί τα 'χει, λέει, μ' έναν τύπο από το Πρώτο, που αφενός μεν πάει στην Έκτη αφετέρου δε είναι πρωταθλητής Θεσσαλίας στη Δισκοβολία. Τι λέμε τώρα!

Η Σούλα έχει ωραίο σωματάκι, μυτερά βυζάκια, μαυροτσούκαλη και φαίνεται ζωηρό πλάσμα, σε αντίθεση με την τρίτη και τελευταία της νέας φουρνιάς, την Καίτη που δεν μιλάει σε άνθρωπο (και είναι κρίμα γιατί —απ' ότι απεδείχθη στη γυμναστική— έχει πολύ ωραία μπούτια).

Όχι ότι με αφορούν εμένα όλα αυτά δηλαδή (στάχτη στα μάτια), αφού τα βάσανά μου είναι γνωστά, αλλά σε κουβέντα να βρισκόμαστε.

Yakety Yak

Με την ευεργετική παρουσία του Τώνη (ο Θεός μας τον έστειλε, δεν μπορεί!) διευρύνθηκαν και οι πολιτιστικοί μας ορίζοντες. Εκεί που τσαλαβουτούσαμε, σαν τζομπαναράιοι, στις λάσπες, σαλαγώντας τα πρόβατα και τα γίδια, ήρθε ο ευλογημένος Προφήτης, με τα ζόρικα πουκαμισάκια, μας μπάρκαρε μέσα σε μια αστραφτερή «Oldsmobile» με εκτυφλωτικά χρώμια (το αγαπημένο του αμάξι) και πατώντας τέρμα τα γκάζια μας πέρασε άυτανδρους στον μαγικό κόσμο του σήμερα, made in USA. Και πρώτα απ' όλα μας άνοιξε τα μάτια σ' ότι αφορά τη μουσική. Μ' ένα τρανζίστορακι πάντα πάνω του συντονιζόταν σε σταθμούς που «έλεγαν» και μας επιστούσε την προσοχή στα κομμάτια εκείνα που έχριζαν ιδιαίτερας προσοχής.

—Άκου αυτό, ρε μούτρο, και μην μου πεις ότι δεν την κάνεις λαχείο! μου έλεγε καθώς μου κόλλαγε το τρανζίστορ στο αυτί, ν' απολαύσω Chuck Berry άδοντα «Roll Over Beethoven».

—Γουάου! αναφωνούσα εγώ (που πέρα από ένα Γούναρη και μια Μαίρη Λω δεν ήξερα την τυφλαμάρα μου). Γουάου! Πολύ ψώνιο!

—Γουστάρεις;

—Στο κάργα!

—Μη μου πεις ότι γουστάρεις και Bobby Darin, γιατί θα τρελαθώ!

—Πώς το κατάλαβες, ρε μεγάλε;

—Όργιο! ενθουσιαζόταν ο Τώνης. Bill Haley?

—Γουάου!

—Neil Sedaka? «Happy Birthday Sweet Sixteen», «Oh Carol»...

—Λαχείο!

—Little Richard...

—Πουτάνες στα κρεβάτια σας!

—Ricky Nelson, Fats Domino, Duane Eddy...

—Έλεος!

—Και μην μου πεις... Jerry Lee Lewis, «Great Balls of Fire»?...

—Γουάου, γουάου, γουάου... Γάααααβγάαααβ!

Ο Τώνης αναστέναζε και με αγκάλιαζε από τους ώμους.

—Αχ, ρε μεγάλη, πού μας έριξε η πουτάνα η τύχη, με τους άσχετους τζομπαναραίους! Σκέψου, ρε ψώνιο... Δες την εικόνα... Λος Άτζελες, Καλιφόρνια! Πουκαμισάκια «Vandoren», μπλουτζήν «Lee», ορίτζιναλ, πατούμενα μπάσκατ «All Stars», γυαλί καθρεφτέ, κολόνια «Yardley»... Τσουλάμε μια «Oldsmobile» κόκκινη, μοντέλο 54, ντεκαποτάμπλ, στο ράδιο οι Coasters με το «Yakety Yak» και στο πίσω κάθισμα δυο γχομενάρες Cheerleaders των «Rams»! Γουστάρεις;

—Παθαίνω!

—Όργιο;

—Ψώνιο!

—Πουτάνα τύχη, πού μας έριξες!

—Και γαμώ τις εξορίες, μάγκα μου!

—Ευτυχώς που βρήκα και σένα, που είσαι περπατημένος, και μπορούμε να μιλάμε τη δική μας γλώσσα, ρε νούμερο!

—Ευτυχώς δεν λες τίποτα, φιλάρα!

Και πανάθεμά με αν καταλάβαινα τα μισά απ' όσα μου 'λεγε!

Το βράδυ βέβαια στο σπίτι έκανα εντατικό φροντιστή-

ριο. Κόλλαγα δίπλα στο ράδιο με τις ώρες κι άκουγα «περπατημένη μουσική», σημειώνοντας ονόματα και τίτλους για να 'χω να λέω κάτι, να κάνω τη μπλόφα πιο πειστική.

—Άκουσα ένα κομμάτι και γαμώ τα κομμάτια, δικέ μου! «The Lion Sleeps Tonight» με τους Tokens, πέταγα του Τώνη σε χρόνο ανύποπτο και τον κούφαινα.

—Δεν το 'χω ακούσει, ρε μαλάκα. Πού το πέτυχες;

—Στο «Δεύτερο», χθες βράδυ.

—Τι κρίμα να μην πιάνουμε τον Αμερικάνικο της Γλυφάδας, ρε γαμώτο!

—Κρίμα; Μιλάμε για εθνική καταστροφή, μάγκα μου!

—Α, ρε Αθήνα!

—Άσε, μη μου τα θυμίζεις...

—Φωκίωνος Νέγρη... «Κουίντα», Μουτσάτσος και Ρίτα Κάντιλακ!

—Τι μου κάνεις!...

—«Στορχ», «Αθηναία», «Αστέρια», «On the Rocks»...

—Σταμάτα, ρε μαλάκα, γιατί θα πέσω απ' το παράθυρο.

—Κολωνάκι πλατεία, «Μπόκολας», τα «MG» και τα «Spitfire» να μαρσάρουν...

—Θα πάθω, ρε μαλάκα, σταμάτα.

—Α, ρε μεγαλεία!

—Και διηγώντας τα να κλαις, δικέ μου.

—Ρε, πού πέσαμε!

—Τι να κάνουμε; Αφού μας ρίξαν στο νερό θα κολυμπήσουμε.

—Τι να κολυμπήσουμε, που θα μας φάνε οι νεροφίδες, εδώ στη βλαχιά που μπλέξαμε!

—Υπομονή.

Και οι μέρες κύλαγαν ευχάριστες και συναρπαστικές. Ο Τώνης κι εγώ ήμασταν αχώριστοι. Καθόμασταν στο ίδιο θρανίο, στο τελευταίο φυσικά, λέγαμε τα δικά μας, ακούγαμε τα τρελά μας από το τρανζιστοράκι, στα μαθήματα που σήκωναν χαβαλέ, όπως τα Τεχνικά και τα Γαλλικά, τ' απογεύματα πηγαίναμε για μπάσκετ (γιατί και του Τώνη του άρεσε), με τον Θόδωρα και τον Τάκη απέναντι, στο Πρώτο Γυμνάσιο, όπου μπορούσαμε να παίξουμε διπλό (το δικό μας σχολειό είχε μόνο μια μπάσκέτα) και μετά ξαμολιόμασταν στην πόλη για τσάρκα και χαβαλέ, χτυπώντας κουδούνια, κλοτσώντας σκουπιδοντενεκέδες και φουμάροντας στη ζούλα κανένα «Ideal» ή «Delice», από μικρό πακέτο, που αγοράζαμε ρεφενέ (εγώ τον καπνό δεν τον μπορούσα, αλλά έκανα δήθεν ότι φουμάριζα, γιατί δεν σήκωνε να φανώ μπόσικος, τέτοιο περπατημένο μούτρο που ήμουν) και γενικά τα περνάγαμε φίνα και ωραία. Καμιά φορά κάναμε και κοπάνα, όπου τη βγάζαμε στο Αλκαζάρ, αρχτοί στο γρασίδι, να ονειρευόμαστε αμερικάνικα αυτοκίνητα, γκόμενες τύπου Τζαίην Μάνσφελντ και ηλεκτρικές κιθάρες.

—Ούτε την κοπάνα δεν μπορεί να ευχαριστηθεί κανείς σ' αυτό το κωλοχώρι, γκρίνιαζε ο Τώνης. Στην Αθήνα είχαμε τα μπιλιάρδα του «Μοντιάλ» τουλάχιστον και ξεχαρμανιάζαμε. Πήγαινες, ρε μούτρο;

—Αν πήγαινα λέει! Μόνιμος θαμώνας. Συνδρομητής!

—Όργιο! Και μετά στο «Ροζικλαίρ», έτσι; Ρέγκα ψητή στην εφημερίδα και «Λολίτες της Αθήνας»...

—Άσε, μη μου τα θυμίζεις!

—Πουτάνα Αθήνα, τι μας κάνεις!

—Πες το να μην το πω.

* * *

Τίποτα όμως δεν κρατάει για πάντα, ειδικά τα ευχάριστα. Έτσι μια ωραία ημέρα οι γονείς επέστρεψαν, με το πρόβλημα του πατέρα τακτοποιημένο, και τα βάσανά μου ξανάρχισαν. Το ποδήλατο ξαναμπήκε στην αποθήκη και κλειδώθηκε, τα απογευματινά σουλάτσα και οι προπονήσεις του μπάσκετ κόπηκαν με το μαχαίρι, οι νουθεσίες, οι παραινήσεις και η γκρίνια ξανά στην ημερησία διάταξη και το ηθικό μου χτυπούσε για μια ακόμη φορά κόκκινο.

Το μόνο φωτεινό σημείο στην όλη ιστορία ήταν που αποφασίστηκε να με στείλουν στην Αθήνα για τα Χριστούγεννα, στους συγγενείς της μάνας μου (οι σχέσεις με τους οποίους αναθερμάνθηκαν λόγω της αρρώστιας του πατέρα μου). Η προοπτική με απογείωσε, κυρίως γιατί θα 'χα κάτι να κορορευτώ στον Τώνη.

—Μεγάλε, την κάνω για την Αθήνα, του ανήγγειλα.

Ο Τώνης κατέβασε τα μούτρα.

—Κουφάλα τυχερέ! Πάλι σου 'φεξε!

—'Ντάξει, ρε δικέ μου, πώς κάνεις έτσι; Τόσο καιρό έχω να πάω.

Ο Τώνης αναστέναξε.

—Τουλάχιστον ρίξε κι ένα για μας, έτσι;

—Έγινε.

Αθήνα

Τους συγγενείς της μάνας μου είχα να τους δω χρόνια, γιατί κάποια παρεξήγηση είχε γίνει που είχε επηρεάσει τις διπλωματικές σχέσεις με τους γέρους μου. Τους βρήκα πολύ αλλαγμένους απ' ό,τι θυμόμουν. Ο θείος Βασίλης, πάντα κομψός, αλλά κάπως βαρύτερος και πιο κουρασμένος, οι ξαδέρφες μου Κική κι Ελευθερία είχαν πάρει σαφώς την κάτω βόλτα, μόνο η θεία Κατίνα παρέμενε η ίδια,

ντούρα και αναλλοίωτη. Θα έμεινα στο δικό τους διαμέρισμα για λίγες μέρες και μετά θα πήγαινα στον θείο Απόστολο και τη θεία Ρωξάνη, κάτι που ανυπομονούσα να γίνει, γιατί προτιμούσα να βρίσκομαι με τον Μίμη και τη Σοφία, τα ξαδέρφια μου, που ήταν κοντά μου από πλευράς ηλικίας, παρά με τη γερουσία.

Ο Μίμης είναι ένας ωραίος τύπος, πανύψηλος, περπατημένος και με πολύ χιούμορ. Φέτος τελειώνει το Γυμνάσιο και διαβάζει να δώσει στο Πολυτεχνείο. Αυτός ήταν που με ξενάγησε στα μπιλιάρδα του «Μοντιάλ», στο «Ροζικλαίρ» και στα άλλα αξιοπερίεργα και θαυμαστά των Αθηνών, για τα οποία δεν σταμάταγε να μιλάει ο φίλος μου ο Τώνης. Εγώ άνοιγα μάτια κι αυτιά, άκουγα, έβλεπα και κατέγραφα, για να ξέρω τι θα πω στην επιστροφή, μην και γίνει καμιά στραβή και τρέχουμε και δεν φτάνουμε μετά.

Η Σοφία, που στην οικογένεια εθεωρείτο σαν «δύσκολος χαρακτήρας», ήταν μια ακόμη ευχάριστη έκπληξη. Μ' ένα πρόσωπο αγάλματος της κλασικής περιόδου, με μυαλό ξυράφι και προσωπικότητα, δεν έμοιαζε σε τίποτα με τα άλλα κορίτσια που είχα γνωρίσει ως τώρα. Δεν χρειαζόμουν και πολύ για να την θεοποιήσω επιτόπου.

Τα ξαδέρφια μου μ' έκαναν να νιώσω υπέροχα τις μέρες που βρέθηκα μαζί τους. Με αγκάλιασαν, σαν να γνωρίζομασταν από χρόνια (ενώ είχαμε ιδωθεί μόνο μια φορά, όταν ήμουν δεν ήμουν πέντε χρονών), με γύρισαν παντού, σινεμά, αξιοθέατα, περιπάτους, μέχρι σε πάρτυ με κουβάλησαν, χωρίς ούτε για μια στιγμή να με σνομπάρουν ή να με κάνουν να νιώσω χωριατάκι (που ήμουν). Είναι δυστύχημα που δεν στάθηκε δυνατόν να μείνω περισσότερο μαζί τους. Γιατί το 'χει η μοίρα μου φαίνεται, όταν περνάω καλά κάτι να γίνεται και να μου το χαλάει.

Ήμουν δεν ήμουν μια βδομάδα στην Αθήνα όταν ένα βράδυ ο θείος Απόστολος γύρισε στο σπίτι συννεφιασμένος. Κάτι είπαν με τη θεία Ρωξάνη και μετά με φώναξαν να πάω κοντά τους.

—Πάνο, αγόρι μου, πρέπει να φύγουμε άρριο το πρωί για τη Λάρισα, μου λέει ο θεός.

Δεν πήγε το μυαλό μου στο κακό, αλλά παραξενεύτηκα.

—Ο μπαμπάς σου αρρώστησε, εξήγησε η θεία Ρωξάνη.

“Ωραία” σκέφτηκα. “Παναπεί, ξανά νοσοκομείο, ξανά ελευθερία, ασυδοσία!”. Όμως δεν το ’πιανα. Αν ήταν να μπει στο νοσοκομείο (καθώς μόνος μου υπέθεσα), για ποιο λόγο να πάμε εμείς στη Λάρισα, αφού θα ’ρχόταν εκείνος στην Αθήνα; Και μετά... Πού κολλάει αυτό το «να πάμε»; Θα ερχόταν μαζί κι ο θεός Απόστολος; Γιατί; Θαυμάσια θα μπορούσα να ταξιδέψω μόνος μου, όπως ήρθα.

—Τι έπαθε; ρώτησα.

Ο θεός και η θεία αντάλλαξαν ένα στενοχωρημένο βλέμμα.

—Έπαθε εγκεφαλικό, μου εξήγησε μαλακά ο θεός Απόστολος. Μας τηλεφώνησε η μαμά σου, πριν από μια ώρα.

Δεν το ’πιασα αμέσως (καλά-καλά δεν ήξερα τι θα πει «εγκεφαλικό»).

—Δηλαδή;

—Λιποθύμησε και δεν έχει συνέλθει ακόμη. Βρίσκεται σε αφασία.

—Είναι σοβαρά, συμπλήρωσε η θεία Ρωξάνη αγκαλιάζοντάς με.

Δηλαδή;... Δηλαδή, υπήρχε περίπτωση να πεθάνει;

Ίσως θα ’πρεπε να ντρέπομαι, αλλά η πρώτη σκέψη που μου ήρθε στο μυαλό ήταν “Τώρα θα μπορώ να παίρνω το ποδήλατο όποτε θέλω”.

Την άλλη μέρα το πρωί στον σταθμό του τραίνου συναντήσαμε τον θείο Βασίλη και τη θεία Κατίνα, που θα ’ρχόνταν κι εκείνοι μαζί μας. Βλέποντάς τους συνειδητοποίησα

ότι τα πράγματα ίσως να ήταν πιο σκούρα απ' ότι μου τα παρουσίαζαν, αλλιώς δεν θα ξεκουβαλιόντουσαν όλοι αυτοί οι άνθρωποι στην άκρη του κόσμου, έξι ώρες ταξίδι. Ο πατέρας μου ήταν ξεγραμμένος, τα υπόλοιπα ήταν απλώς διαδικαστικές λεπτομέρειες.

Η αλλαγή

Φθάνοντας στο σπίτι με περίμενε μια έκπληξη. Το βρήκα γεμάτο κόσμο. Φίλοι, συγγενείς, γείτονες, συνάδελφοι του πατέρα μου, φίλες της μάνας μου, ο κυρ-Νίκος, η κυρα-Μαρίκα, ο κυρ-Βασίλης, ο «παππούς» ο Ζείκος, ο κουμπάρος ο Νώντας, όλοι παρόντες. Ακόμα και τα ξαδέρφια μου, ο Νίκος κι ο Πάνος ήταν εκεί. Στην αρχή νόμισα ότι «το μοιραίο είχε επέλθει», αλλά γελάστηκα. Όλοι αυτοί είχαν έρθει απλά για συμπαράσταση, από ενδιαφέρον.

Ο πατέρας μου ήταν ξαπλωμένος στο κρεβάτι του, χλωμός και με τα μάτια κλειστά, φαινόταν απλά κοιμισμένος. Δίπλα του ο Πάνος (ο «ανεπρόκοπος» ανιψιός) του κράταγε το χέρι κοιτάζοντάς τον αμίλητος σαν χαμένος (όπως έμαθα αργότερα έτρεξε αμέσως μόλις έμαθε το νέο κι από τότε δεν το κούνησε από τη θέση του). Η σκηνή ήταν τόσο συγκινητική που ένιωσα τα μάτια μου να βουρκώνουν. Ο Πάνος με είδε και σηκώθηκε να μ' αγκαλιάσει. Είχαμε να ιδωθούμε χρόνια, είχε αλλάξει, αλλά δεν τον ξέχασα όπως δεν μας ξέχασε και κείνος. Μας πήραν και τους δυο τα δάκρυα.

—Εϊ, μου ψιθύρισε με φωνή που έτρεμε. Κουράγιο. Δεν τη χάσαμε ακόμα τη μάχη, το παλεύουμε. Ο Θεός είναι μεγάλος.

Δεν κατάλαβε ότι τα δάκρυά μου δεν είχαν σχέση με τον άνθρωπο που πέθαινε.

Αργότερα μου γνώρισε τη γυναίκα του, τη Νίκη. Μια όμορφη και καλοσυνάτη κοπέλα, που παράστεκε τη μάνα μου (που τα 'χε παίζει τελείως) σαν να 'ταν κόρη της. Αυτή

ήταν η... «ξεβράκωτη» που στάθηκε η αιτία να φύγει ο Πάνος από το σπίτι. Α, ρε πατέρα, και να μπορούσες να 'βλεπες από καμιά μεριά πόσο λάθος είχες, πόσο άδικα φέρθηκαν!

Εμένα μ' έστειλαν να κοιμηθώ πάνω, στις κυρα-Μαρίκας με τον Γιώργο –η καλύτερή μου– ενώ οι θείοι τακτοποιήθηκαν όπως-όπως στο δικό μας σπίτι.

—Οι γιατροί δεν δίνουν ελπίδες, με πληροφόρησε ο Γιώργος όταν ξαπλώσαμε στα κρεβάτια μας. Όλο κουνάνε το κεφάλι και λένε “ο Θεός”.

—Δεν συνήλθε καθόλου; ρώτησα.

—Καλύτερα να μην συνέλθει, είπε ο Γιώργος. Αν συνέλθει λένε θα είναι σαν φυτό.

“Όπως και να 'χουν δηλαδή τα πράγματα εγώ το ποδήλατο το παίρνω όποτε θέλω” ήταν η τελευταία μου σκέψη πριν με πάρει ο ύπνος.

Αυτή η κατάσταση κράτησε άλλες δυο μέρες. Μετά, το μεσημέρι της παραμονής της Πρωτοχρονιάς καθώς γυρίζαμε με τον Γιώργο από την αγορά είδαμε έξω από την πόρτα μας ένα καπάκι φερέτρου. Μούδιασα ολόκληρος, όχι τόσο γιατί συνειδητοποιούσα αυτό που είχε συμβεί όσο από τον φόβο αυτών που θα επακολουθούσαν μετά.

Με πήγαν για τον «τελευταίο ασπασμό» και μου 'κανε εντύπωση και μένα του ίδιου πόσο ψυχραιμος και σταθερός ήμουν. Ο πατέρας μου φαινόταν τώρα πιο ήρεμος, σχεδόν χαμογελαστός, σαν να μας είχε σκάσει μια φάρσα, αλλά εμένα δεν με έπειθε. Περίμενα από στιγμή σε στιγμή ν' ανοίξει τα μάτια του και να μου πει: “Πιάσε τα βιβλία σου να κάνεις μια επανάληψη, βρε λούστρο. Μόνο με τη μελέτη θα γίνεις μια μέρα επιστήμων και άνθρωπος –αριστούχος φυσικά. Και πρόσεξε, ο Θεός όλα τα συχώρεσε, την αχαριστία δεν τη συχώρεσε”. Αλλά όπως δεν γινόταν κάτι τέτοιο άρχισα σιγά-σιγά να παίρνω θάρρος. Είδα τη μάνα μου που άρχισε κάτι μυξοκλάματα και διαολίστηκα.

—Ήσυχασε, της είπα. Δεν υπάρχει λόγος να γίνουμε θέαμα.

Κάπου από πίσω άκουσα μουρμουρητά επιδοκιμασίας και θαυμασμού. “Μπράβο, το παιδί!”, “Κουράγιο, παληκάρι μου!” και τέτοια. Κανείς τους βέβαια δεν καταλάβαινε πώς αισθανόμουν.

Πώς αισθανόμουν; Πάντως όχι συντετριμμένος. Ίσως είχα συνηθίσει στην ιδέα ότι ο πατέρας ήταν χαμένος, ίσως πάλι να πείστηκα ότι, έτσι που ήρθαν τα πράγματα, καλύτερα πεθαμένος παρά φυτό. Ίσως πάλι να ένιωθα απλά ελεύθερος. Από αύριο ο άντρας του σπιτιού θα ήμουν εγώ και κανείς πια, μα κανείς, δεν θα μου ’δινε διαταγές εδώ μέσα. Τεράστια η αλλαγή (κι όπως φαίνεται ήμουν πανέτοιμος να τη δεχτώ).

Η μάνα μου, οφείλω να το παραδεχτώ, κατάφερε να σταθεί με αξιοπρέπεια στην άθλια διαδικασία που ακολούθησε, ξόδι του νεκρού, κηδεία, συλλυπητήριες επισκέψεις. Μόνο καμιά φορά την έβλεπα με κόκκινη μύτη και καταλάβαινα ότι είχε κλάψει. Τη βοήθησε πολύ βέβαια και το γεγονός ότι δεν έμεινε στιγμή μόνη της. Κάθε βράδυ το σπίτι ήταν γεμάτο από τους «δικούς», που έρχονταν να μας κάνουν συντροφιά. Τον κυρ-Νίκο και την κυρα-Μαρίκα, τον Πάνο, τον κυρ-Βασίλη (στις πλάτες του οποίου έπεφτε τώρα –εκτός της οδήγησης του λεωφορείου– και η διαχείριση των πάντων, μιας και η μάνα μου είχε μαύρα μεσάνυχτα από τέτοια), τον Οδυσσέα, τον εισπράκτορα, τους κουμπάρους τους Ζείκους, για να αναφέρω τους «μόνιμους». Ποτέ το σπίτι μας δεν είδε τόσο κόσμο για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα.

Μετά τις γιορτές, οι θείοι επέστρεψαν στην Αθήνα, εκτός από τη θεία Κατίνα, που έμεινε πίσω, για στήριγμα και συμπαράσταση.

Κι εγώ; Εγώ το πρώτο που έκανα ήταν να ξεκλειδώσω το ποδήλατο και να το βγάλω, οριστικά πια, από την απο-

θήκη κι όταν η μάνα μου πήγε να φέρει αντιρρήσεις της το 'χοψα με το μαχαίρι.

—Μου είχε υποσχεθεί ότι αν έμπαινα στο Γυμνάσιο αριστούχος θα μ' άφηνε να χρησιμοποιώ το ποδήλατο όπως εγώ ήθελα, της θύμισα. Μπήκα και δεν κράτησε τον λόγο του. Τώρα λοιπόν κρίνω ότι ήρθε η ώρα να διεκδικήσω το δίκιο μου.

—Αν ζούσε ο πατέρας σου δεν θα τα 'κανες αυτά, κλαψούρισε εκείνη.

Την κοίταξα ίσια στα μάτια.

—Σωστά, είπα.

Κι αυτό ήταν το τέλος της συζήτησης.

Μεθεόρτια

Ο μόνος που έπιασε την κατάσταση σωστά ήταν φυσικά ο Τώνης.

—Παλιοκουφάλα, κωλόφαρδε! μου είπε αντί συλλυπητήριων. Σου 'φεξε παλιόμουτρο! Τώρα ποιος σε πιάνει! Αλίμονο από μας!

Και πράγματι, δεν πιανόμουν πια. Για πρώτη φορά ένιωθα τόσο ελεύθερος, οριστικά ελεύθερος εννοώ κι όχι για λίγο, στα κλεφτά. Τώρα έκανα ό,τι ήθελα και δεν είχα να δώσω λογαριασμό σε κανέναν. Πρώτος στις κοπάνες (έπαιρνα μαζί μου και το απουσιολόγιο), πρώτος στο σουλάτσο, πρώτος στο ξεπόρτισμα. Στα Γαλλικά άλλοτε πήγαινα κι άλλοτε δεν πήγαινα, ανάλογα με το κέφι και τη διάθεσή μου. Αντίθετα δεν έχανα ούτε μία από τις μυστικές απογευματινές μας προπονήσεις μπάσκετ στο προαύλιο του Πρώτου και φυσικά τον χαβαλέ που επακολουθούσε μετά το πέρας αυτών. Ο Τώνης, ο Θόδωρας, ο Τάκης κι εγώ είχαμε γίνει πλέον κώλος και βρακί. Τους παλιούς φίλους του σχολείου, τους Πάνους, τον Βασίλη, τον Θανάση τους είχα φτύσει πια τελείως.

Φτυσμένα είχα και τα παλιά εκείνα παιδιακίσια σχέδια για ταξίδια στ' αστέρια και πλονζόν σε καταβυθισμένες πολιτείες. Το μόνο που μ' ενδιέφερε τώρα ήταν να ζήσω όσο πιο έντονα μπορούσα το σήμερα, ν' ανοίξω τα στραβά μου και να μάθω όσα περισσότερα γινόταν για τον αληθινό κόσμο που μας περιέβαλε, να περάσω καλά. Οι φιλοδοξίες μου δεν έφταναν πιο μακριά από το να παίξω μια μέρα στην ομάδα του σχολείου και να βγάλω (ει δυνατόν το συντομότερο) γκόμενα. Για το μεν πρώτο βιάδιζα μάλλον στον σωστό δρόμο, για το δεύτερο όμως...

Οι μπουρδελοτσαρκες ήταν ιδέα του Τώνη φυσικά. Ανεβαίναμε πάνω στο Φρούριο, στην «Τετάρτη», όπου τα περισσότερα μπουρδέλα, και τα παίρναμε με την σειρά. Βλέπαμε τις πουτάνες να εμφανίζονται, άλλη με τα εσώρουχα, άλλη με μπέϊμπυ-ντολ, «κόβαμε χαλβά», ρωτούσαμε τιμές και μετά (δήθεν ότι βρίσκαμε το τιμολόγιο ασύμφορο) προχωρούσαμε παρακάτω. Κανείς μας δεν είχε το κουράγιο να κάνει το βήμα επιπλέον, που θα μας έφερνε στα ενδότερα της μισθωμένης κρεβατοκάμαρας (αλλά φυσικά το παίζαμε όλοι «υπεράνω»). Όπου ένα απ' αυτά τα βράδια σπάει ο διάολος το ποδάρι του και στην έξοδο ενός από τα ευαγή αυτά ιδρύματα πέφτουμε πάνω στον «Σερίφη», τον υποδιευθυντή του σχολείου, που περιπολούσε ένας θεός ξέρει για ποιο λόγο στην περιοχή αυτή.

—Τι θέλατε εσείς εκεί μέσα; γάβγισε ο κέρβερος.

Τώρα τι να του πούμε; Αλληλοκοιταχτήκαμε αμήχανοι, ξεροβήξαμε...

—Ποιοι, εμείς; ρωτάει χαζά για να κερδίσει χρόνο ο Τσαφ-Τσαφ.

—Με κοροϊδεύετε, ρε; ούρλιαξε ο «Σερίφης». Σας ρώτησα τι δουλειά είχατε εκεί μέσα;

—Πήγαμε να επισκεφθούμε τη... θεία μου, απάντησε με θαυμαστή ετοιμότητα και ψυχραιμία ο Τώνης.

Την επομένη μας τοιχοκολλούσαν με τριήμερη «διότι συνελήφθησαν να εξέρχονται από οίκον ανοχής και ότε ερωτήθησαν σχετικά υπό του κυρίου υποδιευθυντού απήντησαν ειρωνικώς και πλήρεις αυδαδείας». Φυσικά γίναμε ήρωες.

—Τι έγινε, ρε μάγκες, πότε θα μας γνωρίσετε τη... θεία σας; μας έλεγαν οι «μεγάλοι».

Ο Τώνης φυσικά κατενθουσιασμένος.

—Σκέτα «Ρεμάλια της Φωκίωνος Νέγρη», δικέ μου! έλεγε. «Κατήφορος», «Νόμος 4000»! Και γαμώ!

Περάσαμε το τριήμερο στο Αλκαζάρ, μέσα στην καλή χαρά, ακούγοντας «ζόρικα» τραγουδάκια στο τρανζίστορ, καπνίζοντας, πίνοντας νεσκαφέ στο παρακείμενο «Εξοχικόν Κέντρον», κουβεντιάζοντας για γκόμενες, αμερικάνικα αμάξια και πονηρά κόλπα και πασχίζοντας (ανεπιτυχώς φευ!) να ρίξουμε καμιά σκασιαρχίνα του Θηλέων.

—Γουστάρω φάση! έλεγε ονειροπόλα ο Τώνης. Σκέτο «Surf in the USA»! Συμφωνείς, μούτρο;

—Μέσα, έλεγα κι εγώ.

—Μόνο ένα παράπονο έχω..., συνέχιζε ο Τώνης.

—Ρίξ' τα.

—Καμιά γκόμενα δεν θ' αξιωθούμε να ρίξουμε;

Λες και το παράπονο ήταν μόνο δικό του!

—Δεν λέω να είναι σωσίας της Λάσκαρη, ρε γαμώτο..., το βιολί του ο Τώνης.

—Ή δίδυμη αδερφή της Προκοπίου..., τον καημό μου εγώ.

—Και η Στελλάρα καλή είναι, συμβιβαζόταν ο πιο προσγειωμένος Θόδωρας.

—Μην ξεχνάμε τον δισκοβόλο, τον επανέφερε στην τάξη ο Τώνης.

—Γιατί, η Σούλα άσχημη είναι; αναστέναζε ο Τάκης.

—Εδώ που τα λέμε, έτσι χαρμάνης που είμαι, εγώ συμβιβάζομαι ακόμα και με τη μαμζέλ, μурμουράγε ο Τώνης.

Τσαμπιόνια

Αν στις γυναίκες δεν είχαμε τύχη στις αθλητικές μας επιδιώξεις (κοινό όνειρο να παίξουμε στην ομάδα του σχολείου) είχαμε ακόμα λιγότερη. Και τι δεν κάναμε για να προσελκύσουμε την προσοχή του Παίδαρου κάθε που μας έδινε μπάλες στη Γυμναστική. Αυτός πέρα βρέχει. Πηγαίναμε να σκάσουμε, γιατί είχαμε κάνει μεγάλες προόδους κι αν κρίναμε από τα κατορθώματα των βασικών, που δεν μπορούσαν να σταυρώσουν παιχνίδι για παιχνίδι στο Πρωτάθλημα, εμείς πολύ καλύτερα θα στεκόμασταν (έστω κι αναπληρωματικοί). Αλλά πώς που ο Παίδαρος δεν κατάλαβαινε Χριστό; Τελικά η ευκαιρία μας παρουσιάστηκε σ' ένα διάλειμμα, που σουτάριζαν οι τυπάδες της ομάδας μακρινά, δήθεν για προπόνηση, αλλά στη πραγματικότητα για να κάνουν φιγούρα στις γκομενίτσες. Όλος ο καλός κόσμος παρών. Ο Σπανός, ο Μπάμπης (ο μεγάλος αδερφός της Γιούλας), ο «Ψηλός», ο Σούκος και μερικοί του πάγκου. Όλο το σχολείο είχε μαζευτεί γύρω-γύρω να παρακολουθήσει το θέαμα και φυσικά γινόταν της κακομοίρας. Τώρα εμείς τα παιδιά τα γνωρίζαμε, γιατί καμιά φορά παίζαμε διπλό μαζί τους τ' απόγευμα, όταν είχαν προπόνηση, έτσι (με το θάρρος της γνωριμίας) την πέφτει ο Τώνης του Μπάμπη (που ήταν ο αρχηγός) να μας αφήσει να ρίξουμε κι εμείς καμιά.

—Δεν γίνεται, ρε μαλάκα, έχουμε προπόνηση, του λέει αυτός.

—Έλεγα μήπως θέλετε να πάμε κανένα στοίχημα..., λέει ο δικός μου μισοκακόμοιρα (δήθεν).

Οι τύποι βάλαν τα γέλια.

—Στοίχημα; Τι στοίχημα, ρε;

—Ε νά... Βγάλτε δυο δικούς σας, να βγάλουμε και μεις δυο δικούς μας, να σουτάρουμε πέντε μπάλες έκαστος από τα έξι μέτρα να δούμε ποιος θα τα βάλει.

—Από τα έξι! Μας δουλεύεις, ρε;

—Ένα κατοστάρικο στοίχημα ότι θα βάλουμε συνολικά περισσότερες, χαμογέλασε ο Τώνης.

—Ένα κατοστάρικο!

—Τι λες, ρε μαλάκα, του κάνω χαμηλόφωνα. Πού θα το βρούμε το κατοστάρικο; (Μυθικό ποσόν).

—Σκάσε, ρε μαλάκα, μου κάνει στον ίδιο τόνο. Σάματι πρόκειται να χάσουμε;

—Εντάξει, λέει ο Μπάμπης. Από μας, εγώ κι ο Ψηλός, από σας ποιοι ρίχνουν;

—Εγώ κι ο κολλητός μου, λέει αδίστακτα ο Τώνης δείχνοντάς με.

Το φιλοθέαμον κοινό, ξέφρενο πια τώρα, που μυρίστηκε φρέσκο αίμα. Στην πρώτη γραμμή η Γιούλα, η Νίτσα και φυσικά οι βυζούδες της Έκτης. Ένωσα τα γόνατά μου να κόβονται.

—Μας έκαψες, παλιοπουσταριό, σφυρίζω του Τώνη που χαμογελούσε ατάραχος (ο ένας ώμος παραδοσιακά πιο χαμηλά από τον άλλο).

—Άραξε, μούτρο, και θα δεις, μου κάνει.

Τι να δω, που με είχε λούσει κρύος ιδρώτας!

Αρχίζει τις βολές ο Ψηλός. Μακριά φαινόταν η πουτάνα η μπασκέτα! Πρώτη, στεφάνι κι έξω. Ζητωκραυγές το πλήθος. Δεύτερη, λουκούμι μέσα. Τρίτη, στεφάνι και μέσα. Πανζουρλισμός μεταξύ των οπαδών. Τελικά έχασε τις υπόλοιπες κι έδωσε τη θέση του στον Τώνη. Γκελάκια ο δι-

κός μου, τσακ η πρώτη... Αίρμπολ. Σφουρίγματα το πλήθος. Τσακ η δεύτερη, στεφάνι κι έξω. Γιούχα το πλήθος. Στην τρίτη αποτυχημένη αποφάσισε να βγάλει το σακάκι. Σοφή ιδέα, γιατί η τέταρτη μπήκε επιτέλους, όπως και η τελευταία. 2-2 μέχρι στιγμής το σκορ και η σειρά του Μπάμπη, που ήταν ο καλύτερος σουτέρ της ομάδας και το απέδειξε. Οι τρεις πρώτες βολές ούτε που άγγιξαν το στεφάνι, μπήκαν όπως το χέρι στο γάντι. Η τέταρτη χάθηκε. Η πέμπτη εντός μέσα σε φοβερή αποθέωση. Τέσσερις στις πέντε ο αθεόφοβος! Ούτε στο NBA να ήμασταν! Δηλαδή για να νικήσουμε εγώ έπρεπε να βάλω μια παραπάνω, πέντε στις πέντε! Μιλάμε για πράγματα έως και μαγικά (γιατί άλλο η προπόνηση κι άλλο εδώ, με τέτοια ψυχολογική πίεση και ενώπιον του κοινού –και τι κοινού!).

Πήρα τη μπάλα στα χέρια μου και τη ζύγισα. Καλά την ένιωθα. Μια ματιά στη μπασκέτα... Μακριά ήταν. Μετά το βλέμμα μου έπεσε στη Γιούλα που κοίταζε. Μου χαμογέλασε;

Το πρώτο σουτ ήταν καλό. Η μπάλα έφερε μερικές στροφές στο στεφάνι κι έπεσε μέσα σαν ώριμο σκατό. Εντάξει, είχα χέρι. Τα επόμενα δύο σουτ πήγαν συστημένα, σχεδόν δεν σημάδευα. Ήταν σαν μια αόρατη κλωστή να μ' ένωνε με το καλάθι. Το πλήθος να παραληρεί τώρα.

—Για κοίτα εκεί κάτι πράγματα, ο σκερβελές! άκουσα τη φωνή του Παίδαρου να λέει από δίπλα.

Η τέταρτη βολή έφυγε λίγο άσχημα, βρήκε ταμπλό, αναπήδησε στο στεφάνι, δίστασε για μια στιγμή και μετά έπεσε μέσα. Την τελευταία ήξερα εκ των προτέρων ότι δεν υπήρχε περίπτωση να τη χάσω.

—Πέντε στα πέντε! Θα τρελαθώ! έλεγε ο Μπάμπης.

—Ρε μούτρο, τους σκίσαμε! φώναξε ο Τώνης κοπανώντας με στον ώμο να με ξεράνει. Τους πήραμε τα σώβρακα, ρε!

Έφαξα με το βλέμμα μου τη Γιούλα. Χειροκροτούσε και φώναζε με τους άλλους. Για μια στιγμή οι ματιές μας συναντήθηκαν... Μου χαμογέλασε;

Μετά βρεθήκαμε μπροστά στον ζαλισμένο Παίδαρο.

—Μπράβο, ρε σκερβελέδες! είπε. Δηλαδή, εδώ έχουμε υλικό πρώτης, να πούμε...

Αντάλλαξα μια θριαμβευτική ματιά με τον Τώνη. “Μάγκα μου, αυτό ήταν! Μπήκαμε στην ομάδα!”.

—Αν συνεχίσετε έτσι και δεν σας φάνε οι καταχρήσεις σας βλέπω του χρόνου στην ομάδα.

Άρπα τα άρρωστε!

The End and Goodbye

Δυστυχώς (ή ευτυχώς) δεν θα υπήρχε «του χρόνου» για μένα. Η οικογένεια αποφάσισε ότι το καλύτερο, για τη μητέρα μου κι εμένα, θα ήταν να μετακομίσουμε στην Αθήνα, όπου αυτή μεν θα είχε τους συγγενείς της παρέα και στήριγμα, εγώ δε την ευκαιρία να λάβω «καλύτερη μόρφωση».

Ο Τώνης ήταν απαρηγόρητος όταν με αποχαιρετούσε.

—Δηλαδή, μιλάμε για φοβερή κωλοφαρδία, ρε δικέ μου! γκρίνιαξε. Σαν να λέμε, όταν εσύ θα περπατάς τα γκομενάκια σου τα ωραία στη Φωκίωνος εμείς εδώ θα χτυπιόμαστε μπας και μας δώσει σημασία κανένα βλαχαδερό; Τουλάχιστον κάπου-κάπου, ρίχνε και κανέναν από την πάρτη μας.

—Το κατά δύναμιν, φιλάρα, το κατά δύναμιν, του υποσχέθηκα.

Την Εύη τη χαιρέτησα με βαριά καρδιά.

—Μπορώ να σου τηλεφωνήσω όταν ξανάρθω τα Χριστούγεννα; κατάφερα μόνο να πω.

Μου χαμογέλασε.

—Θα χαρώ πολύ, αν έρθεις.

—Θα έρθω.

—Τότε θα περιμένω.

Χαιρετηθήκαμε δια χειραψίας.

Με την μαμζέλ στο Ινστιτούτο τα κατάφερα λίγο καλύτερα (τουλάχιστον έτσι νομίζω).

Ήταν μόνη στο γραφείο της και διόρθωνε γραπτά. Ξαφνιάστηκε που με είδε, γιατί τα μαθήματα είχαν τελειώσει εδώ και μερικές ημέρες.

—Πώς από 'δώ; ρώτησε.

—Ήρθα να σας αποχαιρετήσω, είπα. Φεύγω για την Αθήνα, οριστικά.

—Πολύ ευγενικό εκ μέρους σου, είπε. Δεν το περίμενα, για να 'μαι ειλικρινής.

—Να είμαι ευγενικός;

Χαμογέλασε.

—Όχι, να σκεφτείς να με αποχαιρετίσεις.

—Ούτε κι εγώ, παραδέχτηκα.

Με κοίταξε ξαφνιασμένη.

—Ήθελα να σας πω πριν φύγω ότι παρ' όλες τις διαφορές μας θα σας θυμάμαι με αγάπη, είπα.

Την μπέρδεψα ακόμη περισσότερο.

—Ευχαριστώ πολύ, είπε χαμογελώντας αμήχανα. Με βρίσκεις λίγο απροετοίμαστη... Βλέπεις, είχα πάντα την εντύπωση ότι μάλλον δεν με χώνευες.

Έσκυφα πάνω από το γραφείο της και τη φίλησα σταυρωτά στα μάγουλα.

—Θα σας θυμάμαι, είπα κι έφυγα σαν να με κυνηγούσαν.

* * *

Κάναμε μια τελευταία βόλτα στη γειτονιά με τα «αλάνια», τον Σταύρο, τον Γιώργο, τα Κασιανάκια, τον Θυμιάκη, τον Νίκο, τον Κούλη... Περάσαμε από τα σκαλοπάτια του μπακάλικου του κυρ-Βασίλη του Αούτου, όπου ξοδέψαμε αμέτρητες ώρες, κουβεντιάζοντας για έργα και «μικρούς ήρωες», πήγαμε στο οικόπεδο του Πέρπερα, όπου έβγαινε το φάντασμα, κατεβήκαμε μέχρι τον φούρνο του Τσουγένη και το μπακάλικο του Γιαννάκου, απ' όπου αγόραζαμε καραμέλες «τσίπουρου», μια δεκάρα τη μία, στρίψαμε αριστερά στην οδό Βόλου αποχαιρετώντας την περίφημη «Βίλα Λαχτάρα» (που θα πουλιόταν για να μετατραπεί σε αθηναϊκό διαμέρισμα), ανηφορίσαμε μετά την Βασιλέως Γεωργίου Α', όπου το σινεμά «Αχροπόλ» μας πρόσφερε αξέχαστες καλοκαιρινές βραδιές ασπρόμαυρης ψυχαγωγίας, κι από κει στο άλλο οικόπεδο του Πέρπερα, το πεδίο μάχης με τους κατάπτυστους Πολυκατοικιώτες, για να καταλήξουμε στο «δικό μας» οικόπεδο, εκεί που κλωτσούσαμε το τόπι ώρες ατέλειωτες (αυτοί τα σαΐνια κι εγώ ο «άσχετος»).

—Αναρωτιέμαι πώς θα 'μαστε σε δέκα χρόνια από τώρα; είπε σε μια στιγμή ο Σταύρος.

—Εσύ πάντως καραφλός και με κοιλιά, τον πείραξε ο Κούλης.

—Γιατί, εσύ θα 'σαι καλύτερος;

—Πάει στοίχημα;

—Όπως και να 'μαστε το σίγουρο είναι πως θα μείνουμε πάντα φίλοι, είπε ο Θυμιάκης.

—Αυτό είναι σίγουρο.

Έπεσε μια άβολη σιωπή.

*«Θα σε πάρω να φύγουμε, σ' άλλη γη σ' άλλα μέρη,
που κανέναν δεν ξέρουμε και κανείς δεν μας ξέρει...»*

Ακουγόταν κάπου κοντά ένα ραδιόφωνο.
—Πάντως, περάσαμε καλά, είπε ο Γιώργος.
—Ναι, ρε συ, περάσαμε καλά.
Πιο καλά δεν γινόταν.

Τ Ε Λ Ο Σ ;

«Τα Αλανάκια» άρχισαν να γράφονται στις 31 Ιουλίου 1996 στο νησί Οθωνοί της Κέρκυρας και τελείωσαν στις 22 Αυγούστου στην πόλη της Κέρκυρας.